

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 1

2014 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI İLE 2012 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU TASARISI PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU GÖRÜŞME TUTANAKLARI

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)
BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)
SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)
KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

-----O-----

21.11.2013

İ Ç İ N D E K İ L E R

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Türk Akreditasyon Kurumu

S Ö Z A L A N L A R

BİRİNCİ OTURUM.....	3
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul).....	3
DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya)	3
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul).....	9
MEHMET GÜNAL (Antalya)	11
HASİP KAPLAN (Şırnak).....	12
OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana)	14
AYTUĞ ATICI (Mersin).....	15
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	16
SÜMER ORAL (Manisa).....	18
ADİL ZOZANİ (Hakkâri)	19
ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa)	20
İZZET ÇETİN (Ankara).....	22
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	23
OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul).....	25
MÜSLİM SARI (İstanbul)	26
MUSTAFA BALOĞLU (Konya).....	27
MUSTAFA KALAYCI (Konya).....	29
HASİP KAPLAN (Şırnak).....	30
KAZIM KURT (Eskişehir)	31
VAHAP SEÇER (Mersin).....	32
MUSA ÇAM (İzmir).....	33
RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir).....	35
ALİ SERİNDAG (Gaziantep)	37
OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul)	38
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul)	38

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 2

SİNAN OĞAN (İğdır)	40
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul)	41
CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum)	41
OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul)	43
İKİNCİ OTURUM	44
SORULAR VE CEVAPLAR	44
İZZET ÇETİN (Ankara)	44
SİNAN OĞAN (İğdır)	44
VAHAP SEÇER (Mersin)	45
OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul)	45
MUSTAFA KALAYCI (Konya)	45
MEHMET GÜNAL (Antalya)	45
MUSA ÇAM (İzmir)	45
RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir)	45
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara)	46
MÜSLİM SARI (İstanbul)	46
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul)	46
ERKAN AKÇAY (Manisa)	46
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul)	46
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa)	46
SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ KENAN KOÇAK	47
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara)	47
DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya)	47
PROGRAMLAR	62
ÜÇÜNCÜ OTURUM	62
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul)	62
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul)	68
SÜMER ORAL (Manisa)	70
HASİP KAPLAN (Şırnak)	71
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara)	72
OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul)	73
MEHMET GÜNAL (Antalya)	74
OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana)	76
İZZET ÇETİN (Ankara)	76
MÜSLİM SARI (İstanbul)	78
MUSTAFA KALAYCI (Konya)	79
MEHMET S. TEKELİOĞLU (İzmir)	80
VAHAP SEÇER (Mersin)	81
KAZIM KURT (Eskişehir)	83
ERKAN AKÇAY (Manisa)	84
MUSA ÇAM (İzmir)	84
SORULAR VE CEVAPLAR	85
MUSTAFA KALAYCI (Konya)	85
ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta)	85
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul)	86
PROGRAMLAR	91
Kapanma Saati: 20.33	91

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 3

21 Kasım 2013 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.13

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

-----0-----

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın, yazılı ve görsel basınımızın çok değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 16'ncı Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde Dışişleri Bakanlığı bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporu bulunmaktadır.

Şimdi, sunumunu yapmak üzere Sayın Bakanımıza söz vereceğim ama siz söz mü istiyorsunuz?

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, usul açısından bir söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Ayaydın.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonu, gerçekten bütçe döneminde yoğun bir çalışma yapıyor, sabah saat dörtlere kadar çalışıyoruz, ertesi gün saat onda tekrar gelip bir sonraki günün çalışmalarını yapıyoruz. Bu kadar yoğun çalışma içerisindeyken bir de Dışişleri Bakanlığının bütçesinin bugün bir saat daha erkene alınması... Gerçekten, Komisyon üyeleri olarak çok sıkıntı yaşıyoruz, yani insan haklarına aykırı bir çalışma içerisindeyiz.

Sayın Bakanın elbette yurt dışında bir görevi vardır, saygı duyarız; Türkiye'yi temsilen gidiyor ama bir ay öncesinden belli olan bu programda, Sayın Bakanın en azından komisyona saygı gösterip bizi bu sıkıntıya sokmaması gerekir diye düşünüyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Şimdi, efendim, o konuda eğer bir sorumlu arıyorsanız o benim. Onu özellikle ifade edeyim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Üzerinize almayın Sayın Başkan. Hep üzerinize alıyorsunuz.

BAŞKAN – Lütfen...

Onu özellikle ben ifade edeyim. Çünkü ben gruplarla yapmış olduğum görüşmelerde eğer onda ısrar edilse idi ben yine onu uygulayacaktım ama sağ olsun arkadaşlarımız, bize gereken kolaylığı, müsamahayı gösterdiler, o nedenle dokuza alma gereğini hissettik.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Bir sonraki bütçeyle ilgili çalışma fırsatı bulamıyoruz.

BAŞKAN – Ama şunda haklısınız: Evet, günde aşağı yukarı on altı-on yedi saat çalışıyoruz. Doğru söylüyorsunuz. İnşallah, önümüzdeki yıl biraz daha zamana yayıp günde bir bakanlığı almayı düşünüyoruz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hep öyle söylersiniz ama hiç olmaz.

BAŞKAN – Olur, olur Sayın Çetin.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bakın, tutanaklara geçsin diye söylüyorum.

MUSTAFA ŞAHİN (Malatya) – Geçen sene hafta sonları da çalışıyorduk, bu sene çalışmıyoruz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Gelişme var diyorsunuz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANİ AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bakanlığımın 2014 Mali Yılı Bütçe Tasarısı'nın komisyonunuzda görüşülmesi vesilesiyle huzurunuzda bulunuyorum.

Ben de Sayın Komisyon üyesi arkadaşlarımızın ifade ettikleri saat değişimi dolayısıyla her şeyden önce teşekkürlerimi sunmak istiyorum zatinalinize ve Komisyon üyelerine. Gerçekten yoğun bir tempo içinde çalışıyor komisyonumuz. Bizim de bu talebimiz ekstra bir yük getirmiş olabilir. Böyle bir yük gelmişse özür dilerim. Ancak takdir edersiniz ki bazen dış gelişmelerde ani durumlar söz konusu olabiliyor. Ben de evvelsi gün, bir önceki gece geç vakit Amerika Birleşik Devletleri'nden döndüm, dün 2 dışişleri bakanı misafirimi ağırladım, birkaç heyetle görüştük, geç vakit Ankara'ya intikal ettim ama erken başlamasının esas sebebi öğleden sonra Sayın Başbakanımızla birlikte Yüksek Düzey Stratejik İşbirliği Konseyi Toplantısı için, St. Petersburg'a -Rusya'yla yapacağımız toplantı için- gitme zaruretimizden kaynaklandı. Bu zarureti anlayışla karşıladığınız için tekrar teşekkür ediyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonumuzdaki görüşmeler hem bütçeyle ilgili istişare imkânı sunuyor ama aynı zamanda yıllık bir değerlendirme yapma imkânı da veriyor. O bakımdan ben bu sunumumu, öncelikle uluslararası ve bölgesel değişim, uluslararası konjonktürdeki değişim, Türk dış politikasındaki ana prensipler ve o prensipler etrafında son bir yıl içinde yaşadıklarımız çerçevesinde ele alacağım.

Uluslararası ve bölgesel değişim bağlamında özellikle soğuk savaş sonrasında hepinizin bildiği yapısal sorunlar ve bu sorunlarla ilgili olarak ortaya çıkan ciddi kriz alanlarıyla son yirmi yıldır bütün uluslararası sistem meşgul durumda. Üç alanda çok önemli değişim ve dönüşüm süreçleri yaşıyoruz. Birisi küresel, siyasal sistem, diğeri küresel ekonomik düzen ve küresel, kültürel değişim. Bu siyasal alanda, uluslararası siyasal alanda küresel anlamda soğuk savaş

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 4

yapılanmasının ürünü olan, Birleşmiş Milletler sisteminde özellikle son yirmi yıl içinde reform çabaları sürmekle birlikte maalesef bu reform çabalarının başarıya ulaşmaması dolayısıyla çok ciddi sıkıntılarla karşılaşılabilir. Son olarak Suriye konusunda Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin iki buçuk yıl içinde herhangi bir karar alamaması, 2 ülkenin vetosu ve Filistin konusunda yine yarım asrı geçen soruna, hâlâ Filistin devletinin tanınması anlamında bir çözüm bulunamaması gibi hususlarda görüldüğü gibi Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin işleyişinde ciddi tıkanıklıklar söz konusu. Bunun küresel ve bölgesel sonuçları ortaya çıkıyor.

Bölgesel alanda ise soğuk savaş sonrasındaki donmuş krizler, Balkanlarda, Kafkaslarda, Orta Doğu'da maalesef hâlâ çözüme kavuşturulmuş değil. Bütün bu krizler Türkiye'nin çevre bölgelerinde, ayrıca Balkanlardan sonra Orta Doğu'da yaşanan büyük değişim dalgaları da kırılgan devlet yapılarını beraberinde getiriyor ve bu kırılgan devlet yapıları uluslararası ve bölgesel sorunları tırmandıran bir sonuç doğuruyor.

Uluslararası ekonomik düzene baktığımızda ise küresel ekonomik krizden sonra uluslararası finansal ve ekonomik yapılanmanın yeniden ele alınması ihtiyacı var. Bu çerçevede de G-8 dışında G-20'nin özel bir önem taşıdığını görüyoruz. Ülkemiz de 2015 yılında G-20 zirvesine ev sahipliği yapacak. Bir taraftan uluslararası ekonomik düzendeki gelir adaletsizliği, diğer taraftan küresel finansal sistemde yaşanan problemler bölgesel alanda da önemli sıkıntılara sebebiyet veriyor. Son olarak Avrupa ve Akdeniz havzasında yaşanan ekonomik kriz ve Avrupa'daki durağanlık, durgunluk bütün uluslararası ekonomik yapıyı da etkileyen bizim de dış ekonomik arayışlarımızı çeşitlendirme ihtiyacı ortaya çıkartan sonuçlar doğuruyor. Yine bölgesel ekonomik problemler bağlamında Orta Doğu'da ülkeler arasındaki ekonomik eşitsizlikler zaten kırılgan olan siyasi yapıları daha da kırılgan bir hâle getirebiliyor.

Küresel uluslararası kültürel düzende de ciddi bir değişim söz konusu. Yeni teknolojilerin getirdiği imkânlar küresel kültür çatışmalarını artıran bir etki doğurdu. Soğuk savaş döneminde Doğu-Batı ayrımı daha çok ekonomik ekseninde iken şimdi kültürel anlamda Doğu-Batı gerilimleri, değişik kültürel çatışma ortamları tetiklenmeye, provoke edilmeye çalışılıyor. Buna karşılık da bizim -biraz sonra üzerinde daha da duracağım- Medeniyetler İttifakı gibi projelerle bu kültürel gerilim alanlarını azaltma çabalarımız sürüyor. Öte yandan bölgesel ve ulus devlet düzeyinde de yeni kimlik tanımlamaları, mezhep ve etnik kökenli ayrılmalar birçok ülkede ciddi iç sıkıntılara sebebiyet veriyor ve siyasi problemlerle bunlar bir araya geldiğinde vatandaşlık kimliğinin, aidiyetinin zayıfladığı ülkelerde önemli iç ve bölgesel sorunlara zemin teşkil eden gelişmeler söz konusu oluyor. Böyle bir kritik değişim, dönüşüm ve kriz ortamı içinde Türkiye son on yılda 3 aylık bir restorasyonu başarıyla uyguluyor.

Birincisi, demokrasi temelli siyasi restorasyon. Bu, çevremizde şu anda 6-7 ülkede iç siyasi krizler yaşanır ve vatandaşlık kimliği zafiyet gösterirken Türkiye'de özellikle demokrasi eksenli yapılan reformlarla hem siyasi meşruiyet zemini güçlendirilmiş hem de demokrasi temelli aidiyet bilinci, vatandaşlık bilinci sağlam temellere oturtulmuştur. Bu çerçevede içeride ve dışarıda iç ve dış tehdit algılarındaki değişim de ülkemizdeki iç siyasi restorasyonu güçlendiren sonuçlar doğurmuştur. Orta Doğu'daki gelişmeler bağlamında bir kez daha teyiden vurgulamak isterim ki, demokrasi istikrarın en öncelikli şartıdır ve demokrasi ve özgürlükler aralığı genişledikçe vatandaşların ülke aidiyet bilinci güçlenmekte ve ülkede siyasi istikrar sağlam temellere oturmaktadır.

İkinci restorasyon alanı ekonomik kalkınmaya dayalı restorasyon alanıdır. Vatandaşlık bilincini de destekleyecek en önemli husus vatandaşların ülkenin ekonomik kalkınmasından aldıkları payla ilgilidir. Bu çerçevede de son on yıl içinde gayrisafi millî hasılamızın neredeyse 4 misli artması ve bu çerçevede başta savunma sanayisi olmak üzere ülkemizin güç parametrelerinde yaşanan tahkim ülkemizin dış siyasetini de destekleyen önemli bir ekonomik zeminin sağlanmasını temin etmiştir. Halkın gelir dağılımındaki, toplum içindeki gelir dağılımı adaletsizliklerinin giderilmesi de yine bu restorasyonun ana unsurlarındandır.

Bütün bu hem demokrasi hem ekonomik kalkınmaya üçüncü restorasyon –ki Bakanlığımı doğrudan ilgilendiren politika alanıdır- dış politika restorasyonu iç içe geçmektedir. Türkiye, son on yıl içinde aktif bir dış politikayla bölgesel ve uluslararası etkinliğini artırmış ve hem demokrasinin sağlam temellere oturması hem de dış ekonomik ilişkilerin çeşitlenmesiyle bu dış politika paradigma değişimi arasında da doğrudan irtibat kurulmuştur.

Biraz önce zikredilen toplantımızın başlama saatinin değişmesiyle de doğrudan ilişkili olarak şunu ifade etmek isterim: Son bir aylık dış politika trafiğine baktığımızda dahi Türkiye'nin bölgesel ve küresel alandaki etkinliğini açık bir şekilde ortaya koyuyoruz. Son bir ay içinde Azerbaycan, Ukrayna ve Rusya'yla yüksek stratejik iş birliği konseyi toplantıları yaptık. Sayın Cumhurbaşkanımızın, Sayın Başbakanımızın dış ziyaretleri dışında bütün komşu ülkelerden hemen hemen, İran ve Irak Dışişleri Bakanları, Bulgaristan Dışişleri Bakanı ülkemizi ziyaret etti. Ben Irak'a gittim, İran'a önümüzdeki günlerde, pazartesi günü gideceğim, bütün Körfez ülkelerini hemen hemen Katar, Bahreyn, Umman ve Kuveyt'i bu bir ay içinde ziyaret ettik ve etmiş olacağız kasım ayı sonuna kadar. Amerika Birleşik Devletleri'ne ziyarette bulunduk, İngiliz Dışişleri Bakanı dün bizdeydi, Myanmar ziyaretini gerçekleştirdik. Bir aylık tempo bile, dış politika ritmi dahi Türkiye'nin artan uluslararası ve bölgesel etkinliğini açık bir şekilde ortaya koyuyor.

Bu anlamda baktığımızda Türkiye'nin dış politika aktivitelerini 4 ana başlık altında ele almak istiyorum.

Birincisi, soğuk savaş döneminden intikal eden ve bizim geleneksel stratejik ilişkilerimizi oluşturan temel kurumsal ilişkilerdeki değişim ve güçlendirme. Burada öncelikle Avrupa Birliği üyelik süreci, NATO ittifak sistemindeki rolümüz ve Amerika Birleşik Devletleri'yle yürüttüğümüz ilişkiler geliyor.

İkincisi, komşu ülkeler ve bölgelerde geliştirdiğimiz yeni modeller ve bu bölgelerde artan siyasi, ekonomik etkinliğimiz.

Üçüncüsü, yeni kıtasal açılımla, Afrika, Latin Amerika, Doğu Asya açılımlarındaki son durum.

Dördüncüsü de uluslararası sistemde küresel bir oyuncu olarak üstlendiğimiz roller. Birleşmiş Milletler sistemi içinde, uluslararası ekonomik örgütler, yapılar içinde, bölgesel örgütler içinde ve yürüttüğümüz barış ve arabuluculuk girişimleri çerçevesinde Türkiye'nin artan küresel rolü.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 5

Birincisinden başlamak gerekirse geleneksel soğuk savaştan intikal eden ve dış politikamızın ana omurgalarından birini oluşturan ittifak sistemi içindeki konumumuz son on yıl içinde gittikçe güçlenen bir yapı arz etmiştir. AB üyelik sürecimiz 2004'ten bu yana belli bir ritim içinde ve Türkiye'nin modernizasyonunu da güçlendirecek şekilde yürüyor. Son yıllardaki tıkanmayı geçtiğimiz aylarda aşan bir dizi gelişme yaşandı. 22'nci fasıl açıldı, Avrupa Birliği Bakanlığımız öğleden sonra bu konuların üzerinde daha detaylı olarak duracağı için ben girmek istiyorum, sadece Avrupa Birliğindeki son dönem kazananı iVmeye atıfta bulunarak geçeceğim. Vize diyalogu sürecinde, vize muafiyeti sürecinde ciddi bir ilerleme kaydettik, önümüzdeki haftalarda ümit ederiz ki vize muafiyet çerçevesindeki vize diyalogu ile Geri Kabul Anlaşması arasındaki paralellik çerçevesinde önemli adımlar atabileceğiz. Stratejik diyalog, Avrupa Birliğiyle yürütölen Sayın Catherine Ashton'la benim Başkanlığımızda sürdürölen stratejik diyalog mekanizmasında da önemli bir ivme kazandırıldı.

NATO içinde rolümüz gittikçe artıyor. Birçok NATO operasyonunda, Afganistan dâhil, Türkiye en etkin katkıyı yapıyor. NATO'nun kurumsal işleyişinde de NATO Genel Sekreter Yardımcılığı da dâhil olmak üzere askerî ve sivil temsilimizde önemli artışlar sağlandı. Son Suriye krizinde NATO'nun bize sağlamış olduğu Patriot desteğinde de göröldüğü gibi NATO hâlâ üyelerinin en geniş anlamda güvenlik ihtiyaçlarını karşılayan en etkin bir uluslararası güvenlik ittifak sistemlerinden birini oluşturuyor. Bundan sonra da NATO'yla ilişkilerimiz güçlendirilerek devam edecek.

Amerika Birleşik Devletleri'yle geleneksel stratejik ortaklık ilişkisi Sayın Obama'nın tabiriyle 2009'dan itibaren model ortaklığa dönüştü. Bundan kastedilen sadece siyasal ve askerî alanda değil, ekonomik alanda da güçlendirilmiş bir ortaklığın geliştirilmesi idi. Son olarak Amerika Birleşik Devletleri'yle Avrupa Birliği arasında sürdürölen Transatlantik Ticaret ve Yatırım Platformu görüşmelerine paralel bir şekilde üst düzey bir komite oluşturularak Türkiye'nin Amerika Birleşik Devletleri'yle serbest ticaret anlaşması müzakerelerini yürütme süreci başlatıldı. Bu konuyu da yakından takip ediyoruz. Son pazartesi günü Amerika Birleşik Devletleri'ne resmî ziyarette bulundum, orada da 2 müttefik ölkeler olarak özellikle bölgesel ve küresel sorunlara yaklaşımımız konusundaki görüşlerimizi hem istişare ettik hem koordine etme imkânı bulduk çünkü bu sequence, bu takvim önemliydi; işte, pazartesi Amerika Birleşik Devletleri'nde idim, bugün Rusya'ya gideceğiz, gelecek pazartesi günü de İran'da olacağız. Özellikle son dönemde Amerika'nın İran'la angajmanları, P5+1 İran nükleer görüşmeleri ve diğer hususlarda yoğun bir istişari çalışmamız var. Dün İngiltere Dışişleri Bakanıyla yine P5+1 İran müzakerelerini ele aldık, akşam da İran Dışişleri Bakanı Sayın Zarif'le bir görüşme yaptım, inşallah Rusya'daki görüşmelerimizi müteakip Amerika Birleşik Devletleri ve İran'la tekrar temaslar kurarak bütün bu sorunlardaki katkı verici rolümüzü sürdürmeye gayret edeceğiz.

İkinci önemli alan komşular ve yakın havzalarla ilgili ilişkiler. Tabii, burada paradigmatik bir değişim yaşandı, kim ne söylerse söylesin Türkiye'nin komşularıyla ilişkileri son on yıl içinde paradigmatik bir değişim yaşamıştır. Evet, komşu ölkelerle "sıfır sorun" ilkesini geçmişte bazen eleştirenler şimdi bu ilkeye sahip çıkarak bizi eleştirme çabası içindeler. Ama, şunu ifade edeyim: Bu ilke sağlam temellere oturmuştur ve komşu ölkeler kendi içinde kriz yaşamadıkça da zaaf göstermemiştir. Bu çerçevede son bir aylık takvime bakıldığında Azerbaycan'la Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi toplantısı yaptık ve dünyada herhangi 2 ölkeler arasında olabilecek ilişkinin çok fevkinde bir ortak entegrasyona dayalı bir ilişki Azerbaycan'la yürütöyoruz. Rusya'yla komşu ölkeler olarak bugün işte ziyaret edeceğiz, yarın Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi yapacağız. Yine, Rusya'yla da dış ticaret ilişkilerimiz 10 misline yakın arttı, vizeler kalktı; Rusya'yla geldiğimiz ilişki düzeyi herhâlde on sene önce kimsenin hayal bile edemeyeceği bir noktaya geldi.

Bulgaristan Dışişleri Bakanı Türkiye'deydi. Yunanistan'a benim planlanmış bir gezim var önümüzdeki iki üç hafta içinde. Romanya Başbakanı Marmaray dolayısıyla Türkiye'deydi 29 Ekimde. Gürcistan Cumhurbaşkanı seçimi dolayısıyla Hükümet olarak orada temsil edildik. Gürcistan'la ilişkilerimizin geldiği düzeyin pasaportları bile gereksiz kıldığını anlatmaya bile ihtiyaç yok.

Öte yandan Irak'la son dönemlerde yaşanan durağanlığı aşan bir seri ziyaretler eylöl ayından bu yana yaşandı. Aslında geçen mart ayından itibaren Irak Cumhurbaşkanı Vekili Sayın Huzai'yle Katar'da yaptığımız görüşmeden sonra ortaya çıkan bir eylem planı çerçevesinde Irak'la ilişkiler de en üst düzeyde tekrar tahkim edildi. Son Irak ziyaretimde sadece ikili ilişkiler bağlamında önemli atımlar atmadık, aynı zamanda bölgede tırmandırmaya çalışılan Sünni-Şii gerilimi konusunda da bunun aşılabilmesi için mübarek muharrem ayında kutsal beldelerimiz Kerbela ve Necefi' de ziyaret ederek, Sayın Ayetullah Sistani başta olmak üzere bütün Şii ve Sünni liderlerle görüşerek, aslında Türkiye-Irak ilişkisinin bölgesel anlamda da ne kadar önemli olduğunu ortaya koyan bir dizi gelişme yaşadık.

Bunlar açık bir şekilde ortaya koyuyor ki Türkiye'nin bölgesel, komşu ölkelerle ilişkilerinde son dönemde yaşanan paradigmatik değişim en olumlu çizgide devam edecektir.

Üç alanda bu konuda yapılması gerekenler var. 3 komşu ölkelerle ilgili sıkıntılar söz konusu. Birisi Suriye -ayrıca Orta Doğu konusunda ona detaylı olarak gireceğim- ikincisi Güney Kıbrıs, üçüncüsü de Ermenistan.

Kıbrıs sorununu bu anlamda ele almak icap ederse, daha iktidarımızın ilk yıllarında, 2004 yılında Birleşmiş Milletler Planı'na "Evet." demek suretiyle Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti büyük bir psikolojik üstünlük kazanmıştı. Şimdi, biz iki ayaklı bir politikayı sürdüröyoruz. Bir taraftan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni güçlendiriyoruz, diğer taraftan da müzakere sürecini aktif bir şekilde, kalıcı barış yönünde teşvik ediyoruz. Müzakere süreci bağlamında son dönemde Güney Kıbrıs Rum yönetiminde yapılan seçimler sonrasında tekrar yeni bir fırsat penceresi ortaya çıkmıştır. Sürekli temas hâlindeyiz. Yunanistan Dışişleri Bakanı Sayın Venizelos'la vardığımız mutabakat çerçevesinde, Kıbrıs'ta liderler arasında görüşmeler başlar başlamaz, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti temsilcisi Atina'ya, Güney Kıbrıs Rum yönetimi temsilcisi de Ankara'ya ziyarette bulunarak bu ilişkileri daha da artırıcı faaliyetleri yürüteceğiz. Önümüzdeki aylarda müzakere sürecine ivme katmak istiyoruz. Dün İngiltere Dışişleri Bakanıyla da Kıbrıs'a garantör ölkelerin dışişleri bakanı sıfatıyla detaylı görüşmeler yaptık. Ama bu sürerken, diğer taraftan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni de tahkim ediyoruz. Son yıllardaki yoğun tempoyla Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin dış temsilcilik sayısı 20'ye çıktı. Kişi başına

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 6

millî gelir –ki, bu çok önemli- 2002 yılında 4.409 dolar iken Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin şu anda 16 bin dolar. Eğer Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Güney Kıbrıs Rum yönetimi karşısında başı dik olacaksa, ekonomik olarak güçlü olması gerekiyordu. Bu aradaki fark büyük ölçüde kapatıldı ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kendi ayakları üzerinde durması sağlandı.

Şimdi, Ermenistan konusunda ise Azerbaycan Cumhurbaşkanı Sayın Aliyev'in geçtiğimiz hafta yaptığı ziyarette detaylı olarak Azerbaycan-Ermenistan ihtilafını ele aldık. Yine bir takvim çerçevesinde bakılırsa, bizim bu yaptığımız görüşmelerden sonra benim Amerika Birleşik Devletleri'nde Sayın Kerry'le yaptığım görüşmede bu konuyu ele aldık. Karabağ sürecine bir ivme katmak... Çünkü Ermenistan'da ve Azerbaycan'da seçimler yapıldı. Her 2 lider de halkından aldığı desteği teyit edici bir başarı kazandılar. Şimdi Kafkaslarda barış vakti tabiri caizse.

Ben Amerika Birleşik Devletleri'nde bu görüşmeleri yaptığım saatlerde Sayın Sarkisyan ile Sayın Aliyev buluşmuşlardı. Onlar da tekrar Karabağ sorununun çözümü için en üst düzeyde süreci tekrar başlatma kararı aldılar. Yarın St. Petersburg'da Rusya'yla da bu konuları tekrar ele alacağız, Kafkasya'daki barış ve Azerbaycan-Ermenistan ihtilafı konusunu. Daha sonra Azerbaycan'la tekrar istişarelerimiz sürecektir. Biz Azerbaycan-Ermenistan arasındaki ihtilafın kardeş Azerbaycan'ın işgal altındaki topraklarındaki işgalin kaldırılmasını sağlayacak şekilde bir an önce hızlandırılmasına önem veriyoruz.

Tabii, buna paralel olarak Türkiye-Ermenistan ilişkilerinde normalleşme ve protokoller çerçevesinde paralel adımların atılması ve Türk-Ermeni ilişkilerinde bütün dünyada bir normalleşme ve karşılıklı anlayış geliştirilmesi konusundaki Ortak Tarih Komisyonu da dâhil olmak üzere yürütmekteyiz çalışmalar devam edecek.

Yine, bu çerçevede komşu ülkeler arasında üçlü mekanizmalarla da Türkiye-Azerbaycan-İran, Türkiye-Azerbaycan-Gürcistan gibi mekanizmalarla da ilişkilerimizi komşu ülkelerle geliştirmeye devam edeceğiz.

Komşu ülkelerle yürüttüğümüz bu çalışmalar neticesinde, ki en önemli araçlarından biri Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi mekanizmasıdır. Tamamıyla Türkiye'ye özgü bir mekanizmadır ve Türkiye'nin 2009 yılında Irak'la başlattığı bu mekanizma şimdi 14 ülkeye ulaştı. Sayın Başkan, 14 ülkeyle son dört yıl içinde 358 anlaşma imzaladık. Bunun Dışişleri Komisyonumuza ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna ek bir çalışma yükü getirdiğinin farkındayız ama bunların süratle onayı sürecinin tamamlanması komşu ülkelerle ilişkilerimize yeni ivme katacaktır. Sadece Yunanistan'ı misal olarak vermek istiyorum. Seksen yedi yılda Yunanistan'la 35 anlaşma imzaladık toplam, son iki YDSK toplantısında ise 48 anlaşma imzaladık. Yani 2 YDSK toplantısında bütün cumhuriyet tarihinde olduğundan çok daha fazla anlaşmayı, neredeyse 2 misli anlaşmayı imzalamış olduk.

Bu bütün diğer ülkelere de sirayet ettirilebilecek bir yansımadır. Bütün komşu ülkelerle vizeleri kaldırmak, serbest ticaret anlaşması imzalamak suretiyle bu entegrasyon, maksimum iş birliği alanını genişletmeye kararlıyız.

Bu ve benzeri bilgileri aslında vakitten tasarruf anlamında çok fazla irdelenmek istemiyorum çünkü konuşma metnim dışında, yıllık değerlendirme raporumuz dışında ayrı bir ek dosyayla size bütün bu rakamları grafik olarak sunduk, arz ettik.

Komşu bölgelere geldiğimizde, Balkanlar, Güney Doğu Asya, Karadeniz bölgesinde ikili YDSK mekanizmalarını Romanya'yla, Bulgaristan'la, Yunanistan'la, Ukrayna'yla, Rusya'yla kurduk, Arnavutluk'la da kurma aşamasındayız. Kosova, Bosna-Hersek, Moldova gibi çok yakın kültürel ilişkilerde bulunduğumuz ülkelerle de ilişkilerimiz en kapsamlı şekilde sürüyor. Özellikle Bosna-Hersek ve Kosova krizlerinin çözümünde Türkiye, her zamanki öncü rolünü oynuyor.

Üçlü mekanizmalar kurduk Balkanlarda bildiğiniz gibi. Türkiye-Bosna-Hersek-Sırbistan, Türkiye-Bosna-Hersek-Hırvatistan. Sağlıklı işleyen mekanizmalardır ve Bosna-Hersek'e barış dışında, bölgesel barışa da katkı yapıyor.

Bütün bölgeyi kuşatan projeler geliştiriyoruz. Özellikle Kafkasya ve Orta Asya bağlamında üzerinde duracağım. Son yıllarda Avrasya ölçekli enerji politikalarını değiştiren önemli ölçüde bir değişime tabi kılan gelişmelerden biri, Türkiye ile Azerbaycan arasında imzalanan TANAP Anlaşması'dır. TANAP Anlaşması'nı Balkanlarda da bir barış projesi hâline dönüştürmek için TAP projesiyle yani Trans Adriyatik, Trans (Anatolian) Anadolu Projesi'yle birleştirildi. Bu, şu anda Balkanlara barış ve istikrar getirecek önemli enerji projelerinden biri olarak görülüyor ve Türkiye'nin doğrudan Balkanlardaki barışa katkısı olarak değerlendiriliyor.

Son on yılda Balkanlarla ilişkilerimizde, Balkanlar ve Karadeniz bölgesi ilişkilerimizde, dış ticaretimizde ihracatımız 4 milyardan 17 milyar dolara, toplam ticaretimiz ise 10 milyardan 60 milyar dolara çıktı. Geçen ay ek bir gelişme olarak Visegrad Dörtlüsüyle de, yani Macaristan, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Polonya'dan oluşan Visegrad Dörtlüsüyle de kurumsal mekanizma kurduk.

Kafkasya-Orta Asya, ikinci bölge olarak geldiğimizde Sayın Başkanım, yine ikili, üçlü ve bölgesel iş birliği alanları geliştirdik, geliştirmeye devam edeceğiz. İkili bağlamda Azerbaycan'la, Kazakistan'la, Kırgızistan'la YDSK mekanizmaları kurduk. Gürcistan'la çok özel YDSK'yı da aşacak şekilde özel bir ikili ilişki geliştirdik.

Üçlü mekanizmalar kurduk, son bir yıl içinde artan bir dozda. Bunlar Türkiye-Azerbaycan-Gürcistan Dışişleri üçlü mekanizması, Türkiye-Azerbaycan-Kazakistan, Türkiye-Azerbaycan-Türkmenistan mekanizmalarını da kurmak için çalışıyoruz, özellikle Dışişleri Bakanları ve Enerji Bakanları arasında. Türkiye-Azerbaycan-İran üçlü mekanizmasında ise toplantılar devam ediyor.

Bölgesel olarak Türkiye'nin en önemli stratejik adımlarından birisi, Türk Konseyi'nin kurulmasıdır. Soğuk savaş sonrasında Türk cumhuriyetlerinde yaşanan büyük değişimi destekleyecek mahiyette, merkezi İstanbul'da olmak üzere Türk Konseyi'ni –bildiğiniz gibi 2009 yılında ilk toplantısını yaptı- 2010 yılında kurduk. Buna paralel kültürel ilişkileri tahkim etmek için Türk Akademisi kuruldu. TÜRKSOY'un faaliyetleri artan hızla destekleniyor. Orta Asya ve Kafkaslardaki ve Balkanlardaki bütün ülkelerde Osmanlı mirası ve Türk mirası, Orhun Anıtları'ndan Saraybosna'ya kadar çok geniş bir alanda tarihin görebileceği en geniş restorasyon çalışmaları yürütüldü.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 7

Bu çerçevede, Orta Asya ile ve Kuzey Kafkasya ile dış ticaretimiz 735 milyon dolardan 7,5 milyar dolara çıktı ihracatımız; dış ticaretimiz de 1,3 milyar dolardan 11,5 milyar dolara çıktı.

Yine, Asya dengeleri bağlamında önemli ama Orta Asya komşuluğu çerçevesinde Afganistan'a da kısaca burada değinmek istiyorum: 2014 yılında NATO'nun çekilmesi sonrasında Afganistan'da barış ve istikrarı temin etmek üzere Türkiye, bir taraftan Türkiye-Afganistan-Pakistan üçlü mekanizmasını -8'inci zirveyi önümüzdeki ay yapacağız- çok sistemli bir şekilde sürdürüyor ve iki kardeş ülke Afganistan ile Pakistan arasındaki bütün sorunların aşılması yönünde doğrudan çaba sarf ediyor. Diğer taraftan da, bütün Afganistan'a komşu ülkeleri bir araya getiren İstanbul sürecini iki sene önce başlatmıştık. Geçen sene İstanbul'da yapıldı, bir sonraki sene Kabil'de, bu sene Çin'de yapılacak önümüzdeki yıl. Bunlar, Türkiye'nin Afganistan'da istikrar temin eden en önemli aktörlerden biri olduğunu bir kez daha ortaya koyuyor. Önümüzdeki sene Afganistan'da seçimlerin suhuletle yapılması ve kalıcı istikrarın sağlanması yönündeki çabalarımız da sürüyor.

Orta Doğu ve Kuzey Afrika komşu ve son dönemde büyük değişim yaşayan üçüncü önemli büyük komşu havza. Büyük bir dönüşüm yaşıyor, yüzyılın -tabiri caizse- dönüşümü. Son üç yıldır bütün Orta Doğu toplumlarını hareketlendirdi aynen 90'lı yıllarda Balkanlarda olduğu gibi. Onun için, sabırla bu gelişmeleri takip etmek lazım. Bazen Orta Doğu'daki gelişmelerde çok acele kararlar alınabiliyor. Hâlbuki, Balkanlarda 1989 ile 1993 yılları arasında dört yıl içinde yaşanan değişime bakınız, üç-üç buçuk yıl içinde, 2010-2013 yılında da aynı değişim Orta Doğu'da yaşıyor. Nasıl Balkanlarda 1993'te taşlar yerine oturmamıştı, Bosna Savaşı sürüyordu, Kosova'da istikrarsızlık sürüyordu, Sırbistan-Hırvatistan gerilimi sürüyordu, birçok Doğu Avrupa ülkesinde eski komünist partiler tekrar iktidara gelmek için çabalar sarf ediyorlardı ama 93'teki bu tablo ile bugünkü tablo karşılaştırıldığında Balkanlarda demokrasinin kalıcı şekilde yerleşmeye başladığını görüyoruz.

Bunun gibi, Orta Doğu'daki değişim de sancılı oluyor. Birçok çatışmalar, gerilimler ortaya çıkıyor ama nihai kertede şunu söylemek gerekir: Orta Doğu'da soğuk savaş yapılanmalarının sonuna gelindi. Ülkelerin iç reformlarını gerçekleştirme ihtiyaçları var ve halkların haklı talepleri var. Bunun için, Türkiye olarak Tunus'ta ilk Bouazizi'nin kendini yakmasıyla başlayan süreçte her zaman Orta Doğu halklarının haklı taleplerinin yanında yer aldık ve 4 temel ilke etrafında hareket ettik: Birincisi, Türkiye'nin ulusal çıkarı ve güvenliği. İkincisi, insani boyut, bu ülkelerde yaşanan insani trajedilere kayıtsız kalmamak ve onlara gerekli desteği sağlamak. Üçüncüsü, bu ülkenin halklarının kendi iradeleri doğrultusunda geleceği belirleme hakkına saygı göstermek ve onların haklı taleplerini desteklemek, demokrasi başta olmak üzere, insan hak ve özgürlükleri, serbest ve adil seçimler, hukuk düzeni gibi talepler bizim kendi halkımıza vadettiğimiz taleplerdi ve gururlu söylemek isterim ki büyük ölçüde Türkiye'nin Avrupa standartlarının da üstüne çıktığı, gelişmelerin yaşandığı bir alandı. Aynı haklı taleplerin Orta Doğu halkları tarafından dile getirildiğinde onlara kayıtsız kalmak mümkün değildir. Dolayısıyla bu demokratik taleplere de her zaman destek verdik ve nihayet dördüncüsü, bölgesel barış ve istikrarın temin edilmesi.

Bu yönde baktığımızda, maalesef, 2013 yılı çok parlak geçmedi. 2011 yılında Arap halklarının devrimsel heyecanı büyük bir ivme kazanmıştı, birçok ülkede siyasi yapılar değişti. 2012 yılında bu demokratik talepler yönünde geçici yönetimler kuruldu, seçimler yapıldı. Mısır'da çok sayıda seçimler, referandumlar yapıldı. Tunus'ta seçimler yapıldı, Libya'da seçimler yapıldı, Yemen'de seçimler yapıldı ve geçici konseyler, meclisler, hükümet yapıları oluştu. Ancak 2013 yılında maalesef bu trendden bir durağanlık ve eski statüko yanlılarının geriye dönme çabaları gözlemlendi. Başta, Mısır'daki askerî darbe olmak üzere, Suriye'de artan baskılarla halk üzerindeki kısıymın artırılması suretiyle bir anlamda statükoyu geri çevirmek isteyen bazı güçlerin aktiviteleri 2013 yılında Orta Doğu'daki pozitif değişim rüzgârında negatif domino etkisi yapacak sonuçlar doğurdu. Son olarak Libya'da yaşanan gelişmeler de tabii dikkatle izlediğimiz ve Libya'yı istikrarsızlaştırmak isteyen taraflara karşı Libya'nın istikrarını öne çıkarmak üzere desteğimizi artırdığımız gelişmeler.

Şimdi, böyle bir kritik aşamada Türkiye sadece bir kriz yönetimi değil, Orta Doğu'nun bütününde demokratik ve hukuk düzenine dayalı siyasal sistemlerin kurulması, insan haklarına dayalı siyasal reformlar yapılması, Orta Doğu'daki gelir adaletsizliklerin giderilerek çok zengin kaynaklara sahip olan bu bölge halklarının bir ekonomik kalkınmalarının temin edilmesi ve Orta Doğu halklarının kardeş halklar olarak etnik ve mezhebî temelde hiçbir bölünmeye izin vermeksizin omuz omuza uluslararası toplumda hak ettiği yeri almaları yönünde büyük bir çaba içine girdik ve bu çabayı sürdürmeye devam ediyoruz.

Bu bağlamda, Suriye konusuna geldiğimizde, bu değişim rüzgârından belki de en olumsuz şekilde etkilenen ülke Suriye oldu. Suriye halkı aynen diğer Orta Doğu halkları gibi, 90'lı yıllarda Balkan halkları gibi daha fazla özgürlük, daha fazla insan hakları, daha adil bir ekonomik yapı, çok partili sistem, fikir özgürlüğü etrafında taleplerle bildiğiniz gibi 2011 başında gösterilere başladı. Bu taleplerin hiçbirinde ilk aylarda şiddet olmadığı gibi Beşar Esad'ın yönetimi terk etmesi gibi bir talep bile gündeme getirilmedi. Ancak bu barışçıl gösterilere karşı önce keskin nişancılarla, sonra şehirler kuşatılarak tank ve top atışlarıyla, daha sonra hava saldırılarıyla ve 285 füze gönderilerek balistik füze saldırılarıyla ve nihayet kimyasal silah saldırılarıyla, son 21 Ağustosta olduğu gibi, kendi halkına karşı kısıym yapan bir rejimin son derece baskıcı yöntemleriyle Suriye halkı karşı karşıya kaldı.

Türkiye olarak biz üç aşamalı bir politika takip ettik Suriye'de. Bazen gelen eleştirilere baktığımda, açıkçası nasıl bir haksızlık yapıldığını bir kez daha teyiden bu aşamaları burada bir daha zikretmek istiyorum. Sürekli söylüyoruz ama maalesef çok kısa sürede unutulabiliyor. Türkiye ilk bir yıl içinde yaklaşık on ay Suriye ile ikili angajman yürüttü. Yani Suriye yönetimiyle Suriye yönetiminin bu baskıcı yöntemlerden vazgeçerek serbest seçimlere bir an önce gidebilmesi ve reformlar yapabilmesi için her türlü desteği verdiğimiz on ay süren bir ikili angajman dönemi oldu. Başbakanımızın iki ziyareti dışında benim üç ziyaretim söz konusu oldu. Ancak burada başarısız kaldığımızda, Suriye yönetimi bizi dinlemeyip halkına baskıcı yöntemler uygulamaya devam ettiğinde bölgesel angajmanlara yöneldik. Arap Ligiyle, biliyorsunuz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 8

yaklaşık bir sene Arap Ligiyle birlikte çaba sarf ettik, gözlemciler gitti. İran ve Mısır'la birlikte hem ikili hem üçlü mekanizmalarla çözüm bulmaya çalıştık.

Son olarak da, son bir yıl içinde özellikle küresel angajmanla Birleşmiş Milletler özel temsilcisi Annan'la, şimdi de Lakhdar Brahimi ile Cenevre 1 ve Cenevre 2 süreçlerinde katkıda bulunmaya devam ettik. Şimdi, Cenevre 2 toplantısının gerçekleşebilmesi için bütün taraflarla görüşerek bunun mümkünse aralık ayında, değilse en geç ocak ayında gerçekleşmesi yönünde çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

İnsani boyut bağlamında da Suriye'ye Türkiye herhangi bir dönemde, herhangi bir ülkenin herhangi bir krize yapabileceği katkıyı çok çok aşan büyük bir insani olumlu tepki gösterdi ve bildiğiniz gibi, Suriye halkının insani dramını bir anlamda hafifletebilmek için 2 milyar dolara ulaşan yardımlar yaptık. Şu anda 2 milyon Suriyeli yurt dışında mülteci durumundadır, 7 milyon Suriyeli yerinden edilmiştir, 5 milyon Suriyelinin acil su, yiyecek ve ilaç ihtiyacı vardır. Uluslararası toplum, maalesef, bu konuda yeterli ve etkin faaliyeti yürütemiyor, Suriye rejimi de iş birliği yapmıyor. Bütün bunlara rağmen, biz, Cenevre'de 30 Eylülde komşu ülkelerle Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiseri ve diğer ilgili tarafların katıldığı toplantılar üzerinden yeni mekanizmalar kurarak bu yardımları artırmaya çalışıyoruz, bundan sonra da buna devam edeceğiz.

Komşu ülke Suriye'deki gelişmelerin Irak ve Lübnan'da mezhep çatışmasına yol açmaması için de yoğun bir gayret içindeyiz. Irak'la son yaptığımız temasları arz ettim. Dün akşam da İran Dışişleri Bakanıyla Lübnan'da İran temsilciliklerine yönelik yapılan saldırı konusunda, hem istişare ettik hem Lübnan ve Suriye'deki bu olumsuz gelişmeler konusunda mümkünse birlikte insani trajediyi durduracak adımlar atılması için harekete geçme kararımızı bir kez daha teyit ettik.

3'üncü alan kıta ölçekli açılımlar. Yine, bu dosyada çok geniş olarak size arz ettik. Afrika'ya 2005 yılında başlattığımız, 2009 yılında büyükelçilikler açmak suretiyle fiiliyata geçirdiğimiz Afrika açılımı başarıyla sürüyor. 23 büyükelçilikten 35'e çıktı büyükelçilik sayımız. Bu sene de büyükelçilikleri açmaya devam ettik. 2005 yılında 9 milyar olan dış ticaretimiz şimdi 23 milyar dolar. Dış ticaretimizdeki pay yüzde 4,7'den yüzde 8,8'e çıktı. 2023 hedefimiz Afrika'da 100 milyar dolara ulaşmak.

Birçok Afrika ülkesiyle ikili ilişkiler bağlamında pivotal ilişki kurduk, yani ortak eksen ülkesi olarak belirlediğimiz ülkelerle ikili ilişkilerimizi en üst düzeye çıkardık; Etiyopya gibi, Güney Afrika Cumhuriyeti gibi, Nijerya gibi. Diğer taraftan da IGAD gibi Afrika içindeki bölgesel aktörlerle de, örgütlerle de faaliyetlerimizi artırdık.

Somali-Somaliland, Sudan-Güney Sudan, Etiyopya-Eritre gibi ikili ihtilaflar konusunda da çok yoğun bir ara buluculuk çalışması yürütmekteyiz. Bu çerçevede ikinci büyük kıtasal açılımımız Asya-Pasifik ekseninde oldu. Çin, Hindistan, Japonya, Pakistan, Endonezya ve Güney Kore'yle ikili yoğun ilişkiler kurduk, geliştirdik. Son olarak Japon Başbakanı Marmaray açılışı dolayısıyla bir yıl içinde 2'nci kez ülkemizi ziyaret etti. 4 yeni büyükelçilik açtık; Brunei, Sri Lanka, Myanmar ve Kamboçya. Şanghay İş Birliği Örgütü, ASEAN, Pasifik Adaları Forumu, Asya Diyalog Platformu gibi bütün bölgesel, alt bölgesel birliklere gözlemci ya da üye olduk.

Ulaştırma ve enerji politikaları bağlamında da bütün Asya'yı Pekin'den Avrupa'ya bağlayan geniş ölçekli, kıtalar arası projelere öncülük ettik, etmeye devam ediyoruz. Ayrıca, barış süreçleri bağlamında da Afganistan'da, Myanmar'da ve Filipinlerde iç barış ve uzlaşma süreçlerine doğrudan katkıda bulunduk. Son Myanmar ziyaretimde de oradaki Arakan bölgesindeki Müslümanları ve o bölgedeki sorunları dinlemek üzere bir yıl içinde 2'nci kez ziyaret ettim.

3'üncü alan Latin Amerika ve Karayipler bölgesi. Buraya da 6 yeni büyükelçilik açtık. İkili anlamda Brezilya ve Meksika'yla çok derinleştirilmiş ilişkiler geliştirdik. Bütün Latin Amerika örgütlerine de gözlemci ya da diyalog ortağı olduk; MERCOSUR, CELAC, Pasifik Forumu, Amerika Devletleri Örgütü ve CARICOM gibi.

Gördüğünüz gibi, bu açılımlar dış politika etkinliğimizi artırmak yanında, tabii, Bakanlığımızın ihtiyaçlarına da ek sorumluluklar ve yükler getirdi. Bu çerçevede de Bakanlık personelimizde pozitif yönde büyük bir değişim ve güçlendirme yaşadık.

Son olarak, dış politika açılımları bağlamında uluslararası platformlardaki etkinliklerimiz son bir yıl içinde artarak gelişti. Birleşmiş Milletler platformunda, 2009-2010 yılındaki Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi üyeliğimizden sonra 2015-2016 için yoğun bir kampanya yürütüyoruz. Bu, herhangi bir ülkenin en kısa süreli yaptığı geçici üyelik olacak.

İstanbul'un Birleşmiş Milletler merkezi olması için bu sene UNDP'yle anlaşma imzaladık, bölgesel merkezi İstanbul'a taşıyorlar. UN Women'la anlaşma imzaladık. UNFPA de yani Nüfus Örgütü de zaten İstanbul'a taşınmıştı.

Sayın Başkan, değerli üyeler; dün, Birleşmiş Milletler Genel Sekreter Yardımcısı Jan Eliasson'la İstanbul'da görüştük. İstanbul'un Cenevre gibi, Viyana gibi, New York gibi bir Birleşmiş Milletler merkezi olması yönünde çabalarımız sürüyor.

Birleşmiş Milletler sistemi içinde Medeniyetler İttifakı yanında, Arabuluculuk Dostları Girişimi'ni başlattık. Terörle Mücadele Küresel Forumu'na eşbaşkanlık yapıyoruz. En Az Gelişmiş Ülkeler Platformu'nun da koordinatör üyesi.

Geçmişte birçok zirveye ev sahipliği yaptık, onlar dosyada gözüküyor. Önümüzdeki dönemde de İstanbul ve Türkiye birçok zirvenin ev sahibi olacak. 2015'te G-20 ve LDC zirvelerini yani En Az Gelişmiş Ülkeler Zirvesi'ni aynı anda yapacağız. Dünyanın en gelişmiş 20 ülkesiyle en az gelişmiş 48 ülkesi İstanbul'da buluşacaklar. Aynı ayı toplanacaklar ama biz "Birlikte de bir toplantı yapabilir miyiz?" diye bir çalışma yürütüyoruz. 2016 yılında İslam İşbirliği Teşkilatı Dönem Başkanlığını ilk defa alacağız ve ilk defa İslam İşbirliği Teşkilatı Zirvesi İstanbul'da toplanacak. Yine, 2016 yılında tarihte gerçekleşecek ilk insani zirve, Birleşmiş Milletler İnsani Zirvesi de İstanbul'da yapılacak. Bu da Cenevre ve New York'la yarışarak aldığımız, son derece önemli bir zirve. Yine, 2016 yılında Dünya Enerji Kongresi İstanbul'da yapılacak. 2017 yılında da Dünya Petrol Zirvesi İstanbul'da yapılacak. Dolayısıyla, her yıl ya enerji ya siyasal ya da ekonomik zirveler Türkiye'de gerçekleşmiş olacak.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 9

Buna paralel, birçok uluslararası örgütteki temsilimiz de artıyor. Son olarak, bildiğiniz gibi, Kimyasal Silahları Önleme Örgütü Genel Direktörü -ki daha önce Türkiye'nin girişimleriyle o göreve gelmişti- Sayın Ahmet Üzümcü Kimyasal Silahları Önleme Örgütü adına Nobel Barış Ödülü aldı. Bunlar hep Türkiye'nin artan küresel etkinliğinin yansımaları.

Şu rakamlarla sunumuma son vermek istiyorum Sayın Başkanım: Bölgesel ve küresel örgütlere üyelik bağlamında -çok iddialı gelebilir ama bir kez daha ifade ediyorum- Türkiye'nin üye, gözlemci, diyalog ortağı olmadığı hiçbir bölgesel ve uluslararası örgüt kalmayacak. Şimdi, Arktik, Kuzey Kutbu Platformu'na da gözlemcilik için başvurduk. Hiçbir uluslararası platform kalmayacak ki Türkiye bir şekilde ilişki kurmamış olsun, üye, gözlemci ya da diyalog ortağı olmamış olsun. Şu anda da zaten çok az, çok küçük ölçekli birlikler kaldı; oralara da gerekli müracaatlarda bulunuyoruz.

Buna paralel olarak, yurt dışı temsilciliklerimiz 163'ten 221'e; büyükelçiliğimiz de 94'ten 129'a çıktı. Bu rakamlarla şu anda dünyada en fazla temsil edilen 7'nci ülke konumuna geldik. On sene önce muhtemelen ilk 20'de bile değildik. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 5 daimi üyesi ki en fazla Fransa, 252 temsilcilikle; sonra Amerika Birleşik Devletleri, Çin, Rusya ve İngiltere geliyor, hemen arkasından İtalya 235; Türkiye 221'le 7'nci durumda. Yani "Türkiye yalnızlaştı mı?" diye bazı sorular açmak isteyenlere verecek en iyi cevap budur: Dünyada en fazla temsil edilen 7'nci ülke durumundayız. Peki, "Türkiye dışarıda ekonomik gücü arttığı için temsilcilik açabiliyor." denilebilir. Türkiye'de, başka bir kriter... (Gürültüler)

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, niye böyle böyle yapıyorsun ya?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Mevlüt Bey...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Böyle böyle yapıyor da Sayın Başkan.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Biraz sonra soracaksınız zaten.

Türkiye'nin dışarıdaki temsilcilikleri...

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Yabancı ülkelerin Türkiye'deki temsilcilik sayısı da artmış.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Efendim?

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Yabancı ülkelerin Türkiye'de temsilcilik yapma sayısı da artmış.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Oraya geleceğim, oraya geleceğim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Haa, anladım! Tamam!

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Şimdi, Türkiye'deki yabancı temsilciliklere geldiğimizde, sayın üyeler, Türkiye'nin kendi iradesiyle dışarıda açtığı temsilcilikler ekonomik gelişmesine paralel değerlendirilebilir ama dışarıdaki ülkelerin Türkiye'de açtığı temsilciliklere baktığımızda, bu sayı 166'dan 237'ye çıktı.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Onu da torpille açtırmışsınız Sayın Bakan!

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – 166'dan 237'ye ve bu rakamlarla İstanbul şu anda dünyada New York'tan sonra en fazla dış temsilciliğin bulunduğu, konsoloslukun bulunduğu şehir durumunda ve şu anda da...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – İsterseniz bir de Gümüşhane'ye açalım.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Yakında Gümüşhane'ye de o bölgenin temsilciliği olur, merak etmeyin.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Gümüşhane stratejik bölge!

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bugün Tacikistan... Biz Türkiye-İran-Azerbaycan, Türkiye-Gürcistan-Azerbaycan üçlü mekanizmalarını Ankara'da yapmıyoruz, komşu illerde yapıyoruz. Son olarak Türkiye-Gürcistan-Azerbaycan toplantısını Trabzon'da yapmıştık. Türkiye-İran-Azerbaycan'ı da yine bölgede düşünüyoruz. Bir toplantıyı da Gümüşhane'de yaparız. Bütün illerimiz dış politika girişiminden etkilenecekler.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – İran hakkı Ağrı'nındır, İran gelecekte Ağrı'da yapılması lazım.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bugün Tacikistan Dışişleri Bakanı da şu anda ülkemizde, Bursa'da fahri konsolosluk açıyor. Dolayısıyla, sadece Ankara ve İstanbul'da değil, birçok ülke birçok şehrimizde fahri konsolosluklar veya kalıcı konsolosluklar açmak suretiyle Türkiye'nin bu artan etkisinden istifade etme cihetine gidiyor. Bütün bunlar personel sayımızda da artışları beraberinde getirdi ve başında bulunduğum Bakanlığımız Türkiye'yi en iyi şekilde temsil edebilmek için cumhuriyet tarihinin en kapsamlı reformlarından birini gerçekleştirdi ve bu anlamda diplomatlarımızın sayısında da önemli artışlar sağlandı.

Bütün bu küresel ve bölgesel vizyon çerçevesinde 2014 yılı bütçemizi 1 milyar 868 milyon 612 bin Türk Lirası olarak Komisyonunuzun onayına sunmuş bulunmaktayız. 2014 yılı bütçesinin ülkemiz için hayırlı olmasını diliyor - onaylarınızdan sonra bu bütçeyi Genel Kurula sunacağız- şahsım ve mesai arkadaşlarım adına size Sayın Başkan ve bütün değerli Komisyon üyelerine saygılarımı sunuyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakan, hiçbir şey söylemediniz, hiçbir şey izah etmediniz.

BAŞKAN – Sayın Bakanımıza kapsamlı açıklamalarından dolayı çok teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, görüşmelere başlamadan önce Bakan Yardımcımız ve bürokrat arkadaşları tanımak isterler Komisyon üyesi arkadaşlarımız.

Mikrofonu açıyorum.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz ve görüşmelerimize başlıyoruz.

Sayın Ayaydın, buyurunuz.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, Dışişleri Bakanlığımızın çok değerli temsilcileri, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; ben Dışişleri Bakanlığı bütçesi üzerinde görüşlerimi sizlerle paylaşmak üzere söz aldım. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 10

Türk dış politikasının uzun geçmiş ve büyük tecrübeler sonucu oluşmuş temel bazı ilkeleri bulunmaktadır. Bunlardan birincisi “Yurtta sulh, cihanda sulh.” özdeyişi ile de özetlenebilecek barışçı dış politikadır. Bu anlayış, kabuğuna çekilmiş etkisiz bir siyaseti değil, maceracı politikalardan uzak, barışı önceleyen bir politikayı ifade etmektedir yani irredantist, yayılmacı siyaset izlememektir. Dış politikamızın ikinci temel özelliği ise Batıcı vizyona sahip olmasıdır. Türkiye muasır medeniyete ulaşma yolunda kendisine Batılılaşmayı hedef olarak benimsemiş, Batı ile yakınlık ve iş birliği, öncelikli tercihi olmuştur. Bu iki sütun üzerine inşa edilen dış politikada yöntem olarak ise gerçekçi ve pragmatik yaklaşım tercih edilmiş, duygusal ve ideolojik etkenler değil, dönemin ve dünyanın gerçeklerine göre rasyonel bir bakış açısı esas alınmıştır. Bu dış politika anlayışıdır ki ülkeyi savaşların dışında tutmuş, Türkiye’yi Müslüman âlemin en saygın ülkelerinden biri, Batı dünyasının ayrılmaz bir parçası hâline getirmiştir. Bugün hevesle dünya sorunlarına arabuluculuk için atılıyorsak, sebebi işte, bu dış politika geçmişinin sağladığı itibar ve kredidir.

Şüphesiz, hızla değişen dünyada dış politika ekseninde de yeni bakış açıları ve yeni açılımlar geliştirilmesi doğal ve hatta zorunludur. Açık ki, dış politikamızdaki bu açılımların en radikali ve artık açılım düzeyini aşır, köklü değişim boyutuna yaklaşan tercih ve uygulamalar 2002’den sonra ortaya çıkmıştır. Bu döneme Sayın Davutoğlu’nun “çok yönlülük, proaktif hamleler, komşularla sıfır sorun” gibi parametrelere dayanan “Stratejik Derinlik” tezi damgasını vurmuştur. Teori düzeyinde değerli ve farklı bir yaklaşımı içermekle birlikte, görüldüğü üzere stratejik derinlik pratiğinin ülke ve dünya gerçekleri ile pek örtüşmediği aşikârdır. Hemen örneklerle bu işi bir irdeleyelim. “Dış politikada çok yönlülük” denildi; geldiğimiz noktada mezhep siyasetinin peşinde koşan bir ülkeye dönüştük. Söylemde çok yönlülük, eylemde Sünni İslam eksenli bir dış politika. Suriye’de Esat karşıtlığı, Sünni mezhepçilik eksenine oturtuldu. Suudi Arabistan ve Katar ile birlikte oluşan ittifak, Ortadoğu’da Şii blokunu yıkmak için varını yoğunu ortaya koymuştur. “Suriye iç işimizdir.” denecek kadar olaya dâhil olunursa, her gün diktatör Esad için ömür biçilirse, Sünni bir eksen oluşturarak Suudilerin ve Katar’ın parasıyla kendi sınırlarınız aracılığıyla muhalefete silah, her türlü lojistik sağlanırsa, tüm bunlar da yetmeyince Suriye’ye askerî müdahale organize edecek kadar bir şevk, bir hırs ortaya konursa kimseye bunun bir diktatöre yönelen tepkiden ibaret olduğunu anlatamazsınız, size kimse inanmaz. Zira Esad diktatör de soykırım ve savaş suçlarından hakkında tutuklama kararı çıkarılmış olan Sudan Devlet Başkanı Ömer El Beşir neydi peki? Suriye’de ölenler insan da Bahreyn’de Sünni yönetimin katlettiği Şiiler değil miydi? Niye ses çıkmadı bunlara? Çünkü izlediğiniz politika mezhep eksenli, hatta daha da ileri götüreyim, Sünni dünya içinde bir siyasi fraksiyon ile, yani Müslüman Kardeşler ile özdeşleşen bir politika izliyorsunuz. Onun içindir ki, Mısır’daki darbeye bu kadar yüksek perdeden tepki koydunuz, Mursi lehine sert çıkışlarda bulundunuz, hatta Mursi’yi bu olaylardan önce gidip uyardınız. Sırf darbe karşıtlığı değildi tüm bunları size yaptıran, amaç Müslüman kardeşleri bölgede iktidar yapmaktı çünkü onların ağabeyi, onların lideri de sizsiniz.

Gelelim proaktifliğe...İnisiyatif alıp gündem belirleyen, izleyici değil, oyuncu ve hatta oyun kurucu olan bir ülke istenmez mi? İyi de siz ne yaptınız? Proaktifliği maceracılıkla, hayallerle karıştırdınız. Birleşmiş Milletler sistemini değiştirmeye kalktınız, Suriye’de ön alayım derken ülkeyi savaşın eşiğine getirdiniz. Askerî müdahale için uluslararası camiaı ayağı kaldırdınız, “Biz varız her şeye.” dediniz, ABD silahsız çözümü tercih etti, Rusya ile anlaştı tek başınıza kaldınız. Esad’ın gitmesi için köktenci gruplara göz yumdunuz, desteklediniz. ABD’den uyarıyı alınca, köktenci terör sınıra dayanınca “U” çizmeye başladınız. Üstelik bu köktenci terörist gruplara verdiğiniz destek size bumerang olarak geri döndü çünkü Batı kamuoyu “Suriye’de bunlar savaşı kazanacağına Esad kalsın.” noktasına geldi. İnşallah bu gruplara verilen desteğin geri dönüşü bu düzeyde kalır.

Bakınız, Suriye, teröre destek verdiği iddiasıyla Birleşmiş Milletlerden Türkiye hakkında soruşturma açılmasını istiyor. Düşünebiliyor musunuz Türkiye’nin hâlini, suçlandığı unsurlara bakın. Yazık, ne hâllere düştük.

Komşularla sıfır soruna ise hiç girmeyeceğim, biraz evvel Mevlüt Aslanoğlu bununla ilgili notlarınızı, karnenizi buraya asmıştı. Başarıdan vazgeçtim, bir sonuç diyorum. Soruyorum şimdi:

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Grubumuzun kararı.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) - Suriye’den geçtim, ne oldu Ermenistan ile ilişkiler, ne oldu Kıbrıs sorunu, ne oldu İran’ın nükleer programı, ne oldu İsrail-Filistin ara buluculuğu? Önceliği olmayan, biri olmayınca onu yarıda bırakıp diğerine kayan bir dış politika ile ne kadar sonuç alabilirdiniz? Cumhuriyet Halk Partisi olarak defalarca söyledik: “Yolunuz yol değil, bu dış politika yanlış. Mezhep üzerinden politika ile Türkiye’yi bataklığa götürüyorsunuz. Bu mezhepçilik bizi bataklık içine çektiği gibi, ülke içinde de ciddi ayrışmaların, tehlikelerin önünü açıyor.” dedik ama nafiye, dinlemediniz. Peki ne oldu? “Stratejik derinlikler”den “değerli yalnızlıklar”a geldiniz. Bu “değerli yalnızlıklar” sizin bürokratlarınızın görüşüdür. Fazla derine inince tek kaldık anlaşılan.

Sayın Bakanım hani güçlü ekonomi, ileri demokrasi ve dengeli, sorunun parçası olmayan, gerçekçi diplomasisinin yarattığı “soft power” ile sözü dinlenen Türkiye? Artık dinlenmeyi bırakın duyulmuyoruz bile. Hoş mu oldu bu yalnızlık? Bence buna “değerli yalnızlık” değil “tercihli bataklık” demek daha doğru. Ne yazık ki, tercihleriniz bizi bataklığa götürdü. Ha, bu tabloya illa “değerli yalnızlık” deyip kendimizi kandırırsak ona da kısmen katılırım. Evet, “yalnızlık” bölümüne kısmen katılıyorum. Nereye baksanız yalnız kaldığımız yerleri görüyorsunuz. İşte Suriye, işte Mısır. Ama sormak istiyorum: Türkiye gibi bir ülke hele de böylesine bir coğrafyada nasıl, neden yalnız kalabilir, mümkün mü bu? Biz bir ada devleti miyiz? “Değerli” kısmına ise katılmıyorum. Değerli olsa, geri adımlar atmaya başlamazdınız herhâlde. Devam etseydiniz, Suriye’de sırf Esad gitsin diye köktenci terör unsurlarını tüm gücünüzle desteklemeye, devam etseydiniz. Mısır elçimizi ülkede tutmaya, niye vazgeçtiniz? Gerçi zararın neresinden dönülürse kârdır ama biliyoruz ki bu dönüşün ardında gerçekler ve bizim uyarılarımız yok, uluslararası camianın eleştirisi ve baskıları var. Özetle: “Oyun kurucuyuz.” dediniz, oyuncu bile olamadınız, başkalarının yazdığı senaryoda sadece ve sadece seyirci oldunuz. Askerî müdahale ile Şam’a gidiyordunuz, müzakere için Cenevre’ye gidiyorsunuz. Üç vakte gidecek olan Esad’dı, sizin gitmediğiniz yer kalmadı. “Sıfır sorun” dediniz, sıfır itibara gidiyoruz. Sorunlar değil, prestijimiz sıfırlanıyor. Siz “sıfır” deyince artık akla etkisizliğimiz, toplamadaki sıfır geliyor. Türkiye’yi bölgesel lider...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 11

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) - ...ve küresel aktör yapacak “soft power”, “boş power”a döndü. Ya da bir balon mu patladı, ne dersiniz? “Yanlış hesap Bağdat’tan döner.” sözü, sayenizde “Yanlış hesap Şam’dan döner.” diye değişti.

Akademik kimliğinize, bilginize, çabalarınıza son derece saygı duyuyorum Sayın Bakanım ama ne yazık ki geldiğimiz nokta budur. Hatırlatmak isterim ki: Dış politikada daimî dost veya daimî düşman yoktur, daimî çıkar vardır. Diplomasinin amentüsü budur. Bunların yanında, Dışişleri Bakanlığının yapısı ve teamülleri ile adım adım oynanmıştır. Teamüller gereği istisnai bir durum olarak öngörülen dışarıdan büyükelçilik atamasını yaygınlaştırdığınız gibi, Temmuz 2013’te tüm çaba ve itirazlarımıza rağmen yasalaştırılan 6495 sayılı Kanun’la da dışarıdan büyükelçi atanmaların ülkeye döndüklerinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) - ...doğrudan bakanlıkta kadrolu olma ve çekirdekten yetişme büyükelçiler gibi yükselme olanağı sağlandı. Diploması, bilgi, tecrübe ve derinlik gerektirirken, yapılan bu işler kariyer mesleği olan diplomatiğe aykırı olduğu gibi, aslında Türk dış politikasına büyük darbedir. Sırf kendinize yakın, diplomasıyla ilgisiz kişileri Dışişleri Bakanlığının üst bürokrasisine atayabilme uğruna yüzlerce yıllık kurum kültürünü yok ettiniz.

Sayın Bakanım, bir an için kendinizi, zorlu süreçlerden geçerek mesleğe girmiş, diploması geleneği ve pratiği ile yetişmiş diplomatlarımızın yerine koyun lütfen. Siz yıllarca emek verirken birilerinin dışarıdan, tepeden büyükelçi olarak getirilmesi ve bu kişilerin getirilmesi için bu kadar ısrarcı olunması sizi rahatsız etmez miydi? Hazreti Mevlânâ’nın dediği gibi, kendine yapılmasını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) - ...istemediğin bir şeyi başkasına da yapmamak gerekmez mi?

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın Sayın Ayaydın.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) - Siz Konya milletvekilisiniz Sayın Bakanım daha iyi bilirsiniz. Eh bu kerametli kişileri artık Bakanlıkta görevlendirmenin önü de açıldığına göre birkaç yıla Türkiye’nin hiçbir diplomatik sorunu sizin sayenizde kalmaz herhâlde.

Yalnız kalmadan değerli olabileceğimiz günleri yaşatacak bir dış politika dileğiyle Dışişleri Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Günal, buyurun lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, kıymetli bürokratlar, saygıdeğer basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, hızlı bir ufuk turu yaptı, görüyorum ki hâlâ hayal dünyasından çıkamamış. Baştan bizim de hoşumuza gitmişti “sıfır sorun” güzel bir söylemdi ama siz hâlâ o başladığınız noktada olduğunuzu zannediyorsunuz ve galiba fazla dolaşmaktan reel gelişmelerden uzak mı kalıyorsunuz, yoksa sürekli ülkeden ülkeye gezerken etrafımızda olanlara fazla dikkat etmiyor musunuz bilmiyorum. Yani siz “stratejik derinlik” diye başlamıştınız akademisyenken, önceki bütçe görüşmelerinde de tartışmıştık ama artık stratejik yalnızlığa doğru düştük, o da sizin tanımlamanızla “değerli yalnızlık” diyelim işte, daha masum bir şekilde. Gazetelerde de yer aldı Sayın Kalın’ın “tweet”iyle, stratejik yalnızlık ya da değerli yalnızlık ya da “splendid isolation” mıydı, ilk orijinalini diplomatlar daha iyi bilir, 1800’lerin sonunda İngiltere’de savaşa bulaşmama anlamında uzak durma Avrupa’nın tartışmalarından anlamında bir yazı. Bizimkisi tam tersine savaşçı bir anlayıştan dolayı komşularımız etrafında ve Batılı müttefiklerimiz tarafından bir yalnızlığa itilmişlik sendromu gibi görülüyor, tam tersi yani. O tanımın uyduğu yer aslında birtakım o küresel sorunlara, çevredeki kavgaya bulaşmadan İngiltere’nin kendi sömürgeleriyle ticari ilişkilerini geliştirmesi anlamında başlamış. Bizdeyse tam tersine “Suriye’ye müdahale edelim, saldıralım, ortalığı karıştıralım.” anlamında yapmış olduğumuz yanlış dış politika sonucunda yalnızlaşmayı gösteriyor.

Hakikaten bu nasıl bir şeydir ki ben anlamadım hem Orta Doğu’da siz bir sürü şeyi anlattınız ama yani Mısır’da büyükelçimiz atandı mı? Yani ne kadar süre bekledik? Bizimle ilgili, kavgaya girdiğimiz yerleri söylüyorum özellikle yani daha önce sizin o kadar yakın olduğunuz. Suriye’de aynı şeyi yaşadık, İsrail’de aynı şeyleri yaşadık. Yine Irak’ta farklı bir ikilem içerisindeydiniz, düne kadar bir taraftan iç politika malzemesi olarak Suriye’deki Esad’ı ve içerideki bazı kişileri mezhep kökeniyle itham ederken şimdi döndük Maliki’yle siz oturup konuşmak zorunda kaldınız. Burada bir tezat var, hem o taraftan gidiyorsunuz işte “Irak’ın toprak bütünlüğü, Suriye’nin toprak bütünlüğü.” diyorsunuz ama ben anlayamadım geçen hafta sonu Diyarbakır’da yaptığınız şov neyin nesiydi? Yani hem siz orada “Kürdistan” lafının kullanılmasını meşrulaştıracaksınız hem bir taraftan “Irak’ın toprak bütünlüğü” dönüp “Suriye’nin toprak bütünlüğü” diyeceksiniz. Bu nasıl bir çelişkidir? Galiba Sayın Başbakan da o kadar kafa tuttukten sonra herhâlde biraz daha iktidarda kalma süresini uzatmak, onların tabiriyle deliğe süpürülmeyi herhâlde iptal ettirmek amacıyla fazla tavizkâr davrandığı gibi şimdi de düzeltmeye çalışıyor: Yok “Öyle demedik.” yok “Şurada yer aldı.” yok “Meclis tutanaklarında.” Böyle bir şey olabilir mi Sayın Bakan? Bir milletvekili mesaj atıyor: “Asrın liderini Diyarbakır’da misafir ettik.” Şimdi düşünüyorum “Neresinden alsam bu lafı.” diye. Asrın lideri kim? Eğer Başbakansa niye misafir?

SALİH KOCA (Eskişehir) – Niye kıskanıyorsun?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Eğer Barzani’ye nasıl asrın lideri? Yani, ben bunu anlayamadım; iki tarafında da tezat var, affedersiniz, iki ucu kirli şey gibi. Yani, şimdi, biz Diyarbakır’da misafir olmadığımıza göre, asrın lideri kim Sayın Bakanım? O zaman, siz, doğrudan oradaki devletle -tamam- muhatap olmadınız daha önce ama... “Olmadınız.” derken Kuzey Irak Bölgesel Yönetimi’yle ilişkilerimizden dolayı Irak’la papaz olmuştuk. Nasıl olduysa -Amerika’dan birtakım telefonlarla- bir anda siz de hemen sürece girdiniz ve sanki bir Dışişleri şeyi gibi -basına yansıdığı kadarıyla- hatta bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 12

ziyaretinizi erteleyerek ya da öne çekerek Diyarbakır'daki şova siz de katıldınız. Şimdi, ben bunu anlayamıyorum. Gerçekten de "sıfır sorun" derken "sıfır sorun"a girmiş bir durumdayız yani sıfır sorun oldu ama sıfır sonuç elde ediyoruz. Yani, komşularının tamamıyla bir anda kavgalı bir duruma gelip bir yalnızlık içerisine giren bir ülkede -ben anlayamıyorum- burada istihbarat eksikliği mi var, ilişkilerde mi sorun var yoksa dış politikanın da iç politikaya alet edilip ideolojik hâle, siyasi hâle gelmesi mi var? Bu kadar gözü kara nasıl gitti? Arka planda birtakım görüşmeler yapıyorken, Suriye, İran belli bir güç hâlinde görüşmeler yapıyorken, bizim hâlâ Suriye'deki muhalif güçleri -Antalya'da, İstanbul'da- burada toplayıp, onları meşrulaştırıp, onlara maddi destek sağlayıp silah desteği sağlamamızı nasıl açıklayabilirsiniz, ben anlayamıyorum.

Gerçekten, tamamıyla sorunlu bir hâle geldik. Bir anda BOP eş başkanlığından, medeniyetler ittifakından bahsediyorsunuz; baktım, güzel, ara buluculuktan bahsediyorsunuz. Hiç eş başkanlık kalmamış. Yani, okurken bir taraftan da ABD'yle ilişkiler, Orta Doğu kısmına dikkatlice baktım; Finlandiya'yla ara buluculuk var, İspanya'yla medeniyetler ittifakı var, peki ne oldu Büyük Orta Doğu Projesi'nin eş başkanlığı, nereye gitti? Yani, aslında bütün başımıza gelenler, baştan başlamış olduğunuz bu ideolojik yaklaşımdan kaynaklanıyor mu? Bize göre, maalesef, bu işin iyice çivisi çıkmıştır. Suriye'ye baktığımız zaman, geçen gün Diyarbakır'da... Güneyini meşrulaştırmışsınız, kuzeyi neresi peki, batısı neresi? Kendi elimizle, orada, bunların kendi ağızıyla söylediği sözde "Batı Kürdistan"ı, PYD'nin orada hâkim olmasını, yanlış Suriye politikalarımız nedeniyle maalesef desteklemiş olduk. Oradaki çatışma, kargaşa ortamı aynen on yıl önce Irak'ta yaşananların bir benzeri, daha önceki yıllardan başlayan Keşif Güç, Çekiç Güç diye devam eden, sonrasında Kuzey Irak'ın, Irak'ın toprak bütünlüğü içerisinde federatif bir bölgeye dönüştürülmesi, özerk bölgeye dönüştürülmesinin bir benzeri şu anda Suriye'de yaşanıyor ve bunun en önemli müsebbibi de bizi bu hâle gelmesinde. Baştan yapmış olduğunuz canciğer kuzu sarması ortak toplantılar da yanlış, sonrası da yanlış. Bir kere, dış politikada sürekli dostluklar, çıkarlar, sizin yaptığınız gibi her gün basın toplantısı, sonra da kavga olmaz. Duruma göre kendinizi ayarlayıp, bir orta yolu bulup siyasi ilişkileri geliştirmek gerekirken kişisel dostluklara güvenerek birtakım angajmanlara girdik; sonrasında bir anda kişisel düşmanlıklar bu sefer ön plana çıkmaya başladı. Yani "Kardeşim Esad"dan "Esed'e geçtik; "Düşman Esed", "İnsan katili Esed"; daha ortada hiçbir şey yokken "Bunlar kimyasal silah kullandı." dedik. En fazla saldıran Batılı birtakım ülkeler bile bir anda buna girmeden, buraya müdahalenin sıkıntılı olacağını tartışırken, Libya'ya benzemeyeceğini söylerken, biz herkesten önce bayraktarlığını yaptık. Ne oldu Atatürk'ün "Yurtta sulh cihanda sulh." ilkesi? Hem de orada birçok soydaşımız var, dindaşımız var, her ne kadar siz zaman zaman mezhebini ön plana çıkarsanız da İslam'a inanan insanlar var, ortalamada -onları da geçelim- insanlar var, savaşta ölen insanlar var. Buna tabii ki hepimiz karşıyız ama burada, birisini devirmek, öbürünü iktidardan göndermek, kişisel kavgalarımız, böyle bir şey olamaz diye düşünüyorum.

Öbür tarafta, İran'la da yine başlarken aynı şekilde başlamıştık. Bir yanda müzakereler, Brezilya araya girdi, bilmem ne oldu, sonra bir baktık yine tersine dönmüş, rüzgâr tersten esmeye başlamış ve biz sürecin dışına çıkmışız. Daha da önemlisi, şu son günlerde Kıbrıs'la ilgili yaşananlarda da tam bir sıkıntı var maalesef. Şimdi, yok spor kulüpleri aracılığıyla, onlar bunlar derken bize dayatmalar devam ediyor ve resmileşmeye doğru gidiyor gibi geliyor. Kıbrıs'ta neler oluyor? Siz çok kısa birkaç tane şeyden bahsettiniz ama eğer perde arkasında birtakım şeyler varsa, "Görüşmelerde de bulunduk." dediniz, yeni ikili temaslar, dört taraflı temaslar devam edecek gibi görünüyor, bizim açımızdan bu hassas bir şey. Bunu gümrük birliğine bağlayarak devam edeyim. Biz ilk o tavizleri 1995'te Gümrük Birliği Anlaşması imzalanırken vermiştik. Biliyorsunuz, o anda, Rum tarafının, doğrudan bizim üye olmadığımız hiçbir yere girmemesi konusundaki çekincelerimizin ilk taviz verildiği yer ve onların bizden önce adım attığı, bu anlaşmaydı. Maalesef -öğleden sonra- yine sizin dediğiniz gibi Sayın Bağış'a söyleriz ama genel politika olarak sizin zaman zaman bu konuda açıklamalarınız oluyordu, o konudaki düşüncenizi de bilmek isteriz. Şu anda, gümrük birliğinin bize bir şeyi yok. Önümüzdeki süreçte Amerika'yla da kendileri ikili bir anlaşma imzalama yolundalar. Her ne kadar "Biz asılıyoruz, istiyoruz." desek de Amerika kabul etmediği takdirde bizim o anlaşmaya girmememiz durumunda ciddi zararlara uğrayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, toparlıyorum.

Size de tekraren söylemiş olayım, Değerli Bakanımız Sayın Yazıcı'ya da gümrükle ilgili olduğu için söylemiştik. Artık bizim de o zaman yeni bir gümrük birliği çalışması yapmamız lazım. Zaten AB'ye de alınmıyorsa "onurlu üyelik" dedik ama artık onurumuz ayaklar altına alındığı için onur tarafı kalmadı. Eğer üye olamayacaksa da bizim gümrük birliğini yeniden gözden geçirmemiz, hem İslam ülkeleriyle İSEDAK bünyesinde yapmış olduğumuz ticaret anlaşmaları kapsamında hem de Türk devletleriyle ve ECO bünyesinde diğer ülkelerle yaptığımız ticaret görüşmeleri çerçevesinde bence yeni ticaret anlaşmalarına ve hatta bir Türk gümrük birliğinin altyapısına doğru kaymamız lazım çünkü artık gümrük birliğinin bize zararı olmaya başladı. Onun için Kıbrıs meselesiyle birlikte bu gümrük birliğini de yeniden değerlendirmek gerektiği kanaatindeyim. Ve önümüzdeki süreçte de sizin belirttiğiniz petrol aramalarıyla ilgili görüşmeler olsun, kıta sahanlığındaki konular olsun, Kıbrıs'la ilgili de bu konulardaki gelişmelerle ilgili biraz daha bilgi verebilirseniz memnun olurum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bitirdim Başkanım.

Aksi takdirde, biz "değerli yalnızlık"tan garibanlığa doğru gideriz diye düşünüyorum. Yol yakinken bu söylemlerimizi değiştirip daha reel politik açıdan bakmamız, ideolojik çerçeveden dış politikayı uzaklaştırmamız gerekiyor. Onun için de hem Dışişleri bürokrasisine hem düşünce kuruluşlarına, millî politikaya doğru biraz daha dönüş, siyasi gelişmelerden, iç politikadan uzaklaştırarak dış politikayı Türkiye Cumhuriyeti devletinin dış politikası hâline getirelim. Başbakan Erdoğan'la Davutoğlu'nun dış politikası olmaktan çıkarmak diyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaplan...

HASİP KAPLAN (Şirnak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 13

Sayın Bakan, Bakanlığın değerli temsilcileri; gerçekten, önemli bir süreçte Dışişleri Bakanlığı bütçesini görüşüyoruz ancak Dışişleri Bakanlığı bütçesi olarak önümüze konulan, sadece Bakanlığın personel giderleri ve oradaki temsilciliklerinin giderleri gibi ve çalışmalarını kapsıyor. Oysa Dışişleri Bakanlığını dışarıda yapılan bütün işler olarak görmek lazım ve bu yapılan işlerin neden dağınık olduğunu sormak lazım. Niye TİKA başka bakanlıkta Sayın Bakan? Yurt dışı temsilcilikler var; o niye dışarıda? Dış Türkler Birliği var; o niye dışarıda? Yani, bunlar dışarıda değil de uzayda mı çalışıyorlar yoksa yerin altından böyle tünel kazıp sizin alanınıza girmeden mi çalışıyorlar? Eğer sizinle çalışmıyorlarsa anlarız, sizinle çalışıyorlarsa niye sizin dışınızdalar? Burada bir terslik var; Hükûmetin hükûmet modelinde, örgütlenmesinde, bütçelemesinde çok ciddi bir sıkıntı var. Şimdi, ben buradan yola çıkarak, dışarıda harcanan bütün bütçeleri, Avrupa Birliği Bakanlığı da dâhil... Ona da gerek yok, onu da bünyenize almanızda yarar vardır. Gelmişsiniz, 22'nci fasıl üç yılda aşmışsınız ama en önemli fasıl olan 23 ve 24'üncü fasıl ki, adalet, güvenlik ve özgürlük faslının kapısında olduğunuzu hiç unutmayın. Ondan sonrası bütçelemedir, faslın diğer bölümü bütçelemedir, ondan sonrası da tüketici haklarıdır.

Şimdi, buradan dışarı baktığımız zaman, Türkiye'nin de, dünyanın da dış politikası son küresel krizin hâlâ yerine oturmamış taşları üzerinden geliyor. Arap Baharı'nı konuşuyorduk, sonra bir baktık, Suriye krizi arkasından patlak verdi ve bugün, birçok yerde benzer durumları yaşıyoruz. Ama, ben hâlâ taşların yerine oturmadığını ve bölgesel güçleriyle ittifak güçlerinin, hepsinin çıkarlarının hesabının temelinde ekonomi olduğunu, enerji olduğunu, su olduğunu ve bu krizi elli yıl, yetmiş yıl karşılayacak kendine uygun bir Orta Doğu, bir dizayn, kendine uygun bir Afganistan, kendine uygun bir Afrika ülkeleri gerçekliği... Şimdi, böyle olunca, tabii ki Kıbrıs'ın güneyindeki petrolden doğal gaz, kuzeyindekine, Suriye'dekine, Irak'takine... Ama Kuzey Afrika'da Arap Baharı olarak başlayan, sonra Mısır ve Suriye'ye kadar gelişen noktalarda partimiz son derece uyarıcı oldu; burada, Orta Doğu'nun çok dilli, çok etnik, çok kimlikli, çok mezhepli yapısına hep dikkat çektiğimiz çünkü biz Mezopotamya'da hâlâ yaşıyoruz bunu. Bunun gerçekliğini bildiğimiz için devletin geleneksel politikasının artık 20'nci yüzyılda kaldığını düşünüyoruz. Bitti, geleneksel devletçi, tabucu resmî politikayla yürünmez 21'inci yüzyılda yani bu gerçekliği göreceğiz. Eğer 284 kilometrelik boru hattı gelip Zaho'ya, arkasından da 100 milyar kapasite olan bir yerde çalışmalar yapılıyorsa -tabii ki Dışişleri Bakanlığının bilgisi haricinde değil- doğal gaz anlaşmaları yapılıyorsa...

İşte "Google"a girdiğiniz zaman da şöyle karşınıza bir fotoğraf çıkar: Bir Kürdistan var resmî, federal Irak'ın Anayasası'nda yer alıyor, adını yazıyor. Geliyorsunuz, bölgesel yönetimin, Kürdistan'ın bayrağı da var her federatif devlette olduğu gibi; Almanya'da var, Amerika'da var, İngiltere'de var, her yerde var, bir merkezî bayrak var, bir... Sonra, başkenti yazıyor, parlamento sistemi yazıyor, nüfusu yazıyor -bu "Google"deki şey 2010, baktım, ilk haber olduğu için çıkardım- işte resmî marşından tut para birimine kadar... Resmî dili Kürtçe, Arapça; hayır, bir de Türkmençe var. O Parlamentoda 8 Türkmen var ve bir Bakanlıkları var. Keşke orayı bilmeyen arkadaşlarım gelse... Ben getireyim, gezdireyim onları, Parlamentoda Türkmenlerle de görüşsünler, Asurlularla, Ezidilerle...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bilmiyormuş gibi yapıyorlar Hasip Bey, orada yatırımları var.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Şimdi, yatırımlarını biliyorum ben, 200 tane şirketleri var, onu çok iyi biliyorum, zaten konsoloslüğümüzda Erbil'de olduğu için onlar da çok iyi biliyor, ben fazla girmeyeyim ona da.

Şimdi, şöyle bir gerçeklik var: Katar'dan gelecek doğal gazın Kerkük-Yumurtalık Petrol Hattı üzerinden bir paralel hat olma ihtimali var. Ama, yani, Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimiyle Türkiye yaptığı anlaşmalarda, ki bu anlaşmaların bizde, BDP cenahında çok fazla holding, patron, zengin olmadığı için daha çok iktidar ve muhalefet, ana muhalefet tarafındaki diğer şirketler bayağı ciddi imzalar attılar ve bu imzalar onlara da, torunlarına da yeter; Türkiye'nin de belki yüz yılına kadar çok ciddi imzalar. Eksi 5'le başkaları imza atarken Türkiye'yle eksi 12 imzalar atılıyor, eksi 12. Şirketlerimiz taşıma karşılığında ciddi avantajlara ulaşıyor; bu, bir gerçekliği.

Ama, çok açık söyleyeyim Sayın Bakanım, ben yadırgadım, şu kitapçığa baktım, 110'uncu sayfada, terörizmle ilgili 20'nci yüzyılda, geçen bütçelerde ne diyorsanız şimdi aynısını söylüyorsunuz. Değişmedi mi bir şey? Çözüm sürecinde bir yıl, patlamayan tek mermi, görüşmeler ve bizim yaptığımız uyarılarla El Kaide'nin, El Nusra'nın tehditleri, saldırıları, elçiliklere yönelen tehditler yani bütün bunları biz söyledik, konuştuk. Ve şu anda niye orada yaşayan halk Türkiye'nin tehdidi oluyor? Niye potansiyel bir tehdit oluyor? Böyle bir gerçeklik var mı? Bir halkın var olma mücadelesi, insanî mücadelesi, doğuştan gelen hakları için ecnebi sayıldığı topraklarında Suriye'nin birliği içinde çok ciddi bir hak arayışı var. Bu hak arayışında, yok PYD'dir düşman, yok bilmem kimdir düşman. Bu, Türkiye'nin Orta Doğu stratejisinde, Kürtlerle yeni kurulacak bin yıllık beraber ve birlikte olma stratejisine uygun düşmüyor. Dış politikanız bu konuda çok sakat, sakat, sakat, sakat, sıfır değil, zero değil, bin kere zero. Bu zihniyeti değiştirmedığınız zaman, Orta Doğu'da elinizde bir Kürtler kaldı, onu da kaybedersiniz. Ben açık söylüyorum yani bölgede, Suriye tarafında akrabası olan, Türkiye'de olan birisi olarak konuşuyorum. Telin öbür tarafındaki amcamlara, halamlara "terörist" diyorsunuz Sayın Bakanım, yazık günah. 70 yaşında, 80 yaşında yaşlı kadınlar, erkekler nöbet tutuyor silahla kendilerini korumak için. O kelle kesen, video kasetlerinde insanların ciğerlerini söküp yiyen, İslam adına bunu yapan bir barbar zihniyetin karşısında Dışişlerinin dimdik ve açık durması lazım, silah vermemesi lazım, para vermemesi lazım, destek vermemesi lazım. Bu, çok ciddi bir dış politika hatasıdır. Bu, dış politika hatası değil, iç politika hatasıdır aynı zamanda, içinize yanlış oynamış olursunuz, çok ciddi bir hatadır. Nitekim, Afrika'da bizim elçiliklerimize saldırmadılar mı Sayın Bakan? Şimdi, bu eksende baktığınız zaman, Katar, Suudi, Selefiler, Cihatçılar olarak, Bağdat, Şam eşit olarak şeriata dayalı bir İslamî devlet kurmak isteyip, farklı ülkelerden gelip bir yerde toplananların Türkiye üzerinden hâlâ geçişinin yapılması, hâlâ üslenmesi, hâlâ lojistik destek verilmesi dünyada çok saygınlığı olan, işte 7'nci sırada olan bir Türkiye gerçekliğiyle bağdaşmıyor, ABD'yle, Birleşmiş Milletlerle de bağdaşmıyor, NATO'yla da bağdaşmıyor, Avrupa Birliğiyle de bağdaşmıyor. Yani, bu tarz yaklaşım dış politikada yalnızlığa iter.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ek süre veriyorum Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Evet, Sayın Başkanım...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 14

Bu, bir değerli yalnızlık değil; bu, çok farklı bir zavallılık durumuna düşme durumu olur.

Bakın, başarı diye siz Roj TV'yi kapattığınızı söylüyorsunuz, şimdi de Norveç'e harcıyorsunuz zamanınızı. Boşa harcıyorsunuz arkadaşlar, boşa, boşa, para boşa gidiyor, zaman boşa gidiyor. Newroz'u mu, Rojhelat'ı mı, Ronahi'yi mi, Mezopotamya'yı mı yani Gelawej'den tut Kürdistan TV'lerini... 180 tane televizyon var, bunun 180 de yedeği var, boşuna uğraşmayın, özgürleştirin, Türkiye'ye gelsin, Türkiye'de yayın yapsınlar. Niye dışarıda yapıyorlar? Çözüm sürecini konuşuyoruz, çözüm budur Sayın Bakanım. Biz bunun özgürlüğünü Türkiye'ye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bitiriyorum.

Ve şunu da açık söyleyeyim, soru-cevapta geleceğim: Kıbrıs, Ermenistan ve Suriye... 2'nci Cenevre görüşmesi var Sayın Bakanım, bunu bir fırsata çevirebilirsiniz. Çatışarak değil, ittifakları, güçleri birleştirerek çözüm olur diyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Loğoğlu, buyurunuz.

Süreniz beş dakika.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakana, Dışişleri Bakanlığından gelen çok değerli arkadaşlarımıza “hoş geldiniz” diyorum.

Ben Cumhuriyet Halk Partisinin dış politikaya yönelik çok iyi bilinen, artık ezbere bilinen eleştirilerini burada tekrarlamayacağım ama sadece bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum.

Türkiye, bugün, yalnız bir ülkedir, kopuk bir ülkedir, aidiyeti, nereye ait olduğu belli olmayan ve boşlukta sürünen bir ülke hâline gelmiştir, Doğuyla ilişkileri sözde gelişen ama Batı'yla ilişkileri sürekli sorgulanan bir ülke hâline gelmiştir. Arap Baharı sürecinden dışlanan bir Türkiye vardır, Orta Doğu barış denkleminde düşmüş bir Türkiye vardır, komşularıyla ilişkileri gergin olan bir Türkiye vardır. Defalarca sorduğumuz hâlde El Nusra'nın bir terör örgütü olup olmadığını cevaplamayan bir Dışişleri Bakanımız vardır. “El Kaide bir terör örgütü değildir.” diyen bir Büyükelçi Çad'da hâlâ görevi başındadır. Dolayısıyla, El Kaide'nin bir terör örgütü olup olmadığı konusunda Dışişleri Bakanımızdan net bir açıklama bugüne kadar gelmemiştir.

En son, Barzani'nin Diyarbakır'a gelişi... Bu konuda çok şeyler yazıldı, söylendi, biz de söyledik fakat ben bu Komisyon huzurunda bir noktaya özellikle dikkat çekmek istiyorum: Sayın Başbakan Erdoğan Barzani'yi Türkiye'ye davet ederek Kürt meselesinin Türkiye içindeki çözümünün içine katarak Kürt meselesinin bölgeselleşmesinin, Türkiye'nin sınırlarının dışına taşmasının yolunu açmıştır. Bugün, artık, Kürt meselesi sadece Türkiye'nin değil, bölgesel bir mesele hâline gelmiştir.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ama zaten öyle.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Bunun bir sonrası, bu konunun uluslararası...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ama zaten öyle, Kürtler varsa sorun var demektir.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) –Efendim?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Zaten öyle.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Kürt sorunu ortada.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Öyle... Ama buna Sayın Başbakan davranışlarıyla yeşil ışık yakmıştır, Barzani'yi bölgesel Kürt lideri olarak altın tepsi üzerinde bir paket olarak sunmuştur. Bu, önümüzdeki günlerde Türkiye'yi de bölgeyi de çok istikrarsızlaştıracak bir gelişmenin başlangıcıdır, bu noktaya dikkat çekmek istiyorum.

Bu arada, on yıldır, hatta on yıldan fazla bir süredir iktidarda olan Adalet ve Kalkınma Partisi Ermeni konusunu çözmemiş, Kıbrıs konusunu çözmemiş, Türk-Yunan ilişkilerini, Ege sorunlarını çözmemiş, bütün diğer komşularımızla da gergin ilişkiler hatta savaş noktasına getiren bir politika izlemiştir ama bunlar üzerinde ayrıntılarına girmeyeceğim. O zaman Sayın Başkan, siz sorabilirsiniz yani “Bunlar hakkında konuşmayacaksanız buraya niye geldiniz?” diye.

Ben, bugün, başka bir noktaya temas etmek istiyorum ve şunu Sayın Bakana sormak istiyorum. Arkasında bu kadar güçlü teşkilat olan, Dışişleri Bakanlığı teşkilatı olan bir bakan bu kadar hatayı, bu kadar uyarılara rağmen nasıl ısrarla yapabilmektedir, bunu anlamakta güçlük çekiyorum. Şu anlamda: Son bir iki yıldır Dışişleri Bakanlığı Teşkilat Yasası'na iki defa çok köklü müdahalelerde bulunulmuştur. Bu bağlamda -işte, benden önceki konuşmacılar temas ettiler- yani dışarıdan atanan büyükelçiler, efendim, dışarıdan atanıp merkeze döndüklerinde yeniden merkez teşkilatında görev alacak büyükelçiler falan... Bütün bunlar önemli ama ben Sayın Bakana sormak istiyorum yani bu Dışişleri Bakanlığı Teşkilat Yasası'na niçin, hangi gereklerle, hangi zayıf noktaları buldukları için bu kadar derin bir müdahale ihtiyacını duymuşlardır ve Dışişleri Bakanlığını seksen yıldır çok seçkin, bütün dünyaca tanınmış, kalitesiyle, performansı ile takdir toplamış bir Dışişleri teşkilatını bugün niçin Adalet ve Kalkınma Partisinin arka bahçesi hâline getirme ihtiyacını duymuştur? Ben bunun cevabını duymak istiyorum. Bunu yazılı olarak da sordum ama Sayın Bakandan bir cevap alamıyoruz. En azından burada, bütün Bütçe Komisyonu üyelerinin, Bakanlık teşkilatı mensuplarının huzurunda bu soruları tekrar kendisine sormak istiyorum.

Biz, her zaman liyakata önem verdik, her zaman Dışişleri Bakanlığında çalışan arkadaşlarımızın devleti, ulusu, ulusun çıkarlarını temsil etmesi ve koruması için hep özen gösterdik fakat bugün geldiğimiz noktada bütün bu kıstaslar bir kenara itilmiş, sadece ve sadece iktidardaki partinin önceliklerini, dediklerini, çıkarlarını, yaklaşımını hayata geçirecek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – ... bir teşkilata dönüştürmeye çalışılmaktadır.

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayabilir misiniz konuşmanızı.

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Tamamlıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 15

Dışişleri teşkilatına yapılan bu kötülük, sadece bu kötülük, Sayın Davutoğlu'nun tarihe olumsuz bir noktayla geçmesini sağlayacak bir adımdır.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Atıcı, lütfen.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şahsınızda bütün salonda bulunan değerli arkadaşlarımı saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, dış politika konusunda iyi olduğunuza gerçekten inanıyorsunuz, ben buna inandım. Yani, bir hekim olarak da sizi, karakterinizi izliyorum, doğal olarak, insan olarak da izliyorum, bütün konuşmalarınızı dinliyorum. Siz gerçekten inanıyorsunuz kendinizin iyi olduğuna, gerçekten inanıyorsunuz, ne yazık ki dünyada başka hiçbir ülke buna inanmıyor.

Şimdi, söylediğiniz şeyler konusunda Türkiye'yi, insanları, bizleri bilerek yanıltıyorsunuz diyemem, yalan söylüyorsunuz hiç diyemem ama keşke bizi yanıltıyor olsaydınız Sayın Bakan, o zaman düzelme umudumuz olurdu. Şimdi, maalesef, doğru yaptığınızı zannediyorsunuz, doğru yaptığınıza inanıyorsunuz ve hiçbir şekilde düzelme umudum kalmadı benim Dışişlerinden. Yani, bilmediğinizi de bilmiyorsunuz Sayın Bakan, bu çok acı bir şey. Hadi bu neyse ama siz bir akademisyensiniz, etrafınıza da inanmıyorsunuz. O kadar yalnızsınız ki... Vazgeçtim Türkiye'nin yalnızlığından, siz de yalnızsınız Sayın Bakan.

Bakın, şurada üç tane muhalefet partisi var, zaman zaman birbiriyle kıyasıya münakaşa eder bu üç muhalefet partisi. Sanki anlaşmışlar gibi aynı kelimeleri seçerek size eleştirilerde bulunuyorlar, siz her defasında kulaklarınızı tıkıyorsunuz. İki yıl geçti Meclis açılalı bu dönem, sizinle bir kere bir yemek yedik, bir de iki yılın sonunda, baskılara dayanamayarak Dışişleri Komisyonuna geldiniz, ben de iki yıl o Komisyonda görev yaptım. O Komisyona gelmemenizi şimdi çok daha iyi anlıyorum çünkü Komisyona da inanmıyorsunuz Sayın Bakan. Neden inanmıyorsunuz biliyor musunuz? Çünkü, orayı sadece yaptıklarınızı legalize eden bir yer olarak görüyorsunuz. Neden biliyor musunuz? Çünkü, sizin hiç kimseye danışmadan yaptığınız uluslararası anlaşmalar, Komisyondan geçmeden, Genel Kuruldan onay almadan, onaylanmış gibi uygulamaya konulmuş, bunları defalarca size anlattık. Yani, siz uluslararası anlaşma imzalıyorsunuz, Komisyonu da hiçe sayıyorsunuz, Meclisi de hiçe sayıyorsunuz ve uyguluyorsunuz. Burada Dışişlerinden arkadaşlarım var, bir tanesi beni yalanlasın, ben sizden özür dileyeyim. "Ne yapalım, böyle olmuş, bu sefer de temizleyelim, burada bir cenaze var, bunu da kaldıralım." diyen arkadaşlarımın sözleri tutanaklarda Sayın Bakan.

Sayın Bakan, Orta Doğu politikasını dört temel üzerine oturtunuz. Birincisine "Ulusal çıkarlarımız." dediniz. Reyhanlı'da yaşananlar mı bizim ulusal çıkarımız Sayın Bakan? Ceylânınar'da yaşananlar mı bizim ulusal çıkarımız? Mersin, Hatay, Gaziantep'te çiftçinin yok olması mı bizim ulusal çıkarımız? Allah aşkına, söyleyin, bölgede ticaretin bitmesi mi ulusal çıkarımız, tüccarın iflas etmesi mi ulusal çıkarımız? Bölge insanımızın üç kuruş biriktirdiği parayı gidip silaha yatırıp "Ne olur ne olmaz, bunlar zamanında kardeşlerimizi kestikleri gibi bizi de keserler, silahlanalım." demesi mi bizim ulusal çıkarımız? Hangi birini söyleyeyim? Yani, beş dakika içerisinde yüzlerce şeyi söylemem mümkün değil.

Politikanızın ikinci boyutunu, insani boyuta oturtunuz Sayın Bakan. "İnsani boyut." Diyorsunuz, muhaliflere, uç terör gruplarına silah sağlanmasına göz yumuyorsunuz. Bakın, arkadaşlarım "silah sağlıyorsunuz" dedi, inanın ben de biliyorum bunu ama söylemeye dilim varmıyor. Silah sağlanmasına göz yumuyorsunuz Sayın Bakan. Ben size soru sormuştum, demiştim ki: "Taşucu Limanı'ndan bir gemi dolusu Çeçen Suriye'ye gitti." Sesiniz çıkmadı. Daha yeni, Adana'da bir tır dolusu silah yakalandı; hem de insanlar size uyuşturucu ihbarı yaparak bunu yakalattılar çünkü "silah" deselerdi yakalamayacaktınız. Daha sonra yaptığınız uluslararası anlaşmalarla, Libyalılar dâhil olmak üzere birçok muhalif gruba burada eğitim sağladınız mı, sağlamadınız mı Sayın Bakan? Libyalılar gelip, milisler burada eğitim alıp Suriye'ye gidip savaşmadı mı? Bu mu insani boyut? Adana'da yakalanan sarın gazı mı insani boyut Sayın Bakan? Hangi birisini söyleyeceğim? "İnsani boyut..."

Yani öyle bir mizansen çiziyorsunuz ki siz de buna inanıyorsunuz ama bizim de inanmamızı bekliyorsunuz. Hayır, biz sizinle aynı ruh hâlinde değiliz Sayın Bakan. Bunlara inanmayacağız ve her yerde de bunları söylemeye devam edeceğiz.

Üçüncü oturttuğunuz temel, bölgenin demokrasi isteği. Sayın Bakan, kendi ülkemizde sağlayamadığınız demokrasiyi nasıl götüreceksiniz Orta Doğu ülkelerine? Afganistan'a demokrasi götürülemedi, Irak'a demokrasi götürülemedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Atıcı, lütfen tamamlayınız.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Binlerce insan öldü. Şimdi, kalkıp da demokrasiden bahsediyorsunuz. Hangi demokrasi Sayın Bakan? Gezi'de, ODTÜ'de demokrasi isteyenlere silah doğrultunuz mu, doğrultmadınız mı Sayın Bakan? Plastik mermilerle, gerçek mermilerle insanlar öldü mü, ölmedi mi; gözü çıktı mı, çıkmadı mı?

Esad'a diyorsunuz ki: "Halkına silah doğrultuyor bu zalim." Çok haklısınız, o bir zalim, silah doğrultuyor.

DİŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Nihayet, nihayet.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – "Nihayet" değil Sayın Bakan, lütfen. Size yazdığım raporlar -bir buçuk sene önce- elinizde duruyor. Bakın, beni daha çok yani hakikaten tahrik etmeyin, ağızımdan kötü laf çıkmayacak Sayın Bakan ama bu size yakışmıyor Sayın Bakan.

Sizin, halkınıza silah doğrulttuğunuz gibi Esad da halkına silah doğrultuyor. Hiçbir farkınız yok.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Hayır, hayır.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Biz halkımıza silah doğrultmadık.

BAŞKAN – Sayın Atıcı...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 16

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sadece ölen insan sayısı farklı.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Lütfen düzeltin Sayın Atıcı.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Orada binlerce insan öldü, burada 7 insan öldü. Burada Türkiye Cumhuriyeti devleti de halkına silah doğrulttu, Suriye'deki de. Hiçbir farkınız yok Sayın Bakan. Onun için, lütfen hiçbir şekilde kendinizi de kandırmayın, bizi de kandırmaya çalışmayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Dördüncü söylediğiniz şey, bölgesel barışta...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum efendim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Son bir şey söyleyeceğim, son bir cümle.

BAŞKAN – Sayın Atıcı... Şimdi, Sayın Atıcı...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Dördüncü söylediğiniz, bölgesel barış...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Kendi devletini halkına silah doğrultmakla suçlayan bir milletvekili...

BAŞKAN – Sayın Atıcı, şimdi, lütfen... Yalnız, şu ifadeniz doğru bir ifade değil Sayın Atıcı: "Türkiye Cumhuriyeti devleti halkına silah doğrulttu." ifadesi son derece yanlış bir ifade.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani 7 kişi öldürüldü mü, öldürülmedi mi?

BAŞKAN – Yani bu doğru bir ifade değil.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Gezi'dekileri de mi Esad öldürdü?

BAŞKAN – O Gezi'deki olayları siz de biliyorsunuz, neler olduğunu siz de biliyorsunuz. Lütfen son cümlelerinizi alayım efendim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Peki.

Sayın Bakan, dördüncü temel, bölgesel barıştı. Size bir cümle okuyacağım -arkadaşlar müsaade ederseniz- Sayın Bakan. Acaba, bu cümleyi kim söylemiştir? "Orta Doğu'nun sahibi ve hizmetkârı biz olacağız." Hatırladınız mı bu lafı Sayın Bakan? Aşağıda, Genel Kurulda gensoru görüşmelerinde bunu Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu söylemişti.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Çok doğru söylemiş.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – "Hizmetkâr" ne demek? "Hadim" demek yani "hâkim"ın kibarcası demek Sayın Bakan. Bu şekilde bölgesel barış da gelmez etnik bir şey de gelmez.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Hakikaten helal olsun.

MUZZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Teşekkürler Sayın Atıcı, biz sizi tanıyoruz, ağzınıza sağlık, teşekkürler(!) Sizi çok iyi tanıyoruz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Muzaffer ağabey, Sayın Atıcı'ya takılmazsan, olmuyor yani.

BAŞKAN – Lütfen...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Bir kere de sizi Mecliste konuşurken görsek Muzaffer Bey, aşağıda.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Allah rızası için bir kere de aşağıda konuşun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, Dışişleri Bakanlığı bütçesi... Tabii, siz daha çok sunumunuzda dış politikamız üzerinde durdunuz, onunla ilgili açıklamalar yaptınız ama burası bir Bütçe Komisyonu ve "bütçe hakkı" diye demokrasinin ilk basamağını teşkil eden bir konu var. Türkiye'de bu konu çok önemsenmiyor maalesef. Yapılan harcamalar ya da yapılacak olan harcamalarla ilgili olarak ayrıntılı bilgi verilmiyor bakanlar tarafından. Bundan sonra böyle bir gelenek oluşması lazım. Talep ettiğiniz bütçenin nerelerde kullanılacağı, hangi projelerde kullanılacağıyla ilgili olarak da bilgi vermeniz gerekiyor. Şu anda siz 2014'le ilgili olarak yapacaklarınızı bütçeye bağlıyorsunuz, 2012 yılıyla ilgili olarak da, yaptığınız harcamalarla ilgili olarak da, bir önceki yılla ilgili olarak da bize hesap veriyorsunuz yani Meclise hesap veriyorsunuz yani halka hesap veriyorsunuz bir anlamda.

Böyle olunca ben size 2012'yle ilgili olarak şunu söyleyeyim: Sayıştaya, tüm dünyada olduğu gibi, Bakanlık olarak vermeniz gereken hesabı vermemişsiniz. Yani, Sayıştaya vermeniz gereken bilgileri, belgeleri onların istediği şekilde vermemişsiniz ve Sayıştay da Dışişleri Bakanlığının harcamalarıyla ilgili görüş bildirememiş vaziyette fakat buna rağmen Sayıştay denetçileri bazı tespitlerde bulunmuşlar, sizinle ilgili olarak verdikleri raporda "Vurgulanacak hususlar" başlığı altında bunları söylemişler. Özellikle yurt dışındaki temsilciliklerinizle ilgili bazı sorunlar var, sıkıntılar var. Çok önemli konular; bu iş ve avans ve kredilerin kullanımıyla ilgili konular var, bu karşılıklı olarak katma değer vergisi istisnasından yararlanan ülkelerde alınması gereken ödemelerin kullanımıyla ilgili konular var yani parayla ilgili, vergiyle ilgili birçok konunun netleşmesi, bir düzene bağlanması gerekiyor. Birçok aksaklık tespit edilmiş belgeler sunulamamasına rağmen. Bunların da dikkate alınması lazım çünkü işin bir de parasal boyutu var. Önemli görüyorum. Özellikle bürokratlarınıza bunu hatırlatırsanız, bu konuyla ilgili bilgiler vermelerini sağlayabilirseniz çok memnun oluruz.

Sayın Bakanım, sizin dış politikanızın akademik olarak birçok temeli var ama özellikle bu Sykes-Picot Anlaşması'nı, etrafımızda geçen yüzyılda çizilen, doğal olmayan sınırlar olarak görüyorsunuz, bunu reddediyorsunuz, "Reddetmenin vakti geldi." diyorsunuz ve bölgede küresel güçlerin yeniden bir mücadele içerisinde olduğunu, bu küresel güçlerin de bölgesel güçlere ihtiyacı olduğunu söylüyorsunuz, Türkiye'nin de bu bölgesel güçler içerisinde en güçlüsü olduğunu, çok büyük işlevleri olabileceğini anlatıyorsunuz birkaç yıldan beri; danışmanlığınızda da böyleydi, Bakanlığınızda da böyle. Bu doğrultuda da çalışmalar yaptınız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 17

Başlangıçta sizin politikalarınızı çok takdir ettik -Genel Başkanımızın da böyle bir ifadesi var, bizler de gerçekten dış politikanızı takdir etmiştik- fakat daha sonra çok önemli bir farklılık arz etti dış politikanız, bizi de sıkıntıya sokacak, üzecek şekilde çok farklı gelişmeler oldu ve bildiğiniz gibi, çok büyük eleştiriler aldınız. Yani şöyle kuzeyden başlıyorum, bizim Rusya'yla ilgili, Ermenistan'la ilgili... Mesela Ermenistan'la ilgili çok adımlar attınız ama hiç olumlu bir noktaya gelmedi yani sonuçta, arpa boyu yol katetmedik. Azerbaycan'la ilişkilerimiz bir ara daha da kötüydü, bozuldu o nedenle. Sonra Gürcistan'la bir ilerleme yok. İran'la ilişkilerimizde sıkıntılar oldu. Irak, maalesef yakın zamana kadar yine kötü şekilde gitti. Suriye, malum en kötüsü oldu. Kıbrıs'la ilgili çok şey söylediniz; Kıbrıs politikası geçmişten, cumhuriyet hükümetlerinden farklı bir noktaya gelmedi. Biraz önce sunumunuzda söylediğiniz oradaki kişi başına gelirin artışıyla ilgili olarak da bizim politikalarımızın çok büyük bir etkisi yok. Onu da kabul etmek lazım çünkü başlangıçta Kıbrıs'la ilgili o yoğun gündeme girdiğinizde çok daha farklı şeyler söylenmişti. O dönemde belki siz de yoktunuz ama çok farklı bir noktadaydı. Mısır politikamız yine öyle. Avrupa Birliği politikamız öyle. Yunanistan, İsrail, Kuzey Afrika politikalarımız öyle, ABD politikaları... Şimdi bunları ben şey yapmayacağım, biraz önce arkadaşlar değindi. Geçen pazartesi günü Washington'da yaptığınız görüşmelere kadar bunlar farklı olarak geldi, şimdi tekrar eski eksenine dönmeye çalışıyorsunuz. Son bir buçuk aydan beri olan politikalarınız, Mısır'la ilgili mesela, Mısır'la ilgili artık hiçbir şey söylemiyorsunuz. Mısır'da bir darbe vardı, biz buna çok büyük tepki göstermiştik ama Mısır'la ilgili hiçbir tepkiniz yok.

İran konusunda, işte, yeniden İran'a gideceksiniz önümüzdeki hafta, farklı bir politika izliyorsunuz.

Yine, Suriye politikamız farklılaştı. Suriye politikamızda sizin kriter aldığınız Esad'ın gitmesi idi ve hemen birkaç hafta içerisinde de gidecekti ama Esad gitmedi. Yani, bu geldiğimiz nokta sizin kriter aldığınız, esas aldığınız tezlerin maalesef tam tersini doğrular nitelikte oldu ve siz bunları kabul etmek zorunda kaldınız.

Aslında, dış politikamız -hiç bunları ifade etmemenize rağmen- uygulamalarınız Orta Doğu'da mezhep eksenli ve etnik kimlikleri de esas alan bir politika olmaya başlamıştı, bugün o noktadan çıkıyorsunuz. Geçen hafta bir röportajınızda bunların doğru olmadığını söylüyorsunuz. Tabii ki bir Dışişleri Bakanı olarak "Mezhep eksenli ya da etnik eksenli dış politika yürütüyoruz." demezsiniz ama uygulamalarınız öyleydi, bugün farklı bir noktaya doğru gidiyorsunuz. Washington'daki görüşmeler de sonuç olarak sizi tekrar bu girdiğiniz hatalı politikalardan farklı bir noktaya doğru götürüyor fakat şu var: Türkiye geçmişte ne yaptıysa, bunları inkâr ediyorsa, farklı bir noktaya gelmişse aslında bunları da farklı kadrolarla yapmak zorundadır Sayın Bakan. Bunları sizin yapmanız doğru değildir, bu sizin istifanızı gerektirir. Ne kadar iyi niyetli olursanız olun bunları yani geçmişteki politikalarınızı inkâr eder duruma gelmeniz, yaptıklarınızı inkâr eden duruma gelmeniz, sizin kendinizi inkâr etme noktasında olmanızdır, sizin istifanızı gerektirir. Türkiye'nin bu alanda başarılı olabilmesi için sizin istifa etmeniz, bu kadronun bu politikaya devam etmesini gerektirir. Maalesef böyle, bunu kabul etmek lazım.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Bakacağız.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Efendim?

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Yok, yok, bir şey demedim.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – "Bakacağız." mı dedin?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Pardon, bir şey dedin zannettim de.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, bu politika içerisinde sizin...

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – "Külâhıma anlat." diyecektim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – O külâhı ters çeviririm biliyor musun ben.

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu... Sayın Feramuz Üstün...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Beyefendi'nin külâhı var mı?

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Külâh çekmede...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – O külâhı ters çeviririm.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen, siz devam edin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakan, değerli arkadaşlarımız da aslında dış politikamızdan rahatsız oldukları için, çok rahatsız oldukları için susamıyorlar, bazı şeyleri biz söyleyince tepki göstermek durumunda kalıyorlar ama o tepkilerin birçoğu size yöneliktir aslında, hakikaten öyle.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Kendi adınıza konuşun Sayın Kuşoğlu, bizim adımıza konuşmayın.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakanım, sunumunuzda bahsetmiyorsunuz ama dış politikalar somut çıkarları gözetmek zorundadır. Türkiye'nin şöyle bir sorunu var: 60 milyar dolarlık bir enerji faturası var. Türkiye yıllardan beri sürekli olarak dışarıdan enerji ithal etmek zorunda ve bu fatura 60 milyar dolara yükselmiş. Bu kadar dış politikayla uğraşıyorsunuz, hiçbir sunumunuzda "Ya, biz enerji faturamızı azaltan şu şu adımları attık, şu görüşmeleri yaptık." demediniz. Bizim Orta Doğu'daki politikalarımızın temeli enerji olmak zorunda yani tarihten gelen hamaset, nutuklar vesaire değil, enerji olmak zorunda. Bizim enerjiyle ilgili bir dış politika eksemimiz yok; enerjiye yönelmiş, enerji ihtiyacımızı, faturamızı azaltan bir politika asla uygulamıyoruz. Bütçe ve Plan Komisyonunda yaptığınız hiçbir sunumunuzda da bunu göremedim şimdiye kadar. "Şu faturayı şu kadar azalttık şu görüşmelerle, şu yaptığımız işlerle faturayı azalttık." diyemediniz hiçbir gün. Bu çok önemli bir konuydu.

Bu füze savunma sistemini sormak isterim. Tabii ki size sorulmadan öyle bir ihalenin yapılmış olması mümkün değildir, yapıldıysa büyük bir yanlışlıktır. Biz madem Çin'den bu füze savunma sistemini alabilecektik, o zaman Patriot'lara ne gerek vardı? Bunu nasıl izah edebileceksiniz?

Diyorsunuz ki: "Suriye'de sınır çizilecek şekilde bir tutum izlemek ateşle oynamaktır." Yani, Suriye içerisinde bir bölünme olmaması gerekir ama en başından beri siz bunu teşvik ettiniz. Yani, oradaki müdahalenin sınır çizmeye yönelik olmayacağını bilmemeniz mümkün değil. Bu da sizin istifa etmenizi gerektirirdi.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayabilir misiniz Sayın Kuşoğlu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 18

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, böyle sıkışık bir zamana sığdırmaya çalışırken tabii birçok şeyi de atlıyoruz.

Akademik bir lisan ile diplomatik lisanı bağdaştırarak Sayın Bakan, geçmişteki başarısızlıklarınızı, yanlışlıklarınızı örtmeye çalıştınız bu sunumunuzda da. Maalesef başarısızsiniz, cumhuriyet tarihinde dış politikanız en başarısız dönemini yaşamıştır, en çok zikzak çizdiği dönemi yaşamıştır. Sayın Bakan, sizin istifanız gerekir.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Oral...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ha, müsaade eder misiniz, bir konuya değinmedim ama...

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakan, yine Washington'da diyorsunuz ki: "Ben Gezi'yle gurur duymadım." Yani, Washington'daki sözleriniz "Gezi'yle gurur duydum." şeklinde Türkiye'de yansıtıldı. "Hayır, ben Gezi'yle gurur duymuyorum; Gezi protestoları, Türkiye'de ifade ve basın özgürlüğünün gurur duyulacak bir noktaya geldiğini göstermiştir." diyorsunuz. Eğer Gezi protestoları, Türkiye'de ifade ve basın özgürlüğünün, düşünce özgürlüğünün gurur duyulacak bir noktaya geldiğini gösteriyorsa Gezi protestoları sayesinde, dolayısıyla onunla gurur duymuş oluyorsunuz yani kelime oyunu yapmanıza gerek yok. Eğer Gezi protestoları bütün dünyada etki yaratmışsa, bütün dünya kamuoyu bunu benimsemişse, Türkiye bu konuda örnek olmuşsa bundan sizin gurur duyduğunuzu da saklamanıza da gerek yok ama gurur duyulacak davranışlar içerisinde maalesef Hükümet olarak olunmamıştır.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Oral...

SÜMER ORAL (Manisa) – Sayın Başkan, sizi, Dışişleri Bakanını, değerli milletvekili arkadaşlarımı, Dışişleri mensuplarını, diğer kamu mensuplarını ve basının değerli üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Dışişleri Bakanlığının 2014 yılı bütçe tasarısı üzerinde yürütülen görüşmelerde Orta Doğu ve Suriye'de yaşanan gelişmeler hâliyle ağırlık kazanıyor. Esasen, Orta Doğu, dünyanın en sorunlu bölgelerinin başında gelen, ihtilafların bir türlü bitmediği, istikrarın ise bir türlü sağlanamadığı bir bölge, kaygan ve fevkalade karmaşık bir zemin. 21'inci asrın ilk on yıllık diliminde bu bölgede yaşananlar Orta Doğu'nun sorunlarının neler olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Ayrıca içinde bulunduğumuz yüzyılda önemini koruyacak olan fosil menşeli petrolün kaynaklarının yüzde 66'sına yakın bir bölümünün bu bölgede bulunduğu da hatırdan uzak tutulmamalı. Türkiye'nin Orta Doğu'da çok önemli bir konuma sahip olduğuna şüphe yok, Doğu ile Batı arasında bir köprü durumunu taşımaktadır. Dolayısıyla, Türkiye'nin bölgede, hele sınır ve yakın komşularda cereyan edecek olay ve gelişmelere seyirci kalması da beklenemez. Ancak, sahip olduğu bu konum, Türkiye'ye bölgeye dönük politikalarında daha dengeli ve ihtiyatlı davranma sorumluluğunu da beraberinde getirir. Bu ülkelerle daima bu coğrafya durduğu sürece komşu olarak yaşayacağız. Türkiye'nin durumu diğer ülkelere benzemez, onlardan farklıdır.

Sayın Başkan, dış ilişkilerde adımlar dünyayı iyi okuyarak atılır, aksi takdirde ülke çıkarları zarar görebilir ve ülke olarak da açıkta kalınabilir. Dünyayı okumada, Türk diplomasisinin hiçbir sorunu yok, Türk diplomasi fevkalade tecrübeli ve güçlüdür. Bu okumayı hakkıyla yapacak yeteneğe de sahiptir, yeter ki bu kaliteli kapasiteden gereği kadar yararlanılabilsin. Aksi takdirde, karşılaşılmaması muhtemel yalnızlığa uygun düşecek bir sıfat ekleme ihtiyacı ortaya çıkabilir. Dengeli, istikrarlı, tutarlı ve ayağın yere bastığı politikalara pasiflik, aktiflikten uzak gibi sıfatlar takmak da doğru bir yaklaşım olmaz. Neticede her şey sonucu ile değerlendirilir.

Sayın Başkan, Orta Doğu'nun önde gelen ülkeleri Suriye, Mısır, İsrail, Irak ve İran'dır. İran'ı bir an için ayrı bir yere koysak dahi diğer dört ülke ile ilişkilerimizde bugün farklı düzeylerde de olsa önemli sorunlarımız var. Dört önemli bölge ülkesiyle aynı zamanda ihtilaflı durumdayız. Türkiye bugüne dek böyle bir konjonktür yaşamadı.

Sıfır sorun: Bugün itibarıyla nereye gelindi?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sıfır sorun.

SÜMER ORAL (Manisa) – Geçen sene de buna değinmiştik. Sıfır sorun, belki Büyük Atatürk'ün "Yurtta sulh ve cihanda sulh" ilkesine paralel bir anlamda ifade edildi ama sorun tek başına çıkabilecek bir olay değil. Olayın karşı tarafı da var, yani sizin elinizde değil ve tek taraflı düşünüldüğü takdirde "Sorunsuz bir bölge" dendiğinde sorunun bir bakıma kendimizden kaynaklandığını kabul etme gibi bir anlamı da beraberinde getirir. Nitekim geçen seneki konuşmamda da bunu ifade etmiştim.

Sayın Bakanın geçen seneki konuşmasında da vardı, bu sene de üzerinde ısrarla belirttiler. "Komşu ülkelerle ilişkilerimizi restore ediyoruz." deniyor ama herhâlde restorasyonun ürünü bugün karşılaştığımız tablo olmamalıydı.

Sayın Başkan, Suriye'de yaşananlar tam bir trajedidir. Esad rejiminin yaptıkları kabul edilemez. En uzun müşterek sınıra sahip komşu ülkede cereyan eden bu gelişmeler karşısında Türkiye'ye yaklaşan ve düşen tavır, oradaki şiddeti ve akan kanı önleme çabasıdır. Bu konuda her türlü gayretin gösterilmesidir. Böyle oldu denebilir mi? Hesaplar tamamen Esad'ın devrilmesi üzerinden yapıldı, hatta aylık, haftalık ömürler biçildi ve Türkiye'nin ileri sürdüğü tezler de uluslararası camiada paylaşılmadı. Sosyolojik ve demografik yapısı, ayrıca Rusya, İran ve Çin'le olan ilişkisi göz önüne alındığında Suriye'nin bir Tunus ve bir Libya olmadığı da ortada idi. Esad'ın düşmesinin kolay olmayacağına ilişkin değerlendirmeler de uluslararası camiada hayli yaygındı. Düşse iyi olurdu ama bakın, Esad hâlâ yerinde, o aylık, haftalık ömür tahminleri de acaba ne oldu? Olayın başlangıcında ciddi değerlendirme hataları yapıldı. Fazla tarafgir davranıldı. Daha sonra dünya iyi okunamadı ve neticede, özellikle radikal gruplar Türkiye için iyi bir görüntü vermedi. Dış politikada duygusallığın yerinin olmadığını bir kez daha hep birlikte görmüş olduk. Son derece tecrübeli ve yetenekli Türk diplomasisine bu tavır uygun da düşmedi. Ayrıca ekonomik açıdan ciddi kayıplar oldu. Suriye olayları, Türkiye'ye sadece ekonomik açıdan değil sosyal açıdan da önemli hasarlara sebep verdi ve gerek ekonomik açıdan gerek sosyal açıdan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 19

karşı karşıya olduğumuz ve vermekte olduğumuz kayıplar daha da devam edeceğe benzer. Neticede, Suriye alanında yalnız kalmış olduğumuz da ortaya çıktı.

Şimdi, Suriye konusunda en son Amerika Birleşik Devletleri ile Rusya'nın anlaşması sırasında cereyan eden gelişmelere de baktığımızda, Türkiye'nin âdeta devre dışına itildiğini de görüyoruz. Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanı ile Rusya Dışişleri Bakanının İsviçre'de anlaşmasından sonra her iki bakan Fransa'ya ve İngiltere'ye, Almanya'ya gidip o anlaşmayla ilgili bilgi verdi ayrı ayrı. Buralarda Türkiye yok. Sonra Kerry Paris'e gelip Hollande'a ve Laurent Fabius bilgi verdi. Orada da Türkiye yok. Bu toplantılar bittikten sonra ayrıca Türkiye Dışişleri Bakanı Paris'e çağırıldı, orada birlikte olundu ama esas bu liderlerle toplantılar bitmişti ve ondan sonra bizim Dışişleri Bakanımız Paris'e çağırılmıştı ve gitmeden bir gün önce de Suriye'deki muhaliflerle İstanbul'da bir toplantı yapılmıştı. Yani buradaki tavır da Türkiye'nin en yakın komşusuyla olan anlaşmanın sonunda devre dışı tutulması, dış politikamız yönünden hiç hoş olan bir davranış da değildi. Suriye'de bugün itibarıyla geline nokta, Suriye muhalifleriyle birlikte Türkiye'nin de geri adım atmaya başlamasıdır. İşler Sayın Başbakanın ve Dışişleri Bakanının istediği gibi gelişmedi.

Balkanlarda tüm ülkeleri kapsayan ilişkiler ve zaman zaman yapılan toplantıların önemi tartışılmaz ancak yapılan ziyaretler, gidilen ülke ve bölgelerde olumsuz tortular da bırakmamalı. Buna da son derece dikkat edilmesi gerekir.

Sayın Başkan, Sayın Bakan 2015 yılında G-20 toplantısında dönem başkanlığını Türkiye'nin üstleneceğini ifade ettiler. Bu tabii kabul edilmiş, benimsenmiş bir takvimdir.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız Sayın Oral.

SÜMER ORAL (Manisa) – Evet.

Türkiye için de iyi bir gelişmedir ama demek ki Türkiye'nin aktif politikası ve uluslararası entegrasyonlarla olan ilişkisi sadece bu on bir yıla ait değil. G-20'lerin kurulması 1999 yılının sonlarına doğrudur ve bu G-20'nin de Türkiye kuruluşundaki bir üyesidir. Zaten G-20 daha sonra da hiçbir üyeyi dâhil etmemiştir.

Diğer bir entegrasyon konusunda önemli olay da 1990'da Helsinki'de Türkiye'nin AB ile tam üye adaylığının kabulüdür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜMER ORAL (Manisa) – Her iki konu da Türkiye'yi uluslararası entegrasyonda önemli bir noktaya getirmiş gelişmelerdir.

Ben, Dışişleri Bakanlığı bütçesinin başarılı olmasını diliyor ve Dışişleri camiasına da tekrar başarılar ve saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Oral.

Sayın Zozani...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokratlarımız, sevgili basın mensupları; hepinizi selamlıyorum.

Dışişleri Bakanlığımızın bütçesini konuşurken biz mecburen daha geniş bir çerçeveden meseleye bakmak durumundayız. Çünkü Dışişleri dediğiniz zaman kendinize makul politikalarla hareket ettiğiniz zaman varacağınız ancak bir nokta kadar ilerlersiniz, ondan sonra tökezlersiniz. Etrafınızda ne olup bitiyor, dünyada ne olup bitiyor bir bütün olarak bakmak lazım. Ben merkeze iki anlaşmayı koyarak konuşmak istiyorum. Bunlardan bir tanesi Montrose'tur, diğeri ise Sykes-Picot'tur. 20'nci yüzyılın bu iki talihsiz vakasından itibaren değerlendirmeler yaptığım zaman, özellikle 20'nci yüzyıldaki iki kutuplu dünya içerisinde Türkiye'nin, bilhassa 20'nci yüzyılın ikinci yarısından itibaren yönünü NATO'ya, doğrudan Amerika'ya çevirerek politikalarını şekillendirmesi ve üzüler ifade ediyorum, Batı'nın Doğu'daki Truva Atı rolünü üstlenmiş olması Türkiye'ye çok uzun yıllar çok şey kaybettirdi.

Şimdi, Gladio son dönemlerde unutulur oldu, konuşulmaz oldu ama 20'nci yüzyılın ikinci yarısında NATO'nun operasyon gücü olarak Türkiye'nin buna nasıl dâhil edildiği ve özellikle 21'inci yüzyılın başından itibaren Türkiye'nin önüne nasıl bir fatura çıkardığını bir izah etmek gerekir ki eksende baktığımız zaman.

Şimdi, 1990'lı yıllarda, 20'nci yüzyılın başından itibaren Türkiye rotasını belirleme konusunda yalpalanınca bir bütün olarak bir yüzyılı kaybetti. Bugün bile Amerika Türkiye'yi tariflerken “güdümlü stratejik ortak” diye tarif ediyor. Bu tarif bana ait değil, bu tanımlama bana ait değil, siz çok iyi bilirsiniz Brzezinski'ye ait bir tanımdır. Hâlâ Türkiye'yi bu tanımın içerisinde ifade ediyor ki siz de demin konuşmanızda değindiniz, işte “Avrupa'yla Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı içerisinde biz Amerika'yla serbest ticaret anlaşmaları yapar duruma...” Bu paktın içerisinde değilsiniz, sizi buraya dâhil mi etti? Serbest ticaret anlaşmaları sizinle yapılar durumda çünkü Amerika'nın işine böyle geliyor. Dolayısıyla, bir yüzyılı kaybettik.

Şimdi, yeni bir yüzyılın başındayız ve bir bütün olarak içinde bulunduğumuz bölge yeniden şekilleniyor. Bu yeni şekillenme konusunda hâlâ biz yüz yıl önce yaşanmış bir yanlışlığı, bir yalpalanmayı bir yüz yıl sonra tekrar yaşar duruma geldik ve rotamızda bir belirsizlik durumu söz konusudur. Öncelikle Türkiye ağırlıklarından kurtulamadı. Türkiye ağırlıklarından kurtulacak mı, kurtulmayacak mı?

İkincisi, Türkiye bir vizyon bütünlüğü oluşturacak mı bu konuda? Birçok boyutuyla değerlendirilebilir ama özellikle gladyo bağlantılı Ergenekon operasyonu bizim yaklaşık 60, 70 yıllık bir kaybımızı veriyor ve dış yönlendirmeli Ergenekon operasyonu Türkiye'nin yönünü yeniden tekrar Batı'ya dönük şekillendirme operasyonu olarak karşımıza çıktı. Çünkü, eğer Ergenekon operasyonları gerçekten içeride işlenmiş suçlara dönük olmuş olsaydı, bu operasyonda bu insanların sabit suçlarına dair dosyalarında herhangi bir delil söz konusu olmuş olurdu. Ama, bunlar hiçbir şey olmadı. Hükûmete yönelik fiil ve eylemlerin kisvesi altında Türkiye'nin Avrasya'ya dönen yönüne bir operasyon çekildi.

Şimdi, peki biz Avrupa-Atlantik ekseninde yürüyor muyuz, oranın içerisinde dâhil ediliyor muyuz? Orada da yok. Dolayısıyla, biz başından itibaren diyoruz: “Kuzey Avrasya eksenine Avrupa-Atlantik eksenini sıkışmış bir politika,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 20

politika değildir, bir belirsizlik politikasıdır.” Yüz yıl önce yaşanmış ve yanlışlığı tarihe geçmiş politikanın tekrarı durumundadır. Biz şu anda aynı tekrarı yaşıyoruz. Buradan çıkabilecek miyiz? Bu kutuplaşmaya taraf olmak yerine üzerinde şekillendiğimiz, üzerinde yaşadığımız coğrafyanın ana medeniyet akımı rolünü görüp kendimize ait özgünlüklerle meseleye bakabilecek miyiz, bakamayacak mıyız? Bence sorunun can alıcı noktası burasıdır. Ama, “geniş pencere” dediğiniz pencere Kudüs ve Medine’den ibaret olduğu zaman, sizin teolojik yaklaşımlarınız devreye giriyor, o zaman farklı bir sorgulama söz konusu olur.

Yakın çevreye dönük dış politikada bir problem var. Dış politikaya mutlak çıkar eksenini koyduğunuz zaman, ilerleme şansına sahip değilsiniz. “Dış politika” demek mutlak çıkar değildir. Bu, insani değildir. İnsan faktörünü, tarih faktörünü ötelemiş olursunuz, o zaman aktör olmazsınız. Türkiye’nin mevcut durumda dünya ile ekonomik gücüyle rekabet edip dünyada şekillenen çıkar döngüsünün merkezine kendisini koyma şansı yoktur. Meseleye bu pencereden baktığınız zaman, peşinen şunu kabul etmiş olursunuz: “Birileri dünyayı şekillendiriyor, biz de bu şekillendirmenin içerisinde 3’üncü sınıf olmayalım da 2’nci sınıf olarak yolumuza devam edelim.” dersiniz. “Türkiye kendi yakın çevresinden yola çıkmak durumundadır.” diye bakıyoruz. Pencereyi Kudüs ve Medine’den ibaret saymamak lazım, ibaret kabul etmemek lazım.

Orta Doğu coğrafyasının farklılıklarını gönüllü entegrasyon temelinde demokratik, çoğulcu bir yapıya dönüştürme konusunda Türkiye rol modeli olabilecek mi, olamayacak mı? Türkiye bunun için bölgesindeki sorunlara bir alternatif zemin sunuyor mu, sunmuyor mu? Sunabilmesi için kendi içinde netleşmesi gerekir Türkiye’nin, kendi içinde ağırlıklarından kurtulması gerekir. Bu ağırlıklarının başında da Kürtler geliyor, Kürt sorunu geliyor. Eğer bunca yaşanmışlığa rağmen Kürt sorunu hâlâ Fırat’ın bir kısım doğu yakası olarak görülüyorsa bu da bir saflıktır, sorunu görmezden gelmektir. Bu penceremizde bence Mahabad olmalıdır; bu penceremizde Hewler olmalıdır, Afrin, Kamışlı’ da olmalıdır, evet Amed de olmalıdır. Böyle baktığınız zaman bir bütün sağlarsınız. O nedenle Mondros’a dikkatinizi çekiyorum. “Misakımillî” dediğiniz olgu elinizde bulundurduğumuzla kani olma, kabulü onla sınırlamaktır. Eğer böyle bir dar vizyondan meseleye bakacak olursanız Misak-ı Milli’yi giderek küçültürsünüz, daraltırsınız; suya bıraktığınız kumaş her zaman esnemiyor, bazen de daralıyor, böyle bir akıbeti yaşar olursunuz. İlkokul 3’üncü sınıfta bile yön tayini, tespiti öğretilir bir olgudur. Yönler ilkököl 3’üncü sınıftan itibaren çocuklara öğretiliyor.

BAŞKAN – Sayın Zozani, lütfen tamamlar mısınız.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Çok az aldı Sayın Başkanım.

Ama, biz bugün bile yönleri tek başına hâlâ tartışır olursak, evet, o zaman işimiz yaş deriz. Vikingler’in binlerce yıl önce bir balık iskeletine bakarak buldukları bir yön tespitini biz bugün hâlâ sorgularsak bu bölgede işin içerisinden çıkamayız.

Türkiye maalesef ve maalesef Suriye’de palazlandığı çetelerle bugün boğuşma noktasına gelmiştir. Çeteler sadece Kamışlı’da, Afrin’de Kürtlere zarar vermedi. Şu anda Kürtler, esasında Rojava’da Türkiye’ye sığıracak büyük tehlikenin önünde bir barikat kurdular. Sizin desteklediğiniz o çeteler şu anda...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Yok, şimdi bak, “çete” olmadı ağabey.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Muzaffer Bey, ne onlar?

BAŞKAN – Sayın Zozani, lütfen tamamlayınız.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Suriye rejiminin kendi içindeki kaosu Türkiye’ye taşımanın aracı olarak kullanılmaya başlandı.

Türkiye böyle bir tehlikeyle karşı karşıyadır ve bu tehlikenin önündeki barikat da Rojava Kürtleridir. Siz, Rojava Kürtlerinin iradesini Türkiye’ye yönelik bir tehdit olarak algılar ve Kürtlerin kendi siyaset dengelerini yönlendirme gayretine girerseniz büyük bir yanlış yapmış olursunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Zozani.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Son bir iki cümle Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Lütfen, tamamlayalım.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Böyle bir yanlış tarihî bir felaketi önümüze getirir. Elbette ki Salih Müslim’in Ankara’ya gelmesi, İstanbul’a gelmesi, Dışişleri Bakanlığı mensuplarıyla görüşme yapmış olması bizim açımızdan ne kadar sevindiriciyse Sayın Barzani’nin de Sayın Başbakanla görüşmesi ve halkıyla buluşması bizim açımızdan o kadar sevindiricidir. Ancak, lütfen geçmişte yapılmış hataların tekrarına düşmeyin. Kürtlerin kendi iç siyaset dengelerini yönlendirerek birbirlerine karşı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – ...birer argüman olarak kullanma politikasına heveslenmeyin çünkü çok kişi de bu konuda heveslendi, çok uluslararası güç bu konuda heveslendi, hepsinin hevesi kursağında kaldı. Türkiye’nin hevesi kursağında kalsın istemiyoruz bu konuda.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Zozani.

Sayın Gök, buyurunuz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Barzani hangi halkıyla buluştu?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Kürt halkıyla buluştu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hah, öyle söyle.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Sayın Bakanım, Komisyonun kıymetli üyeleri, kıymetli basın; ben de sözlerimin başında hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, özellikle konuşmamın başında bir tespitte bulunup o çerçevede konuşmamı sürdürmek istiyorum. Görünen odur ki dış politikada özellikle politika ve siyasetin yoğun olarak görüldüğü bir alan olarak karşımıza

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 21

çıkıyor. Altını çizerek ifade ediyorum, politika ve siyaset. Buradaki tartışmaların da bir manada aslında o yöne doğru gittiğini rahatlıkla müşahade ediyoruz.

Tabii, yıllarca dış politika olarak baktığımızda, eğer siz ki statüko bağlamındaki bir dış politikayı yürütmüş olsaydınız, belki şu anda bu kadar eleştirilere de maruz kalmazdınız. "Bekle gör", "Üç deniz ötesinden yanı başınızdaki komşularla siyaset belirlesin, onlar belirlesin siz sonra devreye girin." anlayışı olmuş olsaydı, bugün bunlar olmazdı.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Zaten öyle oluyor.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) - Ayrıca, hatırlatmak isterim ki, elbette ki ifade edildi dış politika salt çıkarlar eksenine üzerine ama sizlerle beraber bir kavram dış politikaya -geçen seneki Dışişleri Bakanlığının bütçesinde de ifade etmiştim- özellikle Türk dış siyasetine girmiş oldu: O da değerler siyasetidir.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Daha önce değerler yoktu.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) - Siz burada salt çıkarlar üzerine bir eksen kurabilirsiniz, altını çizdim, dedim ki, önemlidir ama değerler siyaseti de önemlidir. Bir tanesini söyleyeceğim zamanı etkin kullanma adına. Eğer ki biz salt kapitalist bir anlayışla dış siyaseti yapmış olsaydık, bugün 2 milyar doları kardeşlerimize harcamıyor olacaktık. Onlar orada bir zulüm, onlar kitle imha silahlarıyla orada karşı karşıya ve aynı zamanda kimyasal silahlarla bir o kadar, gidecekti, biz de dış politika çıkar eksenlidir deyip, sadece bazı politika ve siyaset yapmış olacaktır. Bu çok önemli.

Bugün, Türkiye demokratik gelişmişliği ve ekonomik kalkınmasıyla bölgesel barış ve istikrarın âdeta teminatı ve Orta Doğu halklarının da umudu hâline geldi. Türkiye'nin bölgesinde ve dünyada tarihî ve kritik bir rol oynaması geçmişle beraber, altı yüzyıllık imparatorluk bağlamındaki yerile beraber son derece mukadderdir. Artık dünyada adım atılırken "Şu ülke bu ülke ne der?" diye bakmıyoruz, "Türkiye ne der?" diye ülkeler bakmaya başladı. Dış politikamız bu yönde şekillenmeye başladı.

Güçlü devlet olmanın gereğini yapıyoruz. En son İsrail'in Türkiye'den dilediği özür bunun en güzel örneğidir.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Gazze'ye ne zaman gidiyor Başbakan?

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Dinleyelim, dinleyelim...

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – "Türkiye'den özür dilemediğiniz müddetçe on değil, elli değil, yüz değil bin yıl geçse dahi Tel Aviv Türk Büyükelçisi görmeyecektir." diyen bir Dışişleri Bakanıyla karşı karşıyayız. Teşekkür ediyoruz size de bürokratlarınıza da.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakanı zora sokuyorsunuz.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Dış politikada bir yandan komşu ve çevre bölgelerde yer alan ülkelerle yakın ilişkiler geliştirmeye, uluslararası örgüt ve platformlarda etkin rol oynamaya ve mevcut stratejik ilişkilerimizi güçlendirmeye yönelirken diğer yandan yeni coğrafyalara atılımlar gerçekleştiriyoruz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen sessizce dinleyelim hatibi.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Değerli arkadaşlar, amiyane tabiriyle eğer maç oynanırken siz hiçbir şekilde pasa girmeden orada ne golcü olabilirsiniz, sadece belki berabere kurtarmaya çalışırsınız ama oynanan bu maç esnasında ben pasa da gireceğim ve ortada bir maç yapılıyorsa risk de alacağım diyorsanız sonuçta önemli olan artılardır, burada yaralanmalar da olabilir.

Türkiye'nin uluslararası alandaki aktif ve dinamik tutumunun en temel dayanağı dış politikamızın ilkeli ve vizyonel karakteridir. Orta Doğu halklarıyla köklü tarihî kültürel ve beşerî bağlarımız ve bölgedeki gelişmelerin Türkiye'ye doğrudan veya dolaylı etkileri bizi bölge meselelerini çok yakından izlemeye mecbur kılan öğelerdir.

Türkiye, bölgede kalıcı barış ve istikrarın tesisi amacıyla elinden gelen her türlü katkıyı yapmıştır, yapmaya da devam etmektedir. Suriye'de 2011 yılı Mart ayından bu yana devam eden ve çok sayıda masum insanın hayatına mal olan olaylar, gerek Suriye'nin gerek ikili ilişkilerimizin gerekse bölgemizin gündemini yeniden belirlemiştir. Biz, Beşar Esad kendi halkına zulmetmeden önce "kardeş" dedik ama ne zaman kendi halkını kimyasal silahlarla katletmeye başladı, silahı kendi kardeşine yöneltmeye başladı, işte biz de o zaman kendisiyle ilişkilerimizi farklılaştırdık. Ama ne hikmettir ki, bizim dışımızda kendi kardeşini katletmeye başlayan bu anlayış, birileri bu dönemden sonra devreye girmeye başladı. Bu çerçevede hâlen ülkemizde barınma merkezlerinde misafir edilmekte olan Suriyelilerin de sayısı 600 bini bulmuş, dediğim gibi 2 milyar dolar rakamı bulmuş olan ve yüzde 90-95'i ülkemizin kaynaklarıyla karşılanmış olan bir o kadar yardımlar söz konusudur.

Burada bir şeyi daha ifade etmek istiyorum. Özellikle Suriye'deki bu kardeş katliamının başladığı günden bugüne ülkemizdeki sınır illerinin, oradaki halkların, oradaki insanların bu Suriyelilere yapmış oldukları gönülden yardımları, dünyadaki hayır kurumlarının incelemesini istiyorum. Gelsinler görsünler, insanımız nerede bir duruş sergiledi, insanlık neymiş orada görsünler.

Bir diğer konu da, hafızamda biraz da şöyle bir sesli düşünmeye devam edeyim: Bugün insan haklarından bahsedenler, demokrasiden bahsedenler, kalkınmadan bahsedenler, özgürlüklerden bahsedenler, gelecek yüz yıllarda onların araştırmacıları ve yazarları eğer tarihi açarlarsa onlardan utanacaklardır çünkü onların duruş sergilediği yer, katliamın yaşandığı yerle beraber onlar duruş sergilemişlerdir. Ama bizim duruşumuz, ilk gün ne dediysek bugün de o noktayız.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Her yıl değişiyor, her yıl...

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) - Biz diyoruz ki, insanlık katliamı yaşanmasın, kardeşini öldürmesin, zulüm yaşanmasın ve kardeşin kardeşe kırıltılmasını istemiyoruz. Kürt'ün de Türk'ün de Arap'ın da Çerkez'in de öldürülmesini istemiyoruz. Ama, bugün, bunun üzerinden siyaset yaparak âdeta tarihî geçmişle kan üzerinden kurulu bu coğrafyada birçok şey söyleyebilirsiniz. Biz tarihimize yakışan bir duruşu sergiliyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 22

Sizler başta olmak üzere, bürokratlarınız başta olmak üzere son derece aktif bir siyaset güttüğünüz için, yürüttüğünüz için eleştirilere maruz kalıyorsunuz. Siz de bahsettiniz, parametreleri değiştiriyorsunuz. Ama bu parametreleri birileri anlamakta zorluk çekiyor olabilir veya anlamak istemiyor olabilirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gök, lütfen tamamlayın.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Ama, gerçekten, Şanlıurfa Milletvekili olarak ben orada özellikle Suriyeli kardeşlerimizi ve misafir ettiğimiz bu kardeşlerimizi ziyaret ettiğimizde, onların duygu ve düşüncelerini aldığımızda aynen şunu ifade etmişlerdir: “Geçmişte aramıza nifak koydular ama bugün için biz, torunlarımızın da torunlarına sizi anlatacağız, ülkeyi anlatacağız. Bugün için siz bize kucak açtınız.” Dolayısıyla aslında insanlık manasında durduğumuz yer neymiş, bunu görebiliyoruz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hocam, biraz da Ceylanpınarlılara kucak aç.

BAŞKAN – Sayın Gök, lütfen tamamlayın.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Son olarak şunu söyleyeyim: Aktif olarak yürüttüğümüz dış politikada neler yaptık? Türkiye çok sayıda bölgesel iş birliği sürecinin kuruluşunda rol aldı. Karadeniz Ekonomik İşbirliği, Türkiye-Gürcistan-Azerbaycan üçlü zirvesi, Türkiye-İran-Azerbaycan üçlü zirvesi, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi dönem başkanlıkları ve aynı zamanda Türkiye 1996 yılından bu yana geçici üyelik için yapılan üçlü bir yarışta oyların yüzde 80’ini alarak alınan en yüksek oya ulaşmış ve 2009-2010 Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi geçici üyeliği, 2015-2016 Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi adaylığımız, 2015 G-20 dönem başkanlığımız son derece aktif olarak yürüttüğümüz girişimlerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gök, teşekkür ediyoruz.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Bitiriyorum, son cümlemi bağlıyorum.

Görünen odur ki bu başlıklar itibarıyla belki de saatlerce ifade edebileceğimiz bu manadaki bütün temaslar gelecek yüzyıl, gerek dış politikada gerekse iç politikada ülkemizin kazanımları doğrultusunda gelişmeler kaydettiğini görüyoruz.

Bu bağlamda, 2014 yılı Dışişleri Bakanlığı bütçemizin ülkemize, milletimize hayırlar getirmesini diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gök.

Sayın Çetin, buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Dışişleri Bakanlığımızın değerli temsilcileri, değerli basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, ben konuşmama başlamadan önce, özellikle Türkiye Cumhuriyeti’nin kurulmasından sonraki o güç koşullarda koskoca bir ulusu bir araya getirip bir devlet yapan ve onu on beş yıl gibi kısa bir süre içerisinde dünyanın en hızlı kalkınan, en saygın ülkesi konumuna getiren Mustafa Kemal Atatürk’ün yabancılara verilen devlet nişanından figürünün çıkartılmasını kınayarak başlamak istiyorum konuşmama. Gerçekten, AKP olarak en büyük özelliğiniz, sorun olmayan bir alanda sorun yaratıp, onu büyütüp, sonra da “Çözeceğiz.” diye uğraşıp çözünce de “başarı” diye halka yutturmanıza hakikaten hayran oluyorum.

Şimdi, Sayın Bakan konuşmasında dedi ki: “Üç il komşumuzla, Suriye, Güney Kıbrıs ve Ermenistan’la sorunumuz var. Onun dışındaki ülkelerle sorun kalmadı.” Bundan birkaç yıl öncesine kadar Suriye’yle neredeyse ortak Bakanlar Kurulu toplayacaktık. Kıbrıs’ta “ver, kurtul” politikanızdan, “ver, kurtul” anlayışınızdan Rumlar sayesinde kurtulduk, bu belleklerimizde taze. Eğer oradaki oylamada Rumlar da sizin söylediklerinize uymuş olsa “Kıbrıs” diye bir sorun olmayacaktı, dolayısıyla siz de kurtulmuş olacaktınız.

Gerçekten Türkiye Cumhuriyeti olarak döneminizden önce, AKP döneminden öncesi iktidarda kim olursa olsun, dış politikamızın bir ulusal yönü, bir millî duruşu vardı ve o duruşun temeli Mustafa Kemal Atatürk’ün “Yurtta sulh, cihanda sulh.” şiarı üzerine inşa edilmişti. O doğrultuda ülke olarak hareket eden ve komşularımızla ve diğer ülkelerle olan ilişkilerimizde ve sorunların çözümünde uluslararası meşruiyet ve hukuk arayışı içinde hep hareket edildi. Asla sınırların ötesine, saldırgan, gergin, asabi, tepkili bir müdahale yanlısı olmadı Türkiye Cumhuriyeti hiçbir dönemde döneminize kadar.

Yine, komşularımızla yaşadığımız sorunlar o dönemde Türkiye Cumhuriyeti devletin attığı adımlardan değil, daha çok komşularımızın Türkiye’ye yönelik veya onların dış politikalarından kaynaklanan sorunlara müdahale şeklinde gerçekleşmekteydi. Yani sahip olduğu değerler sisteminizi ve dünya görüşünüzü -ben Gök’ün o söylemine katılıyorum- dış politikamıza aynen yansıtmaya başladınız. Yani bu görüş ne yazık ki toplumun bütünü tarafından kabul edilebilen, takdir toplayan bir görüş değil.

Arkadaşlarım da değişti, ben de değinmekte hiçbir beis görmüyorum: Sıfır sorunla başladınız, her tarafı sorun hâline getirince de değerli yalnızlık yakınmasına düştünüz. Irak ile ilişkilerde benimsenen kararsız tutumunuz ve dışlayıcı tavrınız, uluslararası toplumun suçladığı Sudan Devlet Başkanına gösterdiğiniz yakın ilgi, terör örgütleriyle kurulan kontrolsüz ve dengesiz ilişkileriniz, Mısır’daki darbeler arasında “Benim darbem iyiydi, şimdiki darbe kötü.” yaklaşımıyla Mısır’daki yaklaşımınız, Suriye politikanızdaki tutarsızlık ve iç işlerine müdahale, muhaliflere silah ve maddi güç desteğiniz, Tunus’ta başlayıp tüm dünyaya yayılan ve “Arap Baharı” olarak -neyin baharıysa- adlandırılan o süreçteki çelişkili ve tutarsız tavırlarınız, Gezi Parkı konusunda dışarıda destek verdiğiniz söyleyip içeride onu tekzip eden yaklaşımınız. Bütün bunları uzatmak mümkün. Hepsini bir bütün olarak ele aldığımızda tutarsız, kararsız bir dış politika.

Bugün dış politikamız, gerçekten -ben, Sayın Günel gibi böyle biraz kibar değil, sendikacılıktan geldiğim için doğrudan doğruya söylerim, doğrudan topa girerim- sizin hayal dünyanız ekseninde bir dış politika geliştirdi Türkiye’de. Sıfır

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 23

sorun yaklaşımınız bugün tam anlamıyla bir sorun hâline geldi. Bugün sorunumuz olmayan komşumuz kalmadığı gibi gün oluyor Avrupa Birliğine girmek için çabalıyoruz, gün oluyor, işte, biraz evvel söylediğiniz gibi “İlişkiler yumuşadı, 22’nci fasıl açıldı, bundan sonra iyiyiz.” diyorsunuz, gün oluyor ABD’ye efeleniyorsunuz, arkasından Şanghay Beşlisine yönelerek tutarsızlığınızı ortaya koyuyorsunuz.

Sayın Bakan, gerçekten, özellikle Suriye’ye, Mısır’a ve İsrail’e yönelik politikalarınızın dış politikadan çok iç siyasete yönelik beklentiler doğrultusunda şekillendirildiği açık. Bu yaklaşım, ister istemez, AKP dış politikasını gerçekçilikten uzaklaştırmakta ve Türkiye’yi yalnızlığa itmektedir. Türkiye’nin çıkarlarına uzun yıllar giderilemeyecek zararlar açmaktadır.

“AKP Suriye’de muhaliflere destek oluyor.” dedik. Sayın Bakan, bakınız, burada 69’uncu sayfada diyorsunuz ki... Burada, tabii, Birleşmiş Milletlerin Suriye’deki sarin gazıyla ilgili ya da gaz kullanımına ilişkin olarak almış olduğu kararlar uzun uzun anlatılmış, bunlara bir şey demiyorum ama bu sarin gazı kullanımı meselesinde -kullanıldığı kesin ama- kimin kullandığı belli değil. Siz diyorsunuz ki o gün: “Biz biliyoruz.” Sayın Bakan, sarin gazını kim kullandı? Bu soruyu soruyorum. Madem biliyorsanız, biz de öğrenelim.

Yine, Adana’da El Nusra baskınında 30 Mayıs’ta sarin gazı yakalandı. Yani şimdi “Biz biliyoruz.” dediniz, bizim ülkemizde sarin gazı yakalandı. Yani bu kuşkular size bir şeyleri düşündürmüyor mu?

Sayın Bakan, gerçekten 27 Kasım 2015’te EXPO’da Milano ile İzmir yarıştı, Milano kazandı. Bu EXPO organizasyonlarına Türkiye geçmişten günümüze hep katılacaktı. Yani Türkiye bugün ilk defa katılmayacakmış gibi davranıyor ve katılım sözleşmesini imzalamadınız, taahhütleri verdiniz. Şimdi, “EXPO 2020 İzmir’de yapılırsa katılırız, aksi takdirde katılmayacağız.” gibi bir yaklaşım yani Dubai ve Türkiye arasındaki bir oylamada doğru mu? Yani uluslararası camiada Türkiye’ye böyle bir organizasyonda şantajla yaklaşmak yakışır mı?

Sayın Bakan, gerçekten hayal âleminde yaşıyorsunuz dış politikada ve genel politikada. Başarı hikâyenizi anlatıyorsunuz, yetmiyor, Komisyondaki arkadaşlarımız takviye ediyor; bunları çok yadırgamıyorum. “Ben yalnız değilim.” diyorsunuz ama yalnızlığı yani Türkiye’nin yalnız olmadığını kapı kapı dünyayı dolaşarak aralamaya çalışmıyorsunuz, kendinizi tatmin ediyorsunuz.

Şimdi, Sayın Bakan “El Kaide, El Nusra, Irak Şam İslam Devleti gibi terör örgütleri Türkiye’den destek görüyor.” deniliyor ve Türkiye terörü destekleyen ülke konumuna uluslararası arenada düştü, düşmek üzere. Yani böyle bir noktayı “başarılı dış politika” diye sunmanıza gerçekten hayran oluyorum. Yani siz hiç yanınızdaki, etrafınızdaki deneyimli –hadi eskileri bırakın, muhalefet partilerindeki deneyimli dış politika uzmanlarını bırakın- dış politika uzmanlarıyla hiç istişare etmiyor musunuz? Biraz evvel arkadaşım söyledi, Dışişleri Komisyonuna itibar etmiyorsunuz, muhalefet partilerine itibar etmiyorsunuz; hiç olmazsa çalışma arkadaşlarınızdan hiç bilgi almıyor musunuz? Gerçekten merak ediyorum.

Sayın Bakan, ben bir Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı olarak -bir milletvekili olarak, bir siyasetçi olarak değil; bir yurttaş olarak- rahatsızlık duyduğum bir olaya eğer gerçekten samimiyseniz tepki vermenizi beklerdim. Bu neydi? Bu yıl içerisinde Amerikan Başkanı Obama bizim Başbakanımızla konuşurken beyzbol sopasını gösterdi; göstermekle de yetinmedi, bunu bir de basına servis etti. Hani siz daha iyi bilirsiniz arkadaşlarınızla birlikte, diplomaside bir kuraldan söz edilir; havuç ve sopa. Yani bir ülkeye bir şeyi yaptırmak istediğinizde bir taraftan havucu gösterirsiniz, diğer taraftan sopayı.

BAŞKAN – Sayın Çetin, lütfen tamamlar mısınız.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Tamamlıyorum Sayın Başkan, bitireceğim.

Yani “Dediklerimi yapmazsan ben de senin canına okurum.” dediler. Şimdi, siz biraz evvel dediniz ki: “ABD’yle ilişkilerimizde stratejik ortaklıktan şeye geçtik...”

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Stratejik yalnızlığa...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yok, yalnızlığa değil, stratejik ortaklıktan, ekonomik bir terim kullandı...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Model ortaklığı...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ha, model ortaklığa geçtiniz. Şimdi, iki ortak arasında bir denge yoksa küçük ortak hep kaybetmeye mahkumdur. Yani ABD için doğru olanlar bizim için de doğru mu ki biz ya stratejik ortak ya model ortak olmak zorunda mıyız ABD’yle? Hep onun bastonu olmak zorunda mıyız, ileri karakolu olmak zorunda mıyız?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Üye olmadık, ne yapsın?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Efendim?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Üye olamayınca bir şeyler olacak.

BAŞKAN – Sayın Çetin, tamamlayalım lütfen.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakan, politikanız öncelik veya da önceliklerden yoksun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İZZET ÇETİN (Ankara) – Döneminizde Türkiye önemli-önemsiz birçok konuya balıklama atladı ve sürekli kaybettii. Hareket hâlinde olmanız da bunları aşmaya yetmiyor çünkü hayal dünyasıyla politika farklı şeyler.

Ben her şeye rağmen, bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sayın milletvekilleri, Dışişleri Bakanlığının değerli mensupları, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben bazen hakikaten şüpheye düşüyorum ve endişeleniyorum; acaba siz hangi ülkenin, kimlerin Dışişleri Bakanısınız? Söylediklerinizin somut bir yansımasını, bir faydasını bugüne kadar göremedik. Yıllardır anlattığınız kıssalar ülkemize kaç hisse verdi? Habire özür diliyorsunuz, ödülleri veriyorsunuz, zaman zaman birlikte ağlıyorsunuz. Siz bu özür

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 24

dileme hakkını nereden alıyorsunuz? İçişleri Bakanı, bazı milletvekilleri sıraya girmişler, boy boy fotoğraflar çektirip bunları sosyal medyada paylaşıyorlar, muhtemelen imzalı resim de istemişsinizdir.

Türkiye'nin ve Türk milletin kanlı ve kinli düşmanlarını süttten çıkmış ak kaşık yapıyorsunuz, farkında mısınız? Söyle bana arkadaşını, söyleyeyim senin kim olduğunu. Allah bilir, siz şimdilik kapalı kapılar ardında da olsa Ermenilerden de özür dilemiş olabilirsiniz; muhtemelen, bilmiyorum. 2015 geliyor, ne yapıyorsunuz, ne hazırlığınız var? İnşallah, Türk milletinden de özür dileyeceğiniz günler gelecektir.

Nedir bu yaptıklarınız, uyguladığınız politika Allah aşkına? Bölgede tek dostunuz Barzani kaldı. Ağabeyiniz, "Kak Mesut" dediğiniz, Diyarbakır'da kırmızı halılarla karşıladığınız Barzani, Kürdistan haritasını ve ülkemizin güneydoğusunu Kürdistan sınırı içinde gösteren haritayı gözünüzün içine sokuyor, siz sarmaşıp ağlaşıp özürler diliyorsunuz; hayret ki hayret!

İnsanlarımızda yani 76 milyonda vatandaşlık bilincini zayıflatıyorsunuz, söylediğiniz aksine. Türkiye'ye, Türkiye Cumhuriyeti'ne, Türk millî kimliğine aidiyeti zayıflatıyorsunuz. Topluma sürekli etnik aidiyete, mezheplere vurgu yaparak etnik ve mezhebî kimlikleri, ırkçılığı hortlatıyorsunuz. Siz Türkiye'nin ruhunu, beynini, coğrafyasını, devletini bölüyorsunuz, bozuyorsunuz. Siz ülkemizin başına ileride altından zor kalkacağımız püsküllü belalar açıyorsunuz, kendi kendinize gelin güvey oluyorsunuz, Dimyat'a pirince gidip evdeki bulgurdan edeceksiniz ülkeyi. Başkalarının senaryo ve rejisinde ülkeyi pupa yelken sürüklüyorsunuz. Ama siz sanki Thomas More'un Ütopya'sındasınız, yani yok ülkesindesiniz. Stratejik derinlikten derin yalnızlığa; Thomas More'un hayal adasından Robinson Crusoe'un ıssız adasına düştünüz. Burada kendi kendinize ve bize Robin Hood cakası atıyorsunuz.

AKP dış politikasının genel karakteri tutarsızlıklar, provokasyonlar, gerilimler, hesapsızlıklar ve kıvırmalarla doludur. Dış politika ölçüden, dengeden, ihtiyattan, gerçekçilikten ve meşruiyetten yoksun bir noktaya gelmiştir. Dış politikanın iflasını gösteren o kadar çok örnek var ki. Hemen, zamanın da kısalığını dikkate alarak; Suriye politikanızın 11 Mayıs 2013'teki yansıması, Reyhanlı'da yaşanan ve 52 vatandaşımızın hayatını kaybettiği Suriye kaynaklı bombalı katliam; Fas Kralının üyesini ziyaret eden Sayın Başbakanla görüşmemesi, siyasal genetik olarak Orta Doğu'daki akrabanız İhvan'ın devrimin 1'inci yılında ABD'nin ve Körfez ülkelerinin desteğiyle Mısır'da ordu tarafından devrilmesi ve Türkiye'nin yeni Mısır yönetimiyle askerî düzeyde de olsa diyalog kurması konusunda yaşanan sıkıntılar; Filistin'le, Hamas'la El Fetih'i birleştirme niyetiyle başlattığınız girişimlerin başarısız olması, aksine, Hamas ve El Fetih'in de kendi içinde de bölünmesi; Irak merkezî yönetimini dikkate almadan Barzani'yle geliştirilen ilişkilerden dolayı merkezî hükûmetle yaşanan gerilimler; Suriye'de Resulayn'a çekilen PYD bayrağıyla simgeleşen askerî ve siyasi kazanımlarınız.

Hükûmetin dış politika stratejisi Orta Doğu'da resmen duvara toslamıştır. Orta Doğu'nun liderliği hayaliyle yola çıkan AKP şimdilerde Orta Doğu'nun yalnızlarını oynamaktadır.

"Orta Doğu'da tek dayanağınız Barzani kaldı." demiştik. Kim bu Barzani? Hani şu, kırk yedi yıl önce "Irak'tan sonra ikinci mücadele cephemiz Türkiye olacak fakat henüz erken." diyen Mustafa Barzani'nin oğlu Mesut Barzani; hani şu, Türkiye, İran ve Suriye'yi parçalayıp, sözüm ona, büyük Kürdistan kuracağını açıklayan Barzani; Nisan 2012'de devlet başkanı gibi karşıladığınız, "kak" diye hitap ettiğiniz Barzani; hani harita yayınlayıp Türkiye'nin haritasını bozma küstahlığında bulunan Barzani. Demek ki kırk yedi yıl önce "Henüz erken." diyenler şimdi "Zamanı yavaş yavaş geliyor." demeye başladılar. Barzani ki PKK'yı kendi şemsiyesi altında güçlendirmiştir, her türlü desteği vermiştir.

Yunanistan'la ilişkilere bakıyoruz. Bu çalışmayı hazırlarken Yunanistan'la olan ilişkilerimizdeki gelişmeleri ve son durumu öğrenmek için Türk Dışişleri Bakanlığının İnternet sitesine baktım ancak tek tek ülke anlatımlarında Yunanistan sayfasını göremedim. Acaba ben mi göremedim? Dışişleri Bakanlığının Yunanistan ile ilişkilerde utanıp sıkıldığı bir şeyler olmalı ki Yunanistan sayfasını kaldırmış, Sayın Bakandan bir izahat bekliyoruz. Adalar meselesine girmiyorum, daha evvel gündeme gelmişti. Maalesef, en küçük bir ilerleme, gelişme değil, aksine, perdeleme ve örtme gayretleri var. Yunanistan'daki Müslüman Türk azınlıkların, Yunanistan, Batı Trakya'daki Türk vakıflarının arazilerini Lozan Antlaşması'nın 40'ıncı maddesini ihlal ederek kamulaştırdı. Türkiye'de azınlık vakıflarının arazileri devredilirken bu konuda Yunanistan'a herhangi bir girişimde bulundunuz mu? Rodos ve İstanköy'de Türkçe eğitimin yasaklanması ve yedi Türk okulunun kapanması karşısında herhangi bir girişimde bulunulmuş mudur? Yunanistan Lozan Antlaşması'nı ihlal ediyor, soydaşlarımızın eğitim hakkını engelliyor. Hâl böyle iken, şimdi de Rum cemaati vakıf üniversitesinin açılması gündeme geliyor. Bu haberler doğru mudur ve herhangi bir girişim olmuş mudur? Unutmayın ki Yunanistan'da Türk ve Müslüman soydaşların eğitim hakkı gasbedilirken, Türk cemaati vakıflarına karşı yapılan ihlaller ortadayken Türkiye'de Rum cemaati vakıf üniversitesi nasıl açılır?

Suriye'deki gelişmeler hepimizin malumu, çok fazla söze de gerek bırakmıyor. Ancak, birkaç ay evvel verdiğim yazılı soru önergesinde Suriyeli göçmenlerin sayısıyla, bunlara yapılan harcamalarla ilgili sorular yöneltmiştim ve demiştik ki: Acaba Suriyeli göçmenler, göç edenler, mülteciler ne kadar kalacaklar Türkiye'de, bunun bir süresi var mıdır? Aynen dediniz ki: "Suriyeliler bizim misafirimizdir, evet, istedikleri kadar kalacaklar." Ya, bir misafir istediği kadar kalabilir mi? Bu ne demektir? O zaman bazı şüpheleri teyit eder nitelikte cevap veriyorsunuz. Yani siz bu 700 bin civarında olduğu söylenen Suriyeli insanlara vatandaşlık mı vereceksiniz? Bunlara oy kullandırılacağı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, lütfen tamamlayınız.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Bu konuyu açıklığa kavuşturmak gerekiyor ve Suriye'deki örgütlerle kurulan ilişkiler çok ciddi endişe konusu olmuştur. Bunlara ilişkin, müsamahanın varlığı boyutlara ilişkin tahminlerimiz kamuoyunu dehşete düşürmektedir. Terör örgütü El Kaide'nin Türkiye Cumhuriyeti topraklarını Suriye'deki iç savaş için âdeta bir mevzi ve beslenme kanalı gibi kullandığı açık açık konuşulmaktadır. Burada iki ihtimal var: Hükûmet, terör örgütü El Kaide'nin bu faaliyetlerine göz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 25

yummaktadır ki hiç inanmak bile istemeyiz, asla kabul edilebilir bir durum değildir. Ancak maalesef Hükûmet de bu tür iddiaları izole edecek, giderecek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – ...gerekli gayreti göstermemektedir. İkinci bir ihtimal de Hükûmet, topraklarımızdaki kontrolü kaybetmiştir.

Evet, Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Korutürk, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Dışişleri Bakanı Profesör Ahmet Davutoğlu, beraberindeki çok değerli meslektaşlarım, sayın basın mensupları, çok değerli Komisyon üyeleri ve milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanı Plan ve Bütçe Komisyonunda bir kere daha dinledik, dış politikamızın başarılarını anlattı ve bu başarılar esas itibarıyla genişlemeyle göze çarpar şekilde. İşte, İstanbul New York'tan sonra en fazla başkonsolosluğun olduğu, temsil açısından yüksek bir yer, Ankara'daki büyükelçiliklerin sayısı arttı, Türkiye'nin dışarıdaki temsilciliklerinin sayısı arttı, bunların hepsi güzel şeyler. Bunların hepsi güzel şeyler olmakla beraber, baktığımız zaman bir şey görüyoruz, Türkiye'nin bölgesindeki ve dünyadaki ağırlığı ve güvenilirliği çok ciddi zedelendi. Şimdi, Sayın Bakan, çeşitli konuşmalarında kendisinden önceki dış politikayı yokmuş gibi görüyor ve "Daha önce 'neme lazım'cı bir politika izleniyordu –'Bekle, gör.' tabiri kendisinin tabiridir, aşağıda Genel Kurulda kullandı- 'Bekle, gör.' politikası izleniyordu. Türkiye başkalarının oyunlarına alet oluyordu, bu şekilde yürüyordu." şeklinde naklediyor ve kendisinden sonra bütün bunun düzeldiğini, yepyeni bir konuma geldiğimizi söylüyor. Yeni bir konuma geldiğimiz doğru, bu yeni konum iyi konum mu, kötü konum mu, orası şüpheli. Yani bu yeni konuma da Adalet ve Kalkınma Partisinin iktidara gelmesinden hemen sonra gelmedik, bunu açık söyleyeyim. Ben Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili olmama rağmen, Genel Kurulda yapmış olduğum bütün konuşmalarda sizin iktidarınızın birinci bölümünde çok başarılı çalışmalar yapıldığını her zaman söyledim. Çünkü Türkiye'nin çok eskiden beri, cumhuriyetin kuruluşundan bu yana bölgede ağırlıklı, başkalarının iç işine doğrudan müdahale etmeyen ancak istendiği takdirde arabulucu olarak müdahale eden, Araplar arası ihtilaflarda taraf tutmayan, bölgede ayrımcılığa girmeyen, sözüne güvenilir, verdiği taahhüdü yerine getiren, ittifaklarına bağlı ciddi bir ülke ve ağırlıklı bir ülke havası vardı. "Lider ülke" sözü çok fazla söylenmiyordu, doğrudur, "lider ülke" sözünü ben bizden başka söyleyenini duymadım. Amerika'da da görev yaptım, Almanya'da da görev yaptım, Fransa'da da görev yaptım, bunlar kendi alanlarında lider ülkeler ama hiçbirisinin "Ben liderim." dediğini duymadım, onun lider olduğu herkes biliyor ama bizden başka söyleyen az. Bizim bölgemizde söyleniyor, bizim bölgemizin bir bölümünde söyleniyor. Bölgemiz derken yanlış değerlendirmeyelim, bölgemiz bizim sadece Orta Doğu değil. Biz hem Kafkas ülkesiyiz hem Karadeniz ülkesiyiz hem Balkan ülkesiyiz hem Ege ülkesiyiz hem Akdeniz ülkesiyiz hem de Orta Doğu ülkesiyiz, bizim bölgemiz çok büyük bir bölge. Bu bölgeyi sadece Orta Doğu şeklinde almak ve Orta Doğu'ya doğru yönelmek çok doğru değil.

Türkiye'nin güvenilirliği ne yazık ki son dönemde ortadan kayboldu. Demin bir arkadaşım, Ankara Milletvekilimiz Sayın İzzet Çetin söylerken duydum, bunu bilmiyordum ben, EXPO 2015'e katılmamız şeklinde bir ihtimal tezekkür ediliyormuş, düşünülüyormuş, bu doğru bir şey değil, bu güven bozucu bir şey.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bilmiyordunuz Sayın Korutürk çünkü yok böyle bir şey.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Yoksa çok iyi, onu açıklarsanız seviniriz Sayın Bakan. Ben şimdi öğrendim, muttali oldum, güven bozucu bir şey olduğunu düşünüyorum.

Başka bir şey, Çin'le füze anlaşması yapıyoruz. Bu bizim Kuzey Atlantik İttifakı'yla olan ilişkimize uygun bir şey değil, kaldı ki Çin'in kendi tehdit değerlendirmeleri içerisinde birinci sırada yer alan unsur, Kuzey Atlantik İttifakı ve Amerika Birleşik Devletleri. Dolayısıyla, Çin'in kendisini koruyacak olan teknolojinin en ileri safhasını bir NATO üyesine vereceğini düşünmek çok sağlıklı bir düşünce tarzı değil. Ona güvenip de Çin'le bir füze anlaşması yapmak Türkiye'nin çıkarları açısından çok uygun değil. Kaldı ki NATO'nun 2010 Lizbon Zirvesi'nde değiştirmiş olduğu konsept gereği, üye ülkelerin hava savunmasını NATO üstlenmek durumunda. Dolayısıyla, NATO'nun füze kalkını denilen sistemine de entegre olabilecek bir sistem almamız lazım. Bu hatalı ama Sayın Bakanın Amerika seyahatinden öğreniyoruz ki "Yeni teklifler bekliyoruz, bu kesin değil." Şimdi, bu doğru bir karar ama Çin'e karşı güvenimizi sarsacak bir karar değil mi bu? Birisi bir ihaleye giriyor, kazanıyor, ondan sonra başkasına tekrar şey... Tutarsız bir noktaya doğru geldik.

Şimdi, bizim bugünkü konumumuz önemli bir konum olsa da bugünkü konum bugünkü iktidar tarafından inşa edilmiş bir konum değil; bugünkü konum cumhuriyet tarafından inşa edilmiş bir konum, cumhuriyet tarafından inşa edilmiş ve geliştirilmiş bir konum. Bugünkü iktidar eğer buna katkıda bulunduyorsa tabii ki takdir ederiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Korutürk, lütfen tamamlar mısınız efendim.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Hepimiz bu memleketin insanlarıyız, takdir ederiz ama bunu çok iyi bilmek lazım ki Türkiye'nin önemi ve ağırlığı, bu bölgede Türkiye'nin nüfusunun hemen tamamına yakını Müslüman olan bir Batılı ülke olmasıdır. Batılı ülke sıfatıyla doğuda ve batıda ilgi görmektedir. Sayın Bakanın Amerika'ya giderken Foreign Policy dergisinde yayınlattığı makalenin önündeki, Amerika Birleşik Devletleri'yle Orta Doğulu müttefiklerinin arasının açıldığına katılmadığı, "Bizim açımızdan durum böyle değildir." deyişini de bu bakımdan yadırgadığımı söylemek istiyorum. Yeni bir tanım mı getiriliyor bize? Biz Orta Doğulu müttefik değiliz, biz müttefikiz sadece ve nüfusunun tamamına yakını Müslüman olan Batılı bir müttefikiz. Bu soruya da Sayın Bakandan cevap istiyorum.

Çok teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 26

BAŞKAN – Sayın Sarı, buyurun lütfen.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Komisyon üyeleri, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar ve sevgili basın; hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, Dışişleri Bakanlığının bütçesini görüşeceğiz, görüşüyoruz. Dışişleri Bakanlığıyla ilgili alanlar ve konular daha ulusal düzlemde değerlendirilmesi gereken konular olduğu için, mümkün olduğu kadar özenli bir konuşma yapmaya çalışacağım ama zaman zaman da içinde yaşadığımız sorunlara ilişkin duygusal hassasiyetim içinde bazı sert ifadelerde de bulunabilirim. Onu da şimdiden söyleyeyim Sayın Bakanım.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Uyarıyorsunuz yani.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Evet, bir defa kendimi uyarıyorum her şeyden önce.

Bir defa Sayın Bakanım, bazı tespitler yapmak istiyorum, daha sonra bunun ayrıntılarına gireceğim. Cumhuriyet tarihinin en başarısız Dışişleri Bakanısınz bence ve Kabinenin de belki en başarısız bakanlarından birisiniz. Bu hem sizinle ilişkili hem de dış işleriyle ilişkili bir şey yani Türkiye'nin dış politikasıyla ilişkili bir şey. Çünkü bu kendi içinde içselleşmiş bir sorun aynı zamanda. Çünkü bir dış politika inşa etmeye çalışıyorsunuz, tırnak içinde tırnak içinde, “eskiyi ilga etme”ye çalışıyorsunuz. Zaten konuşmanızın içinde de var, zaman zaman yaptığınız başka konuşmalarda da var. Bir paradigma değişikliğinden söz ediyorsunuz, bir eskiyle didişme hâli ama yerine yenisini koyamıyorsunuz. Yani eskiyi ortadan kaldıramama, nereye gideceği belli olmayan, alacakaranlıkta bir Türk dış politikası var önümüzde. Bu açıdan baktığımız zaman bunun sorunlarını ve sıkıntılarını, dönüşlerini, zikzaklarını, gelitlerini yaşıyorsunuz.

Şimdi, siz aynı zamanda bir teorisyensiniz. Stratejik Derinlik kitabınızı ben 2000'lerin ortalarında okudum -bir uluslararası ilişkiler mezunu öğrencisi olarak Mülkiyeden- ve orada da çok iddialı birtakım söylemleriniz var ve onu da Türk siyasetinin pratiğine uygulamaya çalışıyorsunuz. Sunumunuzda da yine bir teorik çerçeve çizdiniz ve Türkiye'nin dış politikasının 4 ana ekseninden bahsettiniz, soğuk savaş döneminden kalan ilişkiler, işte Batı'yla ittifaklar, komşu ve yakın havzayla olan ilişkiler, yeni stratejik açılımlar ve uluslararası örgütler ve buradaki etkinliğimizle ilgili bir 4 tane hat çizdiniz. Burada bir paradigma değişikliği olduğunu söylediniz. Özellikle, ben ikinci boyutta buparadigma değişikliğini çok net olarak görebiliyorum Sayın Bakanım yani komşu ve yakın çevreyle olan ilişkiler ve burada da bir itirafta bulundunuz aslında. Bilmiyorum bunun ne kadar farkındasınız. Dediniz ki: “Komşu ülkeler, kendi içinde sorun yaşamadıkça bir politika zaafı yaşanmamaktadır.” Şimdi, zaten bütün mesele bu. Orta Doğu gibi, kendi içinde sürekli sorunlar yaşayan, çatışmacı, uzlaşmacı değil çatışmacı, hem ülkelerin kendi aralarında hem ülkelerin kendi içinde hem gelenekten ve geçmişten gelen hem yeni aktörlerin şekillendirdiği bir çerçeve içinde zaten sürekli bir çatışma alanı içinde yürür. Böyle bir çatışma alanıyla karşı karşıya kaldığınızda işte sizin inşa etmeye çalıştığınız paradigmanın da zaafı ortaya çıkmaya başlıyor, dökülmeye başlıyor. Kurgulamaya çalıştığınız hikâye çökmeye başlıyor. Şimdi, ne koydunuz yerine yani eski paradigmayla hesaplaşıp yerine ne koydunuz? Seçkin, daha doğrusu seçkin demokratik bir devletten mezhepçi bir hükûmete geçiş.

Bakin, ben size bir uluslararası politika yazarının bir cümlesini okuyacağım, aynen altına imzama atıyorum: “Türk modeli, bölgedeki en çekici özelliğini yitiriyor. Modern, demokratik bir devletin politikalarını mezhepçi kutuplaşma üzerine oturtamaması. Oysa şimdi, en seçkin devlet,mezhepçi ve Şii olan İran'daki ve mezhepçi ve Sünni olan Arap ülkelerindeki gibi mezhepçi bir hükûmete kayıyor.” Bugün varmış olduğumuz nokta budur, bugün varmış olduğumuz Türk dış politikasının algısı budur. Bölgede, daha tarafsız kalan, ülkelerin kendi içindeki sorunlarına karşı daha mesafeli duran. Dolayısıyla, herkesin fikir sorduğu bir ülke konumundan; giderek taraf olan ve üstelik bu tarafı da mezhepçi bir müdahaleyle şekillendiren bir Türkiye Cumhuriyeti var Orta Doğu'da. Bir taraftan Şam- Tahran-Bağdat hattı ve onun düşük yoğunluklu savaşını yürüten Hizbullah; öbür taraftan Suudi Arabistan, Katar, Körfez ülkeleri ve onların düşük yoğunluklu savaşını yürüten El Kaide, El Nusra gibi örgütler ve bütün bu kamp içerisinde Türkiye'nin Sünni eksene dâhil olduğunu ve bütün komşularıyla kurduğu ilişkileri de bir mezhepçi bakış açısından yürüttüğünü görüyoruz. Bunun bütün nüvelerini ülke ülke baktığımız zaman net olarak görebiliriz.

İran'la soğuyan ilişkiler. Suriye'de mezhepçi siyasetin batağına saplanmış bir Türkiye. insan hakları söylemini gündeme getiren ama aynı şeyler Bahreyn'de ya da Körfez'in diğer ülkelerinde gündeme geldiğinde sessiz kalan, dolayısıyla, inandırıcılığını yitiren bir Türkiye. El Kaide'nin lojistik üssü gibi algılanan bir Türkiye. Yani bunu ben bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak, bir parlamenter olarak üzülererek söylüyorum. Böyle bir algı var ve Irak, yani Irak'taki bölgesel yönetimle ilişkiler kuran ama merkezî Irak Hükûmetiyle mesafeli olan ve neredeyse bölgede, sadece ve sadece Kuzey Irak'taki Kürt yönetimiyle ittifak kurabilmiş, onunla ittifak edebilen bir Türkiye.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Geçen hafta...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bakın ama ben önceyi anlatıyorum, şimdi nasıl çark ettiğinizi anlatacağım.

Bunu da Rojava üzerinde, Kuzey Suriye üzerinden, Kuzey Suriye'deki gelişmeler üzerinden bu ittifakı yeniden ören, bir kez daha oradaki gelişmelere karşı, tıpkı 1990'ların başında Kuzey Irak'ta ortaya çıkan gelişmelere karşı ilk önce bunu boğmaya, yok etmeye çalışan ama daha sonra hızla bir müttefike yönelen Türkiye algısı varsa, aynı çarkı bir Rojava'da da göreceğiz önümüzdeki dönem. Ve KYD'yle kurmuş olduğunuz ilişkileri de bunun üzerinden yeniden tahkim ediyorsunuz, bu ittifak üzerinden yeniden tahkim ediyorsunuz.

Mısır, yine Mısır çok önemli Sayın Bakanım. Çünkü bütün bu mezhepçi, bütün bu Sünni eksenin dağıldığı yerdir Mısır. Mısır'da darbe olduktan sonra sizinle aynı eksende yer aldığını, siyaset yaptığını düşündüğünüz ülkelerin sizi nasıl yarı yolda bıraktığını, Suudi Arabistan'ın nasıl çark ettiğini ve mevcut rejime karşı nasıl bir yakınlık içinde olduğunu hep beraber gördük.

Bu ülke bu hâle geldi ve siz bunu “muhteşem ve değerli yalnızlık” olarak tanımladınız ama sonra ne oldu? Sonra dış politikaya ayar geldi, “reset”lediniz dış politikayı Washington'a gittikten sonra.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Allah Allah, Irak'a Washington'dan önce gittim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 27

MÜSLİM SARI (İstanbul) – “Reset”lendi. Bakın, şimdi ne oldu? Dış politikaya ayar geldi. Şimdi ben soruyorum: Bu ayarı kim verdi Sayın Bakanım? Ne oldu da Türkiye birdenbire bu ülkelerle kurmuş olduğu ilişkilerde çark etti? Ne oldu da biz yeniden İran’ı keşfetmeye başladık, İran’la ilişkilerimizi geliştirmeye başladık? Amerika’nın İran’la kurmuş olduğu yumuşama ilişkilerinin bir etkisi var mıdır burada? Ya da ne oldu da Sayın Maliki’nin Amerika’ya yapmış olduğu ziyaretten sonra biz Irak Merkezî Hükûmetini keşfetmeye başladık? Oralarda ziyaretlerde bulunmaya başladık, oralardan heyetler geldi, bizim heyetlerimiz karşılıklı gitti, siz gittiniz, daha sonra üst düzey heyetlerin de gelip gideceği anlaşılıyor. Ne oldu da Suriye’ye giden silahlar birer birer yakalanmaya başladı, bununla ilgili araçlara el konulmaya başlandı, Suriye’deki savaşa karşı daha mesafeli duran bir Türkiye algısı ortaya çıkmaya başladı, bir Türkiye politikası ortaya çıkmaya başladı? Ne oldu da Mısır’da Darbe Hükûmetinin kesinlikle tanınmayacağını söyleyen bir Türkiye, yeniden oraya büyükelçisini gönderdi. Bütün bunların, büyük devletlerle, Amerika’yla bir ilişkisi var mıdır diye düşünüyorum, elbette ki vardır.

Delaysıyla, Sayın Bakanım, Stratejik Derinlik kitabınızın en önemli eksikliklerinden biri, büyük devletlerin politikasına karşı suskun kalmasıdır. Siz orada beş ülkeden, beş deniz ülkesinden bahsedersiniz, Osmanlı’dan gelen bir tarihsel mirastan bahsedersiniz. Bölgede hâkim olmuş olan devletin ilişkilerinden, hinterlandından bahsedersiniz, oradaki hinterlandı harekete geçirmenin Türkiye için bir potansiyele sahip olduğunun ve bunun bir bölgesel güç olma yolunda giderken ne kadar önemli olduğundan bahsedersiniz ama kendi politikalarınızın Orta Doğu’daki başka büyük devletlerin politikalarıyla çakıştığında ne yapacağınızı açıklamazsınız, anlatmazsınız, işte o zaman çark edersiniz. Tıpkı Suriye meselesinde, Rusya’da olduğu gibi, tıpkı İran meselesinde, Mısır meselesinde, Irak meselesinde, Amerika’nın politikasıyla çatışmaya başladığınız zamanda olduğu gibi.

BAŞKAN – Sayın Sarı, tamamlar mısınız lütfen.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – İşte o zaman gelgitleriniz olur, işte o zaman zikzaklarınız olur, işte o zaman sürekli ayar yapmak zorunda olan bir dış politika olur, işte o zaman Arafta olan bir dış politika olur. Eskiyi yıkma iddiasında olan ama yerine yenisini koyamayan, paradigmayı yıkma iddiasında olan ama yeni paradigma geliştiremeyen, yeni paradigma koyamayan, ne dediği belli olmayan bir dış politikayı getirir Türkiye Cumhuriyeti’nin önüne koyarsınız. O yüzden başarısızsınız, bir hayal dünyasındasınız.

Ben, geçen seferki bütçe görüşmelerinde de bir tarihsel kişilikten örnek vermiştim, buna çok bozulmuşunuz ama yine söyleyeceğim: Siz, 21’inci yüzyılın Enver Paşası’sınız Sayın Bakan.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Baloğlu, buyurunuz.

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyelerimiz, saygıdeğer bürokratlarımız, değerli basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Küresel düzeyde ekonomik ve siyasi alanlarda önemli gelişmelerin yaşandığı ve buna paralel olarak Hükûmet dışı faktörlerin uluslararası politikalarda etkinliklerini artırdığı, tehdit ve sınamaların nitelik ve niceliklerinin önemli değişimler gösterdiği kritik bir dönemden geçilmekte. Bu gidişatın, bağımsız olarak bölgeselleşme olgusunun günümüz uluslararası düzeninin en belirgin özelliklerinden biri olduğu söylenebilir. Bu, arka planda Türkiye gibi bölgesinde bir iş birliği, bir istikrar modelini kurmak için yoğun çaba sarf eden ülkelerin küresel istikrara sağladıkları katkının önemini daha da artırmaktadır. Zira, Akdeniz havzasının güneyinde Orta Doğu ve Kuzey Afrika’da yüz yıllık statükonun yıkıldığı, tarihî bir dönüşüm yaşanırken Avrupa’da ve tüm Avrupa Entegrasyon Projesi’nin geleceğini etkileyebilecek bir ekonomik, siyasal ve sosyal kriz yaşanmaktadır. İşte bu süreçte sarsıntı ve kriz noktalarına yakın coğrafyada bulunan Türkiye, istikrarı korumak isteyen her ülke için vazgeçilmez bir ortak konumundadır. Bu bağlamda, tarihî ve kültürel birikimimiz, jeo stratejik konumumuz ve insan kaynaklarımızın yanı sıra, takdirle izlenen ekonomik performansımız ve gelişen demokrasimiz, uluslararası arenada ülkemizi her alanda iş birliğinde aranan bir aktör hâline getirmiştir. Ekonomik alanda geldiğimiz nokta gerçekten bir başarı hikâyesidir.

Dünya, son beş yıldır derin ve geniş etkileri bulunan bir krizle karşı karşıyayken, ülkemiz bugün Avrupa’nın 6’ncı, dünyanın 16’ncı büyük ekonomisi durumundadır. Gayrisafi millî hasılamız geçtiğimiz sene 772 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır, bu hacmin 2014 yılına kadar 950 milyar doları aşması söz konusudur. 2002 yılında 3.492 dolar olan kişi başına düşen millî gelirimiz, 2012 yılı sonunda 11 bin dolara yükselmiştir. Bu rakamlara ulaşılmasını, kapsamlı bir vizyonla ilgili kurumların eşgüdüm içinde çalışmaları mümkün kılmıştır.

Dış politikamızda yürütülen çevremizdeki ülkelerle siyasi diyalog ve ekonomik karşılıklı bağımlılığı güçlendirmeye yönelik politikalarımız, ayrıca küresel düzlemde tüm bölgelerle ilişkilerimizi geliştirmeyi hedefleyen açılım politikaları, siyasi ve ekonomik bakımdan olumlu sonuçlar vermektedir.

Bugün Türk sermayesi 3.500’e yakın firmayla 100’ün üzerinde ülkede faaliyet göstermekte ve 100 binlerce kişiye istihdam yaratmaktadır. Türk yatırımcıların yurt dışında 25 milyar dolar civarında doğrudan yatırımları bulunmaktadır.

Sayın Korutürk’e de birazdan geleceğim Sayın Başkanım.

Siyasi diyalog, ekonomik karşılıklı bağımlılık ve beşerî ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi temelli dış politika uygulamalarıyla uyumlu olarak vatandaşlarımızın seyahat özgürlüğü de genişletilmiştir. Bu yöndeki çabalar sayesinde bugün vatandaşlarımız 60’ın üzerindeki ülkeye vizesiz seyahat edebilmektedir. Katılım müzakerelerini yürüttüğümüz Avrupa Birliği ile vize serbestisiyle sonuçlanacak bir diyalog sürecinin başlatılması için hâlen görüşmeler sürdürülmektedir.

Türkiye’nin son yıllarda izlediği dış politika, çevremizdeki gelişmelere tepkisel bir şekilde yaklaşmaktan ziyade, ulusal çıkarlarımızın sahip olduğumuz değerler ve ilkeler temelinde en etkin bir şekilde korunmasını esas almaktadır.

Türkiye, Orta Doğu’daki dönüşüm sürecinde, bölge halklarının özgürlük, onur, hak ve adalet talepleriyle başlattıkları ve birbirini tetikleyen değişim sürecini en başından beri ilkel bir tutum sergileyerek destekleye gelmiştir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 28

Bölgedeki tarihî dönüşümün geri dönülemez olduğu bir gerçektir. Standartları her geçen gün daha da yükselen demokrasisi ve ekonomik atılımlarıyla bölgesinde bir ilham kaynağı olarak da nitelendirilen Türkiye, Avrupa Konseyi üyesi ve Avrupa Birliğine aday ülke olarak, kendisini, aynı zamanda Avrupa'nın bir parçası yapan değerler temelinde bölgesinde istikrara katkıda bulmaya çalışmaktadır. Bunun için Kuzey Afrika, Orta Doğu'da değişim sürecinden gelen ülkelerde demokratik sistemin inşası yönünde adımlar atılmaktadır. Hükümetimiz, halkların meşru talepleri doğrultusunda geçiş süreçlerinin barışçı bir biçimde devam etmesini arzu etmektedir. Bununla birlikte, bölgede bazı rejimlerin hâlâ eski yönetimlerle iktidarlarını sürdürebilecekleri düşüncesi içinde hareket ettiklerine de şahit oluyoruz.

Ülkemiz, geçtiğimiz son on yılda kalkınma ve az gelişmişlik konularına duyarlılık gösteren küresel aktörler arasında yerini almıştır. Bu bağlamda, Hükümetimizce izlenen politikalarda kalkınmanın ve güvenliğin bölünmez bir bütün olduğu anlayışından hareket edilmiştir. 1990'lı yıllarda kendisi dış yardım alan bir ülke olan Türkiye, bugün 100'ü aşkın ülkeye yaklaşık 2,5 milyar dolar dış yardım yapmak suretiyle "yükselen donör ülke" sıfatını kazanmış, küresel barış ve güvenliğe katkısını farklı bir boyutta ortaya koymuştur.

Değerli milletvekilleri, özette belirtmem gerekirse, Türkiye, her bakımdan etrafındaki gelişmelerin merkezinde yer almaktadır. Hükümetimizin başlıca gayesi, bölgenin kalıcı bir istikrara kavuşmasıdır. Bölgenin potansiyeli aynı zamanda bizim de potansiyelimizdir. Ülkemiz, 2023 yılında dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasında girecekse bunu bulunduğu bölgeyle yapabileceği bir gerçektir. Bizim, geleceğe ve ülkemize ilişkin salih bir vizyonumuz, hedeflerimiz ve elde edecek bir gücümüz vardır.

Biraz önce muhalefet partilerinin, özellikle ana muhalefet partisinin eleştirilerini tebessümle dinledik. Sayın Dışişleri Bakanımızı başarısızlıkla suçlayan, belki Türkiye Cumhuriyeti döneminin en başarısız Dışişleri Bakanı olarak nitelendiren, belki istifaya davet eden birtakım eleştirilerini dinledik. Ben, bu eleştirileri yapan ana muhalefet partisi mensuplarını tebessüm ederek dinledim.

Geçtiğimiz günlerde, yine ana muhalefet partisinin bir iddiası vardı. Başta Sayın Bakanımızın Irak seyahati olmak üzere, dış politikada partimizin onların ayak izlerinden gittiğini iddia ettiler.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Aynen öyle.

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – Sayın Bakanımız gerçi bunlara çok güzel bir cevap verdi. "Onların hayali bizim ayak izlerimize bile yetişemez." dedi. Ama ben burada birkaç noktayı sizin dikkatinize sunmak istiyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – İz olacak bir şey değil.

BAŞKAN – Sayın Çetin...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Dinleyelim.

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – Bildiğiniz üzere, ana muhalefet partisi heyeti geçtiğimiz günlerde bir Irak seyahati gerçekleştirdi ve giderken de Kerkük ve Necef'e kendilerinin uğrayacaklarını ilan ettiler. Sonra, sadece ev sahipleri onlara ne kadar izin vermişse ve Bağdat'ta birkaç göstermelik ziyaret yaptıktan sonra ülkemize geri göndüler. Şimdi soruyorum... (CHP sıralarından gürültüler)

İZZET ÇETİN (Ankara) – Kerkük'e...

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar... Ya, arkadaşlar, niye böylesiniz ya! Lütfen arkadaşlar... (AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Biz, sizi hiç müdahale etmeden dinledik. Lütfen...

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Ben konuşurken Sayın Bakan müdahale etti.

BAŞKAN – Sayın Korutürk... Sayın Korutürk... Sayın Korutürk...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Lütfen... Böyle şey olur mu!

BAŞKAN – Sayın Korutürk, siz büyükelçilik yaptınız Sayın Korutürk ya... Ya, siz konuşurken hiç müdahale etti mi arkadaşlar? Lütfen ya... Dinleyin ya... (AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – Şimdi, hiçbir şekilde adım atamadınız. Bölgede, Kerbela'da bir kahramanlık gösterisi gibi kamuoyumuza satmaya çalıştığınız Kerkük ziyaretinden çok önce Kerkük'e hem Türkmen kardeşlerimizle hem Türk kardeşlerimizle hem Arap kardeşlerimizle hem Kürt kardeşlerimizle kucaklaşan Bakanımız mı sizin izinizden gitti? Yoksa ana muhalefet partisinin sözcüleri Sayın Bakanın Kerkük ziyaretinden sonra mangalda kül bırakmamıştı, çok iyi hatırlıyorsunuz. Neymiş? İlişkilere çok büyük bir darbe vurulmuş. Hatta Sayın Davutoğlu'nun bir daha Bağdat'a gidemeyeceğini iddia ettiniz, ne oldu?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Gazze ne oldu? Gazze'ye ne zaman gidecek?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Başbakanımız gidecek.

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – Dışişleri Bakanı, AK PARTİ Hükümetinin Dışişleri Bakanı hem Bağdat'ta en üst düzeyde ağırlandı hem de Irak'taki tüm kesimler tarafından kucaklandı. Ana muhalefetin böyle bir politika geliştirmeye müktesebatı yetmez. Üstelik, bu eleştirileri de en çok biraz önce ben konuşurken dinlememe zahmetinde bulunan sayın bir milletvekilimizden duymak çok üzücü. Büyükelçiliği döneminde "Arapların işlerine karışmayalım." dedikten sonra, Ayetullah Sistani görüşmesinden sonra "Ayetullah Sistani'yle ilk defa görüşen bir Batılı diplomat." olarak kendinizi nitelendirdiniz ve bunu kamuoyunda dillendirdiniz.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Görüştüm ama işte ben onu anlayamadım, görüşmelerim neydi?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yazarak vermişler eline, onu yazmamışlar!

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – Ama o zaman haklıydınız ama bugün söylediklerinizle yaptıklarınız maalesef çelişmekte.

Ana muhalefet partisinin sözcüleri, Hükümetimizi, Irak'ta Sayın Barzani'yle görüşebilmekle itham ettiler.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 29

Sayın milletvekilleri, siz Sayın Bakanın Irak'ta kaç kişiyle görüştüğünü biliyor musunuz? Ben buradan sayayım: Sayın Bakanımız, son seyahatinde, Irak Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Başbakanı, Dışişleri Bakanı, Mukteda Sadr ve bu gibi birçok kişiyle Sayın Bakanımız görüştü.

Şimdi soruyorum: Bu bölgede, bana, aynı zamanda hem Necef'e hem Kerbela'ya gidecek ve korkmadan, çekinmeden, göğsünü gere gere hem Şii kardeşlerimizle aşureda kucaklaşabilecek hem Musul'da el üstünde tutulacak hem Erbil'de ayakta alkışlanacak hem "Basra'da yıllardır sizi bekliyorduk, hoş geldiniz." diye karşılanacak kaç tane dışişleri bakanı, ha, kaç tane ülkenin dışişleri bakanını sayabilirsiniz? Bakınız, hem Rusya'da hem Ukrayna'da iyi ilişkilere sahip olabilmek, hem bu hususlarda en üst düzeyde Suriye ve bölgesel konuları konuşup hem Suriye muhalefetine ev sahipliği yapabilecek, hem Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas'ın Birleşmiş Milletlere üye olmadan gözlemci devlet oylamasıyla yanında dimdik durup hem Hamas'la bu kadar yakın ilişki kurabilmek, hem Urumçi'ye en çok giden Hükûmet olup hem Pekin yönetimiyle ilişkileri geliştirmek, hem İsrail'e karşı gerektiğinde en sert tavrı koyup hem Amerika'da hep en üst düzeyde ağırlandmak diplomatik bir başarıdır, diplomatik bir dehadır, Türkiye'nin yükselen gücüdür. Bunu birilerinin anlamıyor olması gerçeği değiştirmez, siz istemiyorsunuz diye güneş doğmaktan vazgeçmez.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Evet, çok güzel bir konuşmaydı, kutlarım!

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – Evet, sayın muhalefet, artık siz dış politika konuşmaktan bence vazgeçin.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Allah, Allah!

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – Tek seferde Türkiye'nin dış komşularını bile sayamayacak...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sen say!

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – ...Somali yerine Kenya'ya gittiğini anlamayacak...

ALİ SERİİNDAG (Gaziantep) – Metni motamot okuma, biraz daha...

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – ...Çin Komünist Partisinin sosyalist enternasyonale üye olmadığını bilmeyecek...

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Ayıp, ayıp! Bu konuşmalar utanç verici!

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – ...AK PARTİ teşkilatlarından Çin seyahatlerinin notlarını alarak bunları kendi notları gibi söyleyecek bir teşkilatla siz dış politika yapmayı bırakın ...

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Vallaha yazık! Çok üzüldüm bunları sizden dinlediğime!

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – ...sadece gittiğiniz ülkelerden ülkemize gelebilir, bu bize yeter.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hocam, siz ne zamandan beri dış politika uzmanı oldunuz ya?

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Sataşmaya cevap vermek gerekiyor...

BAŞKAN – Lütfen, lütfen... Hiçbir sataşma yok.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ne kadar engin ve derin bir bilgin varmış ya!

BAŞKAN – Lütfen, lütfen, böyle bir şeyimiz yok bizim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – O verilenleri önce bir oku da verilen bilgilerinin doğru olduğuna bir bak Hocam ya! (Karşılıklı konuşmalar)

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, buyurun.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Kimden bahsediyorsunuz?

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, neden müdahale etmiyorsun?

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – "Bir tek diplomat benim." diye mi?

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Türk diplomatı olduğum için.

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – Tamam, onu kabul ediyorum ben, haklı görüyorum sizi.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Nedir peki? Peki, neyi tartışıyorsun burada? (Karşılıklı konuşmalar)

BAŞKAN – Ya, arkadaşlar, lütfen... Sayın Baloğlu...

Sayın Kalaycı, buyurun.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Allah, Allah! Önce onu sana verenlerden bir teyit et. (Karşılıklı konuşmalar)

BAŞKAN – Ya, lütfen arkadaşlar...

Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hepinizin felsefesi aynı.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Ayetullah Sistani'nin o günkü durumuyla bugünkü durumu farklı; okuyun biraz, okuyun.

BAŞKAN – Lütfen...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Sayın Kalaycı'yı dinliyoruz, tamam.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan, kıymetli diplomatlarımız ve bürokratlarımız, sayın basın mensupları; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Mustafa Beyciğim, ben de hükûmetlerin, AKP hükûmetlerinin dış politikasıyla ilgili değerlendirmemi yapacağım. Sayın Bakanın şahsına da konuşmamın sonunda bir sorum olacak.

AKP hükûmetleri ilkesiz bir dış politika takip etmektedir. Dış politikada çözümsüzlük çözüm değildir; hemen çözüm, kazan kazan, sıfır sorun türünden yaklaşımlarla sorunları çözebileceğini zannetmiştir. Bu tarz yaklaşımlarla atılan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 30

adımların tek taraflı tavizlerle sonuçlandığı ve Türkiye'nin sürekli olarak konumunu zayıflattığı, çözüm için şartların olgunlaşmasını beklemeden atılan adımların bedelinin ağır olduğu zaman içinde anlaşılmıştır. Kıbrıs, Ermenistan ile ilişkiler, Yunanistan ile ilişkiler, Avrupa Birliği'ne üyelik müzakereleri, ABD ile ilişkiler, İran ve İsrail ile ilişkiler ve dış politika konuları hep bu minval üzerinde seyretmiştir. Türk askerinin başına çuval geçirilmesi, Türk diplomatin alçak koltukta oturulması gibi Türkiye Cumhuriyeti'nin onur ve şerefine ayaklar altına alan alçaklıklar bu dönemde yaşanmıştır. AKP, dış politikada millî çıkarlarımızı gözetmeyen ve ülkemizin sahip olduğu potansiyeli yok sayan bir yaklaşımla teslimiyetçi politikalar izlemektedir. Ülkemiz kendi jeopolitiğinin gerek ve gerçeklerinden tamamen uzaklaşmış, Ankara merkezli senaryoların başaktörü ve yapımcısı olmak yerine, başka başkentlerin senaryolarının figüranı hâline gelmiştir. Orta Doğu'nun kaynaklarının ele geçirilmesinin, mazlum milletlerin sömürülmesine dönük Büyük Orta Doğu Projesi'nin, İslam coğrafyasını kana bulayan haclı projesinin payandalığı kabul edilmiştir. Irak'ta Türkmen unsurları ihmal edilmiş ve bölgesel yönetimle doğrudan temas kurmak suretiyle, ayrılıkçı Kürt unsurlarının güç kazanması ve Irak'ın bölünmesine yol açacak bir yapının oluşması sağlanmıştır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin yok edilmesi ve Kıbrıs Türklerinin Rumların eline azınlık olarak terk edilmesinin altyapısı oluşturulmuştur. Balkanlar-Kafkasya-Orta Doğu üçgeninde oluşan kriz ve çatışma potansiyeli en yüksek olan, dünyanın zorlu ve sıkıntılı coğrafyasında yer alan Türkiye, AKP hükümetlerinin basiretsiz, kararsız ve tutarsız yönetim anlayışının bir ürünü olarak sürekli bir şekilde ağırlığını kaybetmiş ve bölgede yaşanan gelişmelerle görüntüde var olan ancak sonuçlarına bakıldığında itibarı olmayan ve dikkate alınmayan bir ülke konumuna getirilmiştir. Türkiye, dış ilişkilerde kontrolsüz ve pusulasız bir şekilde, küresel etki odaklarının oluşturduğu fırtınada bir o yana, bir bu yana savrulan bir gemi görüntüsü vermektedir. Özellikle ABD ve AB kaynaklı oluşturulan planlara kendini tamamen teslim etmiş görünen Türkiye, çok tehlikeli bir sürükleniş içerisinde. Dış baskılara boyun eğen, "komşularla sıfır sorun" gibi klişe sloganlarla dış politikada maceradan maceraya koşan AKP Hükümeti, esasen Türkiye'nin itibarını ve haysiyetini sıfırlamıştır.

Sayın Bakanım, AK PARTİ'nin programını Abdüllatif Şener Başkanlığında bir ekiple hazırladıklarını söyleyen yine AK PARTİ'nin kurucularından Ertuğrul Yalçınbayır'ın geçtiğimiz aylarda, eylül ayında Cumhuriyet gazetesinde açıklamaları oldu. Oradan aynen okuyacağım, yorum yapmayacağım. Ertuğrul Yalçınbayır diyor ki: "Mısır'la, Irak'la ve diğer komşularla 'sıfır sorun' derken 'sıfır sorun' hâline gelindi. Buradan Sayın Davutoğlu'na şunu söylemek istiyorum: Sevgili Davutoğlu, 1 Mart tezkeresi öncesindeki gece, Sayın Başbakan Gül'le görüşmeye girmeden önce elime sarılmıştınız. 'Ağabey, ne olur görüşlerinde ısrarlı ol, ısrarla Irak'a girilmemesini söyle.' diyen sizdiniz. Bu, sadece Irak değildi, sizin barışla ilgili düşüncelerinizdi ya da ben öyle algıladım. O zamanki samimiyetinizi niye şimdi devam ettirmiyorsunuz? Şu anda yapılmak istenenler Anayasa'ya aykırıdır, uzun yıllar, onarılması güç zararlar verir. Sizin Irak'ın ya da bundan sonra Suriye'nin inşasında kârınız olmaz, sizin büyük bir zararınız var. Tarihe not düşüyorsunuz. Demokrasinin en önemli hususu, halka bilgi vermektir." diyor, yine devam ediyor. "Hukuka uygun olmadan, halkları yanıltarak, yalan söyleyerek iş yapıyorsunuz." dedik. O kimyasal silahlar kim tarafından kullanıldı? Onu bilemeyiz ki. O şüpheden Suriye istifade edecektir. Siz, bir taraftan özgür Suriye ordusunun Suriye'nin toprak bütünlüğüne yönelik toplantılarını, eğitim çalışmalarını burada yapacaksınız... Siz gelip geçeceksiniz, ne iktidarlar geldi geçti ama bizim o halklarla ilişkilerimiz hep oldu ve olacak, bunları zedelemeye hakkınız yok. Burada hem Tayyip Bey'in hem Davutoğlu'nun hem Sayın Gül'ün büyük veballeri var, bu vebalin altından kalkabilmek zordur, kendilerini tatmin etmeye kalkmasınlar. Halkın seçilmiş temsilcileri onların değil, bu milletin vekilleri; onlar özgürleşmedikçe bu ülke de özgürleşmez. Barack Obama tek tek Kongre üyelerini arayıp görüşlerini alıyor, bizimkisi ise nasıl bir yönetim anlayışıdır?" diyor. Bilmiyorum cevap verdiniz mi, rastlayamadım basında?

Sorumla ilgili kısa bir açıklama yapacağım. Bu Diyarbakır'daki yaşananlarla ilgili, Barzani'nin hayallerinin gerçekleştiğini söylediği o yaşananlarla ilgili şunu soracağım: Sayın Bakanım, siz Kürtçe biliyor musunuz bilmiyorum. Diyarbakır'daki o düette "Vcdansız Sabuha" türküsü söylenmiyordu, "...^(x)" diye söylenen, öldürülen bir PKK'lı teröriste ithafen yazılmış. Yine, "...^(x)" yani "Biz Kimiz?" adlı PKK'nın marşı, peşmergenin marşının sözlerinde, Türk milletini düşman gösteren, baştan sona "Yaşasın Kürdistan." diyen, "Doğuyu koruduk kan içici düşman Türklerden" diyen, "Marx'ın yolunu, Lenin'in yolunu dünyaya bir kez daha bildireceğiz, bildirmeliyiz." diyen bir şarkı. Sayın Bakanım, yaptığınız açıklamada "Diyarbakır'da çok duygusal bir etkinlik vardı.", yan yana oturduğunuzu söylediğiniz Şivan Perwer için "Onu ülkesinden uzak tutan tüm o yanlış politikalar nedeniyle kendisinden özür diledim." diyorsunuz. Soruyorum, duygusal olan neydi? Türk milletine hakaretler edilmesi Türk'e düşmanlık mı? "The terrorist is Turkish government." diyen İmralı canisiyle görüşmeyi şeref addeden, ona "terörist değil" diyen, yurtsever ve barış elçisi olarak gösteren kişiye hangi yanlış politikalar uygulanmış, açıklar mısınız? Türkiye Cumhuriyeti devletine "terörist" diyen bir hainden Dışişleri Bakanı olarak neyin özrünü dilediniz? Siz terörist olmayı kabul mu ediyorsunuz? Türk milleti Şivan Perwer olmanız için değil, vatanperver olmanız için sizi bu makamlara getirdi. Türk milletine düşman, katil, kan emici; Türkiye Cumhuriyeti devletine terörist diyenlerden özür dileyin diye de size oy vermedi. Aklınızı başınıza toplayın, bilin ki Türk milleti de henüz son sözünü söylemedi.

Ben Bakanlığın bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, bir kısa açıklama, sadece çok kısa...

BAŞKAN – Cevap mahiyetinde olacak.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Değil, değil, aydınlatma sadece.

(x) Bu bölümlerde Hatip tarafında Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 31

Bu "Sabiha" Mardin'in en meşhur Arapça şarkısıdır, bu siyasi değil. Sabiha "..."^(*) Arapça bilenlere, Türkçesini söyleyeyim bir "Bir tel çıktım Mardin'den, bin ah çıktım derdinden" O zaman sınırlar yok, Mardin'den Şam'a, Halep'e develerle ticaret yapıyor.

Bir de "Megri Megri" 1974'de İstanbul Üniversitesi işgalinde ilk defa Diyarbakırlı bir arkadaşımız -hukuk fakültesinde- bunu kendisi söylemiştir, gazete vermişti.

"Kine em" meşhur bir parçadır...

BAŞKAN – Teşekkür ederim, anlaşılmıştır tamam.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – "Kine em"i bir sanatçı söyledi, on bir yıl ceza yedi, yanındaki kravatlıya sordu "Kimsiniz?" "Emniyet Müdürüyüm" dedi. Getirdiler, on bir yıl ceza yedi.

BAŞKAN – Sayın Kurt, buyurun lütfen.

KAZIM KURT (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; Dışişleri Bakanlığımızın bütçesini değerlendirirken tabii başarısız deyince kızıyor arkadaşlar başarılısınız, çok başarılısınız diye başlayayım.

O zaman, yarın ya da bugün gidiyorsunuz sanıyorum Petersburg'a, Gizem Akhan'ın davasıyla, duruşmasıyla da ilgilenir ve onun adil yargılanmasını, tutuksuz yargılanmasını sağlama konusunda olumlu girişimlerde bulunursanız o nedenle de teşekkür ederim.

Ancak, Türk dış politikası yıllardan bu yana tutarlılığını kaybetti. Sürekli zikzaklarla, bir gün farklı bir gün farklı tutumlarla Türkiye'nin dış ilişkilerinde sağlıklı bir çizgi oluşmadı. İşte, arkadaşlarımız anlatmaya çalıştı; Mısır'da başka, Libya'da başka, Suriye'de bir gün başka bir gün daha başka tutum içerisinde olmak Türkiye'nin o lider ülke olma, efendim, örnek ülke olma noktasında sıkıntılar yaşamasına neden olmakta. Savaş kışkırtıcılığı Türk dış politikasında hiçbir zaman olmamış. "Yurtta barış dünyada barış" en temel ilke olmasına rağmen bizim özellikle Suriye'de yaptıklarımız çok doğru şeyler değil. Suriye'deki özel Suriye Ordusu bile "Esad'la barışalım, yan yana gelelim, görüşelim." derken bizim farklı tavır içerisinde olmamız doğru da değil, şık da değil. Ayrıca, buradaki örgütlerin hem lojistik anlamda hem silah anlamında destekleniyor olması Türkiye'nin güvenilirliği açısından da sıkıntılar yaratıyor. Biz, bu konuda doğru işler yapmadığınızı düşünüyoruz.

Dış politikada en önemli unsurlardan birisi, samimiyet. Gerçekten, Avrupa Birliği konusunda biz samimi, doğru ve aynı tutarlılıkta yürüseydik, şimdiye kadar bu işi çözmüş olabilirdiniz ama maalesef, Avrupa'daki bazı etkinliklerin ya da kurumların "Türkiye'yi buraya nasıl olsa almazlar. " propagandasıyla siz de "Nasıl olsa girmeyiz ama bunun faturasını da biz ödemeyelim." taktiğiyle bir çaba içerisinde yürüdünüz ve bu yürüyüş Türkiye'yi maalesef sıkıntıya soktu.

Türk dış politikasının Türk iç politikasına yansıyan en önemli noktası Avrupa Birliği, Kıbrıs ve Kürt meselesi. Ama bu üç noktada da Hükümetiniz maalesef net olmadı, net olamadı, olamadığı için de bu üç nokta hâlâ çözümsüz. Ne zaman, nasıl ve hangi koşullarla çözüleceği konusunda da inisiyatif maalesef bizde değil, başka ülkeler karar veriyor, başka ülkeler bu konuda çizgi çiziyor, biz de daha sonra ona kılıf uydurmaya çalışıyoruz.

Özellikle, bu Çin'le olan savunma füzeleri konusunda NATO ilişkilerinin hangi çerçevede bunu kabullenebileceğini ya da bizim Çin'den bu savunma füzelerini aldıktan sonra NATO'yla ilişkilerimizi nasıl dizayn edeceğimizi ben gerçekten merak ediyorum. Çünkü bu uluslararası ilişkiler öyle bir gün keyfimize göre düzenlenecek ilişkiler değil, sıkıntılı, ciddi ve tutarlılık gerektiren ilişkiler.

Türkiye'nin Türki cumhuriyetlerle olan ilişkilerinde de bazı sıkıntılar olduğunu hissediyorum ben. Ama, özellikle, Özbekistan konusunda sizin sunumunuzda da "Özbekistan'la ilişkilerimizin arzu edilen seviyeye çıkarılması ve iş birliğimizin geliştirilmesi" diye sadece iki ya da üç satırlık bir konu var; başka, ne yaptık, nasıl yapacağız konusunda bir şey göremedim çünkü Özbekistan'la tutarlı ilişkilerimizin olmadığını biliyorum. Bunu şuradan da biliyorum: En son, Eskişehir Türk Dünyası Kültür Başkenti çerçevesinde Eskişehir'den bir heyet Özbekistan'a gitmek istedi, uzun süre vize alamadı, uzun süre vize konusunda sıkıntı çıktı hem de bunlar Eskişehir'in yöneticileri konumundaki insanlardı. Buna bir yanıt verirsiniz, bu konuda niçin böyle oluyor, bunu anlamak isterim.

Yine, bu Türk Dünyası Kültür Başkenti çerçevesinde Eskişehir bütün Türki devletlerle ilişki kurma noktasında iken, hiç üst düzeyde bakan, başbakan, dışişleri bakanı düzeyinde konuk gelmedi. O doğrultuda, acaba, bu Türksoy'un etkinliği Türk dünyası ülkelerinde ciddiye mi alınmıyor yoksa biz mi bu noktada onlara ulaşamadık, başarılı olmadık, onu da sormak ve sorgulamak isterim.

Yine -biraz önce arkadaşlarımız söyledi- Dışişleri Bakanlığı Kanunu'nda yapılan değişikliklerle meslek memurluklarıyla istisnai memurluklar arasındaki çelişki zamanla büyüyebilir, büyüyecek bir ortam yaratabilir. Bunu çözmenin, bunu düzene sokmanın bir formülünü bulmanızda yarar olduğunu düşünüyorum.

"Türk dış politikasında ciddi adımlar atılabilmesini acaba çok başlılık mı engelliyor?" diye de sormak istiyorum yani Dışişleri Bakanlığı bir çalışma içerisindeyken TİKA, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar, Yunus Emre Kültür Merkezleri, Avrupa Birliği Bakanlığı, tüm bakanlıkların Avrupa Birliği müdürlükleri gibi bir koordinasyon gerektiren ve o koordinasyonun da sağlanıp sağlanamadığı kuşkuyla olan bir durum ortada sanıyorum. Bu doğrultuda da sizin hareket imkânınız nedir, nasıldır, onu öğrenmek ve en son da Türkiye'nin Rusya'yla olan ilişkilerinde, ciddi anlamda enerji bağımlılığımızın olduğu bir ülkeyle olan ilişkilerimizde ne kadar rahat olduğumuzu, ne kadar bağımsız tavır koyma şansımızın olduğunu değerlendirmenizi istiyorum çünkü Suriye noktasında Suriye konusuyla ilgili değerlendirmeleri yaparken de, Rusya'nın tavrı, farklı bir tavır almanıza neden oldu gibi geliyor.

Bu noktada, bu bağımlılığın yürütülebilmesinin ya da devamının engellenmesi noktasında bir formül üretecek ekonomik altyapıyı bir an önce sağlamamız gerekir diye düşünüyorum ve bu noktada siz gerçekten kendinize göre başarılı

^(*) Bu bölümde Hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 32

iken, insanların sizin başarısız olmanız noktasındaki sorgulamasını da olgunlukla karşılamamız gerektiğini düşünüyorum, AKP'li arkadaşlarımızın da öyle karşılaması gerektiğini düşünüyorum...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Kendi adına konuş.

KAZIM KURT (Eskişehir) - ...çünkü bir ciddi şey tartışıyoruz ve bu tartışmada doğrular olmuyor, doğrular yapılmıyor.

Buna rağmen bütçenizin başarılı ve hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Seçer...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, 1 Mayıs 2009 yılında Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı oldunuz. Bu aslında çok alışılabilir bir olay değil çünkü siz, Parlamento dışından bu göreve geldiniz. Açıkçası, ben o dönemde Parlamentoda görev yapıyordum. Sizi tanımaya çalıştım; titrinize baktım, akademik kariyerinize baktım. Bende bir güven oluşmuştu. Gerçekten o sürece kadar da Türkiye'nin dış politikasında önemli sıkıntılar yaşandığını da gözlemliyordum -bunlar kişisel değerlendirmelerim, onu da hemen söyleyeyim- ve bu sorunun, Sayın Ahmet Davutoğlu'yla dış politikadaki zafiyetin çözüleceğini umdum ama bugün geline nokta bu tüm samimiyetimle söylüyorum, bir hayal kırıklığı yaşıyorum ve üzüntülerimi de ifade ediyorum. Neticede, sizin sevk ve idare ettiğiniz Bakanlık, sadece ortaya koyacağınız performans sizin Hükûmetinizi bağlamıyor, Türkiye Cumhuriyeti'ni bağlıyor, Türkiye Cumhuriyeti'nin bölgede ve dünyada geleceğini bağlıyor.

Sunum konuşmasında, özellikle sizi başarısız kılan ve dış politikanızın çökmesine sebebiyet veren Kuzey Afrika'dan başlayan Orta Doğu'ya kadar sirayet eden o bölgesel gelişmelerde ortaya koyduğunuz siyasi politikaların temel unsurlarından bahsettiniz. Aslında bunları önemli tespitler, önemli beklentiler, önemli temel ilkeler olarak değerlendirebiliriz ama ben bunun bize doğurduğu sonuçlara bakmak istiyorum. Elbette ki uluslararası ilişkilerde Türkiye'nin menfaati ön planda olacaktır, elbette ki uluslararası ilişkilerde insani boyut her zaman için -bir anlamda pragmatik yaklaşım- önde gibi görülebilir ama hepimiz insanız, hepimiz beşeriz, demokrasiye, insan haklarına inanmışız, o anlamda da insani boyutu önemsemek mümkün. Halkların geleceklerini, kendi geleceklerini tayin hakkına saygı duyuyorsunuz. Elbette ki bu da saygındır, bölgesel barış tartışılmaz. Yalnız, ben, Orta Doğu'da ortaya koyduğunuz siyaseti, sizin uluslararası siyaset gerçekleri dışında, Sayın Başbakanın talepleri, Sayın Başbakanın hırsı, Sayın Başbakanın arzusu ve Sayın Başbakanın direktifleri doğrultusunda yaptığınızı düşünüyorum.

Sayın Başbakan Orta Doğu'da politikalarını ortaya koyarken, bir, bölgenin hamisi, abisi, en güçlü, en kudretli siyasetçisi olmaya soyunarak yapmaya gayret etmiştir. Sayın Başbakan, Orta Doğu'daki politikaları belirlerken bir mezhepsel taassup düşüncesiyle, saikleriyle, gerekçesiyle bu politikalarını yapma gayreti içerisinde olmuştur. Bakınız, o süreç içerisinde Irak Başbakanı ile Sayın Başbakan arasında -ki bunu parantez içinde söylüyorum- anlam veremediğim bir konu vardır. Ben, uluslararası ilişkilerin belirli kurallar çerçevesinde, her ülkenin kendi koşulları, kendi şartları, kendi dinamikleri ve gelenekleri çerçevesinde devletler arasında sürdürüldüğünü bilirim. Hükûmetler gelir geçer ama devletler daimdir. Yalnız, Irak'ta başlayan Suriye'de devam eden, Sayın Başbakanın kavga içerisinde olduğu devlet başkanlarıyla meselelerini kişiselleştirdiği görüşündeyim; Maliki'yle de böyle olmuştur, Esad'la da böyle olmuştur.

Bakınız, Maliki ne dedi Başbakana ilişkin: "Türkiye, bölgeye felaket ve iç savaş getirebilecek bir rol oynuyor ancak bunun sonucunda zararlı çıkan Türkiye olur çünkü birçok mezhep ve farklı kökenli etnik gruplar barındırıyor."

Bunu neye bağlıyorum? Siz yine sunum konuşmanızda dediniz ki: "Irak ve Lübnan'da mezhepsel çatışma tehlikesi var, bunu önlemek için katkı sunmaya çalışıyoruz." Yanlış mı anımsıyorum? Sunumda böyle dediniz.

Bir taraftan bunu söyleyeceksiniz, bir taraftan Irak'la ilişkilerinizde, Suriye'yle ilişkilerde mezhepsel taassup içerisinde adımlar atmaya gayret edeceksiniz. Bu bir paradoksal durumdur.

RECAİ BERBER (Manisa) – Mesela hangi adımlar attı?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Berber, Balkanları keşfettiniz geldiniz galiba; biraz Balkanlar hakkında bize bilgi verin.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bakınız, Irak, Başbakan Erdoğan'ın bölgede mezhepsel siyaset güttüğüne ilişkin Birleşmiş Milletlere şikâyetinde bulunacağını öne sürdü. Şöyle diyorlar: "Başbakan Erdoğan Irak halkını oluşturan unsurlara saygı göstermeden mezhepçilik yapıyor. Türkiye kendi çıkarları için..." Siz dediniz ki: "Temel ilkelerimizden biri Türkiye'nin çıkarları." Peki, Türkiye'nin çıkarları için mezhepçilik yapar mısınız Sayın Dışişleri Bakanım? "Irak'ta mezhepçiliği kışkırtmak için perde gerisinden oyunlar oynandığı bir sır değil." Bunlar, bölgenin en güçlü ülkesi, Türkiye'nin sınır komşusu Irak tarafından ortaya konulan iddialar ve o kadar yanlış bir politika izlediniz ki Irak'la, geçtiğimiz günlerde, biliyorsunuz, Enerji Bakanı Sayın Yıldız'ın uçağı Erbil'e indirilmedi mayıs ayında yaptığınız petrol anlaşmasından kaynaklı.

RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Bakan, burada onu açıklarken siz buradaydınız.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Sayın Bakan açıkladı, buradaydınız.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Açıklamaları bir şey ifade etmedi Sayın Demiröz. Kuzey Irak'a uçağı indi mi, inmedi mi, ben ona bakıyorum. Uluslararası arenada Türkiye'nin prestiji sarsıldı mı, sarsılmadı mı ona bakıyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar, lütfen...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sayın Bakan, Suriye'yle AKP öncesi ilişkilerimiz vardı. 2002'ye kadar özellikle soğuk savaş güvenlik konsepti hiçbirimizin arzu etmediği... Gerçekten Türkiye'nin en uzun kara sınırı, tarihî, kültürel, birçok

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 33

geçmişe dayalı ilişkilerimiz var; altı yüz yıllık bir imparatorluğun şemsiyesi altında uzun yıllar beraber yaşadığımız halklardan oluşuyor. Aslında demografisi de Türkiye'ye benziyor. Birçok vatandaşımızın Suriye'de kan bağları var, soy bağları var, akrabalık bağları var.

Biz geçtiğimiz dönemde çok önemli bir yasa görüşmesi yaptık. Aslında, muhalefet olarak mayınların temizlenmesine karşı değildik -bir örnek olsun diye söylüyorum- onun yöntemine karşıydık yani muhalefet olarak Suriye'yle ilişkilerin geliştirilmesi konusunda bizler de katkı sunmaya çalıştık. O dönemde bazı yurt dışı gezilerine, Suriye gezilerine ben de katıldım. Oradaki itibarını, Sayın Başbakana olan sevgiyi gözlerimle gördüm. Hemen kısa bir anekdot: Ekonomi Bakan Yardımcısı dedi ki: "Biz Suriye'de yabancı bankalara şube açma izni vermiyoruz ama Türkiye'ye münhasır bir yasa tasarısı çıkarttık. Bunu da yaparken oy birliğiyle yaptık. Bizde marjinal birtakım gruplar vardır, sosyalistler, komünistler, sürekli bizim Parlamente'ya indirdiğimiz yasalara muhalefet ederler ama konu 'Türkiye'ye gerisi teferruattır.' dediler ve o yasayı oy birliğiyle geçirdiler." Şimdi, böyle bir anlayıştan biz Suriye'yle... Az önce enteresan bir şey söylediniz bir arkadaşına, "Esad'ın zalim olduğunu kabul ettiniz mi?" dediniz. Bakınız, o dönemde de iş başında o bugün zalim olarak değerlendirdiğiniz Esad vardı. Şimdi bu da paradoksal bir durum. Ne oldu, ne değişti? Zamanımız yok.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) –120 bin insan öldü, 120 bin can öldü. (Gürültüler)

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar, lütfen...

VAHAP SEÇER (Mersin) –Şimdi, bakınız, yine sunumda dediniz ki: "Halkına keskin nişancılarla saldırdı." Ben burada Esad'ın savunmacısı değilim, ben Türkiye'nin menfaatlerini düşünüyorum.

BAŞKAN – Sayın Seçer...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Uluslararası ilişkilerdeki konumumuzu, bölgedeki konumumuzu, ülkenin bekasını düşünerek bu haykırışı yapıyorum.

BAŞKAN – Sayın Seçer...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bakınız, dediniz ki: "Keskin nişancılarla halkına saldırdı o gün dost olduğumuz Esad." Daha sonra "Konvansiyonel silahlarla halkına saldırdı." dediniz ve daha sonra dediniz ki: "Kimyasal silahlarla halkına saldırdı." Peki, size soruyorum: Şu anki Suriye'deki meşru Hükümetin halkına kimyasal silahlarla saldırdığına dair bir belge var mı elinizde? Yok. Orada kimyasal silah kullanılmıştır ama kimin kullandığı şu güne kadar açıklanmamıştır Birleşmiş Milletler tarafından.

BAŞKAN – Sayın Seçer, sizi kesmek istemedim ama süreyi epey aştık, lütfen tamamlayın.

VAHAP SEÇER (Mersin) - Tamamlıyorum, tamamlıyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Beyefendi, daha ilave şeyini bile vermedin.

BAŞKAN – Yok, verdim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Yapmayın ya, Sayın Bakan gidecek diye bu kadar mobbing uygulamayın ya.

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu...

VAHAP SEÇER (Mersin) –Bakınız, terörü finanse ettik, terörü besledik, milletvekillerimiz kamplara sokulmadı. Ben Mersin Milletvekiliyim, o bölgedeki sosyolojik travmayı gayet iyi biliyorum. Türkiye'nin ekonomik kayıplarına sebebiyet verdi. Onlarca yıldır onarılmayacak tahribatlara sebebiyet verdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen...

VAHAP SEÇER (Mersin) –Bugünkü bir gazete haberini okuyorum, bunu siz değerlendireceksiniz: "Suriye'de Muhalif Ulusal Koordinasyon Komitesinin yurt dışındaki Genel Koordinatörü Heysem El Menna 'Suriye'de silahlı terör gruplarına destek veriyor.' diye Uluslararası Ceza Mahkemesine Sayın Başbakan hakkında dava açıyor." Bunu siz doğrulayacaksınız ya da yalanlayacaksınız.

Ben her şeye rağmen bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) - Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurumlarının çok değerli yöneticileri, saygıdeğer basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Dışişleri Bakanlığının bütçesini görüşüyoruz. Sayın Bakan, Türkiye'nin devlet ve bürokrasi geleneği en güçlü kurumlarından birinin başındadır. Değer verilen devlet adamlarının yetiştiği bir eğitim kurumu gibi işlev görmüş, tarihi olan bir kurumdur. Herkesin gıptaıyla baktığı personele sahip bir Bakanlıktır. Böyle diyorum ama Bakanlık içinden ve dışından sürekli tarihine ve geleneğine uygun olmayan bir kadrolaşmanın yaşandığı haberleri geliyor. Bu konuda hem bir milletvekili hem de bir yurttaş olarak endişeliyim. Liyakat esasına uymayan atamalar meselesi sadece bugünün meselesi değildir. Her dönem gündemde olmuş bir konudur. Fakat, AKP döneminde yaşananlar herkesin malumdur. Endişem, iki yüzyıllık geleneği olan ve şu anda ağır bir saldırı altında olan kurumun AKP eliyle sadece çok değerli olan insan kaynağını küstürecek, kaybedecek olması değildir, yapılan atamalar ve uygulamalar nedeniyle bu sürecin geri döndürülemez nitelik kazanmasıdır. Yakın dönemde gündeme gelen, yandaşların dışarıdan büyükelçi atanması ve kariyerde yükselmeyi sağlayacak tayinleri yandaşlara ayırıp Bakanlık içinde bürokrat olmak yerine AKP hizmetkârı olmayı tercih edenlerin kayırılması göz ardı edilebilecek meseleler değildir. KPSS sınav soruları meselesi de dâhil, atama ve yükselmelerde şaibeleri ortadan kaldıracak ve herkesi tatmin edecek adımları atmadığı sürece AKP hükümetleri döneminde kamu bürokrasisinin bu güzide kurumunun içinin kemirildiği endişesi ortadan kaldırılamaz.

Bürokrasinin kısıpaca alınması yanında, Sayın Bakanın dönemi, Türkiye'nin dış politika mimarisinde köklü değişiklik iddiasının gündeme geldiği bir dönemdir. Kendisi uluslararası ilişkiler alanında uzmanlaşmış bir akademisyen fakat daha çok bir halkla ilişkiler uzmanı gibi çalışıyor. Bu özelliğini takdir etmek gerekir. Sürekli "Dış politikada şöyle başarılıyız, böyle harikayız, dünya bizi sayıyor, hem bölgede hem dünyada güçlü olduk, artık sözümüz dinleniyor." gibi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 34

ifadelerini ya duyuyoruz ya da okuyoruz. Sayın Bakan sürekli kendisini ve icraatını överek Türkiye'nin dış politikasında yapılan hataları, aldıkları gereksiz risklerin sonucunda ülkenin uluslararası alanda içine düştüğü durumu gizlemeye çalışıyor.

Sayın Bakana bir sözü hatırlatmak isterim. Sayın Bakan, “bal, bal” diyerek ağız tatlanmaz“sıfır sorun” diyerek sıfır sorun olmadığı gibi. Stratejik Derinlik’le başlayan Sayın Bakanın ve AKP’nin dış politika danışmanlarının vardığı nokta yani gündemde olan yeni model “değerli yalnızlık” oldu. Kendilerini bu açıdan da kutlamak lazım.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; Avrupa Birliğiyle yürütülen müzakerelerin durumu ortadadır. Burada, Birlik üyesi ülkelerin bir kısmının Türkiye’nin üyeliği söz konusu olduğunda çifte standart içeren tutumları herkesin malumudur. Ama bu sürecin durma noktasına gelmesinde AKP hükûmetlerinin asli sorumlu olduğu açıktır. Müzakereler durma noktasına geldiğinde AKP Hükûmetinin dillendirdiği Ankara kriterlerinin Avrupa kriterleriyle ilgisi olmadığı Gezi olaylarında ortaya çıkmıştır. Ülkemizin halkı Avrupalı, devlet ve hükûmet anlayışının ise çağdaş dünya karşısı bir tutum içerisinde olduğu görülmektedir.

“Ben dünya lideriyim, oyun kurucusuyum.” diye çıktığınız yolda vardığınız yer, bölgesinde savaşlara ve silahlanmaya destek veren,tüm dostum dedikleriyle bugün kanlı bıçaklı olan, Balkanlarda söyledikleri nedeniyle özür dilemeye davet edilen, Avrupa Parlamentosunda Avrupa karşıtlarıyla saf tutan, ABD lideri sopa gösterince politikasını değiştiren bir çizgidir. Tüm bunları yapıp ardından kamuoyunda insan hakları ve demokrasinin yılmaz savunucusu rolüne bürünüyorsunuz fakat bulduğunuz ilk fırsatta da gerçek kimliğinizi açığa çıkarıyorsunuz. İnsanlık suçu işlemiş olmakla suçlanan el-Beşir’le sıkı fıkı oluyor, nereden bakarsanız bakın, hangi ölçüyle değerlendiriyorsanız değerlendirin otokrat bir lider olan Aliyev’e ülkemizin en yüksek nişanını veriyorsunuz, sonra da sizi ciddiye almamızı bekliyorsunuz.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; Suriye’de 2011 Mart ayından itibaren yaşanmakta olan yıkıcı iç savaş tüm bölgenin ve özellikle Türkiye’nin kâbusu olmaya devam ediyor. Bu savaş Ceylânınar, Akçakale halkı üzerinde ciddi oranda endişe yaratmış, sınırın diğer tarafından atılan kurşun ve havan toplarının bu ilçelere isabet etmesi sonucu yurttaşlarımız yaşamını yitirmiş, onlarcası da yaralanmıştır, halkın bir kısmı da bu ilçeyi terk etmek zorunda kalmıştır. Sayın Bakan tüm bu gelişmeler karşısında ne yapacağını bilemez hâlde, günü kurtarmaya dönük demeçler vermektedir. Bir yandan, yanlış hesap nedeniyle çıkmaz yöne girmiş olan meşru Suriye Hükûmetiyle arka kapıdan diyalog yollarını aramakta, diğer yandan da Suriye’deki Kürtlerden ve Kuzey Irak yönetiminden Esad’ı devirmeleri için destek istemektedir. Hem PYD lideri Salih Müslim’den Suriye’de bağımsız bir Kürt devleti ilanının geciktirilmesini talep etmekte, yanıt olarak ise çekilen bayrağı “Nasıl indiririm?” diye uğraşmakta hem de el altından mezhep yakınlığı içinde gördükleri çetelere destek vermektedir. Görülmektedir ki Suriye’de Esad rejiminin birkaç ayda çökeceği ve Şam Emevî Camisi’nde bayram namazları kılınacağı söylemleri bir başka bahara kalmıştır. Suriye sorunu Türkiye’nin sınır güvenliğini uluslararası bir sorun noktasına getirmiştir. Sınırın her iki yakasında da endişe, kaygı ve öfke hâkimdir. Bölgede savaşın yoğunlaşmasıyla birlikte baş gösteren gıda yetersizliği ve salgın hastalıklar tehlikesi yaşanan sorunu derinleştirmektedir. Tüm bu gelişmeler olurken sınır illerimizde yaşanan ekonomik çöküş ve halkın tepkisi ise kaygı vericidir. Öngörülen sayıların çok üstünde olan mültecilerin yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve bunu yaparken de bölge halkının isteklerinin göz önünde tutulması gerekmektedir. Olası bir çatışma yurttaşlarımız ve Suriyeliler arasında iç barışımıza zarar verecektir. Dikkat olunmalıdır, Suriye sorununda Türkiye’nin kırmızı çizgileri sürekli silinip yeniden çizilmekten anlamsız hâle gelmiştir. Bizim için Suriye’den kaçarak sınırlarımız içine sığınmakta olan kardeşlerimiz için kurulan kamplardan ve yürütülen büyük ölçekli yardım ve barındırma faaliyetlerinden vazgeçilmesi mümkün değildir fakat Sayın Bakanın ve AKP Hükûmetinin bu işi tek taraflı yürütme ısrarı hem yurt içinde hem de yurt dışında ülkemizi zor durumda bırakan haberlerin çıkmasının başlıca sebebidir. Şeffaflık ve hesap verme AKP yöneticilerinin en sevmediği demokratik ilkelerdir. Bunları biliyoruz fakat yardım çabalarında ısrar edilen bu tutum ülkemizi uluslararası alanda yalnızlaştırmakta, uluslararası kurumlar nezdinde ülkemizin saygınlığına zarar vermektedir. Konuya dair sayın bakanlardan temel denetim hakkımız olan yazılı soru önergeleri vasıtasıyla bilgi almayı denemekteyiz. AKP’li bakanlar konunun ciddiyetinin farkında mı bilemiyorum ama bu bir fırsattır. Aracılığımızla bu uluslararası kamuoyunu bilgilendirme konusunda tutucu davranmaktan vazgeçmelerini öneririm.

Sayın milletvekilleri, Sayın Bakan; Ahmet Hakan Hürriyet’teki köşesinde size haklı olarak şunları soruyordu:“Suriye’de Esad’a karşı çarpışan örgütlerden bazıları resmen barbarlık yapıyorlar. Damdan adam atıyorlar, Alevi çocuklarını kurşuna diziyorlar, kafa kesiyorlar, kalp çıkarıyorlar ve bu yaptıklarını marifetmiş gibi İnternet’te yayınlıyorlar. Yani, öyle utanmaca falan yok. Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, muhaliflerin kafa kesme fotoğraflarıyla ilgili şu açıklamayı yaptı:“Kınıyoruz, kabul edilemez buluyoruz, tekrar etmemeleri için de çağrıda bulunuyoruz”. diyordu. Ardından da ekliyordu:“Bu resimlerden hareketle Suriye’deki haklı mücadeleye gölge düşürmek de bir propaganda taktiğidir.” diyorsunuz yani “haklı mücadele” dediğiniz ise, Sayın Bakanım, katillere verilen destektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Filistin’deki dükkânına girmiş fil gibi yapılamaz dış politika. Dış politika, diplomasi, ince zanaattır, kuyumcu titizliği gerektirir.Birtakım oynak dengeler gözetilmeden paldır küldür, bağıra çağıra yapılmaz dış politika. “Gırtlak dokuz boğumdur.” sözü hep akılda tutulur, her boğumda yutkuna yutkuna konuşulur ve adım atılır.Değişik çıkarların uçları birbirlerine itinayla bağlanarak yürütülür dış politika. Elbette bazı temel ilkeler, bazı değerler gözetilir bir ülkenin dış politikasında ama aynı zamanda, reelpolitik kaygılar ve çifte standartlar hiç eksik olmaz dış politika uygulamalarında. Diplomasi ve diplomatlar bazen bıçak sırtında oynanan ince oyunlar için vardır, ince dengeleri gözetlemek için vardır. Sizden önce ilişkiler Batı’yla da Doğu’yla da iyi götürülüyordu. İki tarafa da sırt çevrilmeden, iki tarafa da ilişkiler geliştirilerek yol alınıyordu. Bu yaklaşımın kendi içinde çalışmadığı, birbirini tamamladığı, birbirini dışlamadığıbir dış politika bilinci dikkat çekiyordu. Doğru olan, isabetli olan buydu. Lütfen şimdi bakın bakalım, dış politikamızın hâlleri böyle mi? Türkiye’nin papaz olmadığı, şöyle ya da böyle bozuşmadığı bir ülke gösterebilir misiniz?

Suriye’yle vaziyetimiz malum. Suriye dolayısıyla İran’la da, Rusya’yla da ilişkiler iyi seyretmiyor. İsrail malum.İsrail’le yeniden masaya oturmuş olan Filistin’le de ilişkiler iyi değil. Kendi içinde çatlamış durumda olan Hamas’la

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 35

da iyi ilişkisi olduğu söylenemez Türkiye'nin. Başbakan Erdoğan'ın bir yılın hikâyesine dönen Gazze ziyareti neredeyse unutuldu. Mısır konusunda artık birçok bakımdan söylenecek söz kalmadı.

Dış politikada hisler değil, hakikatler ve menfaatler ağır basar. Bu bakımdan Türkiye'nin...

BAŞKAN – Sayın Çam, lütfen tamamlar mısınız efendim?

MUSA ÇAM (İzmir) – Toparlıyorum. Sabah dokuzda getirdiniz Sayın Başkan bizi, müsaade edin o kadar olsun.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bu bakımdan, Türkiye'nin yakın tarihinde birçok örnek hatırlanabilir. Başbakan Demirel, Soğuk Savaş döneminin en antikomünist liderlerinden biri olarak Ecevit'in CHP'sini "ortanın solu, Moskova yolu" diye topa tutarken Amerika'ya rağmen Moskova'ya gidip Sovyetler Birliği'yle büyük kredi anlaşmaları imzalamıştır. Başbakan Ecevit, Kıbrıs ve silah ambargosu dolayısıyla Amerika'yla durum son derece kötüyken ilişkileri, dengeleri yine devam ettirmiş, ama bu arada dış politikaya Washington'u rahatsız edebilecek üçüncü dünyacı bazı değişik renkler katmaya çalışmıştır. Yine, Başbakan Ecevit, Türk-Yunan ilişkilerinin en kötü olduğu dönemlerin birinde Yunanistan Başbakanı Karamanlis ile zirve politikası izlemiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerimi şöyle sonlandırıyorum: Fransız devlet adamı Charles de Gaulle'un bir sözü vardır: "Büyük devletler dış siyasetlerini sokakta yapmazlar." Doğru sözdür. Sokağın ve kitlelerin öforisine kendinizi fazla kaptırsanız, kendi kişisel hırs ve emellerinize bir ölçünün ötesinde fren koyamazsınız; hem kendinizi hem ülkenizi son derece fırtınalı sularda sonu hüsrarla bitebilecek yolculuklara çıkartırsınız. Lütfen bir kenara yazın, Başbakan Erdoğan'ın ve sizin hâlleriniz bir yandan Türkiye'yi içeride keskin cephelere ayırırken, feci şekilde kutuplaştırırken dışarıda da -ama yalnız Batı'da değil, Doğu'da da- yalnızlaştırmaya devam ediyor.

Dış politika, diplomasi barış için vardır, refah için vardır, itibar için vardır. Diplomasi, dost ülkelerin sayısını arttırmak için vardır. Yalnızlaşmak için, dışlanmak için, tecrit olmak için yapılmaz dış politika. Türkiye Cumhuriyeti'nin Başbakanı, kalkıp dost ve müttefiklerle meydanlarda "Orta Doğu'nun kanını ve petrolünü içenler" diye bağırıyorsa başlamışsa bir şeyler artık rayından çıkmış demektir ve ortada izaha muhtaç bir sosyolojik ve psikolojik durum var demektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayınız.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan, kandan kına yakılmaz.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz efendim.

Sayın Türel, buyurun.

RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli bürokratlar, basınımızın değerli mensupları; ben de konuşmama başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün burada Dışişleri Bakanlığımızın 2014 yılı bütçesini görüşüyoruz. Bu konuyu bu vesileyle de Türkiye'nin dış politikasını temel ilkeleri ve uygulamaları anlamında da gözden geçireceğiz, eleştireceğiz.

Öncelikle şunu söyleyeyim Sayın Bakan: bu sunuşta da sıklıkla "strateji" kelimesi kullanılıyor, her yerde strateji var, âdeta dillere pelesenk olmuş bir kavram hâline gelmiş. İsterseniz sunuşunuzdan örnekler vereyim: ABD ile zaten stratejik ortaklığımızın olduğu malum, eskiden beri söylenen bir şey ama sunuşta diyor ki: "AB üyeliği stratejik tercihlerimizdir." diyor bir yerde. Gene başka bir yerde "stratejik bir hedef olarak belirlediğimiz AB üyeliği" diyor. Yani, bunlarla gerçekten de devam ettirdiğimiz ilişkiler var ama onunla da kalmıyor, en son dağıtılan bu "Sorumluluk ve vizyon" kitapçığında, "Geçtiğimiz dönemde Çin'le ilişkilerimiz stratejik ortaklık seviyesine çıkarılmıştır." diyor. Yani, Çin'le de demek stratejik ortakmışız. Gene devam ediyor aynı kitapta, yetmiyor: "Japonya, Kore Cumhuriyeti ve Endonezya'yla stratejik ilişkiler kurulmuştur." diyor. Gene, yoğunlaşan bölgesel ekonomik iş birliği kısmında stratejik derinlik var yani her yerde deva, kuvvet macunu gibi bir kavram olmuş bu strateji Sayın Bakan. Ne bu strateji? Strateji ne demek? Strateji uzun vadeli bir perspektif demek ve eğer bir stratejik ilişkimiz, bir stratejik ortaklığımız varsa o ülkelerin de dünyaya bakışımızın, birtakım olayları yorumlayışımızın benzer olmasına ihtiyaç var. Türkiye'nin bütün bu ülkelerin hepsiyle aynı biçimde stratejik ortak olması, aynı biçimde dünyaya aynı yönden, aynı pencereden bakması mümkün mü? Nitekim öyle olmadığını da zaten biliyoruz. ABD'yle aramızda çıkan Orta Doğu'ya ilişkin anlaşmazlıklar, AB ile ortaklık süreci, üyelik müzakereleri hâlâ çıkmaz içinde, biraz sonra ondan da bahsedeceğim. Arkadan bütün Asya bölgesine de yayılmış bir kavram var. Yani, bu "strateji" kelimesini ya bir netleştirin ya herkes için kullanmayın. Yani, her şeyde "strateji" dediğimiz zaman bunun önemi herhâlde çok artıyor ve böyle bir anda kutsal bir, mistik bir anlam kazanıyor gibi olmuş.

Sayın Bakan, gene sunuşunuzda -geçen seneki sunuşunuzda da vardı- uluslararası sistemde son yirmi yılda yaşanan üç depremden bahsettiniz; yirmi yıllık bir dönemde, 1991'de bir jeopolitik deprem, 2001'de güvenlik depremi, 2011'de de siyasi ve ekonomik deprem. İyi de bu depremler sanki birbiriyle ilişkili değil, sanki bunun altında yatan başka dinamikler yokmuş gibi, herhangi bir analiz yok, hiçbir analiz... Ben yani Dışişleri Bakanlığımızın burada yaptığı sunuşta, bu kitapçıkta -bu kadar kalın bir kitapçık var, tek tek ülkeler sayılmış- bunun bir analizinin, bir konseptinin ortaya konulmuş olmasını isterdim ama hiçbir şey yok. Ne var yani, bunlar nedir, bunların altında yatan dinamik nedir? Bu depremler ne? Bunların birbiriyle ilişkileri yok mu, var mı? Peki, Türkiye'nin buradaki konumu ne, ne değişiyor? Yani, "Birçok komşumuzla iyi ilişkiler kuruyoruz, işte, diplomatik temsilcilik sayısını artırdık." Bunlar bir şey demek değil. Şimdi, böyle baktığımız zaman şu gözüküyor, ben şöyle görüyorum: Eskiden iki kutuplu bir dünya vardı. ABD ve Sovyetler Birliğinin öncülük yaptığı, başını çektiği, yönlendirdiği, "Batı ve Doğu bloku" olarak da adlandırılan, dehşet dengesine dayanan, nükleer silahlara dayanan bir denge üzerinden kurgulanan bir dünyaydı bu. Diğer tarafta bağlantısızlar vardı ama, üçüncü dünya ülkelerinin, onların etkisi de son derece sınırlıydı ama 1991 yılında bu bitti. Sizin ilk dediğiniz depreme de denk geliyor bu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 36

ve ondan sonra yeni bir dönem açıldı. Nitekim bu konuyla ilgili yazan akademisyenler de, dünyada bu konuyla ilgili çalışan tarihçiler de bunu söylüyor. Biliyorsunuz, Eric Hobsbawm ünlü “Kısa 20. Yüzyıl Tarihi” adlı kitabını zaten 1991 yılında bitirdi ve ondan sonra da çok büyük tartışmalar oldu. İşte, Fukuyama’nın biliyorsunuz “Tarihin Sonu” tezi var, “Medeniyetler Çatışması” oldu Huntington’ın yani bir dönem başladı. Bu depremlerin hepsi iç içe birbiriyle ama ne yazık ki burada baktığımız zaman böyle bir iç içelik görmüyoruz. Peki, ne oldu? Çok kutuplu bir dünyaya doğru gidildiği söylendi. Evet, gerçekten de bu iki kutup dağıldı, bunun dışında birçok ülke dünya sahnesine... Belki Çin oldu işte belli bir zaman gecikmeyle, eski Sovyetler Birliği mirasçısı olarak Rusya devreye girdi, ekonomik anlamda ilişkiler çeşitlendi ama aynı zamanda bir süper güç olarak ABD belirdi burada ve ekonomik anlamda gücünü hâlâ devam ettiren ama aynı zamanda dünyanın jandarması olarak, askerî gücü olarak tartışılmaz bir ülke oldu, tek süper güç oldu ve dünyanın her yerine de müdahale eden, dünyanın neresinde yerel ya da bölgesel bir sorun yaratılsa, sorun olsa ona ya bizzat kendisi kendi gücüyle ya da başka birtakım ülkelerle iş birliği içinde ya da uluslararası kuruluşları devreye sokarak müdahale eden bir ABD var. Ve bu müdahalelerin, bu değişimlerin temel kritik noktalarından, yaşandığı coğrafyalarından birisi de Türkiye, hem Orta Doğu hem aynı zamanda Balkanlar hem de diğer taraftan da baktığımızda Kafkasya ve Orta Asya hattının tam ortasında büyük önem arz ediyor.

Şimdi, burada, ABD’nin bu bölgedeki politikalarına bakınca iki temel unsuru net görebiliyoruz. Birisi enerji kaynaklarının ve enerji koridorlarının kontrol altına alınması, ikincisi de İsrail’in güvenliği, her zaman ABD’nin dış politikasında temel ilkelerinden olan bir unsur. Başka unsurlar da mutlaka vardır ama onlar ikincil önemde. Esas itibarıyla baktığınızda durum da bu gözüküyor.

Peki, böyle bir coğrafyada, böyle bir değişen dünyada -böyle bir analizi de sonrasında bizle paylaşırsanız seviniriz- yani siz nasıl bir dünya, nereye doğru gidişi görüyorsunuz? Türkiye’nin konumu ne olabilir? Yani, birçok konum, birçok pozisyon olabilir tabii ama temelde 2 tane pozisyonu olabilir. Ya bölgesinde bir güç olan, komşularla iyi ilişkiler içinde ve ulusal çıkarlarını her şeyin üstünde tutan bir Türkiye olabilir ya da büyük devletlerin, başka devletlerin bu bölgede, Orta Doğu bölgesinde uyguladıkları stratejilerin, ortaya attığı konseptlerin ve politikaların bir aracı, bir uzantısı olan bir Türkiye olabilir.

Şimdi, bu açıdan, Türk dış politikasına baktığımız zaman şunu görüyoruz bir kere: Türkiye’nin ulusal çıkarlarını savunduğu tezi tam bir fiyaskodur. Türk dış politikası tam bir çıkmaz içine girmiştir Sayın Bakan, âdeta batağa saplanmış. Yani, bunu, özellikle son on yıllık dönemde -bunun bir kısmı sizin Dışişleri Bakanlığınızda geçti- hızla değişen dış politika uygulamalarında da görebiliriz. Mesela, bu kırmızı çizgiler konusu bunun örneklerinden biridir. Türkiye’nin birçok kırmızı çizgisi vardı, o kırmızı çizgilerin hepsi bitti, yeşil çizgi oldu. O zaman şu soru akla geliyor: Ya bu kırmızı çizgiler gerçekten kırmızı çizgi değildi ya da siz bunun değişmesini istiyordunuz arkada, bunları kırmızı çizgi kabul etmiyordunuz, bunun değişmesi için şartlar olgunlaştığında bundan taviz verdiniz ya da öyle bir şey oldu ki, bir zorla, bir güçle karşılaşıldı ve kırmızı çizgileri koruyamadınız, onun sonucunda da bugün Türkiye’nin dış politikasında hiçbir kırmızı çizgisi kalmamıştır.

Yine, Türk dış politikası açısından bakarsak -biraz önce söylediğim gibi- Türkiye’nin, daha çok ulusal çıkarlarına değil, büyük devletlerin, ABD’nin ve diğer büyük devletlerin bölgede uyguladıkları politikalarla uyumlu bir politika yürütmeye çalıştığını, çalıştığını diyorum çünkü çoğu zaman bunda başarısız olmuştur. Bu uyumlu politikayı dahi yürümemiştir ki, yanlıştır bu uyumlu politika. Türkiye’nin yapması gereken, ulusal çıkarlarına dayalı politikalar, bunun arkasına gerekli gücü koymaktır; askerî gücü, ekonomik gücü, bu anlamda bunların hepsi de zaten bunun araçlarıdır. Ama Büyük Ortadoğu Projesi mesela bunun bir örneğidir. Biliyorsunuz, bir dönemde Başbakan da bu projenin eş başkanı olduğu söylemişti. Yani, ben, şimdi, soruyorum: Büyük Ortadoğu Projesi Türkiye’nin bir projesi miydi? Hayır, değildi. Peki, şu anda hangi aşamadır. Şu anda, gördüğümüz kadarıyla, bu proje raftadır. Ha, Orta Doğu’da, bizim bölgede yaşanan birtakım değişiklikler var ama bunların Büyük Ortadoğu Projesi’yle bire bir ilgisi gözüküyor.

Diğer taraftan, Arap Baharı’na baktığımız zaman, gene aynı şekilde, Arap Baharı konusunda da Hükümetin tutarlı bir perspektif yürütmediğini gördük. Yani, Libya’da yaşananlar -önce Libya’da müdahaleye karşı çıkış sonra giriş- Mısır, Suriye konusu zaten başlı başına bir konu. Çok yakın zamana kadar canciğer kuzu sarması olduğumuz, âdeta Türkiye’den heyetlerin gittiği, iki taraf teknisyenlerinin birlikte çalıştığı bir yapı içindeydi. Yani, buradan, Türkiye’den heyetler gidiyordu ekonomi bürokrasisinden; oranın, Suriye’nin planlama aşamasına yardımcı olmak için giden heyetlerin yaptıkları çalışmalar var, biliyoruz bunları. Ama ne oldu bugün? Suriye’yle geline nokta, Türkiye, Suriye’de yaşanan iç çatışmaların tarafı olmuştur. Oradaki muhalifleri kışkırtan, Türkiye’de onları besleyen, onları silahlandıran bir yapıdır. Sayın Bakan, bunlar tartışılıyor uzun zamandan beri. Yani, bunlar açık ve net ortada.

Diğer taraftan “komşularla sıfır sorun politikası” bir kısmı bunun içinde, baktığımızda iflas etmiştir. Yani, bir dönemde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’yle bile yaşananlar ortadadır. Biliyorsunuz, o dönemde insanlar büyükelçiye protesto ettikleri ortadadır, hepimizin hafızalarında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Türel, lütfen tamamlayabilir misiniz?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bitireceğim, toparlayacağım bir iki dakika içinde.

E, Ermenistan açılımı için Azerbaycan’ı -kardeşlerimizi- nasıl küstürdüğümüz ortadadır, net olarak bunu biliyoruz. Yaşandı bir dönem bunlar Sayın Bakan, bunlar gazetelerde, şeyde var, Aliyev’in konuşmaları var buna ilişkin olarak.

Yani, bütün bu Irak’la ilgili yaşanan, Irak’taki sorunların... Âdeta üçe parçalanmış bir Irak var ortada. Suriye ortada, İran’la sorunlar devam ediyor. Bu açıdan da baktığımızda, ne yazık ki, Türkiye’nin, Türk dış politikasının bırakın sıfır sorun politikasını, hiçbir şey yapamadığını, bölgede etkisiz olduğunu görüyoruz. Ve “değerli yalnızlık” da buradan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 37

çıkarmıştır ama marifet değil, Türkiye'yi yalnızlığa itmek değildir. Türkiye'nin politikalarını gerçekçi bir biçimde oluşturmaktır, ulusal çıkarları önde tutmaktır.

Elbette, belli iddialarımız, belli hedeflerimiz olacaktık, itirazımız olmaz, ona ilişkin çalışmalar da her zaman olmalıdır ama bunu yapılamayacak bir hayal noktasına bıraktığınız zaman bunun bir anlamı olmaz.

Mesela, AB konusuna da geçeyim. AB'yle ilişkilerimiz için sunuşunuzda diyorsunuz ki, aynen oradan okuyorum: "Bazı AB ülkelerinin siyasi saiklerle takındıkları olumsuz tutumlar nedeniyle katılım sürecimiz zaman zaman durma noktasına gelmiştir."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ne demek bu Sayın Bakan? Yani, bunu aşmak zorundayız, bu, buraya yazılmaz. Yani, hani iyiydik, hani dünya gücüyduk, hani her tarafla ilişkilerimiz iyiydi? Şimdi de diyorsunuz ki: "Bazı AB ülkelerinin siyasi saiklerle takındıkları tutum..." E, onu gidermek Türk dış politikasının işidir, Hükümetin işidir. Demek ki, tutarlı perspektifler oluşturamadınız, alınması gereken gerekli önlemleri almadınız.

Son bir konu, ona da hemen bahsedeyim. Son olarak da şunu söyleyeyim, bunlarla yine bağlantılı: Türkiye'nin temsilcilik sayısını 221'e çıkartarak dünyada 7'nci sıraya yükseldiğinizi söylüyorsunuz ve devam ediyorsunuz "Bu, Türkiye yalnızlaştı mı sorusuna bir cevaptır." diyorsunuz.

Sayın Bakan, nicelik ve nitelik ilişkisi her zaman vardır. Yani, niceliği artırarak niteliği artırmak mümkün müdür? Yani, bir insan düşünün hiç kimseyle doğru dürüst bir sohbeti yok, muhabbeti yok, ondan sonra "Ben herkesi tanıyorum." diyor, ortada dolaşıyor. Diploması zaten belli bir seviyede, belli bir mesafe içinde yapılan bir meslektir. Orada diplomatik temsilcilik açmanın bir önemi yok. Üstüne üstlük 7'nci sıradasınız, önünüzdeki 5 tanesi Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin daimi üyeleri, dünyanın en güçlü ülkeleri, bir de İtalya var. Yani, bu sayıyı artırarak bir anda güçlü olacağımızı zannediyoruz? Yani, bunun, burada o zaman gözükmesi gerekirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – AB'yle ilişkilerimizde "Siyasi saiklerle durma noktasına..." demeyeceksiniz, o zaman Orta Doğu'daki sorunları çözeceksiniz. Bu açıdan da baktığımızda, ortada ciddi olumsuzluk görülmektedir diyorum.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Serindağ...

Süreniz beş dakika.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Dışişleri Bakanlığının değerli mensupları, değerli kamu görevlileri, basınımızın değerli emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, sözlenecek çok şey var ama Gaziantep Milletvekili olmam nedeniyle daha çok ve özellikle Suriye politikası üzerinde kısaca durmak istiyorum.

İzlediğiniz Suriye politikası, maalesef Türkiye'yi uluslararası toplum içerisinde zor durumda bırakmıştır. Bütün politikanızı Esad'ın gideceği üzerine kurdunuz. Bunu yaparken dünya dengelerini göz önünde bulundurmadınız, bölgenin dengelerini de göz önünde bulundurmadınız. İmkân ve kabiliyetlerinizi doğru olarak değerlendirmediniz. Türk dış politikasını "Stratejik Derinlik" adlı ütöpik düşüncelerinizin deney tahtası hâline getirdiniz. Dünyada yalnız kaldınız ve buna "değerli yalnızlık" dediniz. Tüm amacınızın Suriye'de Müslüman Kardeşler'i iş başına getirmek olduğunu tüm davranışlarınızla gösterdiniz. Ülkemizin terör örgütleriyle birlikte anılmasına sebep oldunuz. Böylece, Türkiye'nin imajını yerle bir ettiniz. Suriye olayları başlamadan önce kampları inşa ettiniz. Suriyelilerin ülkelerini terk etmelerini âdeta teşvik ettiniz. Sınırları kevgire döndürdünüz, şimdi de sınırlara hendek kazıyorsunuz, duvar örüyorsunuz. Genel olarak Türkiye'yi, özel olarak da bölgeyi büyük bir güvenlik riskiyle karşı karşıya bıraktınız. Gaziantep'i lojistik bir üs hâline getirdiniz, aynı zamanda organizasyon üssü olarak kullandınız.

Bakınız, ne diyor "Başına ödül konulan ÖSO komutanı Gaziantep'te öldü."; "ÖSO, Gaziantep'te gazete çıkarıyor."; "ÖSO Gaziantep'te televizyon kanalı kuruyor."

İZZET ÇETİN (Ankara) – "Özgür Suriye Ordusu" diyor.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Evet, bunu biliyorlar zaten.

"ÖSO, Gaziantep'te üniversite kuruyor."; "İşte, Gaziantep'te yapılan ÖSO havanları."

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Size yakın gazeteler mi diyor? Herhâlde özellikle yayınları yaptırıyorsunuz, ondan sonra çıkıp bize gösteriyorsunuz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Patnos'ta yok mu ondan?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bize size yakını yok.

"Devşirme hükümet Gaziantep'te bir apartmanda." Sayın Bakan, Gaziantep'i bu duruma getirdiniz. Uluslararası camiada terör örgütü olarak anılan örgütlerle içli dışlı olduğunuz yolunda uluslararası kamuoyunda bir algı yarattınız. Kilis ve Nizip'teki ve kampları ziyaret ederek yaptığınız konuşmalarla yangının üzerine körükle gittiniz. Bu şekilde Suriyelilere de kötülük yaptınız. Onların perişan olmalarına yol açtınız. Demin diyorsunuz ki: "150 bin insan öldü." Doğrudur, çok insan öldü ama Irak'ta milyonlarca insan ölürken sesinizi çıkarmadınız. Ülkesinde yüz binlerce insanın katlinden sorumlu olan ve Uluslararası Ceza Mahkemesi tarafından yargılanan El Beşir'i kırmızı halıyla karşıladınız. Bahreyn'de özgürlük için ortaya çıkan insanların Katar ve Suudi Arabistan yardımıyla perişan edilmesine göz yumdunuz, zımnî olarak destek verdiniz. Mısır'a estiniz, gürlendiniz. Herhâlde gelen ikazlar üzerine sesinizi kestiniz. Büyük bir gürültüyle büyükelçimizi geri çektiniz, kısa sürede tekrar gönderdiniz. Ancak Mısır, hâlâ, Türkiye'ye büyükelçisini gönderebilmiş değil. Gerektiğinde Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanı Suriye Dışişleri Bakanıyla görüşüyor ama siz tüm iletişim kanallarını kapattınız. Bakınız,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 38

size diyoruz ki Sayın Bakan, çok açık: “Hükûmetiniz El Kaide ve onunla bağlantılı El Şebab ve El Nusra örgütlerini birer terör örgütü olarak görmekte midir?” diye soruyoruz. Bakınız, sizin cevabınızı Komisyonun huzurunda, herkesin huzurunda okuyorum: “Dünyadaki birçok radikal örgütün birbirinden bağımsız olarak El Kaide’yle irtibatlı oldukları ileri sürülmektedir. Suriye’deki El Nusra cephesi ise Nisan 2013’te Irak’taki El Kaide ile birleştiğini açıklamıştır. Her iki örgüt de Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin terörle mücadele konusunda almış olduğu kararlar çerçevesinde faaliyet gösteren El Kaide Yaptırımlar Komitesinin hazırladığı El Kaide yaptırımlar listesinde yer almaktadır. Bahse konu kararlar Birleşmiş Milletler Şartı’nın 7’nci bölümü uyarınca üye devletler açısından bağlayıcıdır.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – “Türkiye de bu konudaki yükümlülüklerini hassasiyetle yerine getirmektedir.”

BAŞKAN – Evet, lütfen tamamlayınız.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Çok uzun bir cevap, dolandırmışsınız ama bir türlü bu örgütlere “terör örgütü” diyemiyorsunuz.

MUSTAFA ŞAHİN (Malatya) – Kurtuluş örgütü, kurtuluş örgütü, terör örgütü diyemezsiniz.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Hiç el açmaya gerek yok, terör örgütüyse lütfen, açıkça söyleyin, “terör örgütü” deyin.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, sağ olun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – “Terör örgütü diyemezsiniz.” diyor.

MUSTAFA ŞAHİN (Malatya) – Diyemezsiniz tabii.

BAŞKAN – Sayın Bak, süreniz beş dakika, buyurunuz.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeler, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Dışişleri Bakanlığının Afrika açılımıyla ilgili birkaç söz ifade etmek istiyorum. Biliyorsunuz Afrika ülkeleri hızla büyüyorlar. Büyüme oranlarına baktığımız zaman da çok önemli mesafeler katediyorlar. Tabii Afrika’da büyükelçilik sayısının 35’e çıkması, buradaki uçaklardaki iş adamlarını gördükçe, Türk iş adamlarını gördükçe, ticaret hacminin artıyor olması, bu bölgedeki olaylara müdahale sebebiyle de bu olumlu bir açılım ve bu açılımın her yönden etkisini görmekteyiz. Özellikle de spor açısından da pek çok uluslararası organizasyonda da bu açılımın, oradaki büyükelçilerimizin ve temsilciliklerimizin ortaya koydukları iletişimlerle de önemli bir atılım olduğunu düşünüyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Brezilya’ya bir tek sen gidersen böyle olur. Bir tek sen gittin.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Oraya geliyorum Sayın Mevlüt Bey, Latin Amerika’ya geliyorum. Latin Amerika açılımı da aynı şekilde. Biliyorsunuz, orada da bakıyorsunuz ihracat 2000 yılında 900 milyon dolar, şimdi bu rakam 8 milyar dolara yükseldi. Tabii, gitmediğiniz yer sizin değil. Dolayısıyla bu açılımlar, hem Afrika açılımı hem Latin Amerika açılımı Dışişleri Bakanlığımız açısından önemli bir atılım. Bu konuda Dışişleri Bakanlığının çabalarını olumlu karşılıyorum.

Tabii, bir önemli husus da Birleşmiş Milletlerdeki etkin çalışmalar. Bu çalışmalar içerisinde geçen kasım ayında Birleşmiş Milletlerde Filistin’in üye olmayan gözlemci devlet statüsünü kazanmasında gösterilen çabadan dolayı şahsınızı ve Dışişleri Bakanlığı çalışanlarını tebrik ediyorum. Aynı zamanda, 2009-2010 döneminde Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi üyesi olarak görev yaptık. Şimdi, yeniden adayız. Tabii, biz gençliğimizde bunları hiç duymadık, böyle adaylıklar, şeyler falan duymuyorduk Birleşmiş Milletlerde. Bunlar güzel yaklaşımlar. Bakıyoruz, bugün, dünyada mazlumların yanında, Balkanlarda, Myanmar’da, Somali’de pek çok uluslararası yardımda Türkiye’yi görüyoruz. Bu rakamlar 2,5 milyar dolara yakın bir uluslararası rakam ortaya çıkıyor. Bu da çok olumlu. Türkiye’nin aktif dış politikası sebebiyle dünyadaki olaylara müdahalesinden dolayı da önemli bir açılım olarak değerlendiriyoruz çünkü mazlumun yanında olmak, her zaman ezilenin yanında olmak bize güç katacaktır diye düşünüyorum. Onların sorunlarını paylaşmak, onların acılarına cevap verebilmek bizim için önemli. Büyük ülke olmanın en önemli faktörlerinden bir tanesi de bu diye düşünüyorum.

Bir şey de Yunus Emre Kültür Merkezleri için söylemek istiyorum. Gerçekten biz de hem Dışişleri Komisyonu olarak hem de NATO Parlamenterler Asamblesi olarak pek çok toplantıya gittiğimizde, Yunus Emre Kültür Merkezlerini ziyaret ediyoruz. Bu çerçevede, hem Türk dilinin, özellikle Türk dilinin öğretilmesi noktasında olumlu çabalar var ve müthiş talepler var. Bunu ben İran’da özellikle gördüm. İran’da çok talep var Türkçe öğrenmek için. Bakıyorsunuz, başka, Brüksel’de aynı şekilde talep var, Balkanlardaki Üsküp’te bunları gördük; hem kültürün tanıtılmasında hem de dilimizin öğretilmesinde önemli bir adım. Bana göre, çok çok önemli bir yaklaşım, açılım bu, Yunus Emre Kültür Merkezleri. Bu proje nedeniyle de sizleri tebrik ediyorum.

Tabii ki, Sayın Bakanım, biliyorsunuz, muhalefet konuşacak, konuyor ama AK PARTİ çalışır. Biz Türkiye için çalışmaya devam edelim diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Aslanoğlu, buyurun lütfen.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, Dışişleri Bakanlığının çok değerli temsilcileri, sevgili basın emekçisi kardeşlerim; hepinize saygılar sunuyorum.

Arkadaşlarım, biz konuşmayız Osman Bey, biz gerçekleri söyleriz ama siz buna inanmadığınız sürece başınız da beladan kurtulmaz.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Bela anma, bela anma!

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Başınız da... Başka kelime, başka...

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Temiz söz, temiz söz!

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Başka kelime...

BAŞKAN – Yok, onu Sayın Aslanoğlu...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Başka bir kelime bulacaktım da o kelimeyi söyleyemem.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 39

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – “Konuşur, eleştirir.” dedim, ben bir şey demedim, kötü bir şey demedim. Tutanaklara bakın.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Tamam, eleştiririz ama doğruları da söylemek bizim görevimiz. Biz bu ülkeyi çok seviyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sıfır bela, sıfır bela.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Biz bu ülkeyi en az sizin kadar, sizden daha çok seviyoruz.

Şimdi, arkadaşlarım hep Orta Doğu'dan bahsetti. Ben biraz dışarı çıkacağım. Tabii, temsilcilikler açıyoruz dediniz, çok güzel. Peki, hiçbir işlev yapamayan, o ülkelerle hiçbir ilişkimiz bir şekilde... Örneğin Özbekistan örneği veriyorum. Ya, siz niye karışıyorsunuz Özbekistan rejimine? Oradaki yönetime ne karışıyorsunuz? O yönetime alternatif birilerini desteklemek sizin göreviniz mi? Türkiye'nin görevi bu mu? Adam bize inanmıyor. Dünyanın her tarafına, Amerika dâhil, vizeyi iki günde alıyorsun ama Özbek vizesini iş adamları on beş günde alamıyor. Ya, siz ne karışıyorsunuz ya? Adam size inanmıyor. “Ben Türklere inanmıyorum.” diyor. Hâlâ, burasında...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – “Türklere” demiyor, “AKP Hükûmetine” diyor.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Yani Türkiye'ye, yani şu andaki mevcut Türkiye'deki dış işlerine ve Türkiye'ye şu anda inanmıyor. Siz yönetiyorsunuz. Peki, bu adamlardan siz ne istiyorsunuz? Size ne kardeşim? Eğer Özbek halkı mutluyorsa, Özbek halkı adamı benimsiyorsa, şu veya bu şekilde, ya size ne kardeşim? Ne karışıyorsunuz? Geleceğim biraz sonra başka karıştığınız yere.

Yine, aynı şekilde, Türkmenistan. Övünüyorsunuz, “kardeşlerimiz” diyorsunuz, “soydaşlarımız” diyorsunuz. Hâlâ, dünyanın her tarafında vize kalktı, Türkmenistan'da kalkmadı. Yine inanmıyor, yine inanmıyor yani özellikle...

RECAİ BERBER (Manisa) – Öyle diyorsunuz ama 7-8 milyar dolarlık iş yapıyor Türkler orada.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Nerede yapıyor ya?

RECAİ BERBER (Manisa) – Türkmenistan'da.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sen git Çinlilerin yaptığına bak! Çinlilerin yaptığına bak Beyefendi! Özbekistan'da, Türkmenistan'da, bakın ticaret hacmine, Çinlilerin yaptığına bakın Beyefendi.

İnanmıyor yani hâlâ vizeyi kaldırmıyorsa ve hâlâ bu 2 ülke çok zor vize veriyorsa, bunu bir düşünün ya!

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – 63 ülkeyle kalktı, orayla da kalkar, sıkıntı yok.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bunu bir düşünün ya! Düşünün kardeşim ya! Yani olan bir şeyi söylüyorum ona da itiraz ediyorsunuz.

(Oturum Başkanlığına Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – İnşallah, orada da vize kalkacak.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – İnşallahla, maşallahla olmaz. O ülkenin niye inanmadığını...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Osman Bey, en zayıf olan 4 satırla Özbekistan, Bakan da koyamamış bir şey.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Dış politika Bakan tarafından savunulamaz hâle gelmiş.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bir kere, artık Orta Doğu'da ticaret hacminin hepsini kaybettiniz. Eğer böyle gidecekseniz, güney battı kuzeye gidin, size yol gösteriyorum. Güney battı, kuzeye gidin. Güney battı, batırdınız güneyi. Güneyde özellikle Irak ve Suriye'yle birlikte kilitlenen ve Arap Yarımadası'na giden her türlü yolu kestiniz.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Her gün düzeliyor, her gün düzeliyor.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Muzaffer Ağabey, sen de inanmıyorsun da artık seni kim konuşturuyor bilmiyorum, yoksa senin yüreğin bunu konuşmaz.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Düzelmüyor mu? Maliki gelmedi mi, Maliki? Maliki gelmiyor mu buraya?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kovuyordunuz ya daha önce “Bu Şii.” diye.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Öyle bir şey yok.

BAŞKAN – Sayın Günal, bu söylediğinizin kayıtlardan çıkması konusunda bir talepte bulunun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bilhassa girsin, içeridekilere bile mezhep atfında bulunuyorsunuz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Muzaffer Ağabey, şimdi bir şey söyleyeceğim ama... Hani Maliki kötü adamdı? Şimdi Maliki iyi adam mı oldu?

Bu iki örneği verdim.

Gelelim, biraz da uzağa gideyim.

Sayın Bakan, biraz da uzağa gideyim.

Libya... Kaddafi zalimdi. Tamam, olabilir, halkına göre zalimdi. Sana ne kardeşim! Sen ne karışıyorsun! Adam mı ölüyordu? Adam mı öldürdü? Sen ne karışıyorsun ya! Oradaki herkese yardım ettiniz, Kaddafi'yi devirttiniz. Devirttiniz, buna da “Hayır” demezsin değil mi?

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Hayır... Hayır...

BAŞKAN – Arkadaşlar, muhatap siz değilsiniz, bir dakika... Cevap vermeyin. Sayın Bakan burada muhatap.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – 300 milyon dolar yardım ettiniz. Bu parayı aldınız, oradaki aşiretlere Kaddafi'yi devirmek için... Ya, sana ne kardeşim! Kaddafi'ye devirmek senin işin mi? Sen ne karışıyorsun!

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, Sayın Bakana hitaben konuşun.

RECAİ BERBER (Manisa) – Nereden çıktı bu?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ne demek ya! Nasıl “Nereden çıktı?” ya!

BAŞKAN – Sanki Recai Berber devirdi Kaddafi'yi!

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Aynı Suriye'de yaptığınız gibi, Kaddafi'yi devirmek için 300 milyon dolar para yardımı yaptınız mı yapmadınız mı?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Devirmek için değil ama...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 40

RECAİ BERBER (Manisa) – O daha sonra...
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Aaa!...
RECAİ BERBER (Manisa) – Yeni yönetime yapıldı.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Haydi be! Yeni yönetim meni yönetim yok! Yeni yönetim falan yok.
BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen... Zamanlama hatası, herkeste olabilir.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Oradakilere verdiniz. Aşiretlere Hükûmet kurdurttular birileri. Siz yapamadınız, ağabeyler yaptırdı, siz yapamadınız. Siz maşa oldunuz, ağabeyler emretti. Evet...
Şimdi, Kaddafi gitti.
Sayın Bakan, şunun hesabını vermelisiniz: Rejimi devirdiniz, orayla Türkiye'nin... Bunun hesabı size aittir. Ekonomi Bakanlığında konuştum, Enerji Bakanlığında konuştum. Bu hesabı siz vermelisiniz, bunun hesabı size ait. Libya'da iş yapan müteahhitlerin 1,3 milyar dolar alacağı var. Herkes malı aldı gitti, petrolü aldı, gittiler bu yeni rejimden sonra.
Allah'ınızı severseniz, bir kımıldayın ya! Biriniz gidin, yumruk mu vuracaksınız... Yardım ettiğiniz dostlarınız var ya, onlar şimdi iş başında..
MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Mevlüt Bey, sağ ol; anlatıyorsun, iki kere de anlattın, teşekkür ederiz.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ama birinci derece kadim dostu Dışişleri Bakanı. Sayın Dışişleri Bakanı yardım etti onlara. Ya onlara yumruğu vuracak, onlara yumruk atacak.
MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Yeterince anlattın Mevlüt Bey.
BAŞKAN – Sayın Baştopçu...
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Şimdi Zafer Çağlayan gitse ne olacak? Zafer Çağlayan bir emek vermedi, Sayın Bakan bir emek verdi Kaddafi'yi devirmek için. Onun için, kimden isteyeceksiniz?
BAŞKAN – Her seferinde de Sayın Çağlayan'a bir pozitif ayrımcılık uyguluyorsunuz burada.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır efendim.
Birinci derece, bu işi başımıza getiren, Kaddafi'yi yok eden, Türkiye'de bir suçlu arayacaksam Sayın Dışişleri Bakanındır. Bunu niye gizliyorsunuz!
Onun için, Sayın Bakan, insanlar çok zor durumda. İnsanlar, artık yaklaşık 1,3 milyar dolar Sayın Bakanım, Yazıktır, günahdır, buna sahip çıkmıyorsunuz. Kim sahip çıkacak? Türkiye'nin parası, bizim, hepimizin sorunu ama ona söylüyorum, o "Bilmiyorum." diyor, o "Bilmiyorum." diyor. Dava ettiler Sayın Bakan, Libya'da mahkeme açtılar birileri, bazı şirketler, avukatlar yüzde 25 aldı. Sonra Libya hazinesi dedi ki: "Biraz indirim yap." Yüzde 60'lık indirimle, paralarını alanlar bu şekilde aldılar. Yani ne yapalım, nereye başvuralım? Bize bir yol gösterin ki.. Deyin: "Kardeşim, ben bu işe karışmam, başınızın çaresine bakın." Ama siz Türkiye Cumhuriyeti'nin Dışişleri Bakanı olarak, oradaki iş başına getirdiğiniz , birilerinin talimatıyla getirdiğiniz insanlara ...
RECAİ BERBER (Manisa) – Libya halkı seçimini yaptı.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Kim?
RECAİ BERBER (Manisa) – Libya halkının iradesine sen ne karışyorsun!
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Berber, anlamadım. Parayı vereceksin, silahı vereceksin, karışacaksın, ondan sonra "Biz karışmadık, Libya halkı seçti."
RECAİ BERBER (Manisa) – Her yerde biz karışmıyoruz, halkın tercihi. Türkiye Cumhuriyeti devletinin dış politikası hep böyledir.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Allah, Allah! Ne güzel be ya! Siz ne kadar nazik, ne kadar Libya halkının onurunu, şerefini, haysiyetini düşünüyorsunuz! Tıpkı Suriye'de olduğu gibi, tıpkı Irak'ta olduğu gibi Sayın Berber!
OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Halkın yanındayız, doğru. Her zaman halkın yanındayız.
MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Aslanoğlu'na kimse karışmasın, dinliyoruz. Lütfen ya!
BAŞKAN- Ben de "Karışmayın." diyorum zaten Sayın Baştopçu.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, Libya müteahhitleri adına, yıllarca... Türkiye'nin dışa açılmasının ilk önderleridir bunlar, ilk önderleridir, eğer bugün Türkiye'de yurt dışı müteahhitlik sektörü varsa ilk örneği Libya'dır ve herkesin ustası Libya müteahhitleridir, herkes onlardan öğrenmiştir. Eğer bugün Türkiye'de bir yurt dışı müteahhitlik geliri varsa o insanlar ve o insanlardan türeyen insanlarla olmuştur. Etmeyin, tutmayın. Onlar adına haykırıyorum. Çok zor durumdalar, güç durumdalar. Burada vergi veriyorlar...
(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)
BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, süreniz tamamlandı. Bir dakika ilave süre veriyorum, lütfen toparlayın.
Buyurun.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Konuşmuyorum, tamam.
BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu...
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Tamam.
Teşekkür ederim.
BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Aslanoğlu.
Sayın Oğan, buyurun lütfen.
SİNAN OĞAN (İğdır) – Teşekkür ediyorum.
Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; tabii, Sayın Bakanım, Dışişleri Komisyonumuza da iki yıl sonra geldiniz, birtakım konuları anlattınız. Burada vakit de bir hayli geç oldu. Dış politikayı düşürdüğünüz duruma, "sıfır sorun"a falan, hiç onlara girmeyeceğim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 41

Çok net bir şeyi hakikaten merak ediyorum. Türkiye'ye son günlerde gelen teröristlerin, vatan hainlerinin haddi, hesabı yok. Bir kısmını devlet protokolünde ağırılıyorsunuz, bir kısmını davulla, zurnayla karşılıyorsunuz ancak Rabia Kader Türkiye'ye giremiyor Sayın Bakan, Mahmut Ali Çehregani Türkiye'ye giremiyor Sayın Bakan. Bunların günahı, suçu Türk olmaları mıdır? "Biz Türk'üz." demeleri midir?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Evet!

SİNAN OĞAN (İğdır) – Bu memlekete girmek için illa bölücü mü olmak lazım? İlla Türkiye Cumhuriyeti'nin bütün kutsal değerlerine küfür etmeleri mi lazım Sayın Bakan? Giremiyor adamlar. Rabia Kader Türkiye'ye giremiyor. Milliyetçi Hareket Partisinin kongresine davet ettik, vize vermediniz. Aynı şekilde, başka konferanslara çağırıldı, vize vermediniz. Ya, Amerika'ya gidiyor -stratejik müttefikiniz- dünyanın her yerine gidiyor ama Türk olduğu için Türkiye'ye gelemiyor. Bu utanç sizin iktidarınıza yeter Sayın Bakanım! Ama Rabia Kader, eğer "Ben Türk değilim." deseydi, Türkiye'nin bütün kutsal değerlerine küfredseydi siz onu kırmızı halıyla karşılayacaktınız. O açıdan, biraz da dikkatinizi, lütfen "Türk'üm" diyen insanlara verin. "Türk'üm" diyen insanlar Türkiye'ye gelemiyor ve maalesef ve maalesef bu da sizin iktidarınız döneminde oluyor.

Bir başka konu, daha önce de bir kısım bahsettiniz, 2015'te Türkiye'yi ciddi bir sorun bekliyor Sayın Bakanım. "Bununla ilgili birtakım şeyler yapıyoruz." diyorsunuz ama yakından takip ediyorum, ben, herhangi bir kurumumuzun, ne Dışişleri Bakanlığımızın ne başka bir kurumumuzun... Ya çok iyi saklıyorsunuz yaptığınızı, biz göremiyoruz, araştırdığım hâlde, Bakanlık olarak ve Türkiye Cumhuriyeti devleti ve kurumları olarak 2015'e yönelik ciddi bir hazırlık olduğu kanaatinde değilim. 2015 deyip geçmeyin. Eğer şunu planlıyorsanız, şimdiden bunu bilmeliyiz. Bunu diyorsanız: "Ya, biz herkesten özür diliyoruz. Şivan Perver'den de özür diledim ben zaten, yeri gelir onlardan da özür dileriz." diyorsanız o ayrı. Ama Türkiye Cumhuriyeti'nin işlemediği bir suç Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihine kara bir leke olarak sürmeye kalkarsanız Türk milletinin iki eli iki yakanızda olur, bunu da bilersiniz.

Bir diğer konu, kısaca bahsetmek istiyorum. Tabii, mültecilere "Türkiye'de siz bizim misafirimizsiniz." diyorsunuz, doğrudur, mülteciler Türkiye'nin misafiridir ama misafirin de bir kalma süresi, bir gelme sınırı vardır. Türkiye yolgeçen hanına dönmüş. Türkiye'de benim vatandaşım iş bulamazken, Türkiye'de kimi rakamlara göre 1 milyonun üzerinde kaçak yabancı işçi var. Bunun bir kısmı sizin Bakanlığınızı ilgilendiren konudur, bir kısmı İçişleri, vesaire. Ama sizin Hükûmetiniz döneminde Türkiye'de ciddi oranda kaçak işçi var ve bu benim insanımın ekmeğinin daha da zor şartlarda kazanılması manasına geliyor. Bir çok insan, birçok fabrika sigortalı işçisine çıkarıyor, Suriye'den gelen işçileri onlara da eziyet ederek, âdeta kuruş niyetinde para ödeyerek onları çalıştırıyor.

Ve aynı şekilde, maalesef ki, 1990'lı yılların başlarında Sovyet coğrafyasından Türkiye'ye bir fuhuş akını vardı, maalesef ve maalesef Müslüman ülkelerimizden zor şartlarda Türkiye'de geçinmeye çalışan Suriyelilerin de Türkiye'de fuhuşa sürüklendiğini üzülerek görüyoruz.

Bunlara, bu konularda Hükûmetinizin sadece "Bizim misafirimiz" demekle sorumluluktan sıyrılamayacağını, bu konuda ciddi bir çalışılma gerektiğini ve öncelikle ve öncelikle de Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının haklarını korumaktan yükümlü olduğunuzu bir kez daha hatırlatmak istiyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Çok teşekkür ediyorum Sayın Oğan.

Sayın Aslanoğlu...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Pardon bir soru soracağım Sayın Berber size ve arkadaşlarınıza.

Bir adam gaddar, zalim ve acımasız –biliyorsun- bu adam dönüyor ve sana bir ödül veriyor, İnsan Hakları Ödülü veriyor. Peki, bu kadar gaddar, zalim bir adamdan ödül almak da onun kadar bir suç değil midir Sayın Berber?

RECAİ BERBER (Manisa) – Bana neden soruyorsun, Dışişleri Bakanı burada?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Niye alıyorsunuz? Bu adam gaddardı, zalimdi, halkını ezen halkını yok eden bir adamdı, niye alıyorsunuz?

BAŞKAN - Sayın Berber söz almayacak.

RECAİ BERBER (Manisa) – Bana değil herhalde, Dışişleri Bakanı burada.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, Türkiye'den Türk Hava Yollarıyla Özbekistan'a giden insanlara köle muamelesi yapılıyor. Kesinlikle, ne VIP'sine, ne CIP'sine hiçbir yerine alınmıyor ve oraya, Özbekistan'a giden insanlar köle muamelesi görüyor.

Bugüne kadar hiçbir ülkenin hava yolları bu muameleye uğramıyor ama Türk Hava Yollarıyla giden tüm insanlar oradan sanki böyle bir köle sürüsü gibi dışarı çıkarılıyor.

Bilgilerinize arz ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Söz vermediğim için Sayın Berber, yazılı olarak cevaplayacak sizin sorunuzu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır, sataştım, sataştım Sayın Berber'e.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Yavilioğlu.

CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bugünün Dışişleri uzmanı sizsiniz.

BAŞKAN - Sayın Yavilioğlu, buyurun lütfen.

CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum) – Sayın Mevlüt Ağabey, müsaade ederseniz...

Sayın Bakanım, ben de muhalefetteki arkadaşlarım gibi sizi biraz eleştireceğim.

Gerçekten niye sizin Mısır'da darbeye karşı çıktığınızı anlamadım, darbecilere neden karşı çıktığınızı anlamadım!

Suriye'de kendi insanını öldüren insana karşı muhalefet ettiğinizi de, karşı çıktığınızı da anlamadım!

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 42

Sizin, Filistin'de, Filistin topraklarını İsrail'e karşı duruşunuzu da anlamadım! Yani bunları niye yapıyorsunuz siz? Yani bir oturun oturduğunuz yerde!

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Biz de anlamadık!

SİNAN OĞAN (İğdır) - İsrail'le ticaretin artmasını biz de anlamadık!

CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum) - Yine sizin, Somali'de, Açe'de oradaki...

SİNAN OĞAN (İğdır) - İsrail'in petrol istasyonlarını anlat!

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Bizler de anlamadık!

BAŞKAN - Arkadaşlar, lütfen...

CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum) - ...mazlum insanlara yardım ettiğinizi de... Somali ta neresi, ne işiniz var sizin orada! Yani burada bu kadar insan varken orada siz niye varsınız! Açe'de ne işiniz var sizin!

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Sayın Yavilioğlu, bunları sorarken...

BAŞKAN - Sayın Akçay, ya Sayın Yavilioğlu bir tek konuşmacıya müdahale etti mi?

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Katkıda bulunuyorum Sayın Başkan.

CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum) - Hele Sudan Başkanıyla ilişkili duruşunuzu hiç anlamış değilim, yani bu adamlar bir akrabalığınız mı var sizin Sayın Bakanım?

Yani, büyükelçilikler, konsolosluklar, vesaire ya ne güzel, eskiden az bir kadroyla bütün dünyayı biz yönetiyorduk. Yani 4 tarafımız düşmanlarla, 3 tarafımız denizlerle çevriliydi. Ya rahatlık bize, pardon... Rahattık, yani, niye rahatsız ettiniz bizi!

BAŞKAN - Sayın Yavilioğlu, siz, bu konuşmayı oradan yapınca rahatsızlık veriyor, şöyle gelseniz buradan yapsanız.

CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum) - Gerçekten, Rusya'yla ilişkiler kuruyorsunuz, Balkanlarda gidip oradaki toplulukları bir araya getiriyorsunuz, emek harcıyorsunuz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Zaten yoktu daha önce!

CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum) - Yani burada ne işiniz vardı sizin! Yani başınızda hiçbir şekilde bizimle akraba olmayan...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Dışişleri Bakanlığının kuruluşu 2002! Yoktu daha önce, 1 Mayıs 2002!

CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum) - ...bizimle hiçbir bağlantısı olmayan, yüz binlerce insanın öldüğü, evsiz kaldığı o topraklarda vicdanınız niye kabarıyor sizin böyle, niye vicdanlı davranıyorsunuz bunlara karşı! Yani oradaki akraba, varsın onlar ölsünler, varsın onlara bomba atılsın, ne derdiniz var sizin!

Gerçekten garipsiyorum sizi ve bir mantığı da anlamakta güçlük çekiyorum. İşin bu bir tarafı tabii.

Ya, insani bakmak bu kadar zor mu? Bizim tutarlı olduğumuz içteki politikalarımızla dıştaki politikalarımız. İçteki insana bakışımızla dışarıda insana bakışımız arasındaki uyumluluktur. Biz, Batılı ülkeler gibi, kendi vatandaşlarına, kendi halklarına farklı, dışarıdaki insanlara farklı asla davranmadık. Bizim merkezimizde adalet vardır, sosyal devlet vardır, hak ve özgürlükler vardır. Eğer içeride, bizim yapmış olduğumuz bu çalışmalarda bir tutarsızlık görüyorsanız, dışarıdaki duruşumuzu da eleştirin. Bizim bütün insanlık ailesine bakışımız aynıdır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - İler tutar tarafı yok ki, ne tutarlılığı olsun.

CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum) - Balkanlarda sadece Bosna'ya barış gelsin diye biz uğraşmadık, Balkanların tamamına barış gelsin diye biz uğraştık. Hele hele Suriye'de, Irak'ta mezhebi olarak olaylara bakışımız tamamen bir iftiradır, böyle bir bakışımız asla olmadı, Türkiye'de olmadı gibi.

Bizim Irak'ta Şii'lerle olan ilişkimizi hepiniz biliyorsunuz. Bizim, Suriye'de Baas'la Baas'ın dışındaki Sünni kesimle özel ilişki kurduğumuzu nasıl söyleyebilirsiniz? Böyle bir şey olabilir mi? Hayır.

Bana süre çok az verdi, aslında konuşmam uzundu.

VAHAP SEÇER (Mersin) - Konuşabilirsiniz ya.

CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum) - Ama Sayın Bakanımın gideceğini bildiğim için sorulacak çok soru var.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, müsaade edin konuşsun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Muhalefetin sesini kesmeyin Sayın Başkan.

CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum) - Değerli arkadaşlar, Mısır'da darbecilerin meşruiyeti neden kaynaklanıyor?

Şunu sorayım ben size ya: Yıllarca bu ülkede darbecilerin kurduğu iktidarlara, yönetmiş olduğu, yönlendirmiş olduğu hükümetlere kim karşı çıktı? Bu ülkede yeni yeni olan şeyler nelerdir?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) - Darbecileri Amerikan ağabeyinize sorun, Amerikan ağabeyinize.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) - Amerika bizim ağabeyimiz değil.

CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum) - Mevlüt Ağabey, siz de biliyorsunuz ki, geçmişte olanlarla bugün olanlar arasında çok büyük farklılıklar var. Her şeye rağmen, bizim yüreğimiz, gönlümüz, vicdanımız mazlum insanlardan yana, AK PARTİ iktidarları olarak bu insanlardan yana. Bunlara yönelik politikalarımız devam edecektir. Bir vatandaş olarak sizi destekliyorum Sayın Bakanım.

Tabii ki, sıkıntılar, eksikliklerimiz olacak. Biz bu coğrafyanın hükümdarı değiliz, biz bu coğrafyanın iktidarı değiliz, bu coğrafyanın ortağıyız. Bu coğrafyada yanı başımızdaki insanlar mutlu, huzurlu olduğu takdirde biz de mutlu, huzurlu olabileceğimize inanıyoruz. Onlardaki herhangi bir problemin bizim problemimiz olduğuna dair ciddi bir inanışımız var. AK PARTİ böyle bir iktidardır, yani buna alışmanız lazım.

"Dünyada neden alışılmadı?" diyorsunuz. Evet, dünyada da buna alışılmadı. Dünyada Birleşmiş Milletlerde, Amerika'da veya Avrupa Birliğinde belirlenen politikalar vardı, bunlara itirazlar olmazdı. Ha, biz bugün bu politikaları tamamen mi... Hayır, ne böyle bir gücümüz ne bir kudretimiz var. Ama biz iynin ve doğrunun yanındayız, ilkesel olarak duruyoruz ve bu ilkelerimizden de vazgeçmiyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 43

Teşekkür ediyorum.

(Oturum Başkanlığına Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Sayın Yavilioğlu, teşekkür ediyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, müsaade eder misiniz?

Sayın Yavilioğlu konuşmasında Mısır ziyaretimizle ilgili birkaç kelime etti. Müsaade ederseniz...

BAŞKAN - Nedir mesele?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ziyarette bulunan...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Yavilioğlu bir şey söylemedi.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Söyledi.

RECAİ BERBER (Manisa) - Bir şey demedi, ne dedi? Allah Allah...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Müsaade eder misiniz? Meşruiyetten filan bahsederken.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Cengiz Ağabeyin lafından dahi sataşma çıkarttın.

BAŞKAN - Bir dakika süre veriyorum efendim.

Buyurunuz.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Cengiz Ağabeyin lafından dahi sataşma çıkarttınız.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşalar.

Tamam, bir dakika süre veriyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Tantavi'yi ziyaret etmediniz mi?

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, lütfen.

Buyurun.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Arkadaşlar, Mısır'daki darbenin meşruiyeti Cumhuriyet Halk Partisi açısından hiçbir zaman söz konusu olmamıştır. Mısır'daki darbenin gayrimeşru olduğunu biz burada, Büyük Millet Meclisinde, Genel Kurulda söyledik ama Mısır'a gidip yapmış olduğumuz görüşmeden sonra Müslüman Kardeşler'in siyasi partisi olan Hürriyet ve Adalet Partisinin web sitesinde bizim görüşmemiz aynen şöyle yayınlandı, bunu okuyorum, resmî görüşme, Arapçanın Türkçeye çevirisidir bu: "Türkiye ana muhalefet partisi Cumhuriyet Halk Partisi heyeti Kahire'de bazı önemli şahsiyetlerle gerçekleştirdikleri görüşmeler çerçevesinde Hürriyet ve Adalet Partisi liderlerinden Doktor Amr Darrag ve Doktor Muhammed Ali Bişr'le bir araya gelmişlerdir. –Bu iki şahıs Mursi zamanındaki iki bakandı- Görüşmede Türkiye Cumhuriyet Halk Partisi heyeti Mısır'da yaşananların demokrasi yolunda gerilemeye neden olduğunu, demokrasi ve meşruiyetin geri dönmesi gerektiğini ve bu çerçevede gelecek hakkında konuşmak üzere diyalog yapılması gerektiğini vurgulamışlardır." Burada bizim meşru görmediğimiz çok açık bir şekilde gösteriliyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, soru-cevap bölümüne geçiyorum.

Sayın Özel, buyurun lütfen.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Acıktık ama lütfen ya!

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Özel'in sorusunu alacağım.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bizim de sorularımız var.

BAŞKAN – Tamam, alacağım.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sabah dokuzdan beri çalışıyoruz, bu kadar işkence olmaz.

BAŞKAN – Ara vereceğim efendim, Sayın Özel'e söz verdim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Özel soru-cevap bölümünde gelir efendim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, disiplinsiz bir iş yapmış olmayayım.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır efendim, soru-cevap bölümünde gelir.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar ya! O zaman gelin, burayı siz yönetin Sayın Aslanoğlu!

Sayın Özel, buyurunuz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Böyle yönetim mi olur?

MUSA ÇAM (İzmir) – Kurallar da olsun yani, sabah dokuzdan beri...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sabah dokuzda geldik hâlâ çalışıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Zozani, buyurunuz lütfen.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Bakanım...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İstisnai bir durum bugün arkadaşlar. Biz de konuşacaktık konuşmadık, istisnai bir durum arkadaşlar.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Uğur Bey durursa ben sorumu soracağım.

BAŞKAN – Lütfen.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bakan gidecek diye bize işkence etmeye hakkınız var mı?

BAŞKAN – Hiç işkence falan yapmıyoruz, lütfen. Herkes konuştu.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sorulara mı geçildi şimdi?

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sorulara geçildi, evet.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Bakanım, Türkiye, Suriye sınırları içerisinde yaşayan ve her açıklamasında Suriye halklarının demokratik birliğinden yana tutum takınan, açıklamalarında bunu ifade eden...

MUSA ÇAM (İzmir) – İnsan hakları ihlalleri var burada, görüyorsunuz değil mi?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ayıptır ya! İyi niyet bu kadar suistimal edilmez ki! Yarım saat ara verin.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 44

BAŞKAN – Vereceğim efendim, yarım saat ara vereceğim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Niye o zaman soru-cevaba geçiyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Özel'e ben dedim ki: "Soru-cevap bölümüne geçip ilk size söz vereceğim ve verdikten sonra da ara vereceğim." Lütfen efendim.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Böyle demokrasi olmaz. Üyelere bir sorun.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar birleşime 14.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.03

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.42

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

----- 0 -----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, 16'ncı Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Soru bölümüne devam ediyoruz.

Sayın Çetin, buyurun lütfen.

SORULAR VE CEVAPLAR

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakan, tabii, Başkan birdenbire proaktif bir şekilde oturdu oraya, on beş dakika gecikmeli, hemen ilk soruyu da verince biraz geciktik, kusura bakmayın.

Sayın Bakanımız, konuşmamın içerisinde de söylemiştim, yani Başbakanın Gazze'ye gideceğini birkaç kez açıklamış olmanıza rağmen, Gazze konusu ne oldu, o konuda bir bilgi edinmek istiyorum.

İkincisi, Konya'da üretildiği söylenen ve Suriye'ye götürülürken uyuşturucu ihbarıyla yakalanan havan topları Konya'nın hangi fabrikasında üretiliyor? Bizim böyle bir fabrikamız var mı? Ben askerî iş yerlerinde uzun yıllar çalışan birisi olarak böyle bir fabrika olduğunu da bilmiyorum, ama nerede üretildi?

Üçüncüsü, "millî irade" deyip duruyoruz her şeyde, her konuda, millî iradeyi temsil eden Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonunda, dış politikaya ilişkin -arkadaşım da konuşmasında söyledi- neden bilgi verme ihtiyacı hissetmiyorsunuz ya da komisyona katılmıyorsunuz?

Bir de bizim Suriye'deki muhaliflere -sizin de çok açık beyanlarınız var- her türlü desteği verdiğiniz açık. Yani bu destekle birlikte, orada, sizin deyiminizle 120 bin kişi şu ana kadar bir biçimde öldü. Yani Türkiye'den giden silahlar da o öldürme olaylarında kullanıldı mı?

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Çetin.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir tane daha var.

Sayın Bakana şunu sormak istiyorum: Temmuz ayında Somali'de Türk büyükelçiliğine El Kaide tarafından yapıldığı açıklanan ve 1 polisimizin şehit olduğu, 3 görevlinin de yaralandığı saldırı konusunda Bakanlık bugüne kadar ne tür çalışmalar yaptı? Bu saldırıdan sonra El Kaide'ye olan sempatinizde bir değişiklik oldu mu?

Bir başka soru da, son sorum, Türk vatandaşlığına geçmek için Suriyelilerden yoğun bir müracaat varlığı biliniyor. Bu konuda yurt içinde ve yurt dışındaki temsilciliklere yapılan müracaat sayısı nedir? Bu konuda Hükûmetinizin tutumu nasıldır?

Bilgi edinmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Oğan, buyurun.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, Azerbaycan ile Ermenistan arasındaki Dağlık Karabağ sorunu ve Ermeni işgali hâlâ devam ederken -ben bölgenin milletvekiliyim- bölgede bazı hareketlenmeler var, daha önce de sormuştum, ama tam bir cevap alamadım.

Azerbaycan tarafına baktığımızda, işte, bir rayondan...

BAŞKAN – Sayın Oğan, lütfen soruyu alabilirsek...

SİNAN OĞAN (İğdır) – Soru soracağım, müsaade ederseniz, bir dakika içerisinde. Bir dakika hakkım yok mu efendim?

BAŞKAN – Lütfen, takdir sizin.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Müsaade edin, bir dakikada sorayım yani. Nasıl soracağımı da mı size soracağım?

BAŞKAN – Sayın Oğan, buyurun.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Sayın Bakan, Dağlık Karabağ bölgesinde bir rayondan çekileceği söyleniyor. Hakikaten de böyle bir görüşmeniz var mıdır, eğer devlet sırrı değilse elbette ki, bu konuda ne olacak?

Bir de Barzani'yle bazı anlaşmaların yapıldığı basına yansıdı. Barzani'yle hangi sıfatla o anlaşmayı yapıyorsunuz? Boru hattını döşemek için Irak merkezî hükûmetiyle anlaşma yapmanız gerekmiyor mu? Barzani'nin böyle bir anlaşma yapma yetkisi ve sıfatı var mıdır?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 45

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Seçer...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, ABD'li meslektaşınız John Kerry'yle bir görüşme yaptığınız bugün basında yer aldı ve bu füze anlaşması konusu gündeme gelmiş ve Kerry kaygılarını dile getirmiş.

Daha önce, sizin, görüşmelerin 2009'da başladığına ve dört yıl boyunca kimsenin bu konuda kaygı dile getirmediğine yönelik açıklamalarınızı ABD, Kerry'nin sözcüsü yalanlıyor, "Biz bu kaygılarımızı dile getirdik." diyor gazetede. Bu konuyu sizin açıklamanızı istiyorum.

"2'nci Cenevre Toplantısı aralık ya da ocak ayında yapılacak." dediniz ve daha önce de bir beyanatınızda "Ne çıkacağı belli olmayan toplantı..." Bu ne anlama geliyor, onu öğrenmek istiyorum.

Ayrıca, El Kaide, El Nusra gibi örgütlere "terör örgütü" diyebiliyor musunuz? Onu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Korutürk...

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, benim üç sorum var, bir tanesini size Dışişleri Komisyonunda da sormuştum, bu Suriye olayı sizce nasıl bitecek? Suriye'de Esad gidecek mi kalacak mı? Gidecekse yerine kim gelecek? Geldiği takdirde nasıl bir rejim bekliyoruz orada? Ve bu rejim bizim bu bölgedeki terör örgütlerini, radikal terör örgütlerini temizlememize imkân verebilecek mi?

İkinci sorum, Mısır'daki darbeden ve darbenin gayrimeşruluğundan çok fazla bahsedildi, fakat bundan hemen önce, Mübarek'i deviren ve Mursi'nin iktidara gelmesine yol açan demokratik gelişmelere sahne olan ortamda, Mareşal Tantavi de bir darbe yapmıştı. Tantavi'yle Hükûmetin arası o kadar kötü değildi, hatta Sayın Başbakan Mısır'ı ziyaret etmiş, Tantavi'yle de görüşmüştü. Tantavi ile Sisi'nin darbeleri arasında, iki ayrı denklemi niçin, ne şekilde kuruyorsunuz?

Üçüncüsü de Adalet ve Kalkınma Partisi Avrupa Halkları Partisinden ayrılıp, orada "diyalog ortağı" sıfatıyla devam ettiği ve tam üye yapılmadığı gerekçesiyle Avrupa Muhafazakârlar ve Reformcular Partisi grubuna geçti. Bu geçiş, birtakım Avrupalı, özellikle de Avrupa Halkları Partisine mensup siyaset adamları tarafından, Adalet ve Kalkınma Partisinin ve dolayısıyla Türkiye'nin Avrupa Birliği sürecinden uzaklaştığı, arasına mesafe koyduğu, zira girmiş olduğu bu yeni muhafazakâr ve reformcular grubunun "Euroseptik" denilen Avrupa Birliğine soğuk yaklaşan gruplara ait olduğu söyleniyor. Bu konudaki yorumunuzu rica edeceğim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Bakanım, Suriye'nin kuzeyinde olası bir özerk yönetimin kabul edilemez olduğunu söylüyordunuz. PYD Eş Başkanı Salih Müslim'i onur konuğu yaptınız, defalarca Türkiye'de ağırladınız, şimdi özerkliğini ilan etti, PKK paçavrasını da sınırlarımıza astı. Ne oldu, bu konuda bir politika değişikliğiniz mi oldu?

BAŞKAN – Sayın Günal...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, birinci sorum Sayın Oğan'ın sorduğu soruyla da ilişkili ama, sadece size sormadım, ilgili üç bakanımıza da sordum.

Ermenistan sınırında bir şeyler oluyor. Birincisi, Tarım Bakanlığına bağlı TİGEM, Kazım Karabekir Çiftliği'ni otuz yıllığına kiraya veriyor, yabancılara da açacak şekilde, özel ortaklık da alacak şekilde.

İkincisi, İçişleri Bakanlığının web sitesinde duruyor, Entegre Sınır Yönetimi Bürosu kendiliğinden bir AB projesiyle o sınırlardaki mayınları temizlemek üzere koymuş, siz de biliyorsunuz, Suriye sınırındaki mayınların temizlenmesiyle ilgili kanun olmasına rağmen, daha bitmedi, ortada kanunsuz bir durum var.

Bununla bağlantılı olarak da siz Ermenistan'a davet edildiniz bu görüşme sonrası, liderlerin görüşmesi söyleniyor, oraya katılacak mısınız? Ermenistan politikasında bir değişiklik mi var diye soruyorum.

İkincisi de, yine Kuzey Irak'taki anlaşmalarla ilgili TPIC'in Exxon Mobil'le anlaşma yaptığı 6 tane alandan 3'ünün Kuzey Irak Bölgesel Yönetiminin hükümrانlık alanı dışında olduğu söyleniyor, bu durumda nasıl anayasaya aykırı hareket etmeyeceğiz. Toprak bütünlüğü dediniz. Maliki'yle yaptığınız görüşmelerde bunlar ele alındı mı veya sonrasında nasıl bir şey izlenecek? Türkiye onların toprak bütünlüğüne karşı bir anlaşma yapmış ve bölgesel yönetimi sanki bütün Irak'ı temsil ediyormuş gibi kabul etmiş olmuyor mu?

BAŞKAN – Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan, uzun yıllardır Dışişleri Bakanlığının konutu var fakat kullanmıyorsunuz, kirada. Ödediğiniz kira ne kadardır yıllık ve neden size ayrılan konutta oturmuyorsunuz? Bunu öğrenmek istiyorum.

Bir de, sorun Suriye'nin iç meselesi mi yoksa Esad'la özel bir alışverişiniz mi vardır? Bunu öğrenmek isterim.

BAŞKAN – Sayın Türel...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bildiğiniz üzere Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç etmiş vatandaşlarımızın mülkiyet problemleri var. Mülkiyet haklarının tesisi için Bulgaristan mahkemelerine gittikleri zaman bu davalar reddediliyor. Buna gerekçe olarak da Türkiye ile Bulgaristan arasında 1925 yılında imzalanan Ankara Anlaşması ve ona dayalı çıkan ikamet sözleşmesi var. Bu sözleşmede diyor ki: "Türkiye'deki Bulgarlar ile Bulgaristan'daki Türkler göç ettikten itibaren iki yıl içinde malları elden çıkartabilirler." Ancak, bu uygulanmamış, fiilen de zaten mümkün değil. Buna dayalı olarak "Göç etmiş vatandaşlarımız elden çıkarmadığı için bu hakkı kazanamazlar." deniyor. O yüzden, bu Ankara Anlaşması'nın Dışişleri Bakanlığınca ele alınmasına, yorumlanmasına ve bu sorunun çözülmesine ihtiyaç var. Ben geçen seneki bütçede de bu soruyu size

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 46

yöneltilmişim, bir de birkaç yazılı soru önergesi ilettim Bakanlığınıza ama hiçbir cevap alamadım. Cevap verirsiniz burada, bu konunun cevabını bekleyen birçok vatandaşımız memnun olacak.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, konuşmamda da anlatmaya çalışmışım, Türk-Amerikan ilişkilerindeki son bir- bir buçuk aydır olan gelişmeler Türk dış politikasında da yeni bir uyum sürecinin olduğunu gösteriyor, farklı bir tavrı yansıtıyor. Yeni dengeler söz konusu. Bu dengelerle ilgili olarak bir açıklama yapmadınız. Özellikle, bu yeni dengeler içerisinde İsrail'in yeri nedir? Bununla ilgili bir açıklama yaparsanız memnun olurum.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Sarı...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, sunumunuzda da Türk dış politikasına ilişkin Orta Doğu ve komşulara bakış açısında demokrasi ve insan hakları kavramının önemli kavramlardan biri olduğunu ve bu şekilde yaklaştığınızı söylediniz ve çevremizde gelişen, özellikle Suriye'de gelişen birtakım olaylara ilişkin de bu tavrın sonucu olarak taraf olduğunuzu söylediniz. Şimdi, aynı hassasiyeti Suudi Arabistan, Bahreyn ya da diğer Körfez ülkelerine karşı da gösteriyor musunuz? Oradaki ayaklanmalara karşı Hükümetin tavırlarına yönelik herhangi bir sözünüz var mı? Buradaki rejimleri çok mu demokratik buluyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, çok yoğunsunuz biliyoruz, buna hiç itirazım yok ama bu Parlatmentonun bir milletvekili olarak herhangi bir konuda, bu ülkenin bir sorunu için zatiâliniz aranıyorsa, aradan altı ay geçiyorsa, dönmüyorsanız, sadece üzüntülerimi bildiriyorum, sadece üzüntülerimi bildiriyorum. "Bağladık.", "Toplantıya girdi." hiçbir şey yok. Yani biz kendimiz için bir şey istemeyiz Sayın Bakanım ama örneğin, Ukrayna ile ilgili bir konu vardı, İstanbul'daki iş adamlarının önemli bir sorunuydu, ülkemizi ilgilendiriyor... Bunun için rahatsız etmişim ama bir daha da rahatsız etmem, özür diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Kasım 2012'de Gazze'de hayatını kaybedenlere ve Humus'taki Halid bin Velid Camisi'nin bombalanması üzerine meydana gelen durum nedeniyle hıçkırarak ağladığınızı gördük ve biliyoruz. Bu, tabii, özünde insani ve takdire şayan bir durumdur, son derece yürek parçalayıcı da bir durumdur. Sorum şöyle: Kerkük'te, Tuzhurmatu'da, Doğu Türkistan'da, Suriye'de katledilen Müslüman Türkmenler için de aynı tepkiyi vermiş midir, ağlamış mıdır kendileri? Yani, her şeyde her zaman ağlama belki beklenmez ama bu katliamlar için, Kerkük'te, Musul'da nüfus yapısını değiştirme gayretleri karşısında acaba Dışişleri Bakanı olarak ne yaptınız, hangi gelişmeleri sağladınız? Bunu öğrenmek isteriz.

İkinci sorum: Suriyeli mülteciler için kritik eşiği 100 bin olarak ifade etmişsiniz. Bu kritik eşik 6 kattan fazla arttı. Sayısını da bilemiyoruz. Sadece Suriye sınırında kamplarda değil, artık ülkemizin dört bir yanındadır. Konuşmamda da belirttiğim üzere, "Onlar bizim misafirimizdir, istedikleri kadar kalacaklardır." sözünü bir açar mısınız? Yani, bu, meydana gelen ekonomik, sosyal sorunlar karşısında ne yapmayı düşünüyorsunuz? Bunların hepsini vatandaşlığa mı almayı düşünüyorsunuz, seçmen mi yapacaksınız?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Ayaydın...

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkanım, aracılığınızla Sayın Bakana bir soru sormak istiyorum. Sayın Bakanım, yurt dışı seyahatlerde, heyetlerimizde -hatta bu heyetlerin içerisinde sayın bakanlarımız da oluyor- yurt dışına hangi ülke olursa olsun gittiğimizde hiçbir ayrıcalık yok. Öyle bir ayrıcalık da talep etme lüksümüz de yoktur ama bir normal vatandaş gibi orada kuyruktan geçerken, aynı ülkenin ne olduğu belli olmayan bir sürü insanları bizim VIP salonlarımızda cirit atıyorlar. Onların 10-15 tane valizlerini bizim polislerimiz uçağa kadar taşıyorlar. Ne kendileri arıyor ne valizleri arıyor, âdeta onların hamallığını bizim devletimizin polisleri yapıyor. Şimdi, eğer bizim Hükümetimiz onlara bunu yapıyorsa onların da bizim aynı şekildeki yetkililerimize bunu yapmaları lazımdır. Şimdi, siz Dışişleri Bakanısınız, yurt dışına gittiğinizde muhtemelen size özel, ayrıcalıklı karşılanıyorsunuz, özel ayrı salona alınıyorsunuz ama sizin dışınızda bakanlarınız dâhil -ben bakanlarınızla seyahat ettim- onların bile kemerlerinin çıkarıldığını gördüm, ayakkabılarının çıkarıldığını gördüm. Bize bu muameleyi yapan... İster Orta Doğu ülkesi olsun ister Avrupa ülkesi olsun ister Amerika olsun, bunların hepsi bize bunu yapıyor ve o ülkelere gelen bir kişinin beraberinde 15 kişi oluyor, heyetleri oluyor, onların hepsinin bavulları hiç aranmıyor, üstleri hiç aranmıyor, bizim polislerimiz onların bavullarını uçağa kadar taşıyor. Şimdi, biz onlardan çok mu geri bir ülkeyiz? Onlar bizden çok daha mı ileride? Neden... "Mütekabiliyet" diye bir esas vardır, mütekabiliyet esasına göre, hangi ülke bize hangi muameleyi yapıyorsa bizimde aynısını yapmamız... Bunu yapmadığımız vakit biz... Asla ve asla bunu kabul etmemiz mümkün değildir. Siz kabul etmeniz de biz bunu kabul etmiyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Özel, buyurun lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan, Sayın Bakan.

Salondaki herkesi saygıyla selamlıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 47

Bilindiği gibi Gazprom'u protesto ettiği gerekçesiyle 19 Eylül 2013'te gözaltına alınan 29 Greenpeace üyesinin ve çevre aktivistinin arasında bir Türk vatandaşı olan Gizem Akhan da vardı. Gizem iki aydır tutukluydu ve bugün başlayan duruşmasına katılmak için Cumhuriyet Halk Partisi Cezaevi Komisyonu üyesi Veli Ağbaba, Çevre Komisyonu üyesi Melda Onur ve Denizli Milletvekilimiz İlhan Cihaner Rusya'da Gizem'in yanındalar. CHP olarak çevre duyarlılığı ve insan hakları ihlallerine karşı Türkiye'de hatta dünyanın neresinde olursa olsun her zaman haklının ve mağdurun yanında olduk, olmaya da devam ediyoruz. Hükümetten de bu duyarlılığı göstermesini bekliyoruz.

Putin ile Erdoğan arasında Karadeniz'in altından kurulu gönül köprüsünün de mimarı Gazprom'a yönelik bir protesto gösterisinde tutuklanan Gizem'in birkaç saat önce serbest bırakıldığı bilgisini memnuniyetle öğrenmiş bulunuyoruz. Ancak, Gizem'in serbest bırakılması için 2 milyon ruble yani 60 bin dolar kefalet ücretine karar verilmiştir. Dışişleri Bakanlığı olarak ekonomik sıkıntı içindeki Türk öğrencinin bu kefaletini karşılamayı veya eğer resmi kanallardan karşılanmıyorsa alternatif kanallarda yaptığınız aşırı harcamalara bir küçük kalem olarak bunu da eklemeyi düşünüyor musunuz?

İkinci sorum: "Bugünler bitecek, Esad gidecek." demişti Sayın Başbakan ve Şam'da Emevî Camisi'nde namaz kılacaktı. Bahsettiği bu namaz bir vakit namazı mıdır, bu namazın vakti kaçmış mıdır yoksa Başbakan o ümidini muhafaza etmekte midir? Bu konuya da açıklık getirirseniz memnuniyet duyarım.

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, şimdi Sayıştay temsilcimize bir sorumuz olacak.

Bakanlığı yönelik herhangi bir kamu zararı söz konusu mudur? Yargılamaya esas herhangi bir rapor var mıdır? Yargıya intikal etmiş herhangi bir husus söz konusu mudur?

Buyurunuz.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ KENAN KOÇAK – Bakanlığa dönük bir kamu zararı raporumuz yok, tespitimiz yok şu ana kadar, 2012 yılı için söylüyorum. 2011 yılında olanlar kendi mecrasında sonuçlandırılmıştır.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sadece kamu zararı değil Sayıştay açısından. Sayıştayın görüş verememesine rağmen bazı önerileri vardı, o önerilerin de dikkate alınması lazım diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Soralım. Tabii, onu Bakanlık muhatap olduğu için ben tekrar... Çünkü, yazan arkadaşlarımız. Dolayısıyla, istiyorsanız soralım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tabii. Yani, sadece kamu zararını Sayıştaya değil diğer konuları da, eleştirilerini de soralım da bir fayda sonuç olarak o ortaya çıksın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Tabii, doğru söylüyorsunuz.

Teşekkür ediyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – İsterseniz bir nazarlık verin arkadaşlara, ilk defa böyle bir kelime duyduğumuz için, ilk defa!

BAŞKAN – Şimdi, soru, görüş ve eleştirilere cevap vermek üzere Sayın Bakana söz vereceğim.

Süreniz kırk beş dakika Sayın Bakan.

Buyurunuz.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; her şeyden önce saat dokuzdan bu yana yoğun bir çalışma temposu içinde görüş alışverişi imkânı bulduğum için teşekkürlerimi ve mutluluğumu ifade etmek istiyorum. Her Plan ve Bütçe Komisyonu toplantısı bir yanıylar dinamik, bir yanıylar aslında iyi bir istişare zemini oluşturan karşılıklı görüş alışverişleriyle geçiyor. Bu anlamda eleştirileri doğal karşılıyorum. Bu zeminler millet iradesinin her kanaatinin yansıdığı zeminlerdir. En marjinal bir görüş olsa dahi bunu saygıyla karşılamak ve buna cevap vermek bu Meclise olan saygımızın zaruri bir sonucu, bundan da onur duyuyorum.

Ancak, doğrusu, bazı ifadeler zikredildi ki eleştiri sınırını aşan ifadeler. Birisi şahsıma dönük "El Kaide sevgisi" gibi bir ifade kullanıldı. Türkiye Cumhuriyeti devletinin hiçbir bakanı El Kaide'ye veya herhangi bir terör grubuna dönük özel bir sempati beslemez. Bu, açık bir şekilde bir ithamdır, bir suçlamadır. Bu suçlamanın yeri Türkiye Büyük Millet Meclisi zemini değildir. Bu aşırılığa varan daha birçok örnek oldu, şahsımı açıktan hedef alan örnekler. Etik olarak bunları doğru bulmuyorum. Eleştiri ile hakaret arasındaki ayrımı, eleştiri ile itham arasındaki ayrımı ve hukuki sonuç doğuracak itham arasındaki ayrımı ortaya koymadan eleştiriyi değer vermek çok zor olur. Müsaadenizle, önce, bu eleştirinin eleştirisini yapmak durumundayım. Eleştiri bir kültürdür, bir ahlakıtır ve eleştiride önce etik tutarlılık aranır, argümanların sağlam ortaya konması aranır, entelektüel bir sıralama içinde, sağlam mantık içinde yansıtılması aranır. Bunlar olduktan sonra her eleştirinin başımızın üzerinde yeri var ve her eleştiri kıymeti haizdir. Ama Türkiye Cumhuriyeti devletinin bir bakanına El Kaide ithamı yapmak, açık söylüyorum, bütün bu makamları ve Türkiye Cumhuriyeti devletini ilzam etmektir. Ben, dünyanın her yerinde bu devleti, bu milleti onurla temsil ediyorum ve her bir noktada da ağızdan çıkan her kelimenin arkamda 75 milyon temsil ettiğini düşünerek sarf etmeye çalışıyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altına bu söz yakışmadı. Yine, Türkiye Cumhuriyeti devletini, herhangi bir uygulama dolayısıyla, bütün dünya tarafından, insan hakları ihlalini bırakın, insanlık suçuyla, savaş suçuyla itham edilen bir rejimin yöntemleriyle karşılaştırmak da Türkiye Cumhuriyeti devletini ilzamdır. Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Türkiye Büyük Millet Meclisindeki herkes, milletvekilleri olarak bizler, bakanlar, çalışanlar, bize hizmet etme lütfunda bulunan bu kardeşlerimiz dâhil herkes Türkiye Cumhuriyeti devletinin onurunu korumakla yükümlüdür. Açık bir şekilde bir vekilimizin burada "Türkiye Cumhuriyeti devleti

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 48

aynı yöntemleri kullanmıştır.” diyerek bu devleti insanlığa karşı suçlar işleyen bir rejimle aynı yerde zikretmesi bu Meclisin çatısı altında olmaması gereken bir durum. Başka meclislerin çatısı altında olabilir, Türkiye’ye özel düşmanlık besleyenlerin bulunduğu yerlerde olabilir. Bunun İngilizceye tercüme edildiğini ve Türkiye Cumhuriyeti milletvekilinin böyle bir görüş ifade ettiğinin çevrildiğini ve yayınlandığını düşününüz. Kimi itham ediyoruz? Bize öfke duyabilirsiniz, bizimle görüş ayrılığı içinde olabilirsiniz, buna saygı duyarız, öfkeye bile saygı duyarım ama hepimizin aidiyeti dolayısıyla gurur duyduğumuz bir devleti Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında ilzam edemezsiniz, bunu kimse yapamaz. Bunu yapan ben de olsam aynı şekilde muameleye maruz bırakılmayıp, kim olursa olsun. Nihayetinde, bir arkadaşımız zikretti, hükümetler geçici, devletler bakidir, hepimiz gelip geçiciyiz. Kimse burada daimi kalmak iddiasıyla bu görevleri üstlenemez. Daimi kalma iddiasında olanlara karşı bizim tutumumuz Suriye’de, Mısır’da ve birçok yerde bellidir. Ancak, o zaman “Türkiye Cumhuriyeti devleti” diyerek bu itham içinde zikredilmesini doğrusu anlayamadım. Bu kayıtlara geçsin isterim.

Şimdi, yine eleştiri bağlamında... Hepimiz şunun bir kere farkındayız herhâlde; bazı arkadaşlarımızın bunun farkında olduğunu görmek beni memnun etti, çizdikleri çerçeve de bunu gösterdi: Yüz yılın en büyük dönüşümü yaşanıyor etrafımızda. En büyük dönüşümü, en kaotik tablosu etrafımızda, ekonomik krizlerle, siyasal krizlerle. Böyle bir dönemde gönül ister ki Türkiye Büyük Millet Meclisi karşılıklı argümanların mantıklı silsile içinde tartışıldığı zemin olsun. Biz izah edelim, bizi eleştirin, alternatif politikalar getirin, bizim kavramlarımızı kullanın, onu eleştirin, hepsinin başımızın üzerinde yeri var. Ama, hepimiz bilmeliyiz ki bugünkü içinde bulunduğum Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin aldığı kararlar, yaptığı eylemler Türkiye’nin itibarını artırma yönünde eylemlerdir, kimsenin bir niyet sorgulamasına gitmemesi icap eder. Aynı şekilde, muhalefetimizin getireceği eleştirilerin bu anlamda, aynı ölçüde değerli olduğuna inanıyorum ama yöntem olarak, müsaade ederseniz -özde sorulara tek tek cevap vereceğim ama- birkaç hususa dikkatinizi çekmek istiyorum.

Bu benim dördüncü Komisyon toplantım. Her sene hep anlık resimlerle eleştirildiğimizi görüyorum. Bu büyük dönüşümü ne olur süreç olarak algılayalım. Onun için, başta girerken dedim ki: 1993 yılında muhtemelen Saraybosna top atışı altındayken ve hepimizin yüreği sızlarken, bazıları Miloseviç’in, Radovan Mladic’in kalıcı olacağını düşünüyordu. Türkiye’den oraya gidip de bazı yazarlar, Miloseviç’le konuşup Aliya İzzetbegović gibi irfan sahibi bir büyük lideri İslam teröristi olarak tanıtmaya eğilimine bile girdiler. Ama, şimdi geçti onlar. Bakınız, Srebrenista olduğunda çok müktedir görünüyor Miloseviç. Mladic’in verdiği resimlere bakın, ne diyordu: “Burada biz Türklerden Kosova’nın intikamını aldık.” diyordu Srebrenista olurken. Bir tarihî yük omuzumuzda. “Niye karışılıyorsunuz?” diyemezsiniz. Srebrenista’dan Afganistan içlerindeki Türk soylulara, Peştunlara, Taciklere kadar ve diğer Türkmen, Özbek soydaşlarımıza kadar; Urumçi’den Afrika içlerine kadar belli bir sorumluluk üstlendiğimiz bir dönemden geçiyoruz. Hepimiz bu sorumlulukları müdrik davranmak durumundayız. Benim gördüğüm yöntemle ilgili temel eleştirim, anlık resimler içinde davranmayalım.

Geçen sene biz buradayken belki 10’a yakın soru vardı “İsrail özür dileyecekti, niye dilemedi?” diye. Peki, şimdi de “Gazze’ye Başbakanımız niye gitmedi?” Bu arada, özür dilendi. İnşallah bu süreçler geçecek. Bir gün, Orta Doğu halklarının da Balkan halkları gibi, Orta Asya’daki Türk halkları gibi kendi iradelerini belirleyecek imkânlara sahip olduklarını göreceğiz. Bizim meselemiz süreci anlamaya çalışmak. Onun için ben başta bazı arkadaşlarıma teşekkür ediyorum “Akademik yorumlar getirdiniz.” diyerek yaptığı iltifatlara. Dikkat ederseniz süreç analizleri yapmaya çalıştım ki bugünün resmine mahkûm kalmayalım. Bazı gazeteci dostlarımızın günlük analizler yapması normaldir ama Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında konuşurken günlük resimlerin ötesinde bir alternatif bakış açısı görmek istiyorum doğrusu ben, buna dikkatleri çekmek istiyorum.

İkincisi...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Çok da panoramik bakmamak lazım Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bir müsaade ederseniz... Ben, dikkat ederseniz, çok ağır ithamlara bile bir iki düzeltme dışında müdahil olmadım.

İkincisi: Çok dikkatle dinledim, kullanılan kavramlar ve eleştirilerin hepsi bizim bizimle eleştirimiz. Yani “Esat’la çok iyiydin, ne oldu?” Peki, o iyi olduğumuz dönemler kimin eseri? Sayın Başbakanımızın Başkanlığını yaptığı bakanlar kurullarının eseri. Peki, o zaman...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Evet, onu söylüyoruz.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Evet, işte, özellikle Sayın Vahap Seçer’e teşekkür ediyorum, çok doğru tespit etti, birlikteydik. Bütün Suriye, Başbakanımız gittiğinde büyük bir itibarla... Niye? Biz o zaman... Allah aşkına, şimdi gelin bir soralım, mezhepçi suçlamasıyla itham ettiniz, sadece bizi değil Türkiye Cumhuriyeti’ni, o zaman Sayın Beşer Esat Sünni miydi? Değildi.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Türkiye Cumhuriyeti’ni değil, Hükümeti!

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bir dakika...

Sünni miydi? Değildi. (CHP ve MHP sıralarından gürültüler)

VAHAP SEÇER (Mersin) – Aynı şeyi söylüyoruz.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Müsaade buyurun. Demek ki...

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Aynı şeyi söylüyoruz.

BAŞKAN – Sayın Günal...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bir dakika, müsaade edin ama.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Niye kızılıyorsunuz, ben anlamadım, aynı şeyi soruyoruz.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bir dakika, Sünni değildi.

BAŞKAN – Sayın Günal...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) - Saygıyla dinleyeceğiz ya

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 49

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bir müsaade edin de bitireyim o zaman cümlemi.

BAŞKAN – Lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Niye kıızıyorsunuz ya?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Ama Mehmet Bey, müsaade edin diye...

BAŞKAN – Arkadaşlar...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ediyoruz zaten, onlar etmiyor Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Olur mu canım, soru soruyorsunuz.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) - Niye insicamınız bozuluyor takip ederken?

BAŞKAN – Evet, lütfen buyurunuz.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Şimdi, bakınız, eğer dört sene önce Beşar Esad'la ortak kabine toplantıları yapıyorsak, bir YDSK'da 51 imza atmışsak demek ki bizim için mezhep bir kriter değildir. Sayın Beşar Esad'ın Nusayri olduğunu, sistemde önemli bir mezhep ağırlığının olduğunu biliyorduk ama bizim için bu önemli değildi.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sonra?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Sonra, aynı Beşar Esad bu yüzyılın, bakın, 21'inci yüzyılın içinde görülen en büyük katliamları işlemeye başladığında -ki ben Suriye politikasına geleceğim- o zaman kendisiyle yaptığım son görüşmede kendisine açıkça söylediğim gibi: "Sayın Başkan, sizin ve ülkenizin geleceğiyle ilgili kaygılıyız. Bu halka karşı top ve tankla meskün mahalleri bombalamayın, uçaklarınızı kullanmayın, orduyla halkı karşı karşıya getirmeyin. Geçmişte size ne zaman baskı olmuşsa, biliyorsunuz, biz yanınızdaydık, bütün dünya sizi izole etmeye kalkıştığında biz yanınızdaydık. Ama ne olur bizi sizinle halkınız arasında tercih yapmak zorunda bırakmayın."

MÜSLİM SARI (İstanbul) –Bahreyn'de ne yaptınız Sayın Bakan?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bir dakika, müsaade edin.

BAŞKAN – Sayın Sarı, lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bahreyn'de de yaptık, müsaade edin. Bakın, müsaade edin, oraya geleceğim. (Gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen ya, lütfen arkadaşlar.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Ama önemli olan şu: Biz böyle bir durumda kim olursa olsun o halkın yanında yer alırız. Bakınız -Suriye politikasına ayrıca gireceğim- yöntemdeki hata şu ve bizim için övünç olan şey şu: Başka bir şey bulunamadığı için bizi bizim politikalarımızla eleştiriyorlar. Geçmişte söylediniz: "Stratejik derinliği şey yaptınız, şimdi neredesiniz, yalnız mısınız?" Bunların hepsi... İsterdim ki ben Cumhuriyet Halk Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi, Barış ve Demokrasi Partisi üyeleri kalksınlar ve alternatif bir Suriye politikası teklif etsinler.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Bakan, haksızlık etmeyin, hepimiz aynı şeyi söyledik.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Değil, değil.

BAŞKAN – Lütfen Sayın Zozani.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Hayır, ben, bir dakika.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - 10 dakikada mı yapacağız Sayın Bakan? Seneye yaparız.

BAŞKAN – Seneye yapın, evet.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Şimdi, üçüncüsü, bir arkadaşınız olarak, bir bakan olarak değil, eleştiri olarak gelecek sefer ben de sizi eleştirdiğimde bu esaslara dikkat ederim. Akademik hayatta da öğrencilerime öğretmeye çalıştığım temel bir şey var, Bakanlık olarak da bazen iş değerlendirmelerimizde: Yapılabilecek en kötü eleştiri veya etik olarak en zaaf gösterilen eleştiri, olmamış bir senaryonun en iyi unsurlarıyla, olabilecek en iyi unsurlarıyla, olmuş bir vakıanın en olumsuz taraflarını karşılaştırmaktır. Yani, mültecilerden şikâyet edebilirsiniz, mülteciler politikamızdan. Çünkü olmamış bir senaryo üzerine konuşuyorsunuz. Mültecilerin gelmediği bir senaryoya göre, tabii ki mültecilerin gelmesi daha olumsuz bir tablodur, ne olursa olsun. Ama peki, şunu yapsaydık, şimdi, Suriye politikasına geliyorum: Yani, on ay Beşar Esad'a ve çevresine bütün tavsiyelerde bulunduktan sonra elimizdeki bütün imkânlarla –açık söylüyorum- bütün kurumlarımıza talimat vererek "Reformlar için ne gerekiyorsa Suriye Hükûmetinin emrindedir bütün kurumlarımız." dedik, Ocak ayı, 2011, bütün kurumlarımızla. "Yeter ki mahallî seçimler, diğer bütün yapılanmalarla parti seçim kanunlarımız, parti kanunlarımız, bütün tecrübeleri sizinle paylaşacağız. Yeter ki kademeli bir geçiş sağlayın ve başka yerde, özellikle Libya'da olan olaylar yaşanmasın." diye bunlar tavsiye yapıldıktan sonra mayıs, haziran ayından itibaren -ki ben son gittiğimde Ramazan ayıydı- Hama kuşatılmış ve... Diplomatlarımızı çok saygıyla andınız, ona ayrıca geleceğim yani bizi eleştirirken diplomat arkadaşlarımızı... Ki hepsi benim mesai arkadaşımdır, benim emrimdeki memurlarım değil. Hepsiyle ben gece uçakta birlikte uyuyorum, yan yana uyuyoruz. Genel Müdür Yardımcım, Daire Başkanım bir tarafta uyuyor, ben bir tarafta uyuyorum. Onların hiçbirisi benden ayrı bir parça değil, öyle bir hava esiyor ki ona ayrıca geleceğim, bu da etik bir başka konu. Sanki bir Dışişleri camiası var, her türlü hatadan münezzehe ve öbür tarafta bir bakan ve bir hükûmet var, bütün hatalar ona ait. Arkadaşlar, demokraside yaşıyoruz. Dışişleri camiasının ne kadar kıymetli olduğunu, mücehhez olduğunu benden daha iyi bilecek kimse yoktur. Ama demokrasilerde politikaları hükûmet belirler, bakan belirler, dışişleri camiası da bütün katkısını yapar, aynı diğer bakanlıklar gibi. Yani, daha önceki dönemlerde olduğu gibi, kimsenin zihninden şu geçmesin: Seçilmiş hükûmetler kanalizasyon, altyapı, ulaştırma işleri yapar ama zinhar, dışı politikayı belirleyemez, güvenlik alanına giremez, istihbarata giremez. Girdi ve girecek. Kendisine güvenen siyasi kadrolar bürokrat ekipleriyle birlikte ülkenin kaderini ellerine alırlar, tereddüt göstermezler.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ama onların itirazlarını da dinlerler.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bir dakika, şimdi oraya geleceğim. Mevlüt Bey, itirazları dinlemediğimizden mi? Şimdi, bakın, size daha sadece muhtevasını söyleyerek...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 50

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakanım, Bakanlıkla paylaşmaya çalışıyorsunuz ama çoğunluğu size aittir, hatalar sizindir.

BAŞKAN – Evet, lütfen Sayın Kuşoğlu.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Hataların hepsi bana ait. Bakın, varsa hatalar bana ait, sorumluluk bana ait. Onu hiçbir zaman... Müsaade buyurun Bülent Bey.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama siz Bakanlık “staff”ını da karıştırıyorsunuz.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Hayır, hayır.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Öyle değil, öyle değil.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Hayır, hiçbir zaman ben hiçbir yerde, tek bir konuda dahi - işte arkadaşlarım burada-“ Bakanlık camiasından ben değil de şu arkadaşım buna karar vermiş.” demedim. Ne olmuşsa en küçük memurumun aldığı bir karar bile benim kararımdır, benden habersiz de olsa benim kararımdır ve savunurum. Ama bu camia, sizin övdüğünüz bu camiayı da takdir ediyorum, hiçbir zaman bakanlarını yalnız bırakmadılar, uçakta uyurken de yalnız bırakmadılar, uykusuz gecelerde müzakere ederken de yalnız bırakmadılar. Bakanlıkla benim arama böyle “Biri devlet erbabı, diğeri siyasetçi.” gibi ayrım geçirmeyin.

Şimdi, şunun için söylüyorum bunu:

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama sorumluluğu onlara verdiniz.

BAŞKAN – Lütfen Sayın Kuşoğlu.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Hayır, hayır.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar ya!

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Şimdi, övdüğünüz için...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) - Öyle bir şey yok, sen nasıl öyle anlıyorsun, hayret ya!

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama öyle söylüyor.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) - Hayır hayır.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Hayır, hayır, sorumluluk bana aittir, her şekilde.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) - “Sorumluluk bana ait.” dedi ya, başka ne yapsın?

BAŞKAN – Arkadaşlar...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bir dakika, müsaade edin.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Kariyer mesleğiyle ilgili o zaman niye düzenleme yaptınız?

BAŞKAN – Lütfen, buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – İnanırcı değil.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – İnanma sen, biz ne yapalım?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Şimdi, bakın, bu camiaya güvendiğinize göre size tarihi veriyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Kariyer mesleğini zedeleyerek düzenleme yaptınız.

BAŞKAN – Evet, lütfen arkadaşlar, lütfen.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) - Buraya şapka getirip koyacağım, şapka, şapka. Şapka getireceğim bundan sonra.

BAŞKAN – Lütfen...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Gece yarısı kanun getirdiniz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Müsaade eder misiniz?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Şimdi, bu camiaya güven duyduğunuz için söylüyorum: Ben 9 Ağustos 2011 tarihinde...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Kanunları değiştirmek...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Ona da geleceğiz, müsaade buyurun da cevap vereyim hepsine. Artık ama yani ben saatlerce hakaretlerinize tahammül gösterdim, lütfen.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hakaret etmedik Sayın Başkan, saatlerce hakaret mi ettik?

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar, lütfen ya. Ama şunu anlayalım arkadaşlar.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Ama müsaade edin, kendimi savunayım.

BAŞKAN – Yani birisi konuşurken... Ya lütfen, söyledi başlangıçta ne yapıldığını.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – “Saatlerce hakaret etti, hakaret etti.” Hakaret mi edildi Sayın Bakanım?

BAŞKAN – Daha ne olacak? Yani El Kaide’yle eşleştirdiniz, daha ne olacak?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Daha ne yapılacak? El Kaide’yle kim eşleştirdi beni?

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Daha ne söyleyeceksin?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – El Kaide’yle eşleştirmekten daha büyük ne hakaret olabilir?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama “saatlerce” dediniz, herkesi itham altında bıraktınız Sayın Bakanım.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Ya, ekonomiyi biliyorsun, dış politikayı biliyorsun, çok biliyorsun!

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sen ne diyorsun ya?

MUSA ÇAM (İzmir) - Herhâlde, iftihar ediyoruz.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar, lütfen.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Biz hakaret etmiyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 51

BAŞKAN – Sayın Sarı...
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Geri alsın.
MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) - Arkadaşlar, bakın, sizleri dinledik. Rica ediyorum...
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Baştopçu, bakın, ne diyor Sayın Bakan: “Sizin hakaretlerinizi dinledik.” dedi, herkesi itham ediyor, geri alsın.
OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Sen dinlemeye tahammül edemiyorsun.
BAŞKAN – Lütfen.
Sayın Bakan, buyurunuz.
DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Biraz önce de, Sayın Sarı, dedim ki: Konuşmalarında takdir ifade eden arkadaşlara, onlara da takdir ifade ettim, teşekkür ifade ettim.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama yani saatlerce...
DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Benim kastettiğim, hakaret kim etmişse onadır.
MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) - Kim ettiyse onadır, sen üzerine alınma.
DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Kim etmişse ona, size değil. Biraz önce de toplantı boyunca iltifat eden... Ki iltifattan bahsettiğim için buraya geldik, müsaade buyurun. Dışişleri camiasına iltifat ettiniz ve ben de çalışmaktan onur duyuyorum. Özetle, geldiğim nokta bu. 9 Ağustos 2011, ben Sayın Esad’la görüşmüşüm 7 saat. Yanımda Dışişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcım var, Şam Büyükelçimiz var. Sonunda 14 maddelik bir planda anlaşılmışız. Ertesi gün bu planları uygulamak için de bütün dünyaya telefon edip “Aman, Suriye’yi gayrimeşru ilan etmeyin, şans verelim.” diye telefon etmişim. Ondan iki gün sonra çok daha büyük katliamlar olduğunda, bir gün devlet arşivleri açıldığında güvendiğiniz ve benim de çok güvendiğim, dönemin Şam büyükelçimizin Hama raporunu okuyun. Daha ortada tek bir El Kaide mensubu yok, tek bir silahlı direniş yok. Sadece ve sadece barışçıl gösteri yapanlar var ama özetle şunu söylüyorum: O kriptolar açıldığında... Benim de çok güvendiğim Dışişleri camiamızın raporları üzerine biz karar alıyoruz. Şam büyükelçimiz -özetle söylüyorum, mahremiyetine istinaden detaya girmeyeceğim- “Hama’da taş taş üstünde bırakılmamış.” Bana telefonda bunu söylediğinde, iki gün önce görüşmemize istinaden bütün Suriye yetkililerini aradım, tekrar rica ettik. Başbakanımız telefon etti: “Ne olur, bari gerçek mermi kullanmayın illa dağıtmanız gerekiyorsa.” Şimdi, bu kadar süreden sonra bunları hiç olmamış sayıp, bunları hiç yaşanmamış... Defaatlerce, Sayın Kılıçdaroğlu her seferinde “Biz bir sabah kalktık Suriye’ye düşman olduk.” diyor. Arkadaşlar, ne olur, objektif verileri bari kabul edelim. Bizim kanaatlerimizi kabul etmeyin, bizi reddedin, bize öfke duyun, bunların hepsini kabul ediyorum ama...
FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) - Sayın Kılıçdaroğlu geç uyandığı için.
BAŞKAN – Lütfen Sayın Vekil, bir susun.
DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) - Bir müsaade et.
BAŞKAN – Lütfen Sayın Üstün...
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ne diyor ya?
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ne demek şimdi bu?
BAŞKAN – Lütfen Sayın Aslanoğlu...
İZZET ÇETİN (Ankara) – Senin ne haddine de Kılıçdaroğlu’na laf söylüyorsun!
BAŞKAN – Sayın Çetin...
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Biz ne zaman uyanacağımızı...
BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, lütfen.
Buyurun.
DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) - Ama, şimdi...
MÜSLİM SARI (İstanbul) - Ama biraz da o tarafı uyarmanız Başkan.
BAŞKAN – Uyardım.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Geç uyanıyorlarmış, neye geç uyanacağım? Ben erken uyanır seni de satın alırım!
BAŞKAN –Lütfen, lütfen, lütfen...
DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) - Sayın Aslanoğlu...
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu politika AK PARTİ’nin politikası da değildir, daha farklı bir politika izleyebildik. Sizin de eleştirmeniz gerekir.
BAŞKAN – Lütfen, lütfen Sayın Kuşoğlu.
Buyurun.
DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) - Şimdi, müsaade edin, ben Sayın Kılıçdaroğlu’nun kastederek söylemedim, devamını da... Burada da geçti.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Kendiniz söylediniz Sayın Bakan.
DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) - Biliyorum, biliyorum da devamlı bu gündeme geldiği için söylüyorum, tekrar gündeme geldi.
Şimdi, hepimiz bir an için bulunduğumuz...
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Suriye halkını çok sevdiği için yapıyor değil mi?
DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) - Müsaade et.
BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, lütfen ya, lütfen ya!
DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) - Müsaade et ama ya.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Allah Allah!
BAŞKAN – Lütfen...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 52

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Suriye halkını çok sevdiği için yapıyor değil mi bunları?

BAŞKAN – Lütfen... Niye dinlemekten rahatsız oluyorsunuz?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Biz rahatsız olmayız.

BAŞKAN – Rahatsız oldunuz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır.

BAŞKAN – O zaman dinleyin lütfen.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sen Başkanlığını yap Sayın Başkan.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Benim Genel Başkanıma laf edecek...

BAŞKAN – Lütfen dinleyin. Şimdi, anlatılan olaylardan rahatsızlık duyduunuz o zaman.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır!

BAŞKAN – Lütfen dinleyin, lütfen.

DIŞIŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) - Şimdi, bakın...

BAŞKAN – Sizi nasıl dinlediyseniz Sayın Bakan siz de dinleyeceksiniz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Evet, o da müdahale etseydi.

DIŞIŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) - Şimdi, bakınız, eleştiriye cevap hakkımı bari kabul edin.

Şimdi, bütün bu vasıflarımızı unutalım, ne olur, millet, ait olduğumuz parti kimliklerinin de dışına geçerek hatta siyasi kimliğimizin ötesinde birer insan olarak düşünelim, birer insan olarak, sıradan insanlar olarak. “Ne değişti?” denilebilir mi, bunun sorumlusu kim? “El Nusra” diye bir grup var mıydı 2011’de? Binlerce insan sınırlarımıza dayanmışken, binlerce insan öldürülmüşken, şehirler topa tutulmuşken. Evet, Halep’teki Emevi Camii yerle bir edildiğinde ortada El Nusra falan yoktu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Hepsi bizim sınırlarımızdan girdi.

BAŞKAN – Lütfen...

DIŞIŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) - Bir dakika. Oraya da geleceğim, o soruya cevap vereceğim, hepsine cevap vereceğim, müsaade ederseniz hepsine cevap vereceğim.

Dolayısıyla, bizim ne Beşar Esad’la şahsi bir problemimiz vardır ne de herhangi bir şekilde başka bir ülkenin rejimini değiştirme gibi bir kaygımız olmuştur. Ama, olan vakıa şudur: Bir zalim aynı Saddam’ın Halepçe’de yaptığı gibi kendi halkına dönük bu baskıları uyguladığında bizim sınırlarımıza gelen binlerce insan olmuştur. O zaman karar vereceksiniz bir insan olarak, çok köklü devlet geleneğinden gelen bir devlet adamı olarak kapınıza gelen bu insanlara ya diyeceksiniz ki “Ben kapımı açmıyorum. Git, şehirlerinde o bombardıman altında öl.” ya diyeceksiniz ki bütün dünyaya “Ben duvar ördüm, yapmıyorum, almıyorum.” Aldığınız andan itibaren artık Suriye meselesi sizi etkilemeye başlar.

MÜSLİM SARI (İstanbul) - Buna itirazımız yok.

DIŞIŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) - Almak mı? Evet. Türkiye Cumhuriyeti devletinin şerefidir kapısına gelen insanları kabul etmek. Aynen kapısına gelen bir mazlumu, birinden kaçan, bir katilden kaçan mazlumu almak o ev sahibinin şerefiyse Türkiye Cumhuriyeti devletinin şerefidir ve bu şeref defaatlerce test edilmiş ve Türkiye Cumhuriyeti devleti ve bizim milletimizin geleneği bu şerefi onurla taşımıştır; Bulgaristan’dan soydaşlarımız geldiğinde, Irak’tan, Saddam’dan, Halepçe’den kaçan 500 bin Kürt kardeşimiz geldiğinde, Bosna savaşında Boşnaklar geldiğinde, Kosova’dan Arnavutlar geldiğinde. Troçki geldiğinde ateistti, Humeyni geldiğinde Şii’ydi, başka birisi geldiğinde başka bir kimlik olabilir. Macar milliyetçileri, Polenezköy’deki Polonyalıları nasıl aldıysak biz yine alırız.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Binlerce yıldır böyleyiz.

DIŞIŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) - Böyleyiz. Dolayısıyla...

SİNAN OĞAN (İğdır) – Rabia konusunda ne diyorsunuz Sayın Bakan?

DIŞIŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) - Ona da geleceğim, ona da geleceğim.

Dolayısıyla, 500 bin... Şu anda geliniz ve Uygur Bölgesi’nden, Sincan Uygur Özerk Bölgesi’nden gelen ne kadar kardeşimiz var, ne kadarında mülteci statüsü var ayrıca konuşalım sizinle ama bir tek kişiyi biz kapımızdan çevirmedik. Aldık mı mültecileri, o andan itibaren bir mülteci meseliniz vardır, bundan kaçamazsınız. Şimdi, olmamış bir senaryo üzerine, sanki “Türkiye, Suriye hakkında kanaat beyan etmeseydi, Suriye’de mazlumların yanında yer almasaydı, mültecileri kabul etmeseydi...” böyle bir senaryo olabilir mi gibi o senaryonun bütün iyi yanlarını alıp “Efendim, Gaziantep ekonomisi, Hatay ekonomisi...” Tabii, biliyoruz sınır illerimizin nasıl etkilendiğini ama bunun sorumlusu Türkiye mi? Peki, biz bu mülteci kardeşlerimizi almamış olsaydık Gaziantep, Hatay ekonomisi aynen devam mı edecekti eskisi gibi? Halep’te huzur olmadıkça Gaziantep ekonomisi orayla eklemelenebilir mi? Bizim idealimizdi o günkü Suriye yönetimiyle de, gelecekteki Suriye yönetimiyle de Gaziantep’le Halep’i kardeş kılmak, Hatay’la İdlip’i kardeş kılmak mezhep ve etnisite ayrımı gözetmeden. Dolayısıyla, olmamış bir senaryo üzerinden şey yapmayalım. Bu hepimizin karşı karşıya kaldığı bir tablo. Sizler de iktidarda olabiliyorsunuz, onu düşünerek biraz empati yapmanızı bekliyoruz. Ne diyebilirdi Türkiye? On ay uğraşmışız.

Şimdi, bir anlık resim de şöyle, bir arkadaşımız Kaddafi’den örnek verdi. Bakın, Kaddafi’yle üç ay biz ilişkimizi kesmedik sadece ve sadece onu ikna edebilmek için. Ve o zaman nasıl şey yapıldı biliyor musunuz, bize dönük eleştiri geldi; bütün Meclis kayıtlarında da var, basında da var. “Tabii, Kaddafi’yle özel hukukunuz olduğu için, Mısır’da, Tunus’ta onlara karşı çıktınız ama Kaddafi size ödül verdiği için onu mazur görüyorsunuz.” Şimdi de diyorsunuz ki “Kaddafi’yi yerinden etmek için paralar aktıttınız.”

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Evet, doğru değil mi?

BAŞKAN – Bir dakika. Değil.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Nasıl değil?

DIŞIŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Değil, geleceğim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 53

Eğer biz Beşar Esad'la ilişkiyi bu zulme rağmen devam ettirseydik eminim bu Mecliste bu sefer de "Eski arkadaşınız olduğu için ilişkiyi sürdürüyorsunuz." denecekti ama biz bunu yapmazdık, yapmazdık çünkü maşerî vicdanımız da buna izin vermezdi, aldığımız aile kültürü de. Ki o kültürün içinde benim de doğduğum köyde sürekli, yirmi dört saat kapısı açık bir odamız vardı "Davutlar Odası" diye anılan, kapıdan kimin geleceği sorulmaz, kapının içine girdiği andan itibaren bizim ailemizin ferdi gibidir, Türkmen geleneğidir bu. Biz kapımızın önüne geleni zalime teslim etmeyiz, etmeyeceğiz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Kimse etmedi bugüne kadar.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Ama "Edin." diyorsunuz.

(CHP sıralarından "Hayır, hayır!" sesleri)

BAŞKAN – Evet, evet.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bir dakika.

BAŞKAN - Buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hayır, hayır!

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır, demedik Sayın Bakan!

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar, lütfen arkadaşlar, lütfen...

MUSA ÇAM (İzmir) – Nereden çıkartıyorsun, nereden?

BAŞKAN – Açıklıyor efendim, açıklıyor.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Şimdi...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Burada kimse öyle bir şey demedi Sayın Bakan!

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – "Edin." diye bir şey söylemedik Sayın Başkan!

BAŞKAN – Lütfen, lütfen...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – O zaman, Sayın Aslanoğlu...

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (İsparta) - O zaman sahip çıktınız ya Sayın Aslanoğlu.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – O zaman sahip çıkıyorsanız teşekkür ederiz. Mülteciler politikamız doğru mu?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ettik.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) - Ha, doğruysa tamam, mesele yok.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Biz başka bir şey söylüyoruz size, başka bir şey söylüyoruz.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bir dakika, Sayın Aslanoğlu, mülteciler politikamız doğru mu?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Geleni çeviremeyiz biz, bunu söylüyoruz.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Ha, mülteciler politikamız doğru mu?

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) - Doğruysa özür diliyorum, teşekkür ediyorum. Bitti.

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu...

MÜSLİM SARI (İstanbul) - Demagoji yapmayın, demagoji yapıyorsunuz.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) - Şimdi, 2 tane politika olmaz. Ya mülteciyi alırsınız ya kapının önüne koyarsınız. Ben de soruyorum doğru mu, yanlış mı? Doğruysa tamam, mesele yok.

BAŞKAN – Bitti.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Öyle bir şey söylemedik.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Şimdi...

MÜSLİM SARI (İstanbul) - Siz başka bir ülkedeki rejimi değiştirmeye çalışıyorsunuz.

BAŞKAN – Bir dakika...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) - Bakın, bakın...

MÜSLİM SARI (İstanbul) - Demagoji yapmayın.

BAŞKAN – Sayın Sarı, Sayın Sarı...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ya, lütfen objektif olun Sayın Başkan!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Demagoji yapmıyor Sayın Sarı.

BAŞKAN – Sayın Aydemir...(Gürültüler) Arkadaşlar, lütfen ya, lütfen...

Buyurun efendim.

MUSA ÇAM (İzmir) – İnsanları mülteci olmaya mecbur ediyorsunuz!

BAŞKAN – Sayın Çam...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Burada başka bir ülkenin rejimini değiştirme diye...

BAŞKAN – Lütfen, lütfen...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (İsparta) - Sabahtan beri Esad'a sahip çıkıyorsunuz ya, o eli kanlı katile sahip çıkıyorsunuz!

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır, hayır! Kim halkına eziyet ediyor, kahrolsun o adam.

BAŞKAN – Bakın, Sayın Bakan size bir soru sordu.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Sen de rejim değiştirmek istiyorsun o zaman?

BAŞKAN - Lütfen devam edin.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) - Şimdi, o zaman hepimizin insan olarak, siyasetçi olarak, devlet adamı olarak empati yapmamız lazım. Onların yerinde biz de olabilirdik Allah muhafaza, olmadık elhamdülillah

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 54

çünkü Türkiye Cumhuriyeti devletin bir geleneği var. Biz rejim değiştirme davasında olsaydık yedi-sekiz sene Suriye rejimiyle en iyi ilişkileri kurmazdık. Hiçbir zaman, hiçbir yerde -şimdi Bahreyn ve Suudi Arabistan için gene aynı şeyleri söylüyorum, onlar için de- kimseye biz "Kalkın, ayaklanın, rejim değiştirin." demedik.

MÜSLİM SARI (İstanbul) - Ama oradaki masumlar için ne yapıyorsunuz?

BAŞKAN – Bir dakika, lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bir dakika, müsaade et de bitireyim ama ya Sayın Sarı. Bakın, bir mantık silsilemi bitirmeme izin vermiyorsunuz.

Orada insanlar Suriye'de ayağa kalktığı anda, barışçıl gösterilere müdahale edildiğinde ve insanlar ölmeye başladığında uyardık, şehirler toptan imha edilmeye kalktığı anda tavır koyduk. Bunun rejim değiştirmekle alakası yok.

Bahreyn konusunda, Bahreyn'e gidip de muhalefetle, bütün kesimlerle konuşup, bütün Bahreyn yöneticileriyle tekrar bir araya gelip iki çatışan muhalif tarafı bir araya getiren tek Dışişleri Bakanı benim Sayın Sarı. Ve bu konuda da Bahreyn Dışişleri Bakanı Ankara'dayken onun yanında kanaatimi paylaşan da benim. İran ve Suudi Arabistan'la telefonla görüşüp Bahreyn konusunda mümkün olan en suhuletli geçişi sağlamak için çaba sarf eden de bizim ama hiçbir kimseye ne Körfez'e ne başka bir yere "Ayaklanın." gibi bir çağrı yapmadık, yapmayız; Suriye halkına da yapmadık.

MÜSLİM SARI (İstanbul) - Hayır, oradaki yöneticiler sizi dinlediler mi yani o yüzden mi bir tavır takınmadınız?

BAŞKAN - Evet, lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Suriye halkına da yapmadık.

Şimdi, sorumlu kim, özne kim tanımlanmadan bir cevap bulamayız. Eğer şunu diyorsanız o zaman insafınıza sığınıyorum: "Suriye'de 150 bin insanın ölümü, 7 milyon insanın yerinden edilmiş olması, 2 milyon mültecinin sorumlusu Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti." diyorsanız o zaman insafınıza artık sığınırım. Ama "Bunun sorumlusu Beşar Esad'dır ve rejimin uyguladığı yöntemlerdir." diyorsanız, işte o zaman konuşmaya başlayabiliriz, o zaman eleştirilerinizi daha dikkatlice dinlerim. Peki, bu tarafta bir sorun, Ürdün'e, Irak'a, Lübnan'a sığınan mülteciler kimden kaçarak sığındılar? Yani bir ülkede ülke nüfusunun yarısı yerinden edilmişse başka bir ülkenin bundan suçlanması mümkün mü? Şimdi, ne olur, kendi kendinize sorun. Onun için, gitti ya Sayın Atıcı, ilk defa Esad'a "zalim" dediği için teşekkür ettim çünkü duymadık bu sözü biz. Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetine ağızdan ve aleni, yüce Meclisin çatısı altında her türlü ithamda ve ilzamda bulunacaksınız, Esad yönetimini sorumlu görmeyeceksiniz ve özneyi gizleyeceksiniz. Suriye'de insanlar öldürülüyor. Kim öldürüyor? Öldüren, Esad'dır; sonra da öldüren, sizin dediğiniz, El Kaide örgütlerinin devreye girmesidir. Ama El Kaide'nin ve ona bağlı örgütlerin devreye girmesi 2012 yılıdır. Bir buçuk yıl sonra ortada bir bataklık oluşturmuşsa bir rejim ve o bataklık içinde her türlü haşerat türemişse onlar çıkar. Biz hiçbir zaman...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Haklı çıkarmaz!

MÜSLİM SARI (İstanbul) – El Kaide'ye "haşerat" mı diyorsunuz yani?

BAŞKAN – Lütfen, lütfen...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Müsaade edin.

Biz defaatle söyledik, Sayın Başbakanımız söyledi, ben söyledim ama yetmiyorsa bir daha söylüyoruz: El Kaide dâhil, kim radikal örgüt anlamında, terör örgütü anlamında faaliyet gösteriyorsa bunların hepsine karşıyız, hiçbirine tolerans ve tahammül göstermemiz mümkün değildir. Bunu da dünya da bilir, herkes de bilir. Ama şimdi siz özellikle Türkiye'ye dönük olarak uluslararası basında ve meşhûk bir şekilde çıkan haberler, anonim haberler, "Şu yetkiliye göre şöyle." gibi haberler üzerinden kendi ülkemizi ilzam etmeye başlarsak bunun sonu yok. Tek öznesi vardır Suriye'deki mezalimin ve sorunların, o da Esad yönetimin uyguladığı baskın, kanlı yöntemdir.

Şimdi, bir konuyu, tekrar vicdanınıza sığınarak... Bunu Irak'taki kardeşlerimizle de konuştuk: Mezhep meselesi. Türkiye Cumhuriyeti devleti demokratik, laik hukuk devletidir ve Türkiye Cumhuriyeti devletin hiçbir hükûmeti mezhep temelli, etnik temelli politika takip etmez. Bunu yapmadığımız için Beşar Esad Nusayri olduğu hâlde en iyi ilişkileri kurduk çünkü -ben her yerde söyledim- Türkiye, ikinci büyük Nusayri devlettir. Nusayri kardeşlerimize Suriye'de bir zulüm olursa onlara da sahip çıkacak olan biziz. Hiçbir şekilde Nusayri kardeşlerimizin birileri tarafından istismar edilmesine de izin vermiyoruz. Türkiye, en büyük Kürt nüfusa sahip devlettir. Evet, sınırlarımız ötesindeki bütün Kürtler kardeşlerimizdir. Onların kaderi ile ilgilenmek bizim, onların akrabası olan Türkiye'deki Kürt kardeşlerimize, Nusayri kardeşlerimize olan bir borcumuzdur. Bundan da hiçbir zaman tereddüt de etmeyiz, hiçbir şekilde de gıcınmayız. Gururla söylüyorum, Kerkük'teki Türkmen'e, Erbil'deki Kürt'e, Kamışlı'daki Kürt'e, Lazkiye'deki Nusayri'ye, Halep'teki Sünni'ye, Bayırucak'taki Türkmen'e aynı ölçüde sahip çıkarız. Tek ayırım noktası yaparız: Mazlum mu, zalim mi? Biz tam bu suçlamalar olurken Mısır'da darbe olduğunda Sisi'nin Sünni mi olduğuna baktık mı? Aynı net tavrı aldık. Peki, Irak'ta Maliki'yle en iyi ilişkileri kurduğumuz dönemde Maliki'nin Şii olduğunu bilmiyor muyduk? Şimdi o soruya ayrıca geleceğim, "Politika değişiyor mu?" sorusuna. Ama hiçbir şekilde mezhep ayırımı yok, emin olunuz. Arkadaşlarımız zikretti, Necef ve Kerbela'ya gittim. Valisinden orada sokakta gezen insana kadar tek bir kişi dönüp de benim Sünni olduğum veya Sünnicilik yaptığım gibi bir şeyle yaklaşmadı, tek bir eleştiri getirmedi, hepsi kucakladı.

MUSA ÇAM (İzmir) – Nezaket göstermişler!

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Yapma ya, yapma!

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Sen de nezaket göster de dinleyelim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Hepsini kucakladı, hepsi kucakladı.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sizin göstermediğiniz nezaketi göstermişler!

BAŞKAN – Lütfen, arkadaşlar, lütfen...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bugün dünyada -bu milletin vicdanı ve başarısı olarak telakki ediyorum- bir hafta sonrası için bile düşünebiliriz, Basra'ya girip Şii kardeşlerle kucaklaşabilecek, Erbil'e gidip Kürt

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 55

kardeşlerle kucaklaşabilecek, Kazimiye’de öğle namazı, Azamiye’de akşam namazı kılabilecek, Musul’a gidip Sünnilerle kucaklaşabilecek, Kerkük’e gidip Türkmenlerle kucaklaşabilecek başka bir bakan yoktur. Ben bunu gururla yapıyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – İçinden geldiği için değil.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Ve her birine de, Erbil’de Kürt’le konuşurken Türkiye’deki Kürt kardeşlerimin diliyle konuşuyorum, Kerkük’te Türkmen kardeşlerimizle bir Türkmen olarak konuşuyorum, Şii Basralı kardeşlerime geldiğime hâlâ Kut-ül Amare’den kalan ay yıldızlı aşiret sembollerinin altında konuşuyorum, Kerbela’ya, Necef’e gittiğimde de Hazreti Ali’ye, İmam Hüseyin’e en büyük ruhi bağı hissedene, muharrem ayını gerçek anlamda idrak eden birisi olarak, bir Müslüman olarak konuşuyorum. Bunda da bir fark gözetmeyiz, mezhep konusunu bizim üzerimize yapıştırmak isteyenler...

MUSA ÇAM (İzmir) – Onun için üçüncü köprüye “Yavuz Sultan Selim” ismini verdiniz değil mi? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Lütfen, lütfen...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Yavuz Sultan Selim tarihî bir şahsiyettir.

UGUR AYDEMİR (Tokat) – Ne alakası var ya!

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Biraz tarih okuyun, tarih.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – “El Kaide’ye tutumunuz ne?” sorusu... Galiba Hasip Bey’indi. PYD ile ilgili tutumumuza geliyorum yani Suriye’deki kesimler, Suriye politikası bağlamında PYD ile ilgili sorular geldi yani Kürt... Bizim için, Suriye’de hiçbir kesimin diğer bir kesime üstünlüğü yoktur, hiçbir kesimin de diğer kesiminden ayrıcalığı, negatif ayrıma tabi tutulacak yönü yok. Bizim Suriye’deki Kürt kardeşlerimizden, PYD de dâhil, istediğimiz 3 ana mesele vardı. Hatırlayacaksınız, geçen sene özellikle Kamışlı, Afrin ve Kobani’de yaşanan olaylar üzerin Erbil’e gittim, Kürtlerle görüştim. Sonra onları Türkiye’ye çağırdık, Türkiye’de de görüştim. Salih Müslim PYD lideri olarak Türkiye’ye de geldi. Biz Suriye’deki herkesin önce bizimle konuşmasına önem veririz kim olursa olsun. Bugünlerde de Suriye hepimizin şeyi altında, Suriyeli Nusayriilerin toplantısı var İstanbul’da. Onlara da sürekli katılıyorum, Nusayri kardeşlerimizin her türlü şeyiyle de ilgileniyoruz.

PYD’den 3 talebimiz oldu, bunu da ben basına açık bir şekilde söyledim: 1) Rejimle iş birliğini kes ve rejimin zulmüne alet olmayın. 2) Muhalefete katıl, sivil muhalefetin yöntemleriyle davran ve muhalefetin parçası olun. 3) Suriye’nin geleceğini böyle önden belirleyecek şekilde tek taraflı adım atmaya kalkışmayın. Çünkü bu adım atılırsa başka adımlar da gelir, Suriye’yi bir arada tutmak mümkün olmaz. Bu 3 şartın yerine gelmesi hâlinde her an sizlere de kapımız açıktır denildi. Türkiye’deki çözüm sürecine paralel olarak da aslında PYD’nin eline altın bir fırsat sunduk. Tercih edeceklerdi, ya Türkiye’nin ve Suriye halkının yanında yer alacaklardı ya Sureyi rejiminin. Başta olumlu sinyaller verdiler, olumlu bir tavır sergilediler ve onun karşılığını da bizden gördüler ama maalesef sonra, özellikle son bir iki ayda Suriye rejimiyle yakın temas içinde muhalefete aralarına mesafe koydular. Buna karşılık da muhalefet Cenevre II’ye giderken bizim de tavsiyemizle Suriye Kürt Ulusal Konseyini -ki Abdül Hakim Başar yönetiminde- ve PYD’nin baskılarından müşteki bütün Kürtleri temsilen muhalefete iş birliği içine girdiler, muhalefetin içine girdiler. Cenevre II hazırlıklarına da muhalefeti genişleterek girdik. Dolayısıyla, PYD’nin tercihi kendi tercihi olacak. Eğer Türkiye’nin yanında yer alırsa bölgede kim olursa olsun kazanır ve bizimle birlikte olur ama Türkiye’nin karşısında yer alanlar için de tutumumuz bellidir. Bu konuda da herhangi bir şekilde gri bir alanda kalarak oportünistçe bir tavır sergilemeyi doğru bulmayız.

Yine, kimyasal silahlarla ilgili...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kucak açarsınız, onları da Barzani’yi karşıladığınız gibi kırmızı halılarla karşılarsınız.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Barzani konusuna ayrıca geleceğim Sayın Akçay.

Kimyasal silahlar konusunda Birleşmiş Milletler raporunu açın. Birleşmiş Milletler inceleme heyetinin bütün verileri Suriye rejimini işaret eder ama görevi o hükmü vermek olmadığı için o hükmü Uluslararası Ceza Mahkemesi bir gün verecek. Bizim kendi istihbari bilgilerimiz, bütün diğer ülkelerin istihbari bilgileri ve Birleşmiş Milletler raporunun kendisi Guta’da yapılan, Muaddamiye’de yapılan kimyasal saldırının rejim tarafından yapıldığı konusunda tek bir şüphe ortaya koymaz, hiçbir şüphe yoktur. Eğer şüphe olsaydı rejim elindeki kimyasal stoku vermeyi kabul eder miydi? Rejim elindeki kimyasal stoku vermek suretiyle aslında cezadan kurtulmaya çalışıyor. Yani suç işlemiş bir çocuğun bütün suç aletini getirip bunu vereyim de beni affedin demesi gibi okulda. Affedilmeyecekler. Rejimle birlikte kimyasal silahların videolarını görüp de hâlâ Suriye rejimine meşru diyen bazı arkadaşlarımızın burada olmasından hicap duyuyorum. Kendi halkına kimyasal silah kullanmış bir yönetim meşruiyetini kaybeder.

Bu çerçevede Suriye politikasının bundan sonraki seyrini sordu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, özür diliyorum. Neden hicap duyduunuz?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Kendi halkına karşı kimyasal silah kullanan...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Olabilir.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Tamam.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Belki...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bir arkadaşımız “Meşru yönetim” dedi de onun için.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Evet, ben söyledim.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Tamam. Mevlüt Bey “Zalim” diyor. Aranızda konuşun.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bu süreçte Batılı müttefikler nerede? Onu söyleyin bana. Yani Türkiye neden durumdan vazife çıkardı? Amerika nerede? İngiltere nerede? Fransa nerede?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bakınız, şimdi diğer dış politika değişimiyle ilgili sorular geldi. Daha önce Sayın Korutürk’ün “Suriye’yle ilgili bundan sonraki adımlar...” Bundan sonra biz Cenevre-2’nin bir an önce toplanması için elimizden gelen çabayı gösteriyoruz. Suriye muhalefeti katılma kararı aldı bildiğiniz gibi, bizim de

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 56

telkinimizle. Amerika'da da görüşmeler yaptık, yarın Rusya'da yapacağız, pazartesi günü İran'la konuşacağız; biraz önce ara verildiğinde -onun için beş dakika geciktim- Fransa Dışişleri Bakanıyla görüştüm. Bütün ilgili taraflar görüşüyoruz ve o taraflar için de o çalışmalarını yürütüyoruz. Bu arada kendisine...

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Sonuç ne olacak Sayın Bakan?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Sonucu herhâlde...

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Öngörünüz nedir, tahminiz nedir? Onu soruyorum.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bir kere bu süreç içinde uluslararası toplum şu ana kadarki gecikmesinin farkında. Bir an önce çözüm için bastırıyor. Bizim gördüğümüz sonuç Londra bildirisinde ilan edilmiştir, 11 ülkenin Londra bildirisinde. Bu süreç açık uçlu olmayacak, Suriye'de eli kana bulaşmış kimse bu sürecin içinde olmayacak. Tam yetkiye sahip yeni bir geçiş hükûmeti kurulacak.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Siz de olmayacaksınız.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Eğer bizi Beşar Esad'la karşılaştırıyorsanız sizi Allah'a ve millete havale ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben sizi Allah'a, millete havale ediyorum.

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Sayın Özel... Sayın Özel...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Yeter bel!

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Pes yani ya!

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir de "Mezhepçilik yapmadık." diyorsunuz. "53 tane Sünni vatandaşımız öldü" diyor Başbakan. Mezhepçilik yapıyor.

BAŞKAN – Sayın Özel...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Ya bu özel kanunu konuşuyoruz.

BAŞKAN – Sayın Özel...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Her sefer aynısını yapıyorsunuz ya!

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Hayret bir şeysin ya! Mezhepçilik yapmıyormuş.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – O 53 vatandaşımızı öldüren...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Burayı karıştırmak için mi geliyorsun?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kim karıştırıyor.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Bir sus da dinle!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hadi oradan!

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Ayıp, ayıp! Bu kadar olmaz ya!

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – 53 vatandaşımızı katleden cani Şam'da oturuyor, Reyhanlı katliamını yapan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben zaten size şunu söylemeye çalışıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özel... Özel... Böyle bir usul yok ya!

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – 53 vatandaşımızı katleden cani...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Dinle ya! Dinle ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Katili de mağduru da mezhebine göre ayıramazsınız.

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Özel...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Sen kes!

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir dakika lütfen ya...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Böyle bir şey olur mu ya!

BAŞKAN – Bir dakika...

Sayın Özel, lütfen sükûnetinizi muhafaza edin, ortalığı karıştırmayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bakan provoke ediyor.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Ne soru soruyor... Sen bana...

BAŞKAN – Ortalığı karıştırmayın.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bakan provoke ediyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Her soru sorana bir laf sokuyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Cümlelerin sonunu dinle.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun lütfen, siz devam edin.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Şimdi...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Her soru sorana bir laf sokuyor. Böyle bir şey olur mu ya?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Soru sormayacaksınız. Sizin sorularınızı dinledim ben. Siz dinleyeceksiniz şimdi.

(Oturum Başkanlığına Başkanı Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Çok ayıp! Çok ayıp! Çok ayıp!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Laf atıyor.

BAŞKAN – Çok ayıp! Çok ayıp!

Buyurun Sayın Bakan, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 57

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Biz dinledik saatlerce. Soru sorma diye bir şey yok ki. Benim anlattığımı dinleyin, sorunuzu sordunuz, niye tekrar tekrar beni Beşar Esad'la...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sadece cevap verseniz.

BAŞKAN – Sayın Özel, lütfen...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Siz beni nasıl kendi halkını katleden biriyle karşılaştırabilirsiniz!

(AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Lütfen... Lütfen...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sizin ne...

BAŞKAN – Sayın Çetin... Sayın Çetin... Sayın Çetin...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Nasıl karşılaştırırsın Türkiye Cumhuriyeti devleti Dışışleri Bakanını? Bizi kimyasal silah kullanan bir katille nasıl karşılaştırırsın, hangi hakla karşılaştırırsın? El Kaide'yle nasıl karşılaştırırsın?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bütün dünya arkandan gülüyor.

BAŞKAN – Sayın Özel... Sayın Özel...

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – “Zalim demedi mi? Zalimi mi savunuyorsun?”

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biz de zalim diyoruz. Mezhepçilik yapmıyoruz.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Sen zalimi savunuyorsun. Türkiye Cumhuriyeti'nin Dışışleri Bakanına hakaret ediyorsun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Mezhepçilik yapıyor, Bakan mezhepçilik yapıyor, mezhepçilik.

BAŞKAN – Lütfen... Lütfen...

Buyurun Sayın Bakan.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Siz zalimi savunuyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Başbakan da yapıyor, Bakan da yapıyor.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Sana bunun hesabını sorsun bu millet.

(AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar... Sayın Çam... Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – 12 Haziran 2011 seçimlerinden önce Başbakan mitinglerde Kemal Kılıçdaroğlu'nun nereli olduğunu, hangi mezhepten olduğunu söyleyerek onu seçim meydanlarında yuhallattı.

(AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Çam... Arkadaşlar, lütfen ya, lütfen...

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Ayağa kalkma. Sen jandarma marşını söyle.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar...

Buyurun Sayın Bakan.

MUSA ÇAM (İzmir) – Gel, kulağına söyleyeceğim.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Söyle, söyle, kameraların karşısında söyle.

MUSA ÇAM (İzmir) – Gel, kulağına söyleyeceğim.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Otur yerine!

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen... Lütfen...

MUSA ÇAM (İzmir) – Osman, gel, kulağına söyleyeceğim.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Gel, kulağına üfleyeceğim.

BAŞKAN – Lütfen...

Buyurun Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Sükûnetle sorulara cevap vermeye çalışıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Ama gerçekten çok üzülüyorum, yani burada...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bizim Meclisimizin üslubuna yakışmıyor.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Ne gerek var, bir saat uzun bir süre.

BAŞKAN – Lütfen... Lütfen...

Buyurun Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Şimdi, dış politikadaki değişim konusu gündeme getirildi. Dinamik şartlar değiştiğinde tabii ki dış politikada yeni değerlendirmeler yapılır. Ama özellikle son dönemde İran ve Irak'la ilişkilerimizdeki gelişme, bu konuda eğer kastedilen buysa, herhâlde takip ediyorsunuz, İran'da bir yönetim değişimi oldu ve İran kendi politikalarını da ciddi şekilde gözden geçirerek birçok jestle uluslararası alana açılmaya çalışıyor. Tek taraflı bir değişim değil bu. İran'daki değişim İran'ın politikalarına yansıtacak yeni bir söylemin benimsenmesi, tabii ki bizim de İran'a yaklaşımımızı gözden geçirmemizi beraberinde getirir. Şunu da bilin: Irak'la ilgili benim ziyaretim öncesinde, Sayın Nuceyfi Türkiye'ye gelmeden önce de Sayın Maliki'nin, Sayın Nuceyfi'yle, Sayın Maliki'nin Sayın Barzani'yle görüşmeleri oldu. Dolayısıyla Irak içinde zaten tansiyon düştü. Türkiye ile Irak arasında bir ikili problem yoktu. Irak içindeki sıkıntıların Türkiye'ye ve bölgeye yansımaları vardı. Bu tansiyon düştükçe Irak'la ilişkilerde de yeni bir dönemin önü açıldı. Yani bunlar, hiçbir şekilde Türkiye'nin kendi politikalarını revize etme ihtiyacıyla sadece izah edilemez. Kaldı ki o da yapılabilir. Yani bunda yanlış olan bir şey yok. Ortada uluslararası şartlar dinamik şekilde seyrederken tabii ki politikalar gözden geçirilebilir. Ama gerek İran gerekse Irak konusunda...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 58

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Mısır Sayın Bakanım?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Ama şimdi sürekli sorarsanız... Bir bitireyim, ondan sonra.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar... Lütfen... Yok böyle bir şey ya! Ne kadar sabırsız ya!

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Böyle olmuyor ki. Olmuyor yani.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Seni görevlendirdiler mi Müslim?

BAŞKAN – Sayın Sarı, verilen cevaplardan rahatsız mı oluyorsunuz?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Gerçekleri öğrenmek istiyoruz.

BAŞKAN – Ya, o zaman susun dinleyin ya. Lütfen ya... Lütfen ama ya!

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Başkan, biraz objektif olmanız lazım.

BAŞKAN – Objektif olmaya çalışıyorum.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Siz bugün objektif değilsiniz.

BAŞKAN – Hayır efendim, objektif olmaya çalışıyorum.

Bakin, bir arkadaşımız... Bakın... Lütfen...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Objektif olabilir misiniz?

BAŞKAN – Bir arkadaşımız buradan size karşı bir şey söylemedi ya. Lütfen... O kadar ithamda bulundunuz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ben ne dedim?

BAŞKAN – Ben sizi kastetmiyorum, genel olarak söylüyorum. Sizi kastetmiyorum.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Biz size sabrediyoruz, siz bize niye sabretmiyorsunuz ya?

ÖZGÜR ÖZEL – Ne dedi?

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Ya, bırak Allah'ını seversen ya! Sen niye geldin buraya? Ortalığı karıştırmaya mı geldin?

BAŞKAN – Lütfen...

Buyurun Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Müsaade ederseniz bir bitireyim, eksik kalan şey varsa yine konuşuruz. Ama Suriye dediğimde Bahreyn...

BAŞKAN – Sayın Bakan, ilave beş dakika süre veriyorum. Yeterli midir?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Şimdi, Mısır dâhil, İran'la Irak'la ve diğer bölge ülkeleriyle ilişkilerimiz tabii ki dinamik şartlara bağlı olarak ve o bölgedeki, ülkedeki değişimlere bağlı olarak tekrar değerlendirilir, İran ve Irak'ta olduğu gibi. Mısır'da tutumumuz ilkeseldir ve bunu bütün dünya biliyor. Türkiye'de demokratik yolla iş başına gelmiş bir hükûmet -adil ve şeffaf seçimlerle- başka bir yerde herhangi bir askerî darbeye iktidara gelmiş olan bir yönetimle bu anlamda ilişkilerini hiçbir şey olmamış gibi sürdüremez.

Sayın Tantavi ile olan görüşme ise Sayın Korutürk veya siz mi sormuştunuz?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Evet.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bilindiği gibi Tantavi geçiş yönetimi olarak kuruldu ve şeffaf, adil ve hür seçimlerle iş başına gelmemiş bir yönetime karşı halkın tepkisi sonrası ortaya çıktı. Ama Mursi'yi çok eleştirenler oldu. Yalnız Sayın Mursi'nin hür, adil ve şeffaf bir seçimle iş başına geldiği konusunda hiç kimse şüphe beyan etmedi. Bir tarafta otuz üç yıl bir demir yumrukla kendi halkını idare etmiş ve halkın tepkisiyle iktidara gitmiş bir yönetimin sonra geçiş sürecini üstlenen bir askerî yönetim var, yani bir geçiş yönetimi var ve suhuletle de ülkeyi seçime götürmüştür. Tantavi o bakımdan da takdiri hak etmiştir. Diğer tarafta ise bütün dünyanın gözü önünde hür ve adil seçimlerle iş başına gelmiş olan Sayın Mursi var. Ona karşı yapılan şey darbedir. Onun için de tutumumuz net ve açık olmuştur.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama elçimizi geri gönderdiniz?

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Allah Allah!

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Değişikliği soruyorum Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Sayın Sarı, lütfen...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Elçi tabii ki geri gidecek. Elçi oradaki Türk menfaatlerini korumak üzere gidiyor.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Soruları sorduk.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Sayın Sarı, biz karışıyor muyuz?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Değişikliği anlatıyor o yüzden.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, Allah aşkına bir söyle ya, biz size karışıyor muyuz?

BAŞKAN – Lütfen Sayın Aydemir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İktidar muhalefete karışmaz, muhalefet iktidara karışır. Bizim görevimiz sizin yanlışlarınızı söylemek.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Hayret bir şey ya!

BAŞKAN – Sayın Baştopçu, lütfen...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Senin ne hakkın vardır ama muhalefetin iktidarı...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Bir dinle, dinle!

BAŞKAN – Sayın Baştopçu... Sayın Baştopçu...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Muhalefetin Mecliste olduğunu hatırla artık.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biz size karışıyor muyuz?

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar...

Sayın Özel, lütfen...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 59

Sayın Bakan, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Şimdi, Türkiye Cumhuriyeti büyükelçileri...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Demokrasi muhalefet varsa demokrasidir.

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İktidar derler ama muhalefetsiz demokrasiye demokrasi demezler.

BAŞKAN – Sayın Özel...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Demokraside saygı var, saygı. Saygı var demokraside.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bak, yine gelirsün özür dilemeye.

BAŞKAN – Sayın Özel... Sayın Özel...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kimden özür dileyeceğim?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Gelip özür diliyorsun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Nereden özür dileyeceğim ben?

BAŞKAN – Sayın Özel... Sayın Aydemir...

Buyurun, Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Türkiye Cumhuriyeti büyükelçileri savaş şartlarında dahi görev yaparlar.

BAŞKAN – Lütfen dinleyiniz.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Onların görev yapması, görevlerine geri dönmesi en doğal olanıdır.

BAŞKAN – Sayın Sarı, dinliyor musunuz? Sizin sorunuz.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bu, o yönetimle ilgili olarak Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetinin aldığı tutumunu değiştirmez. En zor şartlarda bile büyükelçilerimiz görev yapar, ta ki -Suriye’de olduğu gibi- görev yapma şartları ortadan kalkana kadar. Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçisinin geri çağırılması istişari mahiyettedir, istişareler yapıp geri gönderilmiştir.

Şimdi, komşu ülkelerle ilgili olarak çok söz söylendi, sürekli geçen sene de duyduğumuz şeyler tekrar edildi. Türkiye’nin doğrudan, dolaylı 14 komşusu var ve bunların Suriye, Ermenistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi hariç herhangi biriyle şu anda yaşadığımız bir sıkıntı yok, herhangi biriyle diyalog kapılarımız kapanmış değil. Kaldı ki izah da ettim, Kıbrıs bağlamında Güney Kıbrıs Rum Yönetiminden bir temsilci dahi kabul etme aşamasındayız Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin Atina’ya giden temsilcisine paralel olarak.

Bu çerçevede bir soru da Ermenistan konusunda geldiği için zikredeyim komşular bağlamında. Evet, Karadeniz Ekonomik İşbirliği toplantısı dolayısıyla mutadî veçhiyle bütün üye ülkelere olduğu gibi Türkiye’ye de davet iletilmiştir. Bu son derece doğaldır, normaldir, aynen Ermenistan’ın İstanbul’da Karadeniz Ekonomik İşbirliği sekretaryasında bayrağının dalgalanması gibi ve bu toplantıların hepsine de Erivan’da da yapılsa Azerbaycan da temsilciyle katılır. Yani ülkelerin problemli ve kritik olmaları, kriz içinde olmaları bu toplantılara katılmayı imkânsız kılmaz. Biraz önce sunuşta da zikrettiğim gibi, zaten bir sıralama içinde Sayın Sarkisyan, Sayın Aliyev buluştu, Sayın Başbakanımızın, Sayın Cumhurbaşkanımızın Aliyev’le görüşmeleri oldu. Amerika’yla, Fransa’yla yürüttüğümüz temaslar var, Rusya’yla yarın görüşeceğiz. Bu çerçevede Karabağ sorununun çözümü için ne gerekiyorsa gereken her türlü adımı atmaya kararlıyız.

Bu Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü’nün bir arazisiyle ilgili olan iddia yalanlandı, tekzip basında yayınlandı. Herhangi bir şekilde Azerbaycan’dan bağımsız ve ayrı yapılmış hiçbir çalışmamız söz konusu değildir.

Şimdi, noktasal olarak gelen bazı sorular vardı, tek tek onlara da süratle cevap vermeye çalışayım. Gizem Akhan Hanım’ın durumuyla ilgili tutuklandığı andan itibaren Başkonsolosumuz Tanju Bey hem kendisiyle sürekli temas hâlinde oldu hem de ailesiyle. Dün akşam ben annesiyle konuştum, bir gün önce de Başkonsolosumuz kendisiyle görüşmüştü, her türlü ihtiyacı konusunda sürekli temas hâlinde olundu; geçen hafta da ben bir an önce serbest bırakılması ve hukuki sürecin tamamlanması için Sayın Lavrov’a şahsi bir mektup yazdım. Bugün de gelen haberle bildiğiniz gibi kefaletle serbest bırakıldı. Greenpeace açıklama yaptı bu 60 bin doların kendileri tarafından ödeneceğine ama ödenmemesi hâlinde Türkiye Cumhuriyeti devleti hiçbir vatandaşını yarı yolda bırakmaz. Bu, devletin kudretidir. Kenya... (CHP sıralarından gürültüler)

Evet, tabii tabii. Sadece Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri değil, genel başkanları yardımcıları ve Türkiye-Rusya Dostluk Grubu Başkanı Sayın Salih Kapusuz da oradaydı. Yarın Başbakanımızla da inşallah Putin’le görüşüldüğünde bundan sonraki aşamalar planlanır.

Gururla ve iftiharla söylüyorum, bir tek vatandaşı için Kenya’ya ambulans uçak göndermiş bir ülkeden bahsediyoruz, Türkiye Cumhuriyeti devletinden bahsediyoruz. Bir tek TİKA mensubu için çöle helikopterle inip Somali’den alıp Ankara’ya tedaviye getirmiş bir Türkiye Cumhuriyeti devletinden bahsediyoruz. Hiçbir vatandaşımız dünyanın hiçbir köşesinde sahipsiz ve tek başına bırakılmamıştır. Bu da her zaman iftiharla Dışişleri Bakanı olarak da, Türkiye Cumhuriyetleri Hükûmetlerinin temsilcisi olarak da, devletin temsilcisi olarak da gururla takip ediyorum.

Tabii, Libya’dan çıkardığımız 25 bin vatandaş ve diğer birçok vatandaşlarla ilgili yaklaşımımız da malum. Barzani’yle ilgili, Irak politikası bağlamında söyleyecektim, Sayın Barzani, Irak Anayasası’na göre bölgesel yönetimin hukuken de tanımlanmış Başkanıdır. Türkiye Cumhuriyeti devleti bir bütündür. Dış misafirlerimiz İstanbul’a nasıl rahatlıkla gelebilirse, Konya’ya gelebilirse, Diyarbakır’a da gider. Diyarbakır bu anlamda negatif olumsuz ayrıcalığa sahip değildir. Diyarbakır da diğer şehirlerimiz gibi bundan sonra, daha çok dış misafir ağırlayacak ve biraz önce söylediğim gibi Türk, Arap, Türkmen, Kürt, Sünni, Şii, Nusayri hiçbir ayırım yapmadan tek bir vatandaşımızın -Süryani dahi- yurt dışındaki akrabası bizim akrabamızdır, bizim kardeşimizdir; onları da burada ağırlamaktan büyük mutluluk duyarız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 60

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Bakanım, bu haritaya ne diyorsunuz efendim? Bunu bir izah ettirmeniz lazım. Ermenistan büyük Ermenistan haritası yayınlıyor, Barzani büyük Kürdistan haritası yayınlıyor. Buna ne diyeceksiniz?

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Ne oluyor?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ne demek “Ne oluyor?” söyleyecek iki çift lafınız yok mu? İki çift lafınız kalmadı mı bu haritalara?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Onlara her türlü tepkiyi dünyanın her yerinde veriyoruz. Bırakın... Bu tür haritaları...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Tasnif mi ediliyor?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tasnif ediliyor.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Hayır, hayır.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Sayın Bakan, sorularımızı geçiştiriyor.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bir dakika müsaade edin, bitireyim.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, lütfen toparlayabilir miyiz?

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – EXPO 2020’ye katılım konusunda bir şüphe beyan edildiği söylendi. Söz konusu değil, böyle bir durum söz konusu değil.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – EXPO 2015’i sordular Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – 2015 de dâhil.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – 2015’e katılım...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Hayır hayır, tabii tabii, öyle bir şey söz konusu değil.

Sayın Sümer Oral’ın, ki kendisine nezaketi dolayısıyla teşekkür ediyorum, devlet adabı içinde her zaman son derece nazik.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Dolayısıyla, bizi nezaketsizlikle suçluyor.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Hayır.

BAŞKAN – Ya, öyle bir şey yok Sayın Akçay ya, lütfen ya. Herkes...

MUSA ÇAM (İzmir) – “Devlet adabı.” diyor Sayın Bakan.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ortamı geren Bakanın konuşmaları.

BAŞKAN – Hayır, efendim hayır ya. Lütfen, arkadaşlar lütfen ya.

MUSA ÇAM (İzmir) – “Adaplı” ve “adapsız” diye ayırt edemez.

BAŞKAN – Lütfen, arkadaşlar, lütfen ya.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu, böyle bir başlangıçta sonra çıkıyor, dikkat edin..

BAŞKAN – Lütfen, Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Demin bana yaptı, şimdi Sayın Akçay’a yaptı, herkese yapıyor

BAŞKAN – Sayın Özel, lütfen.

Buyurun Sayın Bakan. Lütfen...

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Sayın Kerry’nin, Sayın Lavrov’la yaptığı mutabakat - sadece vakıayı ortaya koymak açısından söylüyorum- sonrasında Berlin’e, Paris’e, Londra’ya gidildi, sonra bize haber edildi dendi. 14 Eylül’dür aralarındaki mutabakat, cumartesi günüdür; ben kendisiyle 3 kez telefonda konuştum, öncesinde ve sonrasında. Paris toplantısı, benim de katıldığım toplantı da 16 Eylül’dür. Arada Kerry’nin de, Lavrov’un da herhangi bir başka şehre gitmesi söz konusu değil, beraber veya ayrı bir şekilde, sadece tashihi anlamında söylüyorum.

Türkmenistan ve Özbekistan’la ilgili getirilen hususlar... Bakınız, Türkmenistan’da şu anki Yabancı Yatırımlar Ajansında kayıtlı 600’den fazla Türk firması bulunmaktadır. Türk müteahhitlik firmalarının Orta Asya’da en çok proje üstlendikleri ülkedir. Bugüne kadar Türkmenistan’da Türk firmalarınca üstlenilen proje sayısı 700’e yakın olup toplam proje tutarı 35 milyar ABD dolarıdır ve bu anlamda da Türkmenistan’da 1’incidir Türkiye.

Özbekistan’da sahip olduğu firma sayısı itibarıyla Türkiye Rusya’dan sonra 2’nci sıradadır. 100’ü temsilcilik olmak üzere toplam 700 Türk sermayeli firma bulunmaktadır. Söz konusu firmalar yaklaşık Özbekistan’a 50 bin kişilik istihdam sağlamaktadır.

Özbekistan ve Türkmenistan’ın ve Azerbaycan’ın... Azerbaycan’la da vize konusunu görüşüyoruz, bizim tarafımızdan güçlü bir irade var, Sayın Aliyev de burada... Fakat, sadece Türkiye’ye dönük değil, diğer ülkelere dönük de vize politikaları kısıtlayıcı bir politikadır. Sebebi budur. Türkmenistan’ın hiçbir ülkeye vize muafiyeti yoktur. Özbekistan’ın ise sadece eski BDT ülkelerine var. Dolayısıyla, sanki Türkiye’ye böyle bu ülkeler olumsuz bir tavır takınıyorlarmış gibi bir yaklaşım söz konusu değil.

Tek tek sorularda yine...

BAŞKAN – Yazılı da verebilirsiniz Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Peki, bazılarını yazılı olarak iletayim. Zaten diğer hususlara cevap bulundu.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Rabia konusunu ve Barzani konusunu cevaplamadı.

BAŞKAN – Barzani konusunu cevaplandırdı.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Cevap vermedi efendim.

BAŞKAN – Verdi.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Boru hattı anlaşması benim bildiğim iki ülke arasında yapılır, özerk bölgeyle boru hattı anlaşması yapılmaz.

DIŞİŞLERİ BAKANI AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bu konuyu... Şöyle: Şu anda Irak Merkezî Hükûmetiyle bölgesel yönetim arasında bu projeler konusunda bir mutabakat sağlanabilmiş değil. Ama, Anayasa’nın bölgesel yönetime

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 61

ve Merkezî Hükûmete verdiği paylar var. Türkiye, Kuzey Irak gibi en yakın komşusu olan bir bölgede 20 küsur, 27 ülke zannediyorum, enerji anlaşması için uğraşırken Türkiye buna kayıtsız kalamaz. Şu anda Sayın Maliki'yle, Merkezî Hükûmetle yaptığımız görüşmede de, son gittiğimizde taraflar arasında bu konuda bir anlaşma sağlanması yönünde biz de çaba sarf edeceğiz, onlar da çaba sarf edecekler. İnşallah, bir taraftan Kuzey Irak'taki enerji kaynaklarının Türkiye üzerinden Avrupa'ya aktarımı, diğer taraftan da Basra'dan başlayıp Türkiye'ye kadar uzanacak olan bir kuzey-güney hattı konusunda da belli mutabakat sağlandı.

BAŞKAN – Son bir şey alalım.

DIŞİŞLERİ BAKANİ AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Son konu Dışişleri Bakanlığının yapılanmasıyla ilgili. Sayın Loğoğlu -kendisi burada yok- yaptığımız teşkilat kanunu çerçevesinde bazı kanaatler izhar ettiler.

Şunu bütün dışişleri camiası olarak yine iftiharla söylüyorum: Dışişleri Bakanlığımız bünyesinde hazırlanmış Dışişlerinin kanunu 2010'da. Tamamıyla Bakanlığımız ihtiyaçları çerçevesinde ve aile yardımı, maaşlar, eğitim yardımı, teşvik ödeneği, sıla bilet ödemesi gibi on yıllardır – Sayın Korutürk burada- bekleyen sorunlar tek kanunla çözülmüştür. Eğer Dışişleri Bakanlığına sahip çıkılan bir dönem olmuştusa, bu Hükûmet döneminde. Bundan da ben bir bakan olarak da gurur duyuyorum.

Eğitim yardımı ve diğer birçok konularda herhangi bir çalışma yürütülmemiştir.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Sayın Bakan, Rabia...

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakan, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKANİ AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Bir gün geleceğine inanıyorum.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Bir gün geleceğine inanıyorsunuz. Terörist Türkiye'ye geliyor, Rabia Türkiye gelemiyor.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşım... Sayın Oğan, lütfen... Sorularını cevaplandırın. Yazılı olarak verebilir eğer almadıysa.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Soru sormama müdahale ettiniz, bari cevaba müdahale etmeyin!

BAŞKAN – Lütfen...

DIŞİŞLERİ BAKANİ AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Şimdi, dışarıdan atamalar konusunda bazı şeyler izhar edildi. Yine bir rakamla zikredeyim dışarıdan atamadan önce.

90'lı yıllarda Sayın Loğoğlu'nun müsteşarlığı döneminde orta kademdeki on beş yıllık bir meslek memurunun merkezdeki maaşı 700 dolar civarındaydı, şu anda 2.700 dolar civarındadır. Dışişleri Bakanlığına bu anlamda sahip çıkılmıştır.

Dışarıdan atamalar konusunda, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki dışarıdan atama oranı yüzde 30'dur. Birçok ülkede bu uygulama vardır. Devlet tecrübesine ve ehliyetine güvenilen dışarıdan atamalar yapılır ama şunu söyleyeyim: Esas itibarıyla şu anda bütün çabalarımıza rağmen Dışişleri Bakanlığımızda ciddi bir eleman eksikliği hâlâ sürüyor. Çünkü 90'lı yıllarda o kadar az –o sayıları biraz önce almıştım- Dışişleri memuru alınmış ki, maalesef, bugün bu hızlı büyüme ve genişleme döneminde yeterli sayıda diplomat bulamıyoruz. Keşke Sayın Loğoğlu döneminde çok daha fazla diplomat ileri görüşlü bir şekilde göreve başlatılmış olsaydı, şu anda bizim de bu konuda yeterli bir kapasiteye ulaşmamız mümkün olabilirdi.

Ha, 1995 ile 2001 yılları arasında dünya değişirken altı yılda sadece 165 Dışişleri mensubu göreve başlamış, 165 altı yılda. Şimdi o dönem alınmış olsa, şu anda elimizdeki büyükelçi veya genel müdür veyahut daire başkanı düzeyindeki havuz çok daha geniş olacaktı. Son teşkilat yasasından sonra ise 720 diplomat almak durumunda kaldık. 1995-2001, altı yıl. Yani şu andaki teşkilat yasasına duyduğumuz ihtiyaç ve diğer uygulamaların kökeninde son on yılların biriktirdiği ihmallere vardır.

Nihayetinde hepimiz Türkiye Cumhuriyeti devletinin itibarı, gücü için çalışıyoruz ve gelecek nesillere daha özgür...

FERİT MEVÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Loğoğlu'na sormayın da onun bakanına sorun.

BAŞKAN – Onun zamanında.

DIŞİŞLERİ BAKANİ AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Tamam, o anlamda söyledim. Bildiği dönem olduğu için ona atfen söyledim.

Nihayetinde, hepimiz, Türkiye Cumhuriyeti devletinin gücünü ve kudretini artırmak, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını barış içinde müreffeh bir ülkenin vatandaşları olarak dünyada onurla başı dik dolaştırmak için görev yapıyoruz.

Bir konuyu da, yine önem verdiğim için, -Sayın Ayaydın zannediyorum söylemişti- yurt dışında Türkiye Cumhuriyeti devlet adamlarına veya yetkililerine veya vatandaşlarına ne uygulama yapıyorsa -Protokol Genel Müdürlüğüne verdiğimiz talimat vardır- aynı mütekabiliyet esasları bizde uygulanır. Dün İngiltere Dışişleri Bakanı vardı. İngiliz Dışişleri Bakanının kendisi dışında bütün yetkililer biz oraya gittiğimizde nasıl muamele görmüşse aynı muameleyi gördüler. Hiçbir şekilde bu konuda başı eğik bir politika takip etmedik.

Nihayetinde hepimizin gayreti bu yöndeki çabalarımızı milletimize anlatmaktır. Milletimizin iradesini ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin gücünü, kudretini uluslararası alana yansıtmaktır.

Başarı-başarısızlık kimsenin takdirinde değil. Nihai başarı-başarısızlık takdirini yazacak olan tarihtir ve onu takdir edecek olan da ancak ve ancak millettir. Son on yıl içinde eğer her seçimden bu dış politikayla çok daha büyük bir başarıyla çıkmışsak, 2011 Haziranında da büyük bir başarıyla çıkmışsak herhâlde milletimizin takdirinin başka bir göstergesi olmaz.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Şu anki dış politikayla seçime girmediniz Sayın Bakan.

DIŞİŞLERİ BAKANİ AHMET DAVUTOĞLU (Konya) – Dört ay sonra gireceğiz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 62

Şimdi, dolayısıyla, inşallah dört ay sonra da, daha sonraki seçimlerde de milletimizin kendisinin bayrağını dünyanın her yanında dalgalandıran, her bir köşesinde onurla dalgalandıran bir dış politikayı en iyi şekilde takdir edeceğine inanıyorum. Bu vesileyle de bütçemize verdiğiniz destek dolayısıyla teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanımızın kapsamlı açıklamalarından dolayı çok teşekkür ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, bütçeler üzerindeki görüşmelerimiz tamamlanmıştır.

Dışişleri Bakanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

PROGRAMLAR

(Dışişleri Bakanlığı 2014 yılı bütçesi ve 2012 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Böylece, gündemimizin birinci bölümünde bulunan Dışişleri Bakanlığı bütçe ve kesin hesabı oylanmış ve kabul edilmiştir; hayırlı olsun.

Gündemimizin ikinci kısmında bulunan, Avrupa Birliği Bakanlığı bütçesi görüşmelerine saat 17.00’de başlayacağız.

Biz, Sayın Bakanımıza, tüm Bakanlık personeline, basın mensuplarına ve Komisyon üyelerimize çok teşekkür ediyoruz.

Birleşime saat 17.00’ye kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.07

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.04

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

-----0-----

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın, yazılı ve görsel basınımızın çok değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 16’ncı Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde, Avrupa Birliği Bakanlığı ile Türk Akreditasyon Kurumu bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları bulunmaktadır.

Şimdi, sunumunu yapmak üzere Sayın Bakana söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bakan.

Süreniz yirmi dakika.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANİ EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyelerini saygıyla selamlıyor, bu vesile ile Avrupa Birliği Bakanlığının 2014 mali yılı bütçe tasarısını sizlerle birlikte değerlendirmekten duyduğum memnuniyeti paylaşmak istiyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekillerine sunduğumuz kapsamlı bir sunumumuz var ancak ben daha özet bir sunumu sizlerle paylaşacağım, detaylı sunumumuz da dosya olarak ilgili evraklarla, dokümantasyonlarla birlikte sayın milletvekillerine sunulmuş bulunmaktadır.

Ankara Antlaşması’nın 50’nci yıl dönümü olan 2013 yılı, son on bir yılda olduğu gibi, yine Türkiye’nin reformcu kimliğinin öne çıktığı ve Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerinde önemli gelişmelere şahitlik ettiğimiz bir yıl olmuştur.

Son yıllarda, mali krizin etkisiyle içe kapanan ve genişleme politikasını öncelikli konular arasında değerlendirmeyen Avrupa Birliği, Türkiye’de yaşanan değişim ve dönüşüm karşısında kayıtsız kalamamıştır.

Hükümetimizin farklı alanlarda yürüttüğü kapsamlı reform çalışmaları ve yakın coğrafyamızda yaşanan dönüşüm, Avrupa Birliğinin üç buçuk bir yıllık aradan sonra krizden kafasını kaldırıp tekrar etrafına bakmasına vesile olmuştur.

2013 yılı, iktidara geldiğimiz günden beri kararlılıkla sürdürdüğümüz ileri demokrasi yürüyüşümüzün dönüm noktalarından biri olmuştur.

30 Eylül 2013 tarihinde Başbakanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından kamuoyu ile paylaşılan demokratikleşme paketinde yer alan hususlar, Avrupa Birliği tarafından da övgüyle karşılanmıştır. Demokratikleşme paketi bir özgürlük ve demokrasi manifestosu olduğu kadar Türkiye’nin toplumsal bütünleşmesini güçlendirecek, barış ve huzur iklimini daha da pekiştirecek bir kardeşlik manifestosudur.

Avrupa Birliğine üyelik sürecimizin önemli bir kısmını oluşturan siyasi kriterler ve bu kapsamdaki, Yargı ve Temel Haklar Faslı ile doğrudan bağlantılı olan demokratikleşme paketi, cumhuriyet tarihimizin tartışmasız en cesur ve en kapsamlı reform adımlarından biridir.

Son on bir yılda gerçekleştirdiğimiz “sessiz devrim” niteliğindeki reformlar millette efendi değil, hizmetkâr olan, bütün vatandaşlarına eşit mesafede duran devlet anlayışını hâkim kılmıştır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 63

Hükümet olarak göreve geldiğimiz ilk günden itibaren Türkiye’de baskı atmosferine son verdik ve Avrupa Birliği müktesebatı çerçevesinde reformları en öncelikli gündem maddesi olarak gördük, görüyoruz. İnancına, cinsiyetine, etnik kökenine, kılık kıyafetine, yaşam tarzına bakmaksızın 76 milyon vatandaşımıza, Türkiye’nin tamamına hizmet götürmenin gayreti içerisindeyiz. Hükümetimizin cesur ve kararlı politikaları sayesinde, bugün Türkiye’de yıllarca tabu olarak görülen, üzeri kapatılan birçok konuda açık bir tartışma ortamı oluşmuş, üzerinde konuşulamayan, tartışılmayan hiçbir mesele kalmamıştır.

Bu noktada, her yıl Avrupa Komisyonu tarafından yayımlanan ve ülkemizin AB’ye uyum sürecinin fotoğrafını çekme amacıyla hazırlanan ilerleme raporu da Türkiye’nin hakkını teslim etmiş, raporda Hükümetimizin reformlara bağlılığının altı çizilmiştir.

16 Ekim 2013 tarihinde yayımlanan bu yılki ilerleme raporu, içeriğindeki bazı eksik veya yanlış noktalarla birlikte genel olarak objektif ve yapıcı ruhuyla Türkiye-AB ilişkilerinde olumlu bir atmosferin yakalanması hususunda da önemli bir işaret olmuştur.

Öte yandan, AB Komisyonunun 2013 Türkiye İlerleme Raporu geçmiş yıllarda yayımlanan raporlardan farklı bir özelliğe de sahiptir.

Bilindiği gibi, 25 Haziran 2013 tarihinde toplanan Genel İşler Konseyi, 22’nci Bölgesel Politika ve Yapısal Araçların Koordinasyonu faslının açılması konusunda mutabık kalmış, ancak hükümetler arası konferansın tarihinin ilerleme raporundan sonra belirleneceğini ifade etmişti. Dolayısıyla, bir faslın müzakerelere açılmasının İlerleme Raporu’yla ilişkilendirilmesi, sadece Türkiye’nin katılım süreci açısından değil, Avrupa Birliğinin genişleme politikası açısından da bir iltir.

Bununla birlikte, İlerleme Raporu’nda 22’nci Faslın açılmasını engelleyecek herhangi bir husus bulunmaması Türkiye’nin reform sürecindeki kararlılığının önemli bir göstergesi olmuştur. Gerek siyasi alanda gerçekleştirilen reformlar gerek küresel krize rağmen ekonomimizin sergilediği başarı bu yıl ilerleme raporunda karşılığını bulmuştur.

Yargı reformundan çözüm sürecine, demokratikleşme paketinden farklı inanç gruplarıyla diyaloga kadar pek çok konudan raporda övgüyle bahsedilmiştir.

Komisyon, ayrıca, geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu sene de 33 müzakere faslından kapanmamış olan 32’sinin 32’sinde ilerleme kaydettiğimize dikkat çekmiştir.

İlerleme raporunun müzakere fasıllarındaki çalışmaların üye ülkeler arasında mutabakat olmaması nedeniyle sekteye uğradığına vurgu yapması da ilerleme raporunun en dikkat çeken ve en önemli tespitlerinden biri olmuştur.

Altını çizerek söylemek istiyorum ki Komisyon, müzakere sürecinde yaşanan tikanıklığın, Türkiye’nin teknik eksikliklerinden değil, bazı üye devletlerin süreçteki siyasi tavırlarından kaynaklandığını itiraf etmiştir. 2013 yılı İlerleme Raporu’nda, Türkiye-AB ilişkilerinin potansiyelini tam anlamıyla kullanmanın en iyi yolunun aktif ve güvenilir bir katılım müzakeresi çerçevesinde mümkün olduğu belirtilerek, müzakerelere ivme kazandırılması gerektiği vurgulanmıştır.

Bu çerçevede, bizim için en önemli hususlardan biri, Avrupa Parlamentosundan sonra Avrupa Komisyonunun da 23’üncü Yargı ve Temel Haklar ile 24’üncü Adalet, Özgürlük ve Güvenlik fasıllarının bir an önce müzakereye açılması gerektiğini vurgulamış olmasıdır. Söz konusu fasıllar açısından gerekli adımları atmamıza rağmen, 2006 yılında tarama süreci tamamlanan bu fasılların açılış kriterlerinin hâlâ tarafımıza resmen iletilmemiş olmasını anlamak mümkün değildir. Yıllardır her platformda, her vesileyle altını çizdiğimiz bu haksızlık karşısında Avrupa Komisyonunun yetkilileri de artık daha fazla sessiz kalamamış, açılış kriterlerinin bir an önce Türkiye’ye iletilmesi konusunda üye ülkelere çağrıda bulunmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu yıl demokratikleşme ve reform sürecinde izlediğimiz kararlı politikalar sadece İlerleme Raporu’na yansımamış, müzakere sürecimize de yeni bir ivme kazandırmıştır. Nitekim, üç buçuk yıl aradan sonra 22 Numaralı Bölgesel Politika ve Yapısal Araçların Koordinasyonu faslının müzakerelere açıldığına hep beraber şahit olduk.

Bilindiği gibi, 22’nci fasıl daha önce Fransa’da Sarkozy yönetiminin engel koyduğu 5 başlıktan biriydi. Sayın Sarkozy’den sonra göreve gelen Hollande yönetimi bu fasıldaki blokajı kaldırınca biz de üzerimize düşenleri bir an önce yerine getirerek faslın açılışını gerçekleştirmiş olduk. Aslında faslın açılışında gösterdiğimiz başarı, siyasi blokajlar kalktığında Türkiye’nin müzakere sürecinde ne kadar hızlı ilerleyebileceğinin de bariz bir işareti olmuştur.

Fasıl çerçevesinde, bölgelerimizdeki küçük sanayiciye, teknoloji bölgelerinin kurulmasına, iş geliştirme ve KOBİ destek merkezlerine, turizm, çevre ve ulaştırmaya yönelik destekler yanında insan kaynağına yatırım yapılacaktır. Ümit ederiz ki 22’nci faslın açılmasıyla atılmış olan bu olumlu adım beraberinde ilave olumlu adımlarla taçlanarak Türkiye-AB katılım müzakerelerinin hız kazanmasına katkı sağlar. Bu çerçevede, biz bazı üye ülkelerin içinde bulunduğu akıl tutulmasından bir an önce kurtulmasını ve diğer fasıllar üzerindeki siyasi blokajların da en kısa sürede kaldırılarak, ilişkilerimizin daha sağlıklı bir zemine taşınmasını bekliyoruz.

Hükümetimizin vatandaşlarımıza uygulanan Schengen vizesinin kaldırılması hedefi çerçevesinde, ilgili tüm kuruluşlarımızın koordineli ve azimli çalışmaları sayesinde önemli aşamalar kaydedilmiştir. Bundan iki üç yıl öncesine kadar “vize serbestisi” ifadesini bile telaffuz edemeyen Avrupa Birliğinin bugün Türk vatandaşlarına vize muafiyeti sağlanmasına yönelik bir taslak yol haritası hazırlaması, esas itibarıyla Türkiye’nin artan ekonomik ve siyasi gücünün bir tezahürüdür.

Bilindiği gibi, vize muafiyeti sürecinin en önemli unsurlarından biri Geri Kabul Anlaşması’nın imzalanarak uygulanmasıdır. Bu çerçevede, vize muafiyeti müzakerelerini yürütmek üzere Konseyin Komisyonu yetkilendirmesiyle Geri Kabul Anlaşması ülkemiz tarafından 21 Haziran 2012 tarihinde parafe edilmişti. Anlaşmanın Türkiye tarafından imzalanmasının koşulu ise vize serbestisi yol haritası üzerinde mutabık kalınmasıdır. 2013 yılında Avrupa Komisyonu ile yapılan görüşmeler neticesinde, ülkemizin hassasiyetlerini de gözetecek şekilde her iki tarafın üzerinde uzlaşabileceği bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 64

meşruhatlı yol haritası hazırlanması konusunda uzlaşmaya varılmıştır. Bu durum Avrupa Birliği tarihinde de bir ilktir. Avrupa Birliği, vize serbestisine giden süreçte ilk defa bir aday ülkenin hassasiyetlerini dikkate alacak şekilde ortak bir çalışma içerisine girmiştir.

Dışişleri, İçişleri ve AB Bakanlığımızın eş güdüm içerisinde yürüttüğü bütün bu çalışmalarda amacımız, vatandaşlarımızın analarının ak sütü gibi helal olan vizesiz Avrupa haklarının teslim edilmesidir. Hükümetimiz ve Bakanlığımız, her zaman olduğu gibi, vatandaşlarımızın AB hukukundan kaynaklanan haklarının koruyucusu olacak, bu kapsamda hem ülkemizde hem de yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın haklarını savunmaya devam edecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamın başında da ifade ettiğim gibi, bu yıl AB ile ilişkilerimizin başlangıcını teşkil eden Ankara Anlaşması'nın 50'nci yılındayız. Doğrusu, aradan geçen sürede hiçbir ülke Türkiye'nin maruz kaldığı çifte standartlara, vizyonsuz politikalara, ideolojik tartışmalara maruz kalmamış, hiçbir aday ülkenin müzakere süreci Türkiye'nin müzakere süreci kadar uzun sürmemiştir.

AB, birçok karanlık dönemde Türkiye'nin pusulası olmuş ve entegrasyon süreci sayesinde Türkiye'nin muasır medeniyet yönünden sapmasını engellemiştir. AK PARTİ dönemi Türkiye için Avrupa Birliği sürecinin gerçek bir kazanıma dönüştüğü, AB üyeliğinin somut ve gerçekleştirilebilir bir hedef hâline geldiği bir dönem olarak anılmayı çoktan hak etmiştir. Bugün de Hükümetimiz, ileri demokrasi hedefleri bağlamında reformlarla şekillenen AB sürecinde kararlılıkla ilerlemeye devam etmektedir. Bugün, Türkiye'nin demokratikleşme, insan hakları ve ekonomik gelişmişlik bakımından ulaştığı nokta, hiç tartışmasız, Avrupa Birliği standartlarına en yakın olduğu noktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Avrupa Birliği Bakanı ve Başmüzakereci olarak şahsımla birlikte Dışişleri, Adalet ve İçişleri bakanlarımızdan oluşan Reform İzleme Grubu demokrasi ve hukukun üstünlüğünün güçlendirilmesi yönündeki reform çalışmalarımızı yönlendirmek açısından etkin bir araç olmaya devam etmektedir ve bugüne kadar 28 kez toplanmıştır. Önümüzdeki dönemde de bu mutat toplantılara devam edilecektir.

23'üncü ve 24'üncü fasıllar kapsamındaki çalışmalarımız, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin tek taraflı engellemelerine rağmen devam etmektedir. Daha önce belirttiğim gibi, bu yıl AB nezdinde yürüttüğümüz temaslar meyvesini vermiş, gerek Avrupa Parlamentosu gerek Avrupa Komisyonu bu fasılların açılması için üye ülkelere çağrıda bulunmuştur.

Hükümetimiz, demokratikleşme ve siyasi reform sürecine olan bağlılığını Sayın Başbakanımız tarafından 30 eylül tarihinde kamuoyuyla paylaşılan demokratikleşme paketiyle bir kez daha göstermiştir. Bu paket dâhilinde planlanan reformlar arasında siyasi haklar, toplanma ve örgütlenme özgürlüğü; din, inanç ve vicdan özgürlüğü, nefret suçlarına karşı mücadele, kültürel haklar ve kişisel verilerin korunması gibi, vatandaşlarımızın özgürlük alanlarını genişletmeye yönelik adımlar yer almaktadır. Öte yandan, ayrımcılıkla mücadele, siyasi partilerin finansmanı ve seçim sistemine yönelik konular da pakette ele alınmıştır.

Nevşehir Üniversitesinin adının Hacı Bektaş Veli Üniversitesi olarak değiştirilmesi de önemli bir değerimizin mesajlarının yaşatılması ve yeni nesle aktarılması konusunda milletimiz tarafından memnuniyetle karşılanan bir adım olmuştur.

Mor Gabriel Manastırı Vakfının kullandığı, ihtilafa konu arazinin iadesi ise yıllardır ülkemizde yaşayan Süryani vatandaşlarımızın uluslararası platformlarda da sürekli gündeme getirdiği bir meselenin çözülmesini sağlamış ve geniş bir kesimde olumlu bir yankı bulmuştur.

Yine, paket içerisinde yer alan Kılık Kıyafet Yönetmeliği'nin değiştirilerek kamu kurumlarında başörtüsü yasağının kaldırılması, Türk kadınının özgürlüğünün önündeki en önemli engellerden birinin kaldırılmasını sağlamıştır.

Demokratikleşme paketi içerisinde yer alan en önemli maddelerden biri de kuşkusuz, yaşam tarzına müdahalenin yasalarla suç olarak tespit edilmesidir. Bu maddeyle 76 milyon vatandaşımızın yaşam tarzı kanunla güvence altına alınacaktır. Bu tarih reformu gerçekleştirmek Hükümetimize nasip olmuştur.

Dördüncü yargı reformu paketi ile temel hak ve özgürlükleri daha da geliştirmek amacıyla ifade özgürlüğü, adil yargılanma hakkı, tutukluluk süreleri, mülkiyet hakkının korunması, örgütlenme özgürlüğü ve cezasızlık kültürünün önlenmesi alanlarında önemli değişiklikler getirilmektedir.

Yargı alanında gerçekleştirilen reformların sonucu olarak, 2006'da yüzde 50 civarında olan cezaevlerindeki tutuklu olarak bulunanların oranı 9 Eylül 2013 tarihi itibarıyla yüzde 20'ye düşmüş ve Türkiye bu konuda birçok AB üyesi ülkeden daha iyi bir duruma gelmiştir.

Türkiye İnsan Hakları Kurumu ile Kamu Denetçiliği Kurumu kurulmuş, Anayasa Mahkemesi tarafından bireysel başvurular alınmaya başlanmıştır.

Hükümetimiz farklı inanç gruplarına mensup vatandaşlarımızın hakları konusunda da hiç şüphesiz, cumhuriyet tarihinin en cesur ve özgürlükçü iktidarıdır. Gökçeada'da Rum İlköğretim Okulunun açılması yönündeki başvuru kabul edilmiş ve okul 2013-2014 öğretim yılında faaliyete geçmiştir.

Mülkiyet haklarına ilişkin olarak, Vakıflar Kanunu'na eklenen geçici 11'inci madde ile daha önce el konulan farklı inanç grubuna mensup vatandaşlarımızın vakıf mülklerinin iade edilebilmesinin yolu açılmıştır.

İltica, göç, sınır yönetimi, vize gibi önemli konuları içinde barındıran 24'üncü Adalet, Özgürlük ve Güvenlik faslına yönelik çalışmalarımız da yoğun biçimde devam etmektedir.

Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu 11 Nisan 2013 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun 16 Şubat 2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Söz konusu kanunla Türkiye terörün mali kaynaklarının önlenmesi ve böylece uluslararası dayanışmanın gereklerini yerine getirme konusunda önemli bir adım atmıştır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 65

Türkiye-AB ilişkilerini dar bir bakış açısıyla, sadece müzakere sürecinde açılıp kapanan fasıllar çerçevesinde değerlendirmeyi eksik bir yaklaşım olarak görüyoruz.

Hâlihazırda 33 teknik fasıldan 14 tanesi müzakerelere açılmış, bunlardan 1 tanesi geçici olarak kapatılmıştır. Geriye kalan 19 fasıldan 16'sı AB Konseyi veya bazı üye ülkelerin siyasi nitelikli, tek taraflı engellemeleri nedeniyle bloke edilmiş durumdadır. Bloke edilmemiş olan 3 fasıl ise ülke ekonomisini doğrudan etkiledikleri için aday ülkelerin genellikle müzakerelerinin son aşamasında ele aldıkları fasıllardır.

Bazı üye ülkelerin uzlaşmaz tavırları belki fasıl açılmasını engelleyebilir ama Türkiye'yi reform kararlılığından vazgeçiremez. Biz yarın AB üyesi olacakmış gibi fasıllar üzerindeki çalışmalarımızı devam ettiriyor, siyasi engeller nedeniyle bloke edilmiş olan 16 fasılda da blokajlara aldırmadan, milletimizin beklentileri doğrultusunda çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Bahsettiğim hedefler ve ilkeler doğrultusunda 2013 yılında müktesebata uyum çalışmalarında kritik öneme sahip yasal düzenlemeler yapılmıştır. Nitekim 2013 yılında AB'ye uyum çerçevesinde, sizlerin de büyük desteğiyle 21 kanun, 234 ikincil düzenleme yayımlanmıştır.

2013 yılında kamu kurum ve kuruluşlarımızda AB müktesebatına uyum ve uygulama konusunda idari kapasite oluşturma çabalarımız da azimle sürdürülmüş, 2002-2013 yılları arası dönemde ülkemizde 10'u kısa süreli olmak üzere, 134 adet eşleştirme projesi uygulanmıştır. Bu projelerin toplam bütçesi 162 milyon avro civarındadır. Buna ilaveten Türkiye, 2002 yılında dâhil olduğu TAİEX mekanizmasından en çok yararlanan ülke konumundadır. Ülkemiz 2012 yılında 145 faaliyete 4.695 katılımcı ile iştirak ederek bu konumunu sürdürmüştür. Bakanlığımız, başta İngiltere, Hollanda ve Lüksemburg'dakiler olmak üzere Avrupa'da bulunan çeşitli enstitülerle yaptığı iş birliği çerçevesinde kamu kurum ve kuruluşlarına yönelik eğitimler düzenlemektedir. Bu bağlamda, 2013 yılı içerisinde 300'e yakın kişi Bakanlığımızca koordine edilen eğitim programlarından faydalanmıştır.

AB müktesebatının Türkçeye çevrilmesine ilişkin koordinasyon çalışmalarını Avrupa Birliği Bakanlığımız yürütmektedir. Bakanlığımız, ilgili tüm kurum ve kuruluşlarımızın görüşlerini alarak Türkçeye çevrilmesi öncelikli olan AB mevzuatını belirlemektedir. Mevzuat çeviri çalışmalarının yanı sıra, ilerleme raporu gibi ülkemiz açısından önem taşıyan belgelerin çevirileri de ivedilikle yapılarak Bakanlığımız İnternet sitesi üzerinden halkımızla paylaşılmaktadır.

Türkiye-AB mali yardım mekanizmasının genel koordinasyonunu sağlamaktan sorumlu olan Bakanlığımız, Ulusal Mali Yardım Koordinatörü sıfatıyla, proje önerilerinin adaylık süreci öncelikleri doğrultusunda değerlendirilmesi, proje hazırlık çalışmaları için kurumlarımıza destek sağlanması ve uygulamanın izlenmesi görevlerini yürütmektedir. Bakanlığımız koordinasyonunda 2002-2006 döneminde 166 proje için Avrupa Birliğinden 1,3 milyar avro katılım öncesi mali yardım hibe desteği sağlanmış, bu miktar 2007-2013 dönemi için ise 4,8 milyar avroya çıkmıştır. Bakanlığımızın sorumluluğu altında programlanan IPA 1 bileşeni kapsamında 2011 yılında toplam 30 milyon avro tutarında 9 projeden oluşan paketlerin uygulama evresine geçilmiştir. Geçtiğimiz dönem içerisinde 148,5 milyon avro bütçeli 2011 yılı ikinci proje paketinde toplam 22 proje, 225,7 milyon avro bütçeli 2012 paketinde ise toplam 13 proje daha ilgili finansman anlaşmaları imzalanarak yürürlüğe girmiştir. IPA döneminin 2014-2020 yıllarını kapsayacak olan ikinci dilimi öncesinde bir geçiş dönemi niteliğini taşıyan ve bütçesi 236,7 milyon avro olması beklenen 2013 yılına ait programlama çalışmaları tamamlanmıştır. Pakete ilişkin finansman anlaşmasının önümüzdeki bir buçuk ay içerisinde imzalanması öngörülmektedir. Ülkemizin yardım elini uzattığı, ülkemizden koruma talep eden Suriyeli mültecilere de AB mali yardımlarından 10 milyon avro kaynak sağlanmıştır. IPA'nın birinci bileşeni altında uygulanan Avrupa Birliğine Entegrasyon Sürecini Destekleme Faaliyetleri Projesi kapsamında 2013 yılında yaklaşık 10 milyon avroya yakın bir kaynağın kullanılması planlanmış ve uygulanması sürmektedir. Bakanlığımızın ulusal otorite olarak belirlendiği IPA'nın ikinci bileşeni olan "Sınır Ötesi İşbirliği" kapsamında Türkiye iki programa iştirak etmektedir. Karadeniz havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı altında Türk ortağı bulunan 31 proje fiilen uygulanmaktadır. Bulgaristan-Türkiye IPA Sınır Ötesi İşbirliği Programı'nda ise hibe desteği almaya hak kazanan 45 proje Temmuz 2013'te tamamlanmıştır.

AB ve vatandaşlarımızın arasında doğrudan bir bağ tesis etmek, üye ülkeler arasındaki işbirliğini artırmak ve birlik politikalarının uygulanmasına destek sağlamak amacıyla kurulmuş olan birlik programları bu noktada bizim için önemli fırsatlar barındırmaktadır. 2007-2013 yılları arasında dokuz birlik programına katılım sağladık. Yedi yıllık süreçte 1 milyar avronun üstünde kaynağı bu alanlara aktardık.

AB'ye katılım sürecinin önemli bir boyutunu iletişim oluşturuyor. Her zaman söylediğimiz gibi fasıl açmaktan daha önemli olan zihinleri açmaktır. Avrupa Birliği Bakanlığı olarak zihinleri açmak için azami gayret sarf ediyor, bir yandan ülkemizin AB kamuoyları tarafından doğru anlaşılmasını, bir yandan da halkımızın AB'yi ve üyelik sürecini tüm yönleriyle tanımasını hedefliyoruz. Göreve geldiğimiz günden beri Türkiye'nin AB üyeliğine ilişkin haklı beklentilerini ve görüşlerini farklı platformlarda şahsen ve çalışma arkadaşlarımızla birlikte anlatmaya özen gösterdik. Tam üyelik hedefimiz doğrultusunda, Türkiye'yi AB'ye ve AB'yi Türkiye'ye anlatmak üzere uygulamaya koyduğumuz Avrupa Birliği İletişim Stratejisi çerçevesinde, Kasım 2011-Kasım 2013 tarihleri arasında yüz elliye yakın etkinliği doğrudan gerçekleştirdik ya da destekledik.

"AB süreci yerelde başlar." anlayışı ile uygulamaya koyduğumuz "Türk Yerel Medyası AB Yolunda Projesi" ile Bakanlığımız ve yerel medya arasındaki mevcut iletişim ağını da daha da güçlendirdik. Yerel medyanın Türkiye'nin AB'ye katılım sürecini daha yakından takip edebilmesini ve sürece dâhil olmasını amaçladığımız proje ile 17 ilimizde bölgesel bilgilendirme seminerleri gerçekleştirerek 800 yerel medya mensubuna ulaştık.

Avrupa Birliği Bakanlığı olarak AB ile ilişkilerimizin ellinci yılına ilişkin faaliyetler de gerçekleştirdik. Bu çerçevede Başbakanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın himayelerinde 7-8 Haziran 2013 tarihlerinde düzenlediğimiz AB Bakanlığı İstanbul Konferansı, Türkiye-AB ilişkilerini tüm yönleriyle ele almak, karşılaşılan sorunları ve fırsatları değerlendirmek üzere bugüne kadar yapılmış en kapsamlı uluslararası konferans olmuş, konuşma yaklaşık 1.200 kişi katılmıştır. Ayrıca,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 66

bu yıl Avrupa Birliği Bakanlığı olarak, TRT ile iş birliği içerisinde 1959'dan günümüze Türkiye-AB ilişkilerini anlatan bir belgeye imza attık. 23 Eylül 2013 tarihinde gala gösterimini yaptığımız "Uzun İnce Bir Yol: Türkiye-AB İlişkilerinin 50 Yıllık Öyküsü" adlı belgesel, Türkiye'nin AB yolculuğunu insan hikâyeleri üzerinden anlatmaktadır. Bunun kısa bir versiyonu cd olarak sizlere de dağıtılmıştır.

Katılım öncesi mali yardım kapsamındaki Avrupa Birliği ve Türkiye arasındaki sivil toplum diyalogunun geliştirilmesine yönelik projelere de değinmek istiyorum. Avrupa Birliği ve Türkiye Arasında Sivil Toplum Diyalogunun Geliştirilmesi Projesi'ni 2009 yılında başlattık ve bugüne kadar iki aşamasını tamamladığımız program kapsamında 160 projeye yaklaşık 25 milyon avronun üzerinde destek sağladık. Türkiye ve AB üyesi ülkelerin dört bir köşesinde toplamda 3 milyon kişiye ulaştık. Sivil Toplum Diyalogu Projesi'nin üçüncü uygulaması ise Türkiye'nin AB süreci için son derece önem taşıyan siyasi kriterler ve medya konularındaki hibe programları ile devam ediyor. Bu iki alanda geliştirilen sivil toplum projelerine toplam 9,3 milyon avro finansman sağlanacaktır.

Ülkemiz ile AB arasındaki diyalogun geliştirilmesi için yürüttüğümüz bir başka proje olan Jean Monnet Burs Programı ile bugüne kadar Türk bürokratlar, öğrenciler, akademisyenler, sivil toplum ve özel sektör çalışanlarından oluşan yaklaşık bin 500 kişiye AB ülkelerinde yüksek lisans eğitimi almaları ve araştırma çalışmalarını gerçekleştirmeleri için burs imkânı sağladık. Programın başarısı üzerine her yıl 100 bursiyer gönderirken bu yıldan itibaren 170 bursiyer gönderiyoruz.

2010-2011 eğitim yılından itibaren, Avrupa Koleji Yüksek Lisans Burs Programı kapsamında 20'si 2013-2014 eğitim yılı için olmak üzere toplam 75 gencimize burs vererek, geleceğin avrokratlarını yetiştirmek için önemli bir adım attık. Üstelik bu bursları tamamen özel şirketlerin gönüllü desteğiyle verilmesini de sağladık.

Ülkemizin AB katılım sürecinin, sadece merkezî yönetim değil, taşra teşkilatı, yerel yönetimler ve toplumun tüm kesimlerini de içine alacak çok kapsamlı bir süreç olduğu ve dolayısıyla 81 ilde ciddi bir farkındalık, koordinasyon gerektirdiği hepimiz takdir edersiniz. Bu çerçevede, "AB süreci yerelde başlar." sloganı ile Valiliklerin AB Sürecinde Etkinliğinin Artırılması Projesi'ni başlattık.

2011 yılında başlattığımız İllerimiz AB'ye Hazırlanıyor Programı'nın ikinci aşamasını başarı hikâyeleri ile tamamladık. Bu başarı hikâyelerini "İllerimiz AB'ye Hazırlanıyor" kitabında –ki sizlere de bunu dağıttık- 2013'te kamuoyuyla da paylaştık. 20 pilot ilde yürütülmek üzere toplam bütçesi yaklaşık 2 milyar avro olan Valiliklerde AB İşleri İçin Kapasite Oluşturulması Projesi 2012 Aralık ayında hayata geçirildi. Bunun dışında, yerelde AB konusundaki teknik ve kurumsal altyapıyı artırma hedefimize, 2012 yılında il özel idarelerini de dâhil ederek, İçişleri Bakanlığı ve Vilayetler Hizmet Birliği ile iş birliği içerisinde İl Özel İdareleri AB'ye Hazırlanıyor Projesi'ni de başlatmıştık. Önemli bir farkındalık yarattığımız bu projede geldiğimiz aşamada Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyine üyelik süreci başlatıldı.

Yerel ve ulusal yapılanmasıyla birlikte yurt dışı teşkilatı da katılım sürecimizdeki yapılanmanın sacayaklarından birini oluşturmaktadır. Ülkemizin Avrupa Birliği üyeliğine hazırlanması sürecinde ve üyeliği sonrasında yapılacak çalışmaların yönlendirilmesine, izlenmesine ve koordine edilmesine, AB kurumları, üye ve aday ülkelerle temasların daha da güçlendirilmesine katkı sağlamak amacıyla kurulan Avrupa Birliği Bakanlığı Yurtdışı Teşkilatı faaliyete geçmesinin üçüncü yılını geride bırakmıştır.

Sayın milletvekilleri, Değerli Başkan; şimdi de Avrupa Birliği Bakanlığının ilgili kuruluşu olan Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığımızın, kamuoyunda yaygın olarak kullanılan adıyla Türk Ulusal Ajansının faaliyetleri hakkında da kısaca bilgi vermek istiyorum.

Anaokulu öğrencisinden başlayarak eğitim ve gençlik alanındaki bütün vatandaşlarımızın Avrupalı muadilleriyle ortak projeler ve değişim programları yürütmelerine imkân sağlayan Türk Ulusal Ajansı, kurulduğu 2003 yılından bugüne kadar 370 binin üzerindeki vatandaşımıza Avrupa'nın kapılarını açmıştır. Ulusal Ajansımızın yürüttüğü eğitim ve gençlik programları sayesinde, yurt dışı eğitim imkânlarına ulaşmanın ancak maddi imkânı olan kesimler için geçerli olduğu dönemleri geride bıraktık. Ulusal Ajans, eğitimde fırsat eşitliği sayesinde, dezavantajlı yörelerin önceliğini gözeterek tüm vatandaşlarımızın eşit şartlarda mali imkânlardan faydalanmasını sağlamıştır. Sadece 2013 yılında 70 bin kişiye, eğitim almaları, seminerlere katılmaları, gönüllü çalışmalarda bulunmaları, ülkemize müfredat, yazılım, uygulama gibi yenilikleri transfer etmeleri için 117 milyon avrodan fazla hibe tahsis edilmiştir. Sadece Erasmus'tan yararlanan öğrenci sayısı bu yıl 22 bini aşmıştır. Bu sayıya, diğer programlardan yararlanmak suretiyle Avrupa tecrübesi elde eden vatandaşlarımızı da eklediğimizde –biraz evvel söylediğim gibi- 70 bin kişi gibi muazzam bir kitlesel eğitim hareketliliğine ulaştığımızı görüyoruz. Pek çok gencin Ulusal Ajans projelerine katılıma ilişkin belgeleri kullanarak iş buldukları bilinmektedir. Kuruluşundan bu yana geçen on yıl içinde Ulusal Ajansımız, yürüttüğü başarılı çalışmalar neticesinde Avrupa'da 33 ülke ulusal ajansı arasında bütçe büyüklüğü bakımından 3'üncü sıraya yükselmiştir. Sonuç olarak, eğitim ve gençlik programlarına tam katılım sağladığımız 2004 yılında yaklaşık olarak 11 milyon avro bütçesi ve 8 bin yararlanıcısı olan Ulusal Ajansımız, bugün 120 milyon avroya aşan yıllık bütçe büyüklüğüne ve yıllık 70 bini aşkın yararlanıcıya ulaşmıştır. Toplamda da bugüne kadar yaklaşık 635 milyon avro kaynak kullanılmış ve 370 bini aşkın vatandaşımız programlardan yararlanmıştır.

Bilindiği üzere TÜRKAK (Türk Akreditasyon Kurumu) 10 Nisan 2012 tarihinden itibaren Avrupa Birliği Bakanlığının ilgili kuruluşu hâline gelmiştir. Türk ekonomisi için çok önemli işlevler yerine getiren ve bölgesinde başarılı faaliyetlere imza atan uluslararası bir kuruluşumuzdur. 1999 yılında 4457 sayılı Kanun'la kurulan TÜRKAK, bugüne kadar 849 uygunluk değerlendirme kuruluşunu akredite etmiştir. TÜRKAK, Avrupa Akreditasyon Birliğine (ILAC), Uluslararası Akreditasyon Forumu (IAF) gibi dünya çapındaki kuruluşlara da üye olmuş ve karşılıklı ve çok taraflı tanıma anlaşmaları (MRA) imzalamıştır. Böylece tüm alanlarda verdiği akreditasyon hizmeti, uluslararası düzeyde tanınırlık kazanmış, akredite kuruluşların belge ve raporları anlaşmaya taraf ülkelerde de geçerli hâle gelmiştir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 67

Kanununda yapılan değişikliklerle TÜRKAK Danışma Kurulu oluşturulmuş, kamu ve özel sektörün dengeli bir şekilde temsil edildiği yeni bir yönetim kurulu kurulmuştur. Yapılan değişiklikler ile kurumun ilgili taraflardan bağımsız olması, tarafsız bir şekilde karar alması ve kâr amacı gütmemesi sağlanmıştır.

Öte yandan, üyesi olduğumuz Avrupa Akreditasyon Birliğinin 2012 yılında gerçekleştirdiği denetim 2013 Nisan ayında sonuçlanmış ve TÜRKAK'ın tüm alanlarda uluslararası yetkinliğinin devam ettiği tescillenmiştir. Ülke ekonomisinin artan akreditasyon ihtiyacı nedeniyle Temmuz 2013'de kurum, yeni personel istihdamıyla güçlendirilmiştir. Ayrıca, finansmanı kurumun kendi öz gelirleriyle karşılanmak üzere Haziran 2013'te kuruma ana hizmet binası satın alınmıştır. TÜRKAK'ın hem kamuoyunda tanınırlığının artırılması hem de uluslararası alanda iş birliğinin geliştirilmesi amacıyla, yaklaşık 60 ülke temsilcisinin katılımıyla İstanbul'da 25-26 Ekim tarihlerinde Uluslararası Helal Akreditasyon Forumu gerçekleştirilmiştir.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; sonuç olarak müstakil bir Bakanlık olarak ihdas edilmesiyle âdetâ Türkiye'nin reform mutfağı hâline gelen Bakanlığımız, yetişmiş ve nitelikli insan gücünü ülkemizin reform sürecine yansıtmak için liyakat ve uzmanlaşmaya önem vermektedir. Bakanlığımızdaki uzman personel sayısı, 2010 yılından bu yana göreve başlayan AB işleri uzman yardımcısı ve uzmanları ile toplamda 182'ye ulaşmıştır. Avrupa Birliği Bakanlığı, kamuda kariyer uzmanlık sistemini ihtiyaçları doğrultusunda en hızlı ve sağlıklı biçimde yerleştiren kurumlardan biri hâline gelmiştir. Kariyer memurlarımızın yarısından çoğunun yüksek lisans veya doktora dereceleri bulunmaktadır.

Bakanlığımız, ayrıca kadınların iş hayatında temsili açısından da kamu sektöründe örnek teşkil etmektedir. Bugün itibarıyla Bakanlığımızdaki kariyer memurlarımızın yüzde 55'ini, tüm çalışanların yüzde 54'ünü ve ana hizmet birim başkanlarımızın ise yüzde 65'ini kadınlar oluşturmaktadır. Bu bağlamda, kamu sektörü için öncü ve teşvik edici olmayı sürdüreceğiz.

Bakanlığımız, bundan sonra da farklı alanlarda uzman yardımcısı alımı yaparak stratejik hedefleri doğrultusunda uzman personel kadrosunu genişletmeye ve beşeri sermayesini güçlendirmeye devam edecektir.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Avrupa Birliği katılım yolunda, faaliyetleri giderek artan kurumumuzun yüklendiği görevler çerçevesinde, 2014 yılı bütçemizin ilgili kalemlerine ihtiyaç duyulan ödenekler konmuştur. Tahsis edilen ödeneklerin 53 milyon 858 bin TL'si, yani dörtte 1'i Bakanlığımız merkez ve yurt dışı teşkilatı, kalan 169 milyon 861 bin TL'si ise bağlı kuruluşumuz olan Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı için öngörülmüştür. Sınır ötesi işbirliği programları içerisinde yer alan Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı ile Türkiye - Bulgaristan Sınır Ötesi İşbirliği Programı için gerekli olan 2,5 milyon tutarındaki ulusal katkı payımız ve AB Müktesebatının Yerelde Geliştirilmesi Projesi için 200 bin TL olmak üzere toplam 2 milyon 700 bin TL ödenek, Bakanlığımızın 2014 yılı bütçesinin sermaye transferleri bölümünde yer almaktadır.

Bu husus temelinde, Avrupa Birliği Bakanlığının, AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığını da içeren 2014 yılı bütçe tasarısının; 18 milyon 922 bin TL'si personel giderleri, 1 milyon 989 bin TL'si sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri, 21 milyon 928 bin TL'si mal ve hizmet alım giderleri, 173 milyon 730 bin TL'si cari transferler, 4 milyon 450 bin TL'si sermaye giderleri ve 2 milyon 700 bin TL'si de sermaye transferleri olmak üzere, toplam 223 milyon 719 bin TL olarak onaylarınıza sunulmuş bulunmaktadır.

Sözlerime son vermeden önce, Bakanlığımızın bütçeye yük olmaktan ziyade bütçeye katkı sağladığı gerçeğinin de altını çizmek isterim. 2009 yılından bugüne, Bakanlığımızın toplam bütçe büyüklüğü 207 milyon avro civarında olurken, AB Mali İşbirliği çerçevesinde Avrupa Birliği Bakanlığı tarafından ülkemiz için kullanılan hibe miktarı 1,2 milyar avroya ulaşmıştır. Diğer bir deyişle, Bakanlığımız bütçeden aldığı her 1 avroya karşı 5,7 avroyu ülke bütçesine geri kazandırmaktadır.

Onaylarınıza sunulmuş bulunan 2014 yılı bütçe ödeneğimizin, önümüzdeki dönem için Bakanlığımızın 2014 yılı performans programıyla belirlenen faaliyetleri, 2014 yılı içerisinde gerçekleştirilecek projeler ve Avrupa Birliğine katılım süreci bağlamındaki stratejik hedeflerimiz çerçevesinde değerlendirilmesini takdirlerinize sunuyorum.

Sözlerime burada son verirken, Avrupa Birliği Bakanlığının gerçekleştirdiği faaliyetlere ilişkin ayrıntılı sunumum sırasında göstermiş olduğunuz ilgi ve anlayış için teşekkür ediyorum. Bugüne kadar AB sürecine vermiş olduğunuz destek için şükranlarımı sunuyorum.

Eğer müsaade ederseniz çalışma arkadaşlarımı sizlere takdim etmek istiyorum.

BAŞKAN – Lütfen.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANİ EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Arkadaşlarımdan rica edeyim, Sayın Bakan Yardımcımızdan başlayarak kendilerini sizlere tanıtınsınlar.

(Toplantıya katılan bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Dikkatinizi çekti mi bilmiyorum, kadın oranı erkek oranından daha fazla.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – İlk defa bayan ağırlıklı bir Bakanlık görüyorum sizi kutluyorum.

BAŞKAN – Evet.

Bu arada tabii Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanımız Sayın Tekelioğlu hoş geldiniz.

Yine Komisyon üyesi olmayan hem iktidar partisinden hem de muhalefetten milletvekillerimize de hoş geldiniz diyorum.

Görüşmelerimize başlıyoruz değerli arkadaşlar.

Sayın Ayaydın, buyurun lütfen.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN – Elbette, elbette Sayın Seçer, buyurunuz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 68

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Dışişleri Bakanlığının görüşmeleri sırasında tatlı ikramı oldu. O tatlıyı Sayın Bağış mı ikram etti? Dışişleri mi, Avrupa Birliği Bakanlığı mı?

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Dışişleri efendim.

BAŞKAN – Dışişleri ikram etmiş, evet.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Ben Sayın Bağış ikram etti diye düşündüm, acaba dedim, tatlı yiyelim, tatlı konuşalım... Önceden mi ikram oldu?

BAŞKAN – Sayın Bağış'ın ikramı yoldaymış efendim.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN – Evet.

Buyurun, Sayın Ayaydın.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan, Avrupa Birliği Bakanlığımızın değerli temsilcileri, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri ve basınımızın seçkin temsilcileri; Avrupa Birliği Bakanlığının 2014 yılı bütçesi üzerine söz aldım. Bu vesileyle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Konuşmama geçmeden önce bir eleştirimi ve bir de tebriklerimi Sayın Bakana iletmek istiyorum. Önce tebriği söyleyeyim, biraz evvel söyledim, bu Hükûmetin bir bakanlığında bu kadar bayanın olduğunu ilk defa görüyorum. Bu vesileyle sizi kutluyorum, tebrik ediyorum. Darısı öbür bakanlıkların başına.

BAŞKAN – Sayın Ayaydın, “bayan” demeyin; bak, özellikle sizin kadın milletvekilleriniz kızar, onu söyleyeyim.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Peki, geri aldım; “kadın” diyorum.

Eleştirim de şu: Sayın Bakan, konuşmasında “Bizim bütçemiz bu kadar ama bu kadar da gelir getiriyoruz yani bütçemizde harcadığımızın 2 mislini geri getiriyoruz.” dedi yani 5 misli. Yani, Bakanlık olmasaydı o hibeler gelmeyecek miydi? Avrupa Birliğine başvurulduysa o hibeler zaten gelecek yani Avrupa Birliği Bakanlığı olmasaydı dahi o hibeler gelecekti; bu tespiti yaptıktan sonra konuşmama geçiyorum.

Bu toprakların Avrupa'nın bir parçası olduğu gerçeği, çok eskilere, en az yüz elli yıllık uzun ince bir yola dayanmaktadır. 1856 tarihinde Osmanlı Devleti, İngiltere ve Fransa arasında imzalanan Paris Antlaşması, Osmanlı Devleti'nin Avrupa devletler topluluğunun bir üyesi olarak kabul edilmesinin miladidir. Cumhuriyetimizin kuruluşu ile birlikte de Türkiye'nin gelişmiş Batı dünyası ile entegrasyonu temel rotamız olmuş, muasır medeniyet düzeyine ulaşma yolunda en somut hedef ise Avrupa Birliği üyeliği olmuştur.

Temeli 1950'li yıllara dayanmakta olan tarihin ilk ve en başarılı supranasyonal, ulus üstü örgütlenmesi olan Avrupa Birliği, temelinde demokrasi, insan hakları, ekonomik kalkınma ve sosyal devlet bulunan bir büyük barış ve medeniyet projesidir. Her ne kadar siyasi açıdan arzuladığı etkinlik düzeyinde olmasa da, bugün Avrupa Birliği, 500 milyonu aşkın nüfusu, 17 trilyon doları aşan millî geliri ile dünya millî gelirinin dörtte 1'ine yakınına oluşturan, kişi başı millî geliri 30 bin doların üzerinde olan ve dünya ticareti içerisinde yüzde 27'lik büyük bir paya sahip ekonomik bir devdir. Nitekim, Türkiye'nin en büyük ticaret partneri, ülkeye gelen doğrudan yatırımların ana kaynağı Avrupa Birliğidir.

Bu bağlamda, Türkiye açısından Avrupa Birliği üyeliği siyaset üstü bir devlet politikası ve ülke gayesi olup, köklü ve kadim ilişkilere dayanmaktadır. Yaklaşık elli yıllık bu yolculukta, ağır ancak emin adımlarla ilişkiler derinleşmiş, pek çok aşama geçilerek bugünlere gelinmiştir.

Hatırlıyorum, müzakerelerin başlaması ülkede bayram gibi kutlanmış, tam üyelik için 2013 tarihi telaffuz ediliyordu. Türkiye'nin tarihî hedefinin gerçekleşmesi yolundaki bu büyük adım ülke vatandaşı olarak bizleri de mutlu etmiş, bizleri de heyecanlandırmıştı ancak Avrupa Birliği ile tam üyelik müzakerelerinin başlamasından itibaren sekiz yıl geçmiş olmasına rağmen, maalesef katılım sürecinde istenen mesafe alınamamıştır. Her ne kadar, geçtiğimiz günlerde -5 Kasım'da- üyelik müzakerelerinde üç yılı aşkın sürenin ardından yeni bir fasıl açılrsa da, hâlâ 33 ana başlığın sadece 14'ü müzakereye açılmış ve bugüne kadar fasıllardan yalnız bir tanesi, Bilim Araştırma Faslı kapanabilmiştir. Maalesef, bugün, müzakereler durma noktasına gelmiş, üyelik hedefi iyice gündemden düşmüştür. Oysa 2003 yılında tam üyelik için başvuran ve üyelik müzakereleri bizimle aynı tarihte, Ekim 2005'te başlayan Hırvatistan bugün Avrupa Birliği ülkesidir.

Evet, bugün Avrupa Birliği üyeliği yolunda yaya olarak yürüyorsak, bu medeniyet projesinin bir parçası olamadıysak bu büyük sorumluluğun bir kısmı elbette ki Avrupa Birliğine aittir. Avrupa Birliği, geçmiş politika ve uygulamalarının aksine, âdeta kendisiyle çelişerek Türkiye'ye karşı çifte standart uygulamakta, siyasal ön yargıları ile hareket etmekte, “ahde vefa” ilkesine riayet etmemektedir.

Avrupa Birliği, kendi medeniyet eksenine yakışmayacak bir yaklaşımla, Türkiye'yi farklı kültürü nedeniyle dışlamakta, bazılarına rahatsız eden Müslüman kimliğimiz nedeniyle, İslamofobi, ülkemizin önünü kapatmak için örtülü bir zihniyet olarak karşımıza çıkmaktadır. AB değerleriyle örtüşmeyen bu sorunlu bakış açısı, son dönemde ortaya çıkan ekonomik kriz ile daha da derinleşmektedir. Bu hususlara bir de Avrupa Birliğinin haksız ve yanlış Kıbrıs politikası ile Güney Kıbrıs Rum Kesimi'nin tavrı da eklenince ilişkilerimizin asgari düzeye inmesi sürpriz sayılamayacaktır.

Peki, Avrupa Birliği ile ilişkilerde geline bu can sıkıcı noktada Türkiye'nin payı nedir? Hiçbir payı yok mu? Kanımca sorumluluğun büyüğü bizim tarafta. Açıktır ki, AKP iktidarının Avrupa Birliği üyeliğine karşı duyduğu heyecan ve hassasiyet gün geçtikçe azalmış, bugün neredeyse hiç noktasına gelmiştir. Oysa Avrupa Birliği üyeliği bir heves, bir anlık heyecan işi değil, bu toprakların en önemli vizyonu olması gerekmektedir.

Avrupa Birliği ile üyelik sürecinde, 2007 öncesi Cumhuriyet Halk Partisinin de desteğiyle atılan o şevkli adımlar ile aynı siyasal iktidarın bugünkü ataleti birbiriyle oturmamaktadır. Siyasal iktidar ve hedef aynıyken tavır ve davranışların böylesine farklılaşması, haklı olarak, AKP Hükûmetinin Avrupa Birliği üyeliğini bir amaç olarak değil, kendi yerini sağlamlaştırmak için bir araç olarak gördüğü analizini doğrulamaktadır. İlginç bir şekilde, AKP, ülke içinde güçlendiği

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 69

ölçüde AB hedefi gündemden düşmektedir. İlk yıllardaki o AB aşkı ise güç sağlamaya yönelik adımlarımız, içselleştirilmiş demokrasi anlayışı dolayısıyla değişmiş.

Bakınız, Avrupa Birliği müzakereleri sürecinde eksikliklerin kapatılacağı, reformların hayata geçirileceği, hatta o yılın "AB yılı" olacağı söylenmesine rağmen, maalesef gerekli adımlar bir türlü iktidar tarafından atılmamıştır.

Ülkemizin demokratik hukuk devleti niteliğinin geliştirilerek çağın anlayışına göre güncellenmesi beklenirken, tam tersi tablolarla karşılaşabilmektedir. Nitekim, Avrupa Komisyonu tarafından her yıl yayınlanan ilerleme raporlarına baktığımızda, ülkemizin eksikliklerine yönelik ciddi ve kapsamlı eleştiriler görülmektedir. Her ne kadar, bu yıl yayınlanan 2013 Yılı İlerleme Raporu'nun daha önceki raporlara göre biraz daha ılımlı olduğu kabul edilse dahi Türkiye'ye yönelik çok ciddi eleştiriler geçerliliğini korumaktadır.

Şunu da belirtmem gerekir ki, öyle görünüyor ki bu yılki İlerleme Raporu'nu 30 Eylülde açıklanan demokratikleşme paketi kurtarmış ancak yine de Gezi Parkı sürecinde yaşanan olumsuzluklar geniş bir şekilde yer bulmuştur.

Bakınız, ılımlı sayılan 2013 Yılı AB İlerleme Raporu'ndan bazı hususları paylaşmak sizlerle istiyorum:

Hassasiyet gerektiren kilit mevzuatın kabulü öncesinde -Türkiye Büyük Millet Meclisi içinde ve dışında- yeterli hazırlık ve istişare yapılmaması,

Türkiye Büyük Millet Meclisinin performans izleme ve kamu harcamalarını denetleme kapasitesinde bir ilerleme kaydedilememesi,

Hükümetin, vatandaşlara, STK'lara ve iş çevrelerine yönelik kutuplaştırıcı tutum, Gezi Parkı protestoları sırasında belirgin bir uzlaşmaz tavır benimsemesi,

Gezi Parkı protestoları ile öğrenci hakları, çevre ve sendikal haklar ile ilgili gösterilerde ölümlere yol açan şiddet, polislin orantısız güç kullanımı,

Kamu görevlilerinin basın üzerindeki baskısının devam etmesi, yaygın otosansür, eleştirel gazetecilerin işten çıkarılmaları,

Bu ve daha birçok diğer tespitin üzücü yanı, bunların fazlasıyla gerçek olmasıdır. Yapılan şey, ülkenin fotoğrafının çekilmesi ve bu fotoğraf maalesef bizim fotoğrafımızdır. Bu görüntüler Kopenhag Kriterleri'nin fotoğrafı olmayacağına göre, belli ki bunlar Ankara kriterlerinin yaşama geçmesi hâli ama bu yol, ne AKP'ye ne de ülkemize kazandıracak bir yoldur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – AB ile içinde bulunduğumuz bu durum, Avrupa Birliğinden daha çok bize zarar vermektedir. Evet, Avrupa Birliğinin bize ihtiyacı vardır ama bizim Avrupa Birliği üyesi olmaya daha fazla ihtiyacımız vardır. Ancak, burada üyelikten kastım bir etiket değil, çağdaş, demokratik, özgür ve zengin Avrupa ile aynı düzeyde yer almaktır.

Bakınız, AB üyesi olmayı 1972 ve 1994'te düzenlenen referandumlarla ilk kez reddeden ülke vardır, Norveç. Peki, Norveç'in özelliği nedir biliyor musunuz? 2013 yılı Birleşmiş Milletler İnsani Gelişmişlik Endeksi'ne göre dünyanın en gelişmiş ülkesi, 1 numara Norveç'tir. O insani gelişmişlik endeksinde bizse 90'ıncı sıradayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Bu gelişmişlik endeksinin ilk 30'unda 17 Avrupa Birliği üyesinin olması tesadüf olmasa gerek, böyle değil mi?

Bu nedenlerdir ki Türkiye'nin son yıllardaki seyrine bakarak, ekonomik ve siyasi durumumuzu dev aynasında görüp Avrupa'yı hesaba almamak ancak ve ancak kendimizi kandırmaktır. Avrupa Birliği ülkemizin demokrasisi için bir çapadır, pusulamızdır, bu yönden sapma lüksümüz asla olmamalıdır. Gelin, Avrupa Birliği bize nasıl davranırsa davranırsın, biz Türkiye'yi o düzeye çıkaralım, ondan sonra halkımız Avrupa Birliği üyesi olup olmamaya kendisi karar verecektir zaten. Muradımız, özgür, zengin ve güçlü bir Türkiye olmalıdır. Ayrıca, ülkemizin AB'ye tam üyeliği, küresel düzeyde gittikçe yaygınlaşan ve kaygı verici boyutlara ulaşan, medeniyetler arası çatışma tezini temelsiz bırakacak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – ...ve İslamofobiden kurtaracak en önemli unsurlardan biri olacaktır.

Son olarak, AK PARTİ'nin 2005'ten beri gözlemci olduğu Avrupa Halk Partisi Grubundan geçtiğimiz günlerde ayrılıp Avrupa Muhafazakârlar ve Reformcular İttifakına tam üye olmasına değinmek istiyorum. Evet, gözlemci olarak yer alınan ve verilen sözler tutulmayarak tam üye yapılmayan bir gruptan ayrılmak normaldir ancak Avrupa Birliğinin genişlemesine soğuk bakan Avrupa Muhafazakârlar ve Reformcular İttifakına üye olmak doğrusu bana çok ilginç gelmiştir. Ne olursa olsun, bunun Avrupa Birliğine tam üyelik hedefine ilişkin doğru bir mesaj olmadığı kanaatindeyim ve umarım, bu tercih Avrupa Birliğine bakış açısını yansıtmıyordur.

(Başkanlığa Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Sayın Ayaydın, toparlayabilirsek lütfen...

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Bitiriyorum.

Türkiye'de 2005 yılında yüzde 70'lerde, 2011'de yüzde 34,8'te olan halkın AB'ye desteğinin, bugün itibarıyla yüzde 20'lerin altına düştüğünün bizzat sayın Bülent Arınç tarafından dile getirildiği dikkate alınarak bir an önce öz eleştiri yapılmasını diliyor, Cumhuriyet Halk Partisi olarak siyaset üstü bu uygarlık yolunda, bu tarihi hedefe giden yolda her türlü desteğe hazır olduğumuzu belirtmek istiyorum.

Bu düşüncelerle Avrupa Birliği Bakanlığımızın 2014 yılı bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ayaydın.

Sayın Oral, buyurun lütfen.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 70

SÜMER ORAL (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Bakanı ve mesai arkadaşlarını saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, Türkiye'nin Avrupa Birliği yolculuğu uzun bir geçmişe sahip, inişli ve çıkışlı bir seyir izlemiştir. Geçen 12 Eylül günü yani yetmiş gün önce Avrupa Birliği yolunu açan Ankara Anlaşması'nın 50'nci yılını idrak ettik. Belki atlamış olabiliriz, hiç değilse Avrupa Birliği Bakanlığınca hazırlanmış, ses getiren bir program tertiplenmiş olsaydı. Bu gibi kutlamalar önemlidir, teffuat olarak görülemez; bunlar, inancı, heyecanı ve kararlılığı ortaya koyar. Bu uzun ve ince yolda, 1999 yılında yeni bir döneme geçilmiştir. Bu nedenle, önceki değil, bu yeni döneme değinmek istiyorum. Bu engembeli yolda iyi niyetle emek sarf etmiş tüm başbakan, bakan, siyasetçi ve kamu görevlilerini saygıyla anıyorum.

Sayın Başkan, 11 ve 12 Aralık 1999 tarihinde, Helsinki'de yapılan Avrupa Birliği Devlet ve Hükümet Başkanları zirvesinde Türkiye'nin Avrupa Birliğine tam üyeliğe adaylığı kabul edildi, kapı bu tarihte açıldı. 3 Ekim 2005'te, Lüksemburg'da alınan kararla Avrupa Birliği ile Türkiye arasında tam üyelik müzakereleri başlamış oldu.

Sayın Başkan, izninizle şu gelişmeleri kısaca anlatmaya çalışacağım: 10-11 Aralık 1999 tarihinde, Helsinki'de, Türkiye'nin Avrupa Birliğine tam üyeliğe adaylığının oy birliğiyle teyit edilmesiyle birlikte, ülkemiz birlik ile katılım müzakerelerine başlamak için ön koşul niteliğindeki Kopenhag Siyasi Kriterleri'nin yerine getirilmesi yolunda yoğun bir reform sürecine girmiştir. Temmuz 2000 tarihinde Avrupa Birliği Genel Sekreterliği kuruldu. Türkiye, Kopenhag Siyasi Kriterleri'ne uyum konusunda gerekli yasal düzenlemeleri süratli bir şekilde, uyum yasa paketleri marifetiyle gerçekleştirme yoluna girmiştir. 2001 yılı Ekim ayında gerçekleştirilen Anayasa değişiklikleri Kopenhag Siyasi Kriterleri'ne uyum çalışmalarımıza esas teşkil etmektedir. Bu Anayasa değişiklikleriyle kişi hak ve hürriyetlerine ilişkin güvenceler artırılmış, özellikle düşünce ve ifade özgürlüğü alanı genişletilmiştir. İşkence iddialarını önlemek için duruşma öncesi gözaltı süresi Avrupa Birliği ölçütlerine uygun şekilde dört güne indirilmiş, Millî Güvenlik Kurulunun danışma organı niteliği vurgulanmış, kadın-erkek eşitliğini getiren düzenlemeler yapılmıştır. Ocak 2002'de yürürlüğe giren yeni Medeni Kanun'da, kadın-erkek eşitliği, çocukların ve zayıfların korunması ile dernek ve vakıflar alanında yapılan değişiklikler AB'ye uyum yolunda bir dönüm noktası olmuştur. 6 Şubat 2002'de kabul edilen ilk uyum yasası paketi ile Türk Ceza Kanunu, Terörle Mücadele Kanunu, Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kanunu ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu gibi yasalarımızda önemli değişiklikler yapılmıştır. 26 Mart 2002'de kabul edilen ikinci uyum yasası paketiyle siyasi partiler, basın, dernekler, toplantı ve gösteri yürüyüşleri, DGM ve jandarma ve il idaresi yasalarında siyasi kriterler alanındaki taahhütlerimiz doğrultusunda önemli değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Türk vatandaşlarının günlük yaşamlarında geleneksel olarak kullandıkları farklı dil ve lehçelerde yayın yapılması ve bunların öğrenilmesi önündeki hukuki engeller kaldırılmış, bazı basın suçlarına ilişkin hapis cezaları kaldırılmış, cemaat vakıflarına ilişkin taşınmaz mal rejimi daha liberal bir hâle getirilmiş, ifade özgürlüğü kapsamındaki eleştiri hakkına açıklık kazandırılmış, hukuk ve ceza davalarında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları ışığında yargılamanın yenilenmesi imkânı getirilerek insan hakları ihlallerine ilişkin tahsis imkânı güçlendirilmiş, göçmen kaçakçılığı suçu Türk Ceza Kanunu kapsamına alınmış, dernek ve vakıfların faaliyetleri kolaylaştırılmıştır.

Sayın Başkan, bunları şu amaçla söyledim: Tüm bunlar 57'nci Hükümet Dönemi'nde yapılanlardır. Sabahleyin Dışişleri Bakanlığı bütçesi vardı, şimdi de Avrupa Birliği bütçesini görüşüyoruz. Nedense milat hep 2003 başı gibi alınıyor, bu doğru bir şey değildir. Bunu ortaya koymak için bunları dile getirmek ihtiyacını hissettim.

3 Ekim 2005 tarihinden bu yana sekiz yıl geçti. Bu sekiz yıllık sürenin ilk iki-üç yılından sonra müzakerelerde ciddi bir yavaşlama, tıkanıklık görülüyor. Son üç yıldır bir başlık açılmıyordu, son başlık 2010 yılında. Sanıyorum, 22 Ekim 2013'te müzakere açıldı, nihayet bir faslın müzakerelere açılması gerçekleşti. Bu gelişme, Sarkozy ve Merkel'in koyduğu bariyerin aşılması olarak yorumlanabilir çünkü o dönemi konjonktürel bir kırılma dönemi olarak kabul etmek de mümkündür. Uzun bir aradan sonra bir faslın açılmış olması, yaşanan tıkanıklığın açıldığını işaret etmez, siz de onu belirttiniz. AB'deki bu tutum, Türkiye'nin Avrupa hedefini ve azmini kesinlikle kırmamalıdır. Bu veya buna benzer durumlarla karşılaşacağız önümüzdeki günlerde. Bugün Avrupa Birliği sofrasında bir sandalyeye sahibiz. Bu kolay elde edilmedi. Bu sofraya, demokrasi, refah ve barış sofrasıdır. Okyanusun öte tarafındaki Amerika'nın gücünün, ekonomik gayrisafi hasılasının biraz üzerinde olan bir ekonomik güçtür. Unutmayalım ki Avrupa Birliği üyeliğimiz, ekonomimizin en önemli çipasıdır.

Adalet ve Kalkınma Partisi 3 Ekim 2005 kararını havai fişeklerle karşılamış ve coşkuyla kutlamıştı. O heyecan ve istek bugün görülüyor. Böyle devam ederse bu tarz, ilk günlerde izlenen istek ve heyecanın gerçekte Avrupa Birliğine entegrasyondan kaynaklanmadığı, konjonktürel bir gelişme olduğu, başka temellere, başka nedenlere dayandığı kanaatini, algısını haklı olarak doğurur.

Süreçteki bu tıkanıklık halkımızda Avrupa Birliğine karşı bir soğukluğa neden oluyor. Buna da izin vermemek lazım. Bu havanın yaratılmaması lazım.

Sayın Bakan, ben uzunca bir süre, üç üç buçuk yıl ECOFIN toplantılarına Türkiye adına Türkiye Maliye Bakanı olarak katıldım. O zaman 16 aday ülke vardı. Senede 2 defa periyodik olarak bu toplantılar yapılır farklı farklı aday ülkelerde, ilk gün aday ülkelerin bakanları kendi aralarında toplanır, ya öğleden sonra veya ertesi gün de üye ülke bakanlarıyla bir araya gelirdi. O ülkelerde gerçekten farklı bir heyecanı yaşırdım, görürdüm. Belki bir bakıma o ülkeler sabah kalkınca Avrupa Birliğiyle kalkıyor, yatarken gene Avrupa Birliğiyle yatıyor. Türkiye'de de bu heyecanın yaratılması lazım.

Zaman zaman, Avrupa Birliğinden kaynaklanan bazı beyan ve kararlara karşı da tepki göstermenin o ülkelerde bir karşılığı yoktur. Onun için, üslubumuzda da Avrupa Birliği üslubundan pek uzaklaşmasak, sanıyorum daha faydalı olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜMER ORAL (Manisa) - Sanıyorum, Türkiye'nin bugün Avrupa Birliğinde heyecan ve ivme ihtiyacını kimsenin görmemesi mümkün değil. Türkiye bu ihtiyaca kayıtsız bir tavır ve tutum içinde de olmayacaktır. Zaten Sayın Bakanın da

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 71

bu sene kendi içinize dönük ayrı bir uyum raporu yazma gayreti olmayacağına göre biraz daha vakti de olacaktır; o zamanın da bu ivmeye katkısı olacağını tahmin ediyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

(Başkanlığa Sözcü Ahmet Öksüzkaya geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kaplan, buyurun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Bakanlığın değerli temsilcileri; usulünce bir kutlamayla başlamak istiyorum; üç buçuk yıl sonra bir fasıl açtınız, kutluyorum. İnşallah, 23, 24'üncü fasıllar da peşi sıra gelir.

Yine kutluyorum çünkü ipek gibi yumuşak bir ilerleme raporunu sağladığınız için. Yani bu kutlamamız, Avrupa Birliği Komisyonuna eleştirilerimizin olduğu anlamına elbette gelir ama Hükümetin Bakanı olarak bu konuda hakikaten iyi çalıştınız, takdir etmek lazım çünkü şöyle bir göz attığımız zaman neler yaşanmış Türkiye'de o zamandan bu yana. Demokratikleşme paketini de yetiştirdiniz. Gerçi "Bayramda açıklandı." diye sitem ettiniz ama yani Avrupa Birliği daha ne yapsın, Komisyon.

Şimdi burada klasik eleştirilere tek tek girmeyeceğim ama Türkiye'de demokratikleşme konusunda maalesef kendi iç dinamiklerinin etkili olmadığı görülmüştür. Yani, bu raporda geçen "Yeni anayasa yapılıyor." Yapamadık; masa devrildi, Sayın Çiçek devirdi gitti, Belarus ülkelerinde geziyor şu an.

İç Tüzük Komisyonu, 20 madde kalmıştı, anlaşılmadı; o da olmayacak.

E, yani demokratikleşme paketinden seçim barajı çıkmadı, yine 5+5 daraltılmış bölge, dar bölge sistemi çıktı ama her zamanki gibi daha önceki ilerleme raporlarında yer alan Uludere'de -Roboski'de- öldürülen 34 yurttaşımızla ilgili eleştiriler duruyor.

Sayıştay raporlarıyla ilgili konu; artık kalıcılaştı o, eleştiriler duruyor. Hükümet zaten bu konuda bir adım atma niyetinde değil.

Ancak şunu açıklıkla ifade etmek istiyorum: Sizden önceki Hükümet... Burada 2002 miladını başlatmayın yani tüm bakanlıklar yapsın ama siz yapmayın çünkü koalisyon hükümetinin Avrupa Birliği konusunda, hakikaten 17 tane Anayasa değişikliğini yapması ve temel konularda yapması, 2001 yılında ulusal programı hazırlaması, temel kanunlara el atması, işkence, gözaltı, nezarethane vesaire bir sürü konuda, çok parçalı koalisyon duruşuna rağmen azımsanmayacak adımlar atılmış ve ondan sonraki on bir yıl da sizin tek başınıza iktidar olduğunuz bir dönem.

Burada bunlara baktığımız zaman, geldiğimiz noktaya bakacağız ve Avrupa Birliği istiyor diye değil veya Avrupa Birliğine gireceğiz diye değil, bu üçüncü kriz, bu son kriz, dünya krizi sonrası Avrupa Birliğinin ekonomik topluluk olarak belki geleceği bile sorgulanabilir, duruşları sorgulanabilir yani kendi içlerinde de bunu tartışıyorlar; mesela Avam Kamarasına gittiğiniz zaman "Eurodan çıkalım mı, çıkmayalım mı?" tartışılıyor. Yani bunun gibi farklı tartışmalar var ama demokratikleşmeye bir bütün olarak bakmak gerekir ve bu, muhalefetin tüm kanallarına açık olması demektir.

Eğer bunu sağlayamadığımız zaman muhalefet eğer düşünce, örgütlenme özgürlüğünü TOMA'sız, gazsız kullanamıyorsa, Başkent'te, Meclisin hemen yanında, Kızılay Meydanı'nda sendikaların, mühendis odalarının, tabip odalarının en küçük demokratik hak isteminde gaz kullanılıyorsa ve bu emniyet müdürleri buna muhteşem bir toplum mühendisliği gözüyle bakıyorsa, hakikaten işimiz zor.

Buradan şunu ifade ederek konuşmak istiyorum: Avrupa Birliğinin ipek gibi eleştirileri ne sizi kandırsın ne de biz yemiş olalım çünkü bu krizin sonrasında hâlâ 180 milyarlarca ithalat-ihracat hacminin olduğu bir Türkiye'yi konuşuyoruz. Basit bir şey değil. Hâlâ Türkiye çok önemli Avrupa Birliği açısından. Avrupa açısından Orta Doğu'ya, Uzak Doğu'ya, hatta Afrika'ya açılma konusunda güvenli bir liman. Enerji boru hatlarının, doğal gazın geçmesi için Türkiye'ye ihtiyaç var. Böyle baktığımız zaman burada demokratikleşmeye, hem siyasal demokrasi hem ekonomik demokrasi hem kültürel çoğulculuk anlamındaki üçlü sacayağı üzerinde bakmamız gerekiyor.

Buradan bakmak zorunda kaldığımız bu noktalar İlerleme Raporu'nda yine var. Aslında biraz görmek isteyenler çok rahatlıkla bunları görebilirler.

Mesela, Hükümetin çözüm sürecinin İlerleme Raporu'nda yer alması bence önemli bir konu ama biraz daha bunu iyi değerlendirmesi gerektiğini düşünüyorum yani yeterli değil. Bir sene az bir zaman değil, rapor hazırlandığında da on ayda bir tek mermi, bir silah patlamamıştı. Daha olumlu değerlendirilebilirdi yani bu 23-24 faslın açılması açısından ciddi bir sebepti. Demek ki bunu anlatamadınız veya anlamak istemediler, ayrı bir konu.

Şimdi, burada, bu İlerleme Raporu'nda Sayın Başkan, yerel yönetimler konusunda projesi olan tek partinin Barış ve Demokrasi Partisi olduğunun altı çiziliyor. Evet, biz yerel yönetimlere özerklik şartının çekincelerinin kaldırılmasını söyledik ama nedense oraya çekince. Çocuk Haftası'ndayız, hani, ama dil artık özgür Türkiye'de diyoruz, Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne çekince. İlerledik diyoruz, Birleşmiş Milletler 2 sözleşmelerine, Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi'ne ve Ekonomik, Sosyal Sözleşme'ye yine çekince koymuşuz. Bu koyduğumuz çekincelerin kiminde çocukların kendi ana dillerinde eğitimi var, kimilerinde kendi kaderini tayin hakkı var. Şimdi, tabii ki çok büyük bir ülkenin, çok zengin, çok kültürlü, çok farklı, çok dinli, çok mezhepli bir yapısını aldığımız zaman, Türkiye aslında sadece Avrupa değil, onu öyle değerlendirirsek yanlış yaparız, Türkiye hem Avrupa'dır ama aynı zamanda da Asya'nın özelliklerini, Orta Doğu'nun özelliklerini, Balkanların ve Kafkasların bütün özelliklerini taşıyor. Çok müstesna bir yeri var yani bunun böyle görülmesinde yarar var.

Şurada, Sayıştayın raporlarında dökümler var tabii. Askerî güvenlik harcamaları konusunda burada epey tartışmalar yaşadık, Genel Kurulda da bunu yaşamaya devam edeceğiz, belli. Yine, askerî güvenlik harcamalarını denetlemeyen bir bütçenin içinde demokrasi ile ilgili konularda ki bütçelerin, bu çalışmayı yapan Adalet Bakanı, işte Avrupa Birliği Bakanlığı, farklı bakanlıkların çok zayıf olduğunu görüyoruz. Yani, artışların çok düşük ve diğerlerinin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 72

artışlarının ise yüzde 17-27 oranlarında olduğunu görüyoruz. Şimdi, böyle olduğu zaman, bizim “Niye hâlâ Terörle Mücadele Kanunu duruyor?” diye sormamız lazım. Zaten Türk Ceza Kanunu çıkarken onun karşılığını koyduk. İnfaz hukukunda çıkardık koyduk ama bugün 500’e yakın ölümcül hasta hükümlü, tutuklu, kanser, raporlu bekliyor. Onu Adalet Bakanlığına da söyledik, direkt sizleri de ilgilendiriyor.

Burada yine ifade ettiğimiz, ki çok önemlidir bu, Avrupa Birliğine ya kendimizi anlatamıyoruz ya da onlar bizi anlamak istemiyorlar. Evet, “Yarın girecek gibi hazırlanacağız.” diyorsunuz. Elbette yani o bizim meşhur sözümüzdür, ahirete nasıl, dünyaya nasıl çalışılacağına dair de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkanım, ek süre istiyorum. Adil Bey’in de payını...

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açtım Sayın Kaplan, lütfen tamamlarsanız, ek süre veririm.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkanım... Bunu ciddi ciddi nasıl anlattınız, şu kız-erkek öğrenci meselesini nasıl anlatıyorsunuz bakanım siz gittikten sonra, Sadık Yakut’un açıklamasından sonra? Yani, bu Erasmus, bir de plus, birleştirdiniz öğrenci eğitim programlarını. Bunların hepsi kızlı-erkekli yani şimdi Sadık Yakut’u oraya gönderir bir konuşma yaptırırsanız ne olur bu memleketin hâli? Allah aşkına, söyler misiniz Meclis makamı, Meclis veya o Başkan Vekili, Başkan şu an Avrupa’da, Sayın Gül bir tarafa gitse Cumhurbaşkanı vekili de aynı zamanda olacak. Çıkıyor diyor ki: “Okullarda kızlı-erkekli öğrenci eğitimi...” ve “Arkasında duruyorum.” diyor. Böyle arkasında dururken ya Avrupa’ya gireceksiniz kardeşim ya Afrika’ya ya Asya’ya... Avrasya Birliğini mi kuralım, ne yapalım?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yani, bu kafayla girilmez Avrupa Birliğine. Yani, daha ilkökul 4 eğitiminde çocukları kız-erkek farklı bir bakışta yorumlayıp nasıl anlatacaksınız? Allah size kuvvet versin, güç versin, sizin işiniz çok zor. Hakikaten düşünüyorum, çok çok zorlanacaksınız. Nasıl anlatacaksınız bilmiyorum. Bu Erasmusplus hadi programlarıdır, bizde de Spor Bakanlığı zaman zaman programlar yapıyor yani yan yana geliyor insanlar. O zaman Mecliste de kadın ve erkek milletvekillerini ayırsak mı, ne yapsak! Bir Meclis kadın oturma bölümü, haremlik selamlık! Şimdi, zaten sıkıntılı bir durum yani hakikaten. Buna ciddi ciddi “Yaşam tarzını dayatmıyoruz, bununla ilgili kanun çıkardık.” dediniz Sayın Bakanım. Bunun adı bal gibi “yaşam tarzını dayatma”dır. Bu yaşam tarzını dayatmanın da maalesef Avrupa Birliği kriterleriyle bağdaşmadığını ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kaplan.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, ben hep konuşmalarına bir konuyla başlıyorum. Sizi de çok ilgilendiren bir konu bu. Kesin hesap kanunu nedir biliyorsunuzdur.

İZZET ÇETİN (Ankara) - Anlat, anlat, belki bilmiyordur.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Avrupa’da da var ama sen gene de anlat.

İZZET ÇETİN (Ankara) - Sen gene de bir anlat.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Siz sunumuzla 2014’le ilgili olarak bir bütçe talep ediyorsunuz, diyorsunuz ki: “Ben 2014 yılında şu şu faaliyetleri yapacağım, şu projeleri gerçekleştireceğim Bakanlığım bünyesinde, onun için şu kadarlık bir bütçe talep ediyorum.” 2014 için 223 milyon liralık bir bütçe talebiniz var. 2012’yle ilgili olarak da daha önce aldığınız bütçe harcamalarıyla ilgili burada hesap veriyorsunuz diğer taraftan, halka hesap veriyorsunuz yani Türkiye Büyük Millet Meclisine hesap veriyorsunuz, bundan bahsetmediniz. 2012 yılında 181 milyon liralık bir harcamanız var. 151 milyon liralık bir bütçe yapılmış, siz 181 milyon lira harcamışsınız aktarmalarla. Bununla ilgili olarak Sayıştaya normal olarak hesap vermeniz gerekir ama Bakanlığınız Sayıştaya bilgi ve belge sunamamış ve Sayıştay, dolayısıyla görüş bildiremiyor Bakanlığınızla ilgili olarak. Bu birçok Bakanlıkta var. Maalesef, ilgili mevzuat 2005 yılında değişmiş olmasına rağmen bu konuyla ilgili olarak doğru dürüst bir şey yapılamadı şimdiye kadar, eskisinden daha kötü durumda. Bu da AB İlerleme Raporu’nda da eleştiri konusu yapılmış, belki dikkatinizden kaçmıştır. Teknik bir konu bu ama çok önemli bir konudur. Çünkü, sonuç olarak, demokrasiyi ilgilendiren, hesap vermeyi, şeffaflığı ilgilendiren bir konudur, demokrasinin en önemli unsurlarından bir tanesidir bu, ilk basamağıdır, bütçe hakkıdır halkın, bunun yerine gelmesi gerekir, sizin de bu konuda daha hassas olmanız gerekir, bürokrasiyi de bu konuda uyarmamız gerekir diye düşünüyorum.

Sayın Bakan, Avrupa Birliği Bakanlığının görevi tanımlanmış. Avrupa Birliği ile bir mevzuat uyumu sağlayacak, bunun koordinasyonundan sorumlu. Daha önce Genel Sekreterlik olarak kurulmuştu biliyorsunuz bu. Bir Dışişleri Bakanlığına, bir Başbakanlığına bağlandı, birkaç kez gitti geldi hatırlıyorum ama sonuçta Bakanlık olarak kuruldu. Neden Bakanlık olarak kuruldu? Çünkü, siyaseten de diğer bakanlıkların, kurumların uyarılması gerekiyor, zaman zaman onların icraatlarının... Hatta kendilerine ihtar edilmesi gerekiyor. Siz Bakan olarak diğer bakanlıkları zorlamak durumundasınız.

Siz bize bir sunum yaptınız. Bu sunumda Bakanlığınızın icraatlarını anlatıyorsunuz, Türkiye’nin çok iyi bir noktada olduğunu anlatıyorsunuz ama tam tersine, aslında diğer bakanlıkların icraatlarının yeterli olmadığını, yetersiz kaldığını, eksikliklerini vurgulamak durumundasınız bana göre. Avrupa İlerleme Raporu’nda –her sene çıkan- belirtildiği üzere nasıl eksiklikler saptanıyorsa siz de aynı şekilde eksiklikleri ortaya koymak durumundasınız ve bakanlara bunları siyaseten baskı yaparak söyleme durumundasınız. Bir anlamda onlara Mobbing uygulayacaksınız, şunlarınız eksik, bunlarınız eksik. Biraz önce Sayın Kaplan söyledi: Şöyle şöyle konular oluyor, bunlara nasıl cevap vereceksiniz? Bunlarla ilgili olarak sizin açıklamalar yapabilmeniz lazım. Siz iktidarın, Hükümetin sadece bir üyesi değilsiniz, bir anlamda Avrupa

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 73

Birliğin de buradaki temsilcisinin ama böyle olmasına rağmen, bu doğru mudur, önce onu sorayım. Şunu söylediniz mi? "Türkiye, AB'ye yaklaşır ama üyesi olamaz." Böyle bir söz söylediniz mi?

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANİ EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Hayır.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu basında yer aldı. Bu şekilde sizin bir toplantıya katıldığınız ve bu şekilde bir söz söylediğiniz... Ama bunu sonradan da yalanlamadınız ya da ben görmedim. Çok önemli. Eğer böyle ise o zaman Bakanlık yapmamanız, bu Bakanlığı yapmamanız lazım daha doğrusu. Söylemedim diyorsunuz değil mi?

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANİ EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Sayın Vekilim, sorularınıza biraz sonra cevap vereceğim. Şu ana kadar attığınız iddiaların tamamıyla ilgili cevaplarım var. Birçoğu yanlış olan şeylerdir. Sayıştay konusunda da doğrusunu aktarmak isterim. Böyle bir denetim olmadı. Bugün bunu, tam ne söylediğimi, hangi ortamda söylediğimi anlatacağım, izah edeceğim size.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki.

O zaman diğer konulara geçeyim. Şimdi, 2013 Avrupa İlerleme Raporu'nda belli konular var. Bunlar Türkiye'yle ilgili olarak, Türkiye'nin durumuyla ilgili olarak yapılan eleştiriler. Bunlar çok önemli. Dediğim gibi sizin de bunları savunma yerine tam tersine bu tür eleştirileri yapmanız gerekirdi. Bunun yanlış olduğunu düşünmüyorum. Bakın, özellikle bu Gezi eylemleri üzerinde durulmuş "Demokrasi ve Hukukun Üstünlüğü" başlığı altında. Bu konuyla ilgili olarak mesela "Yapılan eleştirilerden sonra kolluk görevlilerinin işlediği suçlara yönelik bağımsız bir denetleyici organ olarak Kolluk Gözetim Komisyonunun Kurulmasına İlişkin Kanun Tasarısı'nın kabul edilmesi için gerekli prosedürler hâlen tamamlanmamıştır." diyor. Sizin aslında bunu talep etmeniz gerekir. Sunumunuzda da bunlara değinmeniz gerekirdi, bu eksiklikleri söylemeniz gerekirdi. İçişleri Bakanlığını bu konuda uyarmanız gerekirdi.

Yine, bakın, biraz önce Sayıştayla ilgili olarak benim yanlış bir şey söylediğimi o arada söylediniz. Sayıştayla ilgili olarak, bakın, İlerleme Raporu'nda diyor ki: "Türkiye Büyük Millet Meclisinin performans izleme ve kamu harcamalarını denetleme kapasitesinde bir ilerleme kaydedilmemiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin uhdesindeki diğer inceleme araçlarının yetersizliği nedeniyle sorun yaşanmaya devam edilmektedir." "Kamu Yönetimi" başlığı altında bu konuyla ilgili olarak diyor ki: "2013 genel bütçesine ilişkin TBMM görüşmeleri bir önceki yıla ait kamu harcamalarının yönetimine ilişkin yeterli geri bildirim olmaksızın aralık ayında yapılmıştır. Bu durum Temmuz 2012'de Sayıştay Kanunu'nda, Sayıştayın TBMM adına denetim dâhil yasal yetkilerini ve çalışma usullerini zayıflatan, hükûmet inisiyatifli bir değişiklik yapılmasıyla ortaya çıkmıştır." Böyle bir eleştiri var. Bu çok önemli ve doğrudur bu. Aralık 2012'de Anayasa Mahkemesi bu değişikliği iptal etmiş ve hemen ardından Sayıştayın yetkisini ve bağımsız ve etkin denetimler gerçekleştirebilmesini kısıtlayabilecek bir kanun tasarısı Nisan 2013'te Meclise sunulmuştur. "Söz konusu yeni kanun tasarısıyla Sayıştaya hükûmetin her türlü denetimi yapma yetkisi verilmesine rağmen kamu yönetimi reformunun geliştirilmesinde önemli bir unsur olabilecek performans denetiminin yapılmadığı görülmektedir." Bunu ben söylemiyorum. Bunu İlerleme Raporu söylüyor. Biraz önce söylediğim şekilde de sizin Bakanlığınız dahi bunun hesabını verememiş durumda. Bunlar önemli konular. Bunları biz muhalefet olarak eleştiriyoruz, siz de bir anlamda Hükûmet içerisindeki muhalefet olarak bunları eleştirmeniz gerekirken sahip çıkıyorsunuz.

Sayın Bakan, projeler arasında -geçen yıl da eleştirdik- bu Valiliklerin AB Sürecinde Etkinliğinin Artırılması Projesi. Şimdi, birçok arkadaşımızla görüşüyoruz, valilerle, vali yardımcılarıyla. "Yani biz de ne yaptığımızı bilmiyoruz, bunun bir anlamı yok." diyorlar. Bu çok etkili olmamış ya da bir şekilde bunun daha etkili çalıştırılması için bir şeyler yapmanız lazım diye düşünüyorum. Yeterli olmuyor ya da vali yardımcılarının bu konuyla ilgili eğitilmesi gerekiyor, daha fazla bilgilendirilmesi gerekiyor belki de. Daha önce yapılmıştır belki ama sürekli olarak değişiklikler olduğu için aralarında -tayinler vesaire- bunlarda eksiklikler oluyor. Bu konu dolayısıyla tüm Anadolu düzeyinde kurumlar düzeyinde yerli yerine oturmuyor bir türlü.

Yine bu Kıbrıs meselesi bizim için çok önemli, Avrupa Birliği yönünden büyük engellerden bir tanesi. Onunla ilgili olarak da farklı bir yol izlenmesi, tavır izlenmesi gerekiyor. Bu konuyla ilgili olarak da bir adım atmadınız. Bu konuyla ilgili daha farklı bir yaklaşım içerisinde olunması lazım. Yani Kıbrıs'ta sanki bir duvar var. Kıbrıs ve Yunanistan ekonomik olarak şu anda sıkıntıları ziyaretler. Daha farklı bir yaklaşımla bu duvarın ortadan kaldırılması mümkün hâle gelebilir diye düşünüyorum. Sizin de bu konuda yardımcı olmanız gerekir.

Sürem doldu galiba. Birkaç konu var. Onları sorular bölümünde tekrarlamak istiyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

(Başkanlığa Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

Sayın Korutürk, buyurun lütfen.

OSMAN TANEY KORUTÜRK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, komisyon üyesi olmayan milletvekillerinin kısıtlı süresi içinde ben özellikle bir konu üzerinde durmak istiyorum.

Sizin yapmış olduğunuz takdim Sayın Bakan, umut verici bir takdim. Türkiye'nin Avrupa Birliği yöneliminin devam ettiği, hatta bu yönelimde iyi bir noktaya geldiğimizi izah ediyorsunuz. Bunu izah edebilen birisinin, bir siyasetçinin bulunması hakikaten ümit verici çünkü bugün Türkiye'de bu eğilimden ve bu yönelimden Türkiye'nin giderek ayrıldığı yolunda çok ciddi bir algılama var. Öğleden sonra Dışişleri Bakanlığı bütçesini görüştük. Dışişleri Bakanlığı bütçesinde de algılamaların önemli bir rol oynadığını görüyoruz. Burada da algılamalar önemli bir rol oynuyor ve buradaki algılamaların oynadığı rol Avrupa Birliği ile aramızdaki etkileşimi de çok ciddi şekilde yönlendiriyor.

Şimdi, demin Sayın Ayaydın konuşması esnasında önemli bir noktaya temas etti. Adalet ve Kalkınma Partisi, tam üyeliği geciktirdiği için Avrupa Halk Partileri Grubundan ayrılarak Avrupa Muhafazakârlar ve Reformcular Birliğine geçti. Bu, tabii, Adalet ve Kalkınma Partisinin kendi seçimidir. O konuda herhangi bir şey söylemek bize düşmez. Fakat bunun

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 74

Avrupa Birliği çevrelerinde çok değişik şekilde yorumlandığını görüyoruz. O derece ki İsveç'te bize, Türkiye'ye yakınlığıyla bilinen Carl Bild, Twitter'da diplomatik adabın dışında bir tanımla kullanarak bunu eleştirdi. Geri kalan birçok siyasetçi de bunu eleştiriyor ve burada şundan bahsediyorlar. Diyorlar ki Avrupalılar: "Müzakere sürecini yürütmekte olan bir ülkenin, Avrupa Birliğine mesafeli olan 'eurosceptic' dedikleri, Avrupa'ya kuşkulu bir birliğin içerisine girmesi bu ülkenin de yani müzakere eden bu adayın da Avrupa Birliği amacından başka bir tarafı doğru gittiğini gösterir." Bu ne kadar doğru ve bunu bu yönelimle nasıl bağdaştırmak mümkün? O konuyu izah edebilirsiniz bizim makbülümüze geçecektir.

Bir başka husus, tabii, yakın bir zamana kadar sadece Avrupa Birliğiyle değil NATO'yla da çelişen -kuruluş amaçları dolayısıyla- Şanghay İşbirliği Örgütü de söz konusu oluyor ve bir Avrasya yönelimi başlıyor. Tabii Türkiye'nin bu kadar uzun süre Avrupa Birliği üyeliği için çaba gösterip Avrupalıların, özellikle Avrupalıların yanlış davranışları, Türkiye'nin de belki gerçekten samimi olmayan bir yönelimi dolayısıyla bu iş bu kadar uzadıktan sonra başka arayışlar içerisine girilebiliyor fakat bu Avrasya yönelimi Avrupa Birliği yönelimiyle çelişen bir yönelim. Şanghay İşbirliği Örgütü, Sayın Başbakanın bizzat telaffuz ettiği için siyasi açıdan önem taşıyan bir şey. Bunu nasıl bağdaştırıyoruz ve biz hakikaten acaba sizin de bazı demeçlerinizde daha önce söylediğiniz gibi Avrupa Birliğine tam üyeliğin dışında başka bağlantılar, Norveç'in pozisyonu gibi bir pozisyonun içerisini de girme arayışları içerisine girebilir miyiz, bunu kabul edebilir miyiz? "Biz" derken bunu kabul edebilir miyiz? Tabii, ana muhalefet partisi olarak bizim böyle bir düşüncemiz yok. "Biz" derken Türkiye'yi kastediyorum ve Türkiye'yi şu anda Adalet ve Kalkınma Partisi yönettiğine göre "Sizin böyle bir eğiliminiz, böyle bir yaklaşımınız var mı?" diye düşünüyorum. Avrupa Birliği konusunda bizim içinde bulunmuş olduğumuz zahiri çabalar gerçekten samimi midir, bunu öğrenmek istiyorum. Eğer samimi ise sizin bizzat bu konuya bağlı olduğunuz kadar Hükümetimizin içerisinde de genel çizgi olarak aynı bağlılık mevcut mudur, onu öğrenmek istiyorum. Avrupa Birliğinin esas itibarıyla Türkiye'ye getireceği önem şudur: Türkiye -sabah da söyledim- nüfusunun tamamına yakını Müslüman olan bir Batılı ülkedir ve gerek Doğu'da gerek Batı'da ilgi çekmesinin ve Türkiye'nin bir örnek olarak her vesileyle ortaya çıkmasının asıl ana sebebi budur. Bu sebep içerisinde Avrupa Birliğiyle bizim yaklaşımımız nedir bu konulara da açıklık getirirseniz memnun olurum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Korutürk.

Sayın GÜNAL, buyurun lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, saygıdeğer basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, hep sizlerin söylediği "nereden nereye" diye arkadaşlarımızın şeyi var. Az önce Sayın Oral "Elli yılı devirdik." deyince yine o aklıma geldi. Tam elli yıl dile kolay, bayağı bir uzun ömür çürütmüşüz. Bir an geri döndüm, on yıl önce, dokuz yıl önce yani Aralık 2004'te Kızılay'daki havai fişekleri hatırlayınca "Bizim şimdiye çoktan Avrupa Birliğine girmiş, o havayla gitseydik iki-üç lokomotif ülkeden birisi hâline nüfus ve ekonomik büyüklük olarak gelmiş ve söz sahibi olmuş olmamız lazımdı." diye düşünüyorum. Çünkü, o gün böyle girmiş gibi büyük bir kutlama yapmıştık. O günden bugüne bakınca maalesef...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Nereden nereye!

MEHMET GÜNAL (Antalya) – bir arpa yol alamamışız. Yarın kapanmış bir fasıl, geçici kapanmış bir fasıldan başka da yeni bir şey yok. Hatırlarsanız size söylemişim, Sayın Korutürk: "Avrupa Birliği samimi mi?" dedi ama sizden tarafına ben karışmayayım, onların samimi olmadığını kesin. En azından bizi oyaladıklarını söylemişim ve süreci tanımlarken "uzatmalı nişanlılık" gibi demişim, "Never ending but no wedding love." diye. Hâlâ devam ediyor, bir sene daha geçti, yine evliliğe ilişkin bir işaret yok Sayın Bakanım. Yani sadece sizin görüşmeleriniz sonucunda bölgesel politika ve yapısal araçlarla ilgili bir fasıl açılmış olmasın da -şimdi irdeleyeceğim ama- ben onu da tam tersine kız tarafının bir tavizi olarak görüyorum, onların bize verdiği bir şey değil gibi geliyor bana. Neden diyeceksiniz. Vallahi, nedenini söylemeden önce bunu söyleyeyim, bu hiç bitmeyen ama bir türlü de evliliğe gitmeyen aşka bizim artık bir son vermemiz lazım. Ya evlilik... Zaman zaman hanımlar böyle fazla nişanlılık uzayınca tehdit eder: "Artık evleneceksen evlen veya kızı bırak." derler. Bizim o noktaya gelmiş olmamız lazım. Sizin zaman zaman böyle hafif bir çıkış yapar gibi bir şeyiniz oluyor ama sonra bakıyorsunuz, diplomatik dille bir yumuşatma.. Yani sizin bile bazen sabrınızın taşıdığını konuşmanızdaki nezakete rağmen hissediyoruz. Ya, söyleyiversem diye şöyle bir içinizden geçiyor, sonra diyorsunuz ben bakanım, o kadar da söyleyeyim, biraz üstü kapalı geçeyim diyorsunuz. Biz onu hissediyoruz siz söylemeseniz de.

Şimdi, burada neden böyle söylüyorum? Bu fasıllar siyasi birtakım şeylere ve Kıbrıs meselesine bağlandı, siz de biliyorsunuz, ilerlememesinin nedeni de bu. Peki, dönüp bakıyorum, güzel, bize verdiğiniz şeylere şöyle hızlıca bir göz attım, ilerleme birliği, ilerlemeyle ilgili rapor var, diğer şeyler var. Fasıllar da 5 Kasım itibarıyla -o gün bakanlar toplantısı olur herhâlde- açıldığı için onu da buraya eklememiz gerek, açılanlara bir tane daha. Dolayısıyla, bunu bir başarı gibi sunmamızın bir anlamı yok. Neden diyorum? Çünkü arkaya bakıyorum, ben iktisat kökenliyim, en önemli şey malların ve emeğin serbest dolaşımı değil miydi burada, Avrupa Birliğinin temelinde o yok mu? Niye bir türlü oralara hiçbir şart sürmeden dahi gelemiyoruz. Yani şu şu şartlarla açılır diye bile geçemiyoruz. Bize neyi açıyorlar? Ben söyleyeyim size, neden kabul ettiklerini de söyleyeyim -sabah Dışişleri Bakanımıza da söyledim- bölgesel politika, yerel yönetime destek, yerel özerklik, arkasından 23, 24'ü söylüyor. Orada ne geliyor? "Çözüm süreci" dedimiz çöz ve bölünme sürecini ve önceki hafta sonu Diyarbakır'da yaptığınız şovun sonucu olarak geliyor. Devam ederseniz, biraz daha bunlardan... Peki, niye ekonomik olanlara hiç sıra gelmiyor Sayın Bakan? Niye işçilerin ve emeğin ve malların serbest dolaşımına gelmiyor? Fransa'nın sürekli bize engel koyduğu tarımla ilgili konuya neden gelemiyoruz? Ne zaman geleceğiz biz?

Şimdi, buraya bakıyorum, siz güzel söylemişsiniz, konuşmanızda da var, giriş kısmında da söylemişsiniz, onun için size bakarak söylüyorum, bu söylediklerimi kafamdan uydurmuyorum. İlerleme raporunun başında kısa sunuş kısmı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 75

var, 3'üncü sayfasında öyle diyor: "Çözüm süreci ve demokratikleşme paketi..." Yani bu ilerlemelerin altı çizildi, dolayısıyla, bize bir yer daha açıldı gibi geliyor yazdan beri yapılan görüşmelerde. Tekrar dönüyorum, yine konuşma metnimize bakıyorum, aynı şekilde burada da yine 22'nci fasılla ilgili kısım gelmiş, siz diyorsunuz ki: "23 ve 24 ile ilgili fasılların bir an önce müzakereye açılması gerektiği vurgulanmış." Peki, diyorsunuz ki: "2006 yılında tarama süreci tamamlanan bu fasılların açılış kriterlerinin hâlâ tarafımıza resmen iletilmemiş olmasını anlamak mümkün değildir." Siz anlamazsanız, biz nasıl anlayacağız? Yani ha, şunu diyorlar, -ben anlıyorum bunların dediğinden siz anlamıyorsunuz da- "Kardeşim, bir an önce... "Burada yargıyla ilgili birtakım sözler verdiniz, hadi bölgesel politikayı yapıyorsunuz ama ne olacak, arkasından 23 ve 24'ü koyuyoruz. Siz burada bazı tutukluların, İmralı'daki dâhil olmak üzere serbest kalmasının yolunu açarsanız biz de yargıyla veya temel özgürlüklerle ilgili kısmı açar, kapatırız." diyorlar, özeti bu. Bütün açtıkları ve açacaklarını söyledikleri fasılların ne ekonomiyle ne sosyal gelişmemizle bir alakası maalesef yok. Ha, hepsi birden açılmış olsa dersiniz ki... Tamam, bunlar yine bir derece mazur görülebilir, diğerleri de var. Bizim zaten kendi vatandaşlarımız için temel hak ve özgürlükleri geliştirmemiz lazım ama önümüze koydukları ya Kıbrıs'la ilgili konu veya burada bölücü bir yapılanmanın altyapısını destekleyecek birtakım çalışmaların arkasını, önünü kollamak şeklinde oluyor Sayın Bakanım. O zaman, ben diyorum ki bu iş iyice kilittendi, hele hele önümüzdeki süreçte... Kıbrıs'la ilgili görüşmeler şu anda başladı, yeniden önümüze dayatma olarak koyacaklar bunu ki koyuyorlar da.

Peki, o zaman oturup bir yol haritası çizmemiz lazım: Böyle bekleyelim tamam! Diyorum ya "Elli yıl nişanlı kalınmaz." Yani evliliğe itirazımız yoktu, biliyorsunuz, biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak baştan "onurlu üyelik" dedik. E, Türkiye'nin belli standartlara yükseltilmesi konusunda olacaksa karşılıklı olarak oturalım, konuşalım ama bir türlü bu şey gelmiyor. Yani ileriye yönelik de bir umudumuz kalmıyor. Bizlerin değil, sizlerin de bir süre sonra kalmıyor, çalışma şevkiniz de kalmıyor. Ayrı bir bakanlığımız var, dediğimiz gibi hanımefendiler de var, çok kaliteli arkadaşlarımız var, değişik bürokrasiden, Dışişlerinden, bütün kurumlardan toplanmış arkadaşlarımız var bu konuda uzman. Onlar da atıl kalıyor, belki eğer bu olmayacaksa başka konularda en azından arkadaşlarımız oturup memlekete daha faydalı işler yapsınlar diyorum. Bunlar hakikaten bizim artık -siz söyleyemiyorsun ama biz söyleyelim- canımızı sıkıyor ve uzatmalı bir şekilde hâlâ oyalanmaktan biz yorulduk. "Onurlu üyelik" dedik. Eğer biz MHP olarak bu... Üyelik kısmı zaten herhâlde pek olacak gibi görünmüyor. Ne yapalım? O zaman bizim onurumuzu kurtarmamız lazım yani onurlu üyenin üyelik kısmı olmuyor, onu anladık biz. Ama, hiç olmazsa onurumuzu kurtaralım çünkü zarardayız Sayın Bakanım. Ticaret Bakanımız da söyledim, Sayın Davutoğlu'na da söyledim. Gümrük Birliği burada duruyor. Önümüzdeki süreçte Amerika'yla, Avrupa Birliği anlaşmaya gidiyor. E, şimdi, onlar bir anlaşma yapsa bile biz bütün ülkelerle bir anlaşma yapamıyoruz. Eğer bizi kabul ederlerse, lütfederlerse öyle yapıyoruz. Peki, biz neyin karşılığında bu gümrük birliğine girdik? İşte bizi bloke eden, bütün fasılları bloke eden, o siz "bazı ülkeler" diye veya "bir ülke" dediğiniz Güney Kıbrıs Rum yönetimiyle Yunanistan'ın blokajını kaldırarak 95'te girmiş idik. O zaman gerekli teknolojiyi sağladiysak gerekli "know how"u sağladiysak, beledini ödediyssek bu saatten sonra da sürekli önümüze çıkarılıyorsa, bizim yeni alternatiflere, yeni gümrük birliklerine, yeni serbest ticaret anlaşmalarına başka ülkelerle de gidebilir olmamız lazım.

Az önce değerli arkadaşım söyledi, "Norveç kabul etmedi ama belli sıralamalarda birinci sırada geliyor." dedi. Yani illaki kendi insanımız için zaten bu çalışmaları yapmak zorundayız. Sosyal olarak, ekonomik olarak o çalışmaları yapalım, ona itirazım yok. Ama bu dayatmalara bence boyun eğmeyelim. Bu şekliyle eğer devam edersek biz "onurlu üyelik" dedik ama, biraz daha gidersek onurumuzda da fazla bir şey kalmayacak. Bu teslimiyetçi tutumdan vazgeçmemiz lazım.

Böyle bir şekilde, birtakım bölücü örgüte, İmralı'daki bölücübaşına verilecek tavizlerle bize fasıl açacaklarsa açmasınlar, eğer Kıbrıs'la ilgili taviz istiyorlarsa, taviz vereceksek açmasınlar, 2015 Ermenistan'la ilgili yıl dönümü, onların taleplerine azıcık bir şey yapacaksak... Ki Sayın Bakana söyledim, şu anda sınırda mayın temizlemeyle ilgili Avrupa Birliğinin bir projesi var. Size onu en son olarak soracaktım, yeri gelmişken söyleyeyim.

Sayın Bakanım, AB mayın temizlemeyle ilgili proje koymuş. Dışişleri Bakanlığı değil, Millî Savunma Bakanlığı değil, Kara Kuvvetleri değil, İçişleri Bakanlığının Entegre Sınır Yönetimi sadece sorumlu. Yani sınırların korunması, Kara Kuvvetleri Komutanlığına ait kanunla.

Şimdi, bakıyoruz, Tarım Bakanlığı da Kazım Karabekir Çiftliği'ni otuz yıllığına vermeye açmış. Acaba Ermenilerle de, Ermeni kökenli dışarıdaki vatandaşlarla da bir toprak anlaşması mı oluyor diye açıkçası ürküyoruz. Onun için diyoruz ki, biz bu konularda taviz vermeden kendi insanımız için yapmamız gereken çalışmaları, adımları yapalım, Avrupa Birliği de zaten bu kriterleri,...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Günal.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - ...bizim dışımızdaki ülkelere uygulamadığı kriterleri bize dayatıyorsa, o zaman bir restleşme noktasına gelmemiz lazım, bir karar vermemiz lazım, yoksa artık evlenecek çağımız geçecek. Yani elli sene bekledikten sonra biz -amiyane olarak söylüyorum ama- hakikaten çok fazla rencide ediliyoruz. Bu kadar teslimiyet içerisinde zaten olacak üyeliğin de bize bir şeyi yok.

"Stratejik ortaklık" dedikleri tekraren söylüyorum, kabul edeceğimiz bir şey değil. O zaman üye olmamıza gerek yok, anlaşma yaparız. O, evlenmeden yaşayalım teklifidir. Stratejik ortaklık diye bir şey biz kabul edemeyiz.

Siz de biraz ürkmekten, çekinmeden, böyle hafiften söylediğiniz şeyleri açık açık terennüm edin, biz de o konuda arkanızda duralım. Olacaksa da tam olalım, olmuyorsa biz de yeni dünya düzeninde yeni alternatiflere, kendi soydaşlarımıza, diğer ülkelere, komşu ülkelerle diğer iş birliklerine doğru gidelim diyorum.

Bütçenizin hayırlı uğurlu olmasını diliyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Günal.

Sayın Loğoğlu, buyurun lütfen.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 76

OSMAN FARUK LOĞOĞLU (Adana) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Efendim, Avrupa Birliği'ne katılma hedefi Türkiye için ciddi bir hedeftir, stratejik bir hedeftir, 1963 yılından beri Türkiye'nin kovaladığı bir hedeftir ve bir gün, çok uzak olmayan bir gelecekte, bugünkü Hükûmete, bugünkü iktidara rağmen Türkiye'nin ulaşacağı bir hedeftir.

Biz, bu iktidarın, AKP iktidarının ilk yıllarında Avrupa Birliği konusunda attığı ciddi, tutarlı adımların arkasındaydık. Önemli atılımlar yapıldı, Türkiye'yi Avrupa Birliği'ne yaklaştıran, hedefe yaklaştıran adımlar atıldı fakat sonra ne olduysa, tamamen, 360 derecelik bir dönüşle tutarsız, ciddiyetten uzak, sorumluluktan uzak bir politika izlenmeye başladı. Burada da hep gerekçe, Avrupa Birliği ülkelerinin Türkiye'ye yönelik tutumları, Avrupa Birliği Komisyonunun ve kurumlarının Türkiye'ye yönelik tutumları bahane olarak kullanıldı. Ve neticede, bugünkü Hükûmetin izlediği politikalar neticesinde son yıllarda Türk halkının Avrupa Birliği üyeliği hedefi arkasındaki desteği, hevesi, arzusu büyük ölçüde kırıldı.

Bunun ben tesadüf olduğunu zannetmiyorum. Bu Hükûmetin bilinçli bir tercihiydi. Yani Türkiye'yi böyle yavaş yavaş ama bilinçli bir şekilde Avrupa-Atlantik camiasından uzaklaştırarak başka yönere çekmenin, başka hedefler peşinde, başka eksenlerde izlenen politikaların bir neticesi oldu.

İslam dünyasına açılmak kötü bir şey değil ancak bunun Avrupa Birliği ve Avrupa-Atlantik camiasıyla ilişkilerimiz pahasına yapılması, yanlış orada. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak hep bunu eleştirdik.

Avrupa Birliği'ne yönelik bu olumsuz, kayıtsız, gelişigüzel tutum sadece üyelik hedefi bakımından değil, Türk demokrasisi açısından da büyük maliyetlere yol açtı. Hukukun üstünlüğü, insan hakları, temel özgürlükler, bu bağlamlarda Türkiye'nin son yıllarda, özellikle son bir iki yıldır geçirmekte olduğu geriye gidişler Avrupa Birliği'ne yönelik bu olumsuz, yetersiz politikanın ürünlerinden biri oldu. Yani bugün ne Kopenhag Kriterleri kaldı ne Ankara Kriterleri kaldı, bambaşka kriterler -eğer varsa o da- böyle anlamsız, çok böyle iç açıcı olmayan kriterler peşinde koşan bir Türkiye hâline geldik.

Bir fasıl açıldı diye, sanki çocuk oyuncak bulmuş gibi çok sevinen bir AKP iktidarı, yıllardır Avrupa Birliği'ni yerden yere vuran, ilerleme raporlarını çöp tenekesine atan bir iktidar, bir fasıl açıldı diye büyük sevinçlere kapıldı. Bu tutarsızlığı da biz anlamakta güçlük çekiyoruz.

Bir özel noktaya temas etmek istiyorum, vaktim azalıyor. Sayın Davutoğlu Washington'daki ziyareti sırasında Gezi Parkı'na sahip çıkan bazı ifadeler kullandı şeklinde medyada haberler yer alınca, bunun böyle olmadığını, esas söylemek istediğinin Avrupa standartlarında, Avrupa Birliği standartlarında ifade özgürlüğünden bahsettiğini söyledi. Hangi ifade özgürlüğü Sayın Bakan? Hangi ifade özgürlüğü? Yüzlerce gazetecinin hapislerde olduğu bir Türkiye, medyanın Hükûmetin kontrolü altında olduğu bir Türkiye'de hangi Avrupa Birliği standardında ifade özgürlüğünden bahsedilebilir?

Bir de Sayın Bakana bir sorum var. İktidar partisi on yıldan fazla bir süredir iktidarda. Vize konusunda ne ilerleme kaydettiğiniz? Kıbrıs konusunda Avrupa Birliği'ni düzgün bir noktaya getirebildiniz mi? En önemli konulardan biri, Avrupa Birliği ile Amerika Birleşik Devletleri arasında şu sırada sürdürülmekte olan serbest ticaret anlaşması konusunda ne gibi bir yaklaşımınız olacak çünkü giderek hem vakit azalıyor hem ne Amerika'dan ne Avrupa Birliği'nden... Bu mutlaka içinde olmamız gereken yeni yapılanmanın dışında kalmamız gibi çok ciddi bir tehlikeyle karşı karşıyayız. Bu konuda Sayın Bakanın düşüncelerini öğrenebilirsek çok sevinirim.

Ben bütçenin hayırlı olmasını diliyorum.

İnşallah Sayın Bakan tutum değiştirir de Avrupa Birliği hedefini ciddiye alır ve bizi Avrupa Birliği'ne daha fazla yaklaştırır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Loğoğlu çok teşekkür ediyorum.

Sayın Çetin...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Avrupa Birliği Bakanlığımızın değerli yöneticileri, değerli basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, Avrupa Birliği, Türkiye'nin 1957'den bu yana rüyası idi. O ne yazık ki bir bakanlıkla takip edilir konuma gelmiş olmasına rağmen -arkadaşlar da değindi- dişe dokunur bir ilerleme bugüne kadar kaydedilemedi.

Tabii, 2004'te bir cuma günü ikinci vakti Kızılay'daki o gösteriye değinmeden geçmenin olanağı yok. O –ne diyelim ona- sanal bir aldatmacaydı halkı. O gün uyarmaya çalıştık ama ne yazık ki uyaramadık, sizleri de ikna edemedik bu işin böyle olmadığına.

Şimdi, Sayın Bakan, ben, Avrupa Birliği'ni gerçekten çok önemseyenlerdenim. Yani bu Avrupa Birliği hayranlığımdan değil. Ülkemizde yıllardan bu yana “demokratikleşme” kavramı ve “ilerleme” kavramı hep bir arada kullanılagelmiş olmasına rağmen, ne yazık ki, biz doğru dürüst temel hak ve özgürlükler konusunda, sosyal politika konusunda, özellikle çalışma yaşamı alanında ve diğer özgürlük alanlarında doğru dürüst bir ilerleme kaydedemedik. Ben, özellikle, eğer Avrupa Birliği'ne -bunu ta “Avrupa Topluluğu” ismiyle devam ederken de söylüyordum- oraya katılırsak, onların seviyesine çıkmaya mecbur kalırız. O hakları kullanma, belki yine çalışma yaşamındaki birtakım özgürlükler tepeden inme verildiği için korunamadığı gibi, belki korunamazdı ama ilerlememiz bir noktaya doğru gelebilirdi diye düşünüyorum.

Bakınız, şimdi, 33 fasıl var. Bu fasıllardan TEPAV'ın yaptığı bir araştırma var, bir de sizin Bakanlığınızın portalında var müzakereye açılan fasıllar. 12 fasıl, siz “14” diyorsunuz, bunlar sıralanmış. Yani şeyde ileri düzeyde uyum sağladığımız fasıllar var, orta düzeyde uyum sağladıklarımız var, kısmi uyum var, bir de sınırlı uyum ya da daha hiç başlığı açılmamış fasıllar var. Şimdi, siz çok iyi biliyorsunuz, bildiğinizi düşünüyorum; bütün fasılları geçmiş olsanız bile, açmış olsanız bile temel hak ve özgürlükler konusunda ve sosyal politika ve çalışma yaşamı konusunda bir ilerleme kaydetmediğiniz sürece, Avrupa Birliği seviyesine gelemediğiniz süre sosyal politika ve istihdamda, bizim girebilmemizin olanağı yok. Yani bu fasıl belki Avrupa Birliği'ne girebilmek için en önemli fasıllardan birisi.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 77

Ben sizin konuşmanızı tam olarak izleyemedim ama gelir gelmez özellikle bu konuya ilişkin değerlendirmelerinizi süratle okudum, yıllardan bu yana da bu alanla ilgiliyim. "Sosyal Politika ve İstihdam" başlığı, bu 16 Ekimde açıklanan Avrupa Birliği İlerleme Raporu'nda tamamını okudum, inceledim. Şimdi, ben size bunları ana başlıklar itibarıyla söyleyeyim: Biz, hem bütçe görüşmelerinde hem aşağıda Genel Kurul görüşmelerinde hem zaman zaman değişik toplantılarda çalışma yaşamı ve özellikle sosyal politika ve istihdam alanında, ne bakanlarınızı ne Başbakanı ne milletvekillerinizi ikna edemiyoruz. Yani herkes diyor ki: "Demokrasi şöyle ilerledi, temel haklar böyle ilerledi, memurlara şöyle sendikal haklar tanıdık, işçilere böyle sendikal haklar tanıdık, özgürlükler alanını böyle açtık." Siz de kısmen sunumunuzda bunu tabii Hükümetin bir bakanı olarak, doğaldır, aynı minvalde açıklamışsınız ama durum öyle değil Sayın Bakan.

Bakınız, bir kere her şeyden önce bilelim ki sendikal hak ve özgürlükler raporun sadece "sosyal politika" bölümünde 19'uncu başlık değil, insan hakları, örgütlenme ve ayrımcılık bölümleriyle de ilgili. Raporda sendikal hak ve özgürlüklere ilişkin kapsamlı eleştiriler var. Yeni 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'na yönelik olarak önemli tespit ve eleştiriler var. Rapor sendikaların kurulabildiğini ancak büyümelerini ve etkili olmalarını engelleyen ciddi engellerle karşı karşıya olduğunu vurguluyor. Yani 19'uncu başlık sendikal haklara yönelik kısıtlamalar nedeniyle açılmıyor. Kamu çalışanlarının grev hakkı, toplu pazarlık ve grev hakkının etkin biçimde kullanılamayışı ve sendikal barajlar Avrupa Birliği'nin ve Uluslararası Çalışma Örgütü ILO'nun on temel eleştirilerini oluşturuyor. Bu eleştirilerin raporda ısrarlı biçimde tekrarlandığını görüyoruz. Özellikle Çalışma Bakanlığının "Sendika yasalarını değiştirdik." demesi bizi tatmin etmediği gibi, görüyoruz ki Avrupa Birliği yetkililerini de tatmin etmemiş.

Raporda yeni sendikal yasaya ilişkin bir diğer önemli eleştiri ve bizim de üzerinde ısrarla durduğumuz -sizin de bu alandaki bakanları uyarmak görevinizdir diye düşünüyorum- küçük ölçekli iş yerlerinde çalışanların sendikal nedenle işten atılmaları hâlinde yargıya gitmeleri bile engellendi. Şimdiye kadar böyle bir şey yoktu, bunu daha geçtiğimiz yıl yaptık. Yani bu hâliyle bizim Avrupa Birliği hayalimizi... Ancak kendimizi oyalarız, bir cuma vakti, bir gündüz vakti, yine havai fişek gösterileri yapsak bile giremeyiz, almazlar.

Raporun bir diğer önemli tespiti, sosyal diyaloga ilişkin. Üçlü ve ikili sosyal diyalog mekanizmalarının işleyişinin zayıf kaldığını ve Ekonomik ve Sosyal Konseyin işlevsiz olduğunu tespit etmiş. Ekonomik ve Sosyal Konseyi 2010'un 12 Eylülünde referandumda araç olarak kullandınız, yasasını hâlen getirmediniz; her üç ayda bir toplanması yasa hükmü olmasına rağmen en son toplantısını 9 Şubat 2009'da yaptı. Beş yıl olacak üç ay sonra. Yani yine şu ana kadar 51 kez toplanması gerekirdi. Toplam ta ilk çıktığı 85'li yıllardaki yasadan bugüne kadar 7 kez toplandı.

Şimdi, kamu görevlilerinin sendikal hak engelleri sürüyor. Raporun tespiti. Rapor çok önemli bir eksiğe parmak basıyor, diyor ki: "Polis ve yargı mensuplarının sendikalaşmasına yönelik yasak ve sınırlamalara, açıkça bu böyle olmaz. Çalışanların özgürce sendika kurabilme ve üye olma haklarını siz yasalarla kısıtlayarak Avrupa Birliğine giremezsiniz."

Yine, rapor, sendikaların gelişmesine yönelik engellerin ortadan kaldırılması ve kamu çalışanları sendikalarına karşı kapatma davalarının açılmasını önlemek için daha fazla çaba sarf etmemiz gerektiğinin altını çiziyor.

Yine, sendikalara yönelik yani demokrasimiz ilerledi, hak ve özgürlükleri kullanma genişledi ama işte, LİMAN-İŞ örneğinde olduğu gibi, yakın zamanda Orman Mühendisleri Odasına yapılan baskın gibi konulara dikkat çekiyor ve diyor ki: "Demokratik kitle örgütleri ve sendikalara operasyonlar yanlış."

Yani, rapora bir baktığımız zaman 16 sayfanın tamamını tek tek okuyacak değilim, önemli bölümlerini sizinle paylaştım bu kısa süre içerisinde, pek çok konuya çok ağır eleştiri getiriyor.

Mesela, çok önemsedğim için yine söyleyeyim, hem Maliye Bakanlığını hem Çalışma Bakanlığını hem Sosyal Politikalar Bakanlığını hem sizi ilgilendirdiği için "Büyük oranda kayıt dışılık ve mevzuatın yetersiz uygulanması nedeniyle iş gücünün yaklaşık yüzde 40'ı iş hukukunun sağladığı korumalardan faydalanamamaktadır." diye bir alt çizmiş. Yani bunları çoğaltmak mümkün.

Sayın Bakan, tabii, siz Avrupa Birliği Bakanı olarak, Avrupa Birliği bir bakıma Avrupa'daki ülkelerin ortaklığı, oraya Türkiye'yi taşımakla meşgulsünüz. Bizden, hatta bakanlardan, hatta Başbakan'dan çağdaşlık anlamında, dünyaya bakış açısı anlamında bir adım daha önde olmanız gerekir. Hâl böyle olmasına rağmen Sayın Bakan, bir milletvekili arkadaşımız, Şafak Pavey, geçtiğimiz haftalarda gerçekten Türkiye'de bir demokrasi dersi verdi. O demokrasi dersinden siz rahatsızlık duymuş olacaksınız ki onu eleştiren bir gazeteciye tweet geçiyorsunuz; argo ya da hakaretamiz tweet. Yani bu Türkiye Cumhuriyeti devletinde bir bakana yakışmayacak bir tweet.

Yine, size yakıştıramadığım bir başka yani bakanlık makamına, şahsınıza yakışabilir, ona bir şey diyemem ama Türkiye Cumhuriyeti bakanına yakışmayacak bir başka tweet paylaştınız: "Biz Marmaray'ı yaptık..." CHP'nin tüp geçitlerini anımsatan tweet'iniz Sayın Bakan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çetin, lütfen toparlar mısınız.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Toparlarım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yalnız konuşmalarınızın son kısmı yani işe ve davranışa müteallik olmaktan çıktı, çok kişisel...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya bir dakika kardeşim... Benim partime saldırı var, belediye başkanına saldırı var.

Ben milletvekiliyim ve uzun yıllardan bu yana siyasetin içinden gelen birisiyim.

BAŞKAN – O zaman siyaset üslubunu biliyorsunuz.

Buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hayır, Sayın Bakanın üslubunu eleştiriyorum ben. Sen de mi rahatsız oldun?

BAŞKAN – Sizin üslubunuzdan...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Şimdi, Sayın Bakan "CHP'nin tüp geçidi." dediniz, tweet geçtiniz ama bu fotoğraf CHP'nin tüp geçidi fotoğrafı değil, sizin Van-Erciş'te depremzedeleri ne hâle düşürdüğünüzün fotoğrafıydı. Bunu da size

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 78

iade ediyorum Sayın Bakan. Gerçekten, Türkiye Cumhuriyeti'ni Avrupa Birliğine taşıyacak bir bakan, böyle basit, ucuz ve yalan işlerle, yanlış işlerle uğraşmamalı.

Bakanlığınızı gözden geçirmenizi diliyorum, herkesi saygıyla selamlıyorum.

(Oturum Başkanlığına Lutfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Sayın Sarı, buyurunuz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) –Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, sayın basın mensupları; herkese iyi akşamlar diliyorum.

Sayın Bakanım, aslında ben söz almayacaktım ama sunumunuzu izleyince bir iki tane değerlendirme yapmayı düşündüm, hazır sözü de almışken bir iki tane de şey söylemek istedim; açıkçası o yüzden söz aldım.

Avrupa Birliği Bakanlığı bütçesini konuşuyoruz. Çok önemli bir bakanlık, ben çok önemsiyorum, Cumhuriyet Halk Partisi de çok önemsiyor. Bugün hem Dışişleri Bakanlığının, peşine de Avrupa Birliği Bakanlığının bütçelerini görüşüyoruz ve dış politika konuşuyoruz daha çok. Esasen dış politika daha özenli davranılması gereken, hem iktidar partileri açısından hem de muhalefet partileri açısından daha özenli bir üslupla konuşulması gereken alanlar çünkü meselelere daha ulusal bir bakış açısıyla bakmak gerekir ama bu tabii, birtakım eleştiriler yapmayacağımız anlamına da gelmiyor.

Şimdi, Sayın Bakanım, her şeyden önce, sunuşunuzda -gerçi Sayın Aydın Ayaydın da söyledi ama bir ekonomist olarak onu belirtmek isterim- 2009'dan bu yana bütçenizi verdiniz, 207 milyon avro; sonra da dediniz ki: "1,2 milyar da hibe kullandık. Aslında bizim bütçeye hiçbir yükümüz yok, bizim aslında bütçeye katkımız var." Şimdi, böyle bir değerlendirme yapılamaz, ne teknik olarak doğrudur ne bütçe mantığı açısından doğrudur ne de etik olarak doğrudur. O zaman, aynı şeyi Maliye Bakanlığı da yapabilir. Yani Maliye Bakanlığı kendi vergi toplama elemanları için harcamış olduğu paraları bir tarafa koyar ve ülkenin bütün vergilerini toplayan bir kuruluş olarak, "Ben de ülkenin bütün paralarını topluyorum, benim bütçeye hiçbir zararım yok ama bu kadar da katkım var." diyebilir. Dolayısıyla, Sayın Bakanım, lütfen bunu düzeltiniz, bir sonraki bütçenizde olmamalı diye düşünüyorum.

Şimdi, Avrupa Birliğine ilişkin tartışmalarımızı biz geçmiş dönemlerde hep Avrupa Birliği İlerleme Raporları üzerinden yaptık, Avrupa Birliği İlerleme Raporlarına ilişkin düşüncelerimizi aktardık. Rapor çok kötü çıktığında muhalefet partileri eleştirdiler ve dediler ki: "İşte rapor bu. Bu sizin karnenizdir, Avrupa Birliğiyle yapmış olduğunuz, kurmuş olduğunuz ilişkide sizin performansınızı gösterir, bu anlamda karnenizdir." Siz de Hükümet olarak "Hayır, bu bizim karnemiz değildir, bizim karnemizi halk verir." dediniz. Raporların iyi çıktığı zamanlarda da bunları övdünüz; geçen sene olduğu gibi, geçen rapor olduğu gibi, tonu bir önceki rapora göre daha olumlu, bunları övdünüz. Yani rapor kötü çıkarken buna sahip çıkmıyorken, "Biz kendi yolumuza gidiyoruz, bizi kimse anlamıyor." havası içinde yaklaşırken, rapor iyi çıktığında bunları övüyorsunuz. Dolayısıyla, bundan sonraki tartışmalarda da hep bu ilerleme raporları üzerinden bir tartışma yürüyecek.

Aslında ben bu tartışmalara girmek istemiyorum. Ben biraz daha başka bir açıdan ve biraz daha farklı bir meseleye daha farklı bir açıdan yaklaşmak istiyorum. Aslında söz alışımın bir amacı da buydu.

Şimdi, siz iktidara geldikten sonra Avrupa Birliği sürecine ilişkin büyük bir çaba ortaya çıktığını görüyoruz. Gerçi, bu eskiden başlayan bir süreçti ama özellikle Avrupa Birliği sürecine sarılan ve bunu önemseyen bir hükümet profili çizdiniz fakat daha sonra bunun imesi aşama aşama düştü, hem bizden kaynaklanan hem de konjonktürden kaynaklanan nedenlerle düştü ve ister istemez insanların aklına şu sorular gelmeye başladı: Türkiye Avrupa Birliği projesinden vaz mı geçiyor? AKP kendi siyasetini meşrulaştırabilmek için mi Avrupa Birliği projesini bu kadar önemsemişti? "Ben aslında başka bir yaşam biçiminin ve başka bir değerler silsilesinin ürünü değilim, ben aslında Türkiye Cumhuriyeti kurulduğundan bu yana var olan silsilenin bir ürünüyüm." diyebilmek ve bunu meşrulaştırabilmek için mi bu projeye sarıldık? Ama bu meşruiyet gerçekleştikten sonra, kendini daha güçlü hissettikten sonra AKP aşama aşama bu süreçten uzaklaşmaya mı başladı? Türkiye'nin Avrupa Birliği projesi rafa mı kalkıyor? Özellikle son zamanlarda küresel ölçekte girdiğiniz bazı ilişkiler, bölgesel ölçekte dış politikada geliştirdiğiniz bazı ilişkiler de bunları teyit eder hâle gelince, insanlar ister istemez bu soruları sormaya başladılar.

Şimdi, burada birkaç tane önemli şey söylemek istiyorum. Burada gerçekten çok ciddi bir ivme kaybı var ve Sayın Genel Başkan Yardımcımızın dediği gibi, bunun aslında bilinçli bir şekilde yapılabildiğine, yapıldığına ilişkin de emareler var. Bir defa, Avrupa Birliği süreci, Sayın Bakanım, çok tarihsel bir yönelimdir. Bu aslında cumhuriyet kurulduktan sonra ortaya çıkmış bir yönelim de değildir. Bu aslında kapitalin, kapitalizmin Avrupa'daki gelişim sürecine paralel olarak, Avrupa'da o kapital ve kapital yaşam biçiminin üzerine oturan değerler silsilesinin emperyalist çağda tüm dünyaya yayılmaya başlamasının sonucu olarak, bizim gibi gelişmekte olan ülkeler ya da gelişme sürecini tamamlamamış ülkeler ya da geçmişte gelişme sürecinin başında olan ülkelerle eklemlenmesinin, bu sürecin eklemlenmesinin bir sonucu olarak Türkiye'nin yönelimi de hep Avrupa'ya doğru oldu. Dolayısıyla, bu süreci cumhuriyetle başlatmak da belki doğru değil; belki daha eskilere götürmek, daha eskilerden başlatmak gerek ama cumhuriyetin de bu yönde bir yol çizdiğini hep beraber biliyoruz. Atatürk'ün dediği gibi, muasır medeniyetlerin önüne çıkmak, onun da ötesine geçmek gibi bir hedefi koyduğumuzu biliyoruz. Bizce bu aslında bir medeniyet projesi, bu aslında bir sosyolojik duruş projesi, bu aslında toplumun yönü ve rotasına ilişkin bir proje. Dolayısıyla, bu tek başına sizin Bakanlığınızın ilgi alanını da aşan, yaşam biçimlerine ilişkin bir proje ve biz de Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu yaşam biçimlerini, Batı tipi bir toplum yaratan, Batı tipi değerlere sahip çıkan, Batı'nın geliştirdiği evrensel değerlere sahip çıkan o değerler silsilesini hep savunageldik, hep koruduk. Öyle ki bu Avrupa Birliği sürecine karşı çıkan bütün yaklaşımlar, sağdan ya da soldan, yani İslamcıların karşı çıkışlarından milliyetçilerin karşı çıkışlarına kadar, solcuların karşı çıkışlarına kadar, bunların hepsinin bir yerde uzlaştığı ve bu projeye genel olarak bazı itirazlara rağmen, bazı alanlara itirazlara rağmen hep sahip çıktığını

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 79

gördüm. Dolayısıyla, bu bir medeniyet projesi; bundan vazgeçmeyi düşünmek doğru değildir, buna ilişkin birtakım arayışlar içine girmek doğru değildir. Bu konuyla ilgili birtakım soru işaretleri var insanların kafasında, onun için söylüyorum.

İkinci söylemek istediğim şey şudur: Türkiye'nin Avrupa Birliği yönelimi Türkiye'nin potansiyelinin üzerini örtmez, tam tersi, Türkiye'nin potansiyelini açığa çıkartır. Türkiye'nin Avrupa Birliğine yönelimi Türkiye'nin kendi coğrafyasında ya da kendi jeopolitiğinde ortaya çıkmış olan birtakım fırsatların yok sayılması, değerlendirilmemesi anlamına gelmez. Türkiye hem doğuda hem batıdadır, Türkiye ne doğuludur ne batıdır, tıpkı Rusya gibi ve aslında İbni Haldun'un dediği gibi, coğrafya kaderdir, gerçekten de Türkiye'nin jeopolitiği onun siyasal yönelimini de, kaderini de çiziyor. "Türkiye'nin bütün menfaatleri ve bütün çıkarları Batı'dadır, Avrupa Birliğindedir." demiyorum; Türkiye'nin imparatorluk kurmuş, bu coğrafyada yer almış, hinterlandı olan bir ülke olarak potansiyeli olan, Kafkasya'da, Balkanlarda, Orta Doğu'da, Orta Asya'da, Akdeniz havzasında potansiyeli olan bir ülke olarak bu potansiyelleri görmezden gelmesi, yok sayması, üstünü örtmesi gerektiğini söylemiyorum ama Avrupa Birliği bütün bu süreçlerin içinde bu potansiyellerin hiçbirisini yok saymadan, Türkiye'nin ayaklarını sağlam biçimde bastığı ve oradan yükseldiği ve oradan kendi potansiyellerine baktığı bir proje olarak değerlendirilmelidir. Bunun için de daha derinden gelen, bütün tartışmaları bir tarafa bırakan ama daha derinden gelen bir trendin, bir medeniyet projesinin yüzlerce yıllık Türkiye'nin yöneliminin bir projesi olarak görmek gerekir.

Ben bunları vurgulamak istedim. Son zamanlarda Türkiye'nin Avrupa Birliği projesinin inkıtaya uğradığına, akamete uğradığına, yok sayıldığına, önemsenmediğine ilişkin insanların kafalarında oluşan soru işaretleri var olduğu için, bunu bir siyasal malzeme hâline getirmeksizin, gündelik politikanın da üstüne çıkarılarak bu genel trend içinden ve bu genel yaklaşım içinden bakılmasının doğru olduğunu düşünüyorum ve bunu salık veriyorum.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Kalaycı, buyurunuz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan Yardımcım, kıymetli diplomat ve bürokrat arkadaşlarım, sayın basın mensupları; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, Avrupa Birliği Komisyonu İlerleme Raporu'nu değerlendirmeye alırsak, 3 ana başlık hâlinde dikkati çeken hususları dile getireceğim. Birinci bölüm Avrupa Birliğini memnun eden konular. Baktığımız zaman, temel olarak, demokratikleşme paketi, yargı reformlarını çok olumlu buluyor. Tabii, şunu da ilave ediyor: Uygulama, kilit öneme sahip. Yine, Ergenekon davasında seçilmiş Hükûmeti yıkmak amacını taşıyan bir suç ağının varlığını tescil ediyor. Mor Gabriel Manastır arazisinin iadesinin isabetli olduğundan bahsediyor.

Eksiklikler olarak da şunları söylüyor, özellikle demokrasi ve insan hakları noktasında: İşte, Gezi olaylarında polisin aşırı güç kullandığı, insan hakları ihlalleri yaşandığı, güvenlik güçlerinin eğitilmesi gerektiği, gösteri ve toplantı özgürlüğünün kısıtlandığı, siyasi partiler ve sivil toplum örgütleriyle diyalog yapılmadığı, özellikle Belediye Yasası'nın kapalı bir şekilde hazırlandığı, Parlamentonun kamu harcamalarını denetlemesinin sınırlandığı, yolsuzlukla suçlanan milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmadığı, iktidarın bağımsız kurumlara müdahalesinin sürdüğü, Adalet Bakanı ve Müsteşarının hâlen HSYK'nın başında bulunduğu, siyasi iktidarın medya baskısının ve gazetecilerin işlerinden atılmasının sürdüğü, İnternet sitelerinin denetim altında tutulduğu, kadın haklarının en sorunlu alanı olan kadına şiddetin sürdüğü, kızların erken yaşta ve zorla evlendirildiği gibi konuları eksik konular olarak ifade etmiş.

Bunun dışında, aslında Avrupa Birliği müktesebatında olmamakla birlikte dayatılan konular var öteden beri: İşte, Anayasa ve Siyasi Partiler Yasası'nda Türkçe dışında dillere dair kısıtlamaların kaldırılması, köy koruculuğunun kaldırılması, Türkiye'nin Rumların uluslararası örgütlere üyeliğine koyduğu vetoyu kaldırması, Türkiye'nin Ege'de Yunanistan'ın kara sularını 12 mile çıkarmasını savaş sebebi saymaması, AB üyesi ülkelere yönelik hiçbir tehditte bulunmama, siyasi parti kapatmada Avrupa standartlarına ulaşma, PKK'nın şehir yapılanması olan KCK'lıların tutukluluğunun kaldırılması, Genelkurmay Başkanının Başbakanla bağlanması, Heybeliada Ruhban Okulunun açılması ve Kıbrıs sorununun çözülmesi.

Şimdi, Kıbrıs'la ilgili açıkçası rapora baktığımız zaman, bu görüşle bizim daha uzun yıllar Avrupa Birliğine alınmamızın söz konusu olmadığı ortaya çıkıyor. Şöyle ki: Bu yılki raporda da bir farklılık var geçmiş yıllardan farklı. Dolambaçlı yollardan ve kullanılan esnek kelimelerle, bir şekilde Kıbrıslı Rumlar tarafından, Kıbrıs konusunda Türkiye'den taviz koparmak için kasten ve bilinçli bir şekilde dondurulmuş 8 adet müzakere başlığının açılabilmesi için olanaklar yaratmaya ve yeni kapılar açmaya çalışılıyor. Ama, şu konular göz ardı ediliyor Sayın Bakanım: Annan Planı referandumunda Kıbrıslı Türklerin "Evet." demeleri karşılığında AB tarafından verilmiş sözlerin hiçbirini Avrupa Birliği yerine getirmede. İşte, Mali Yardım Tüzüğü, Doğrudan Ticaret Tüzüğü, Yeşil Hat Tüzüğü Rumların koydukları engeller, çıkardıkları zorluklar nedeniyle hiç hayata geçmedi. Aynı şekilde, ambargoların kaldırılacağı vaadi de yerine getirilmedi. Avrupa Birliğinin işleyiş tarzında, üyelerden 1'i hariç tümü bir konuya onay verse bile o 1 tanesinin itirazı dikkate alınıyor ve 28 ülkenin onayı dikkate alınmıyor. Avrupa Parlamentosu Başkanlar Konferansı ajansında yer alan Kıbrıslı Türklere Avrupa Parlamentosunda gözlemci statüsü verilmesi konusu Rumların girişimiyle belirsizliğe ertelenmiştir. Seçimler yapılacak ve yeni Avrupa Parlamentosu konuyu görüşecekmiş, onlar da bir sonraki seçimlerden sonra oluşacak Avrupa Parlamentosuna Kıbrıs Türklerin gözlemci statüsü konusunu havale ederlerse yani kısmet, 2019'a kadar gidecek. Kıbrıslı Türklere yüksek seviyede temas kurma konusu ise Avrupa Birliğinin bir başka çelişkisi. Söz konusu yüksek seviyede temas grubu, Kıbrıslı Türklerle temas kurmaktan çekindiği ve sadece Kıbrıslı Rumlarla görüştüğü için çalışmalar askıya alındı ve çıkmazın çözümü yine belirsizliğe ertelendi. Avrupa Birliğinin mevcut oluşumu ve Avrupa Birliğinin anayasası olarak kabul edilen anlaşmalar dikkate alındığında, Avrupa Birliğinin Kıbrıs konusunda, Kıbrıs müzakerelerinde ve Kıbrıslı Türklere bakışında herhangi bir değişikliğin olmasının mümkün olmayacağını anlamamız ve bu gerçeğe göre hareket

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 80

etmemiz gerekmektedir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Eroğlu'nun Kıbrıs sorununa kalıcı bir çözüm bulmak için yaptığı müzakerelere başlama ve 2014'ün ilkbaharında bitirme çağrılarına, Türkiye Cumhuriyeti'nin Kıbrıs konusunu çözmek doğrultusunda zaman zaman ileriye doğru adım atma girişimlerine rağmen Avrupa Birliği içinde Rumların ve Yunanlıların yoğun propagandası ve karşı girişimleri nedeniyle "Türk tarafı Kıbrıs'la barış istemiyor ve Birleşmiş Milletlerin kurduğu müzakere masasında bozgunculuk yaparak müzakerelerin ilerlemesine engel oluyor." kanısı çok yaygın. Bu nedenle, Kıbrıs sorunu uluslararası kabul görecektir şekilde çözülmeden Türkiye'nin Avrupa Birliğine girmesi ve Kıbrıslı Türklerin de Avrupa Birliğinden Kıbrıslı Rumlara eşit düzeyde yaklaşım, iletişim ve kabul beklemesi tam bir hayal ve olmayacak duaya amin demek. Dolayısıyla, şunu ifade edeceğim: Yani, Avrupa Birliğinin müktesebatta olmayan konuları dayatmaktan vazgeçmesi gerekiyor ve verdiği sözleri tutması gerekiyor. Eğer samimi ise bunların yapılması gerekiyor.

Sayıştay denetimiyle ilgili de Sayın Bakanım şunu ifade edeceğim: Tabii, yani, görüş veremiyor Sayıştay. Bu, sadece sizin Bakanlığınızın mahsus bir olay değil.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKAN YARDIMCISI ALAATTİN BÜYÜKKAYA – Diğerlerinde de var, Maliye Bakanlığının uyumsuzluğundan kaynaklanıyor.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bir anlamda, burada, tüm Başbakanlık ve bakanlıklardaki çok tartıştığımız bir konu. Ortada bir sorun var, Avrupa Birliği İlerleme Raporu'nda da zaten bu konulara değinilmiş. Geçen yıl rapor gelmedi, bu yıl da rapor geldi ama görüş gelmedi yani muhasebeleştirme ve raporlama sisteminde Sayıştayla Maliye Bakanlığı arasında tam mutabakata varılamayan da bir konu var. Ama, netice, biz Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak Türk milleti adına denetim yapıyoruz, önümüze bu anlamda bir denetim raporu gelmiyor yani çıkan sonuç bu. Bu konuda Avrupa Birliği İlerleme Raporu'ndaki uyarılar da dikkate alınarak, muhasebe sistemimizde sıkıntı varsa orayı çözmek ve denetlenebilir hâle gelmek önemli. Bir de performans denetimlerine dikkat çekmiş, herhâlde Sayıştay bu anlamda kendi iç hazırlığını tamamlayıp önümüzdeki dönemlerde bakanlıklarımızın, kamu idarelerinin performans denetimine ilişkin raporları da bize sunmaya başlayacak.

Ben Bakanlık bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tekelioğlu, buyurunuz.

Süreniz beş dakika.

MEHMET S. TEKELİOĞLU (İzmir) – Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlarımız, değerli misafirler; Türkiye'nin Avrupa Birliği işleri elbette ki devam ediyor, bütün gücüyle devam ediyor. Her şeyden önce, biz, Avrupa Birliğini bütün dünya medeniyetlerinde ortaya çıkmış olan değerlerin arıtılmış bir hâli olarak görmek istiyoruz, bütün kültür farklılıklarına rağmen bunu bu şekilde yorumlamak istiyoruz. Elbette ki bunların kâğıt üzerindeki hâliyle Avrupa Birliğinin uygulamalarını da birbirinden ayırıyoruz çünkü eğer Avrupa Birliği kendi koyduğu prensiplere sadık kalsaydı, herhâlde bugün Rumlar Avrupa Birliği içerisinde olmazlardı yahut da Avrupa Birliği içerisinde pek çok özgürlüklere ve insan haklarına aykırı uygulamalar olmazdı yahut da Bosna felaketi karşısında Avrupa Birliği daha duyarlı hâle gelirdi. Dolayısıyla, kâğıt üzerindeki Avrupa Birliği değerleriyle bunların uygulamalarını birbirinden ayırmak durumunda kalıyoruz. Bütün bunlara rağmen Avrupa Birliği vizyonumuz devam ediyor. Burada herhangi bir kayıp, herhangi bir düşüş, herhangi bir zaaf katıyen söz konusu değil. Bütün bunlar Türkiye Büyük Millet Meclisindeki uygulamalarla, kanunlarla çok açık bir şekilde ortada. Bizim belki çok fazla farkına varmadığımız ama bütün kurumlarımızda devam eden Avrupa Birliği çalışmalarını da göz önüne almamız gerekiyor. "Bizim farkına vardığımız"ı şu şekilde söylüyorum: Her gün Resmî Gazete'de pek çok idari tasarruf yayınlanıyor. Yönetmelikti, Bakanlar Kurulu kararıydı; buna benzer şeyler, bütün bunların pek çoğu Avrupa Birliği standartlarına ulaşma yolunda atılmış olan adımlar.

Bu anlamda Avrupa Birliği standartlarını önemseyeceğimizi söylemişim. Eğer bizim halkımız arasında bir araştırma yapılırsa, denses ki: "Avrupa Birliği standartlarına sahip olmalı mıyız?" İnanıyorum ki bu yüzde 100'e yakın bir mertebede "Evet." şeklinde cevaplanır ama Avrupa Birliğine üye olabilir miyiz, üye olur muyuz, ne zaman oluruz, bunlar elbette ki farklı şekillerde cevap bulur ama Avrupa Birliği standartları bakımından Türk halkında herhangi bir zaaf, herhangi bir farklı düşünce söz konusu değil. Dolayısıyla da Hükûmet olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bütün bu hedefler üzerinde çok daha dikkatli bir anlamda çalışmamız ve koşturmamız gerekiyor.

Elbette ki Avrupa Birliğiyle ilişkilerimiz her zaman bizim istediğimiz düzeyde seyretmiyor, zaman zaman tıkanma noktaları oluyor fakat bu tıkanmaların konjonktürel olduğunu düşünüyorum daha çok. Elbette ki siyasi sebepler en baş rolü oynuyor, Kıbrıs sorunu gibi, başka sebepler gibi ama konjonktürel de var. Diyelim bir Sarkozy dönemindeki anlayış bugün Fransa'da pek o kadar yok gibi duruyor. İnşallah, bu zannımızda da yanılmayız ama hiç değilse 22'nci faslın açılmış olması, bu yolda iyiye bir alamet diye düşünüyorum.

Benzer şekilde belki bizim Sayın Merkel'le farklı bir ilişki geliştirmemiz gerekebilir çünkü Fransa görünürde blokajı koyuyor ama Almanya, bunu biraz galiba geri plandan yapıyor, Fransa'yı belki öne sürüyor ama bu konuda da tabii ki bütün bir toplum olarak, bütün bir Türkiye olarak gayret göstermemiz gerekiyor. Burada sadece Hükûmetin, sadece Bakanlığın gayretinin, sivil toplumlarla ve diğer unsurlarla desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum.

İlerleme raporları kaç senedir ortaya çıkıyor? Bu ilerleme raporlarında da elbette ki eksiklerimizin farkındayız ama şu çok açık bir şey: Hükûmette, Türkiye toplumunda, şahsen benim de mensup olduğum AK PARTİ'de, bütün bu eksikleri gidermek için çok keskin bir irade var. Bu irade her şeyden çok daha önemlidir çünkü bu irade olduğu müddetçe bu eksikliklerimizi giderebiliriz.

Elbette ki Türkiye'nin Avrupa Birliği standartlarını elde etme yolunda birtakım sıkıntıları var, bunların en başında da terör geliyor. Eğer Türkiye bu kadar derin bir şekilde terörle uğraşmasaydı, herhâlde bir Terörle Mücadele Kanunu olmazdı, dolayısıyla da insan hakları bakımından bu kadar eleştiriler ortaya çıkmazdı. Bu bakımdan, inşallah, önümüzdeki

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 81

dönemde bu çözüm süreciyle terör sorununu da hallettiğimiz zaman, özellikle insan hakları, özgürlükler ve fikir hürriyeti alanındaki sıkıntılarımızın da giderilmiş olacağını düşünüyorum.

Biz Avrupa Birliği Uyum Komisyonu olarak bu konularda elimizden geldiği kadar gayret ediyoruz. Başka birtakım faaliyetlerimiz var. Bu faaliyetler içerisinde de Türkiye'nin Avrupa Birliği vizyonunu, Avrupa'da Türkiye'yi tanımayanlara, özellikle Türkiye'yi bilmeyenlere anlatmak için birtakım çalışmalarımız var. Bunun çok faydasını da görüyoruz çünkü insanlar görmediği, bilmediği unsurlara yabancı duruyor, bigâne davranıyor. O bakımdan, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu olarak hem gelen kanunların Avrupa Birliği normlarına uygunluğu bakımından çalışmalarımız devam ediyor hem de Türkiye'yi Avrupa'da daha iyi tanıtmak, daha iyi bir şekilde Türkiye'nin Avrupa Birliği vizyonunu anlatmak için üzerimize düşen her türlü görevi yapmaya çalışıyoruz.

Elbette ki önümüzde çok önemli birkaç husus var; bunlardan birisi gümrük birliğiyle ilgili çalışmalar, vize serbestisiyle ilgili çalışmalar ve Serbest Ticaret Anlaşması'yla ilgili çalışmalar. Bütün bunlar Türkiye'nin Avrupa Birliği vizyonu içerisinde ele alıp sonuçlandırabileceği hususlardır. Türkiye büyüdükçe, geliştikçe, inanıyorum ki Avrupa Birliği işleri çok daha kolaylaşacak.

Bugün artık on sene önceki Türkiye yok; millî gelirini 3-4 kat artırmış bir Türkiye var. Bunu daha da artırdığımız zaman, inanıyorum ki o zaman Avrupa da Türkiye'ye bigâne kalamayacaktır çünkü Türkiye'nin gelecekteki potansiyeline Avrupa muhtaçtır.

Sözü abartıp, bugün Avrupa bize çok daha fazla muhtaç demiyorum ama gelecekteki Türkiye'ye elbette ki Avrupa çok daha fazla dikkat etmek ve özen göstermek zorundadır diye düşünüyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum, bütçenin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Seçer, buyurun lütfen.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, sayın milletvekilleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Avrupa Birliği bizim yaşıtımız oldu Sayın Bakan. Çocukluğumuzdan bu yana hep bu rüyayla yaşadık; sanki Türkiye Avrupa Birliğine girecek, Türkiye'de bütün sorunlar çözülecek ekonomik anlamda, demokratikleşme anlamında, sosyal anlamda, sokaklar tertemiz olacak, Türkiye'de tarımsal üretim artacak, sanayi üretimi artacak, millî gelir artacak... Böyle bir her derde deva bir hapmiş gibi Türk toplumu bunu algıladı ama geçen süreç bazı gerçekleri ortaya çıkardı. Demek ki ne kadar bazı yapıları, kurumları referans almaya çalışırsanız çalışın, eğer sizde o kumaş yoksa bir şey olmuyor.

Biz, Avrupa Birliğinden alacağımız referanslarla ya da oranın bize sağlayacağı feyzle demokratikleşemiyoruz. Bu, kendimizin de birtakım hamleleriyle ya da adımlarıyla, çabalarıyla olacak bir mesele ya da ekonomik gelişmişliğimiz ya da herhangi bir sektördeki gelişmişliğimiz.

Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı 1995 yılında Avrupa Birliğini değerlendirirken Hristiyan birliği olduğunu söylüyor. Bu kadar ayak sürüyen bir yapı olunca, artık Sayın Cumhurbaşkanına inanasım gelmeye başladım.

Aslında, çok ciddi çabalar sarf edildi. Biz muhalefet olarak da sözcülerimiz de aynı noktada buluştular -bir medeniyet projesi; Avrupa Birliği önemsenen, Türkiye'nin Batı'ya dönük yüzüne uygun siyasi bir organizasyon, ekonomik bir organizasyon- birçok faziletinin, erdeminin, birikiminin olduğunu düşünerek her zaman biz de Avrupa Birliği müzakere sürecinde, geçmiş hükümetleriniz döneminde, geçmiş yasama dönemlerinde, özellikle Avrupa Birliğine uyum yasalarında önemli katkılar sunduk; Sayın Bakan Yardımcımız da, Sayın Bakanımız da o dönemleri hatırlayacaklardır. Hatta, sizlerden önce o koalisyon hükümetleri döneminde de önemli birtakım hamleler yapıldı, yasal değişiklikler oldu. 2011 yılından sonra aslında ne olduysa oldu. Bana bir ortamda -o zaman daha çok yeni bir milletvekiliydim- bir gazeteci bir soru yöneltti, "İktidarın hiç mi beğendiğiniz bir icraatı yok." diye. Ben de istem dışı "Avrupa Birliği süreci." deyince, gazeteci ayrıldıktan sonra diğer milletvekili arkadaşlarım bölgede beni eleştirmişti. Ben de böyle bir hafızamda, "Hükûmet bu anlamda önemli hamleler yapıyor." diye düşünüyordum ancak şimdi -az önce de söyledim- Avrupa Birliği bu süreçte artık ayak sürüyor, siz de artık bu işten vazgeçmiş gibi bir havaya büründünüz.

İşte, burada bizlere sunduğunuz karne var; açılan müzakere süreci içerisinde açılan fasıllar, açılıp geçici olarak kapanan fasıllar ya da açılmaya hazır, belli kriterleri kabul edilmiş ya da belirli siyasi ya da teknik kriterlere takılmış fasıl başlıkları burada, önümde.

Bugün İstanbul'da Ekonomi Bakanı Sayın Çağlayan toplantıda diyor ki: "On yedi yıl önce Türkiye, Avrupa Birliği Anlaşması'yla bir hata yaptı. Dolayısıyla, Türkiye bugün Avrupa Birliğinden hak ettiği tavrı göremiyor." Yani...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Gümrük Birliği...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Gümrük Birliği Anlaşması. Yanlış mı söyledim?

"Gümrük Birliği Anlaşması bizim elimize ayağıma ket vurdu. Dolayısıyla, bugün Avrupa Birliğinin tutumunu, Türkiye'nin hak etmediği bir tutum olarak değerlendiriyorum."

Lüksemburg Dükü de masal okuyor otuz yıldır dinlediğimiz; Dük efendi şöyle diyor: "Avrupa Birliği hakkında çokça konuştuk. Türkiye'nin Avrupa Birliğinde önemli bir rol oynayacağına inanıyoruz. Türkiye'nin gelecekte Avrupa Birliğine katılacağına inanıyoruz."

Şimdi, bunun neresinden tutayım, neresinden değerlendireyim? Bir riyakârlık var, ikiyüzlülük var, bir samimiyetsizlik var. Bunu 16 Ekim 2012'de yine Sayın Ekonomi Bakanı söylemiş, "AB ikiyüzlü, riyakâr."

Bütçe görüşmelerinde, buradaki tartışmalarda, yine gümrük birliğinin bize ekonomik anlamda ortaya koyduğu tabloyu anlattı Sayın Bakan ve gümrük birliği bizim 3'üncü ülkelerle ikili ticaret anlaşması yapmamızı, serbest ticaret anlaşması yapmamızı engelliyor. Doğrudur, Türkiye'nin ihracata ihtiyacı var, Türkiye'nin cari açığı var.

Komik bir şey mi söyledim? İnsicamım bozuldu da. Komik bir şey söylediysem söyleyin ben de güleyim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 82

Dolayısıyla, Türkiye'nin daha fazla ihracata ihtiyacı var ancak yaptığımız o dönemde, 1995 yılında, hatta o dönemki koalisyon hükümetlerini eleştirerek bunun önemli sıkıntılar meydana getirdiğini söyledi.

Şimdi, Sayın Bakana geleceğim. Sayın Başış bir beyanatında diyor ki: "Müzakere süreci rekorlar kitabına girecek noktaya geldi, hiçbir ülke elli dört yıl bekletilmedi." Bu, Sayın Başış'ın bir açıklaması. Yine, Sayın Bakan diyor ki sunumunda: "Avrupa Birliği yolunda kararlılıkla yürüyoruz." Bundan söz ediyor ama eylül ayında Kırım Özerk Cumhuriyeti'nde -ben hemen mealini okuyorum, detaylı açıklamasını okumayacağım- "Avrupa'nın Türkiye'ye yönelik ön yargılarını, Türkiye'de de Avrupa'ya bakıştaki değişimi düşündüğümüzde uzun vadede Norveç gibi Avrupa'yla iç içe ama üye olmayan bir ülke olma ihtimalimiz daha yüksek." diye konuştu. Şimdi, ne yapacağız biz? Artık söylenecek söz var mı? Bir tarafta "Kararlıyız.", bir tarafta "Bu mücadelenin sonunda amacımıza, muradımıza erişemeyebiliriz." Şimdi de böyle bir şevk kıracak, moral kıracak, kudretimizi, gücümüzü ya da mücadele hırslımızı ortadan kaldıracak beyanat veriyorsunuz. Bakın, Avrupa Birliğine gireceğiz diye Türkiye önemli bedeller ödüyor. Aslında o süreç içerisinde, uyum süreci içerisinde damdan düşer gibi yapılan yasalar, özellikle ekonomik anlamda, az önce bahsettim ihracattaki açmazlarını.

Şimdi, ben bu Komisyonda çalışmaya başlamadan önce Tarım Komisyonunda görev alıyordum geçtiğimiz dönemde. Orada Avrupa Birliği müktesebatının önemli bir kısmının tarım olduğunu gördüm, gerçekten yüzde 50'ye yakın bir kısmının ve 3 tane de önemli başlık yani 33 başlık, 3 tanesi tarıma ilişkin, başlık sayısı olarak az ama içerik olarak yüzde 50'si. Peki, bunlarda ne kadar yol katettik? Baktım az önce hangi noktadayız. 2010 yılında -sanıyorum- Temmuz ayıydı, gıda güvenliği, bitki ve hayvan sağlığı konusunda bir yasa geçti Türkiye Büyük Millet Meclisinden, fasıl açıldı, ivedilikle çıkmıştı ama diğer 2 önemli başlığa bakıyorsunuz, tarım ve kırsal kalkınma duruyor, balıkçılık konusunda çok önemli çalışmalar yaptık, gecemizi gündüzümüze kattık, akamete uğradı, yasa dahi çıkmadı. Bunlar önemli emekler, önemli mücadeleler. Şimdi, tarım sektörü, Türkiye'nin sosyal ve ekonomik açıdan en önemli sektörlerinden bir tanesi. İstihdamdaki payına baktığınız zaman, ekonomiye katkısını ayrı tutuyorum, her ne kadar gayrisafi millî hasıladaki payı düşükse de sosyal yönü tarımın Türkiye'de vazgeçilmez, şu anda özellikle vazgeçilmez bir sektör olduğunu bize işaret ediyor. Çok önemli yasa değişiklikleri oldu ve bu sektörde, tarım sektöründe hızlı yasa değişiklikleri üreticinin özellikle modern, çağdaş, daha gıda güvenliğini ön plana alan, tarımsal üretime geçişte önemli zorluklara sebebiyet verdi ve birçok insan üretimi sürdüremedi çünkü adaptasyon süreci kısıydı, ya var olacaktı ya yok olacaktı ve büyük bir kısmı da yok olmakla karşı karşıya kaldı, birçok işletme de kapandı ve bu süreç içerisinde ekonomik birtakım politikaların da tesiri var. Tarım sektöründen kopuş iktidarlarınız döneminde, hükümetleriniz döneminde yüzde 10 gibi bir rakama erişti.

Şimdi, Avrupa Birliği ilişkilerinde aslında Hükümetinizin de son zamanlarda Sayın Başış, pek ilişkileriniz, aslında çok nezaket çerçevesinde birbirinizi anlayarak, müsamaha göstererek ya da birbirinizden birtakım konularda feyz alarak yürütemiyorsunuz.

Bakın, Gezi Parkı olayları, Avrupa Birliğinin yoğun tepkisini ortaya koyduğu bir süreç oldu. Hem o süreç işlerken hem İlerleme Raporu'nda ona ilişkin bazı değerlendirmeler yapılmış. Siz bu konuda açıklamalar yapıyorsunuz, ilginç açıklamalar da yapıyorsunuz. Örneğin, İlerleme Raporu'na ilişkin "Türkiye için bir karne değildir." demişsiniz. Aslında demokratik anlamda düşündüğünüz zaman elbette sandık bir karnedir, gidersiniz, icraatınızı halka anlatırsınız, zaten görüyordur, halk da size notunuzu sandıkta verir. Ancak, Avrupa Birliğini bizlere anlatırken Türkiye'nin bir medeniyet projesi olduğunu, ekonomik anlamda, sosyal anlamda, siyasal anlamda, özellikle demokrasi, insan hakları, birçok konuda, bakın, birçok fasıl başlığı var, her anlamda, her konuda, yaşamın her alanında fasıl başlıkları var. Şimdi, Avrupa Birliğini böyle sunarken Hükümetin icraatlarına bir tepki gösterdiği zaman şapkanızı önünüze koyup düşünmeniz daha doğru bir tavır olmaz mı? Ben öyle olmasının daha yakışık alacağını düşünüyorum.

Şimdi, orta yerde birtakım tartışmalar var Türkiye'nin demokratikleşmesi anlamında. Elbette ki siz Hükümet olarak on bir yıllık süreç içerisinde Türkiye'nin demokrasi yolunda önemli merhaleler katettiğini iddia edeceksiniz. Biz de muhalefet olarak -bu, demokrasinin gelir geçer kuralı değil, daimi kuralıdır- "Hayır, yanlış işler yapıyorsunuz." diyeceğiz.

Şimdi, orta yerde son günlerin en çok tartışılan konusu, kız-erkek öğrencilerin barınma meselesi, yurt meselesi. Az önce Sayın Kaplan da söyledi, bir AKP milletvekilinin eğitim konusunda, karma eğitim konusundaki değerlendirmeleri de orta yerde dururken biz Avrupa Birliğine nasıl gireceğiz, inanın çok büyük endişelerim var.

BAŞKAN – Tamamlıyor muyuz Sayın Seçer?

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bitiriyorum.

Pratik sonuç. Az önce beyanatlarınızı söyledim. Avrupa Birliğiyle ilgili bir başarısızlık söz konusu ise bu süreç içerisinde, bence Bakanlık lağvedelim. Konuşacak, tartışacak bir şey kalmıyor. Zaten sonuçta bu Birliğe Türkiye'nin gireceğine inanmıyorsunuz.

Her şeye rağmen bütçeniz hayırlı olsun.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – O kadar kötü niyetli olma ya.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Hayır, ben Sayın Bakanın ifadeleriyle değerlendirdim.

BAŞKAN – Hayır, "kötü niyet" demeyeyim de yani...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Kötümser.

BAŞKAN – "Kötümser olma." diyeceğim, ha.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sayın Bakan umudumu kırdı.

BAŞKAN – Kötümser olma, olur mu öyle şey.

KAZIM KURT (Eskişehir) – İyi şeyler söyle.

BAŞKAN – Güzel şeyler söylemek lazım, değil mi?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Kazım Ağabey söyle.

BAŞKAN – Sayın Kurt, buyurunuz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 83

KAZIM KURT (Eskişehir) – Tamam, ben iyi şeyler söylemek üzere...

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; tabii, Avrupa Birliği aslında hepimizin temel anlamda benimseyip kabul etmemiz gereken bir ekonomik ve siyasi birlik. Geçmişte, uzun yıllardır Türkiye bu konuda tavrını koymuş, bir çaba içerisinde olmuş ama yeterli olmamış. Ta ki 2004'te, o bayram yaptığınız dönemde artık Türkiye'nin Avrupa'ya girme hayali gerçekleşmiş çünkü Sayın Başbakanın o günkü demeci böyle, "Türkiye asıl kavşağı dönmüştür." diyor. 2004'e kadar Türkiye yapabildi, yapamadı, neyse ama bir aşamaya getirmiş ve 2004'te yani sizin iktidarınız on yıl öncesinde Türkiye, Avrupa'yla eşit koşullarda üyelik müzakerelerine başlama hakkını elde etmiş. Dolayısıyla, daha önceki dönemlerdeki başarısızlıklar bitmiş. 2004 milatsa, 2004 ciddi bir bayramsa, ki öyle, "Laf üretenlerle iş üretenlerin farkı ortada. Bir tarafta otuz dokuz yıl, diğer tarafta iki yıl." diyor Sayın Başbakan yani bu işi vurgulayarak benimsiyor, özümüyor ve o dönem Cumhuriyet Halk Partisine de teşekkür ediyor bu mücadelesinden dolayı. Dolayısıyla, şimdi, "bizim" ya da "sizin" deme şansımız yok, bu proje aslında Türkiye'nin projesi çünkü Türkiye demokratikleşmek istiyor, Türkiye özgürleşmek istiyor, Türkiye refah içinde yaşamak istiyor. Dolayısıyla, Avrupa Birliğini çağdaş, ulaşılacak o "muasır medeniyet" olarak kabul ediyor ve bu çabayı samimi olarak istiyor. Cumhuriyet Halk Partisinin bu samimi talebine rağmen -biraz önce Sayın Seçer sıraladı- AKP hükümetleri, AKP bakanları zikzaklı, bazen çok Avrupa Birlikçi bir pozisyonda oluyor, bazen tam tersine demeçlerle işi savsatıyor, yavaşlatıyor ve nitekim, on yıldır ciddi bir adım atılmamış. Burada doğrudan Sayın Bakanımız sizin sorumluluğunuz yok. 2011'de Bakanlık kurulmuş ve 2011'den itibaren belki Avrupa Birliği Bakanlığıyla bazı şeyler özdeşleştirebiliriz. Dolayısıyla samimice istiyor muyuz, istemiyor muyuz? İstiyorsak bu doğrultuda çaba göstermemiz lazım. Avrupa Birliğine girmenin yolu Avrupa'da belli standartları yakalamak, belli standartları ortaya koymak ya da devlet yönetiminde hâkim kılmak. Nedir onlar? Siz de sunumunuzda da söylüyorsunuz, İlerleme Raporu'nda da söyleniyor. Demokratikleşme temel unsur ve demokratikleşmek için sadece Andımız'ı kaldırmak yetmiyor. Yani Andımız kalktı, her şey düzelmüyor çünkü sandığın denetlenmesi... Yani sandık beş yılda bir kere oluyor, dört yılda bir kere oluyor ama esas olumsuzluklar o iki sandık arasında olmuyor. Demokrasi bize iki sandığın arasında lazım. Yani denetim, yani yargı, bunlar yoksa, bunlar Avrupa standartlarında değilse o zaman demokratikleşme boşuna oluyor.

Nitekim, sizin Bakanlığınızın Sayıştay raporlarında da var, diğer tüm bakanlıkların ve kurumların Sayıştay raporlarında var. Diyor ki Sayıştay: "İdare bizim denetleyebilmemize elverişli rapor, evrak, belge vermedi. Yani sadece siyasi anlamda bir yapılanma değil Avrupa'nın aradığı. Hukuki anlamda kendini denetleyebilen bir iktidar, yani kendini frenleyebilen, frenletebilen bir iktidarı davet ediyor. Yoksa öteki türlü bizim Güney Amerika'daki ya da doğu Asya'daki yönetimlerden çok farkımız yoksa biz istediğimiz kadar Ticaret Kanunu'nu değiştirelim, Ceza Kanunu'nu değiştirelim, çözüm değil; Avrupalı bizi benimsemez, kabul etmez. Dolayısıyla Türkiye'deki yargı bağımsızlığını sağlayabildiysek, Türkiye'deki savunma bağımsızlığını sağlayabildiysek, savunma teminatını yaşama geçirebildiysek... Bunları yapamadık. Savunma yapan avukatlar savunma dilekçesi nedeniyle yargılanıyor, tutuklanıyor. İnsanlarımızın uzun tutukluluk süresini ortadan kaldırmadığımız sürece Avrupalılarla eşit koşullarda yan yana gelemiyoruz ve o tutukluluk herkesi rahatsız ediyor, Cumhurbaşkanını rahatsız ediyor, Başbakanı rahatsız ediyor, Meclis Başkanını rahatsız ediyor, muhalefeti rahatsız ediyor ama uzun tutukluluk hâlâ devam ediyor. Hatta öyle bir devam ediyor ki, bazı davalar tutukluluk devam etsin diye bitiriliyor. Yani böyle bir çizgi içerisinde Türkiye'nin Avrupa Birliğiyle eşit koşullarda olması ve oraya kabulü zor.

Sizin Bakanlığınızın da bence bu demokratikleşmenin altyapısını oluşturacak zorlamaları yapması lazım, kamuoyunu oluşturmaları lazım. Eğer burada devleti yönetenler en küçük birime kadar bu işi özümseyip girelim ve Avrupalı olalım demiyorsa o zaman bir sıkıntı olur. Yani bizim valilerimiz "Canımız ne istiyorsa biz onu söyleriz." diyemez, diyememeli. O, belli kurallar içerisinde yönetici sorumluluğuyla hareket etmeli. Dolayısıyla Avrupa Birliğinin Türkiye'yi kabul etmeyeceğine dair bir propaganda yaparak, nasıl olsa bunlar bizi almaz, nasıl olsa burası işte bir Hristiyan kulübü filan gibi yaklaşımlarla Türkiye'deki katılmama isteğini örtbas etmeye çalışmanın çok doğru ve samimi olmadığını düşünüyorum.

İç hukukumuzda bu Avrupa hukukunu ya da Avrupa İnsan Hakları Sözleşmelerini tam anlamıyla hayata geçiremediğimiz sürece sıkıntımız olacaktır, sıkıntılarımız çoğalacaktır. Sizin ekonomik anlamda vereceğiniz hiçbir ödün, bu sıkıntıları ortadan kaldıramaz. Nitekim 1996'da gümrük birliğine imzayı atmışız, girmişiz ve işte Avrupa Birliğindeki o insanların, hizmetlerin, eşyaların, malların serbest dolaşımı konusundaki pek çok konuda adım atılmış ama biz emeği ve insanı Avrupa'da serbest dolaştıramıyoruz. Sayın Bakan da diyor ki: "İşte vize konusunu çözeceğiz?" Ne zaman? Nasıl? Samimice "Avrupa Birliğine giriyoruz ve Avrupa Birliği koşullarını Türkiye insanına gerçekleştirerek sunuyoruz." demediğimiz sürece bu işler olmaz. Türkiye'de demokrasi de insan hakları da hukuk da keyfilikten çıkarılmalı, kurallara bağlanmalı. Sizin için de bizim için de aynı kurallar geçerli olmalı. İktidar kim olursa olsun Avrupa Birliğiyle ilgili çalışmayı hep birlikte gerçekleştirmeliyiz ve bunu yaparken de en çok dikkat etmesi gerekenler -yine söylüyorum-yöneticilerimiz, Başbakanımız, bakanlarımız, insanların yaşam tarzıyla ilgili spekülasyonları, tartışmaları ortadan kaldırarak, insanı insan olduğu için seven bir sistemle işi götürmesi gerekir. Bunu da gerçekleştirebilirsek o zaman Avrupa Birliğine çok kolay girebiliriz diye düşünüyorum.

Size kolay gelsin diyorum, başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Konuşmak isterdim bugün inan içimden gelmiyor. Konuşmayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Çok yorgun hissediyorum diyorsunuz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – İçimden gelmiyor.

BAŞKAN – Bugün erken gidelim, yemek arası vermeyelim. Bitiyor zaten.

Sayın Türel, konuşmayacaksınız değil mi?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 84

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Konuşmayacağım.

BAŞKAN – Son konuşmacımız...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bu jestine karşılık olarak konuşmayacağım da olmasın. En azından teşekkür ediyorum ve Avrupa Birliği Bakanlığının bütçesinin hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Sayın Çam, buyurunuz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurumlarının çok değerli yöneticileri, saygıdeğer basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyor, iyi akşamlar diliyorum.

Geride bıraktığımız on iki yılın AKP hükümetleri, Türkiye'yi dönüştürmek iddiasıyla, cumhuriyetimizin değerlerini tasfiye etmek, yerine yeni bir rejim kurmak hedefiyle yola çıktılar. Burada kurulmak istenen yeni rejim, laik, demokratik sosyal bir hukuk devleti olma iddiasındaki cumhuriyetimizin hangi ilkesi açısından yenilik getirmek iddiasındadır diye baktığımızda her ilkeyle probleminiz olduğu görülüyor. Laiklik konusunda sıkıntınız var ve bu nedenle de kendi dindarlığınızı tüm topluma egemen kılma amacıyla tepeden inme yöntemleri meşru görüyorsunuz. Sosyal devlet anlayışınız ise ne sendikacılığı, örgütlü toplumu ne sivil toplumun yüceltilmesini ne sosyal hakların güçlendirilmesini içeriyor. Neoliberalizmi dindar yardım kültürüne ekleyerek sosyal devleti hayata geçiremezsiniz. Hukuk devleti konusunda ise yapıp ettiklerinizle Türkiye tarihinde ilkleri başardığınızı kaydetmek gerekiyor.

“Anayasa yargısını güçlendiriyoruz.” diyerek Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuru yolunu zorlaştırma ve geciktirme çabanız ortada. Sayıştay yönetimi, Türkiye tarihinde savaş zamanlarında dahi olmadık bir skandala imza atmış ve “Ben devletin hesaplarını denetleyemedim, bana izin verilmedi, işimi yapamadım.” demiştir. İhale Kanunu'ndan, tutuklulara yapılan muameleye, tutuklu vekillerden, cezaevlerinde devlete emanet edilen çocuklara cinsel istismara kadar Deniz Feneri davası herkesin malumu.

Sayın Bakan, hatırlatmak istiyorum: Cumhuriyetimizin değerleri ve kurucu ilkeleri Avrupa Birliğinin de temel ilkeleridir. Bu sebeple Türkiye Avrupa Birliğiyle tam üyelik müzakereleri yürütme hakkı elde etmiş bir devlettir. Laik olmayan bir devlet bunu yapamaz. Demokratik olmayan bir rejiminiz varsa Kopenhag siyasi kriterleri gereği üyelik müzakeresi yürütemezsiniz. Hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti ilkesi de aynı kapsamdadır, sosyal devlet ilkesi de öyledir. Bölgeler arası gelişmişlik farkını ortadan kaldırma hedefi ancak sosyal devlet ilkesiyle hayata geçirilebilir. Bu ilkeler Avrupa Birliğinin üzerinde yükseldiği temel ilkelerdir, bu ülkede ve bu halkın içinde yaşamaya devam edecektir.

Türkiye'nin Avrupa Birliği üyelik sürecinde uzun süredir yaşanan durgunlukta bu ilkeler konusundaki samimiyeti şüpheli Hükümet icraatlarınızın yeri büyüktür. Umursamaz tavır içerisinde bir Hükümetin bu meselede yol alması da mümkün değil. AKP Hükümetlerinin tek bildiği göz boyama, ciddi sorunları halkla ilişkiler meselesine dönüştürerek içini boşaltmak. Gündüz vakti sokaklarda havai fişek patlatmakla üyelik müzakerelerinin yürümeyeceğini o zaman görmeyenler varsa bugün artık herkes görüyor. Türkiye Cumhuriyetinin uzun süreli politikası çerçevesinde 17 Aralık 2004 Brüksel Zirvesi Hükümetiniz için büyük bir başarı sayılabilir. Arkasını getirebilseydiniz sorun yok ama aksine geriye gidiş var. Neden? Çünkü, Avrupa Birliği hedefi yeni Türkiye idealinize uymuyor ama bu halkın taleplerine uyuyor ve sizin tüm ayak sürçmelerinize rağmen gerçekleşecektir.

İktidara geldiğinizde kendinize yandaş gördüğünüz ve iktidarınızı güçlendirmeye yardımcı olan Avrupa Birliği için hızlandırılmış reform süreçleri işletiyordunuz. Halkımızın AB üyeliği heyecanını kendi amaçlarınız için seferber ettiniz. Fakat, ne zaman ki ülke içinde AB'ye ihtiyacınız kalmadı, reformlar da durdu. Halkımızın heyecanını da öldürdünüz. Eurobarometre'nin o dönem araştırmalarına göre, Türkiye'de AB üyeliğine destek yüzde 70-80'lerdeydi. Bugün ise yüzde 52 seviyesine düşmüş durumda. Ama, bu heyecanı biz canlandıracamız ve çağdaş medeniyet seviyesinin üstüne çıkma hedefimizi gerçekleştirmemizin önündeki geçici bir duraksama olarak hatırlanacaksınız.

Havai fişekli kutlamalardan sonra gelinen nokta, Sayın Bakanın espri yeteneği ile doğru orantılı olarak düşmüştür. Karşımızda, “Geçen gün kamyon sürdüm, Leonardo da Vinci.” düzeyinde esprileriyle dillere düşmüş, AB'yle ilgili icraatı belirsiz bir AB bakanı var bu ülkede. O da yetmezse AB İlerleme Raporu'nu yere fırlatan bir Meclis Anayasa Komisyonu Başkanı var. AKP'nin AB üyelik macerasında gelinen yer burası.

Tam üyelik mi? O, sizin iktidarınızda ufukta görünmüyor. Bunu ancak bu ilkeleri samimiyetle paylaşanlar gerçekleştirebilir. Bu durum ilerleme raporlarında ortaya konuyor. Ama, o noktaya geçmeden şunu söylemek isterim: Sayın Bakan, ülkemizde Avrupa Birliği nezdinde temsil eden en üst yöneticisiniz. Burada Komisyonunda yer alan iktidar ve muhalefet milletvekili olarak partilerimizin, kendimizin ve kamuoyunun görüş ve değerlendirmelerini dile getiriyoruz. Eminim, size ve diğer mevkidaşlarınıza bu kapsamda iletmiş görüşler ve değerlendirmeler çeşitli vesilelerle katıldığınız Avrupa Birliği toplantılarında da karşınıza gelmektedir. Bizlerin Parlamento çatısı altında yaptığı önerileri, sunduğumuz katkıları Parlamento çoğunluğunuza dayanarak parmak kaldırmak yoluyla sıklıkla reddetmenize biz alıştık. Sizin anlayışınız gereği başka türlüünü de beklemiyoruz. Biz eleştirilerimizi dile getirince önemsemiyorsunuz. Aynıysa dışarıdan söylendiğinde hassasiyetle ele alırsanız biz yine de memnun oluruz. Mesela, Avrupa Komisyonunun ilerleme raporları bunun en güzel örneğidir.

16 Ekim 2013 tarihinde açıklanan AB'nin Türkiye İlerleme Raporu Türkiye'de demokratik hak ve özgürlüklere ilişkin mevzuat ve uygulama konusunda ağır endişe ve eleştiriye yer vermiştir. Ele alınan konular çok. Mesela, sendikal haklar ve özgürlükler alanında birkaç konuya değinmek istiyorum. Bu alan benim açımdan önemli bir alan. İlk dikkat çeken nokta, sendikal hak ve özgürlüklerin, raporun sadece sosyal politika bölümünde değil, insan hakları, örgütlenme ve ayrımcılık bölümlerinde de ele alınmış olmasıdır. Bu durum Avrupa Komisyonunun sendikal hak ve özgürlüklere verdiği önemin bir göstergesi olmasından öte bir anlamı var. Artık, bu alan insan hakları ihlaline ve ayrımcılık yasağı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 85

kapsamındaki uygulamalara varmış durumda. Fırsat buldukça burada ve bulduğum her imkânda çalışma yaşamındaki zorluklardan, haksızlıklardan söz etmeye ve emekçilerin haklarını koruyacak düzenlemelere duyulan ihtiyacı dile getiriyorum. Bu alan artık kanayan bir yara durumundadır. Sendikal haklar iktidarınız döneminde darbe dönemini aratmayacak bir noktada. Örgütlenmeyi yasaklamaya çalışıyorsunuz. Yandaş sendika eliyle alanda sarı sendikacılığı geliştiriyorsunuz. Saldırıları “meşru gösterme” adına yaptıklarınız nedeniyle raporda sendikal hak ve özgürlüklere ilişkin kapsamlı eleştirilere yer veriliyor.

6356 sayılı yeni Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'na yönelik önemli tespitlerde bulunan rapor ülkemizde sendikaların kurulabildiğini ancak büyümelerini ve etkili olmalarını engelleyen ciddi yaptırımlarla karşı karşıya olduklarını vurguluyor. Böylelikle dolaylı olarak sendikal hakların âdeta kâğıt üzerinde kaldığını ifade etmiş oluyor. Müzakerelerin 19'uncu başlığı sendikal haklara yönelik kısıtlamalar nedeniyle açılmıyor. Kamu çalışanlarının grev hakkı, toplu pazarlık ve grev hakkının etkin biçimde kullanılmayışı ve sendikal barajlar AB'nin ve Uluslararası Çalışma Örgütü ILÖ'nün en temel eleştirilerini oluşturuyor. Bu eleştirilerin raporda ısrarlı biçimde tekrarlandığını söylemek gerekir. Artık, 19'uncu başlığın açılması daha fazla engellenemez. Acilen gerekli düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

Raporda ayrıca, yeni Sendika Yasası'nın toplumu ve çalışanları tatmin etmediği ve kamu görevlilerinin sendikal hak engellerinin sürdüğüne dikkat çekilmektedir. Önemli bir konu ise sendikalara yönelik siyasi baskılardır. Sendikalara yönelik döneminizde düzenlenen operasyon ve davalar eleştirilmektedir. Sendikal haklarla ilgili gösteriler de dâhil olmak üzere bazı olaylarda ölümlere yol açan, gösterilerin aksamasına neden olan ve polisin orantısız güç kullanımı ile neticelenen şiddet sahneleri yaşandığı vurgulanmakta ve özellikle 1 Mayıs yürüyüşü sırasında gösterileri dağıtmak üzere polis tarafından aşırı güç kullanıldığının altı çizilmektedir. Bu noktada rapor gerçeğin ifade edilmesinde oldukça yumuşak bir ton kullanmış. Bunu 1 Mayıs 2013 günü yolu Taksim civarına düşenler çok iyi bileceklerdir.

Ayrıca, raporda yer alan ve çok önemli olduğunu düşündüğüm ifadeler şöyle: “KESK ve DİSK konfederasyonları ve bağlı sendikalar, terörizmle ilgili suçlamalardan dolayı soruşturmaya maruz kalmışlardır, pek çok sendika temsilcisi tutuklanmıştır. KCK'ya karşı yapılan çeşitli operasyonlarda, sendika bürolarına yapılan polis baskınları ve terör faaliyeti şüphesiyle sendikacılara yönelik tutuklamalar devam etmiştir. 400'den fazla sendika üyesi ve yöneticisi için davalar açılmış veya devam etmektedir. 60'tan fazla sendika üyesi ve yöneticisi ise yedi aydan daha uzun süredir tutuklu yargılanmaktadır. Bu davalardaki iddianameler, örgütlenme özgürlüğüne saygı konusunda endişelere yol açmıştır.” Bu cümleler çok ağırdır.

Bir ülkede yaşanan hak ihlalleri için sıklıkla önerilen bir yöntemi önereyim. Başlıktan Türkiye'yi çıkarınız, bu kurumların adını değiştiriniz. Okuduklarınız nasıl bir tablo çiziyor? Sizce ülkemiz dışarıdan nasıl görünüyor? Acaba Sayın Bakan bu konularda ne düşünüyor? Gezi olaylarında olduğu gibi Türkiye'de başka, Avrupa'da başka konuşarak bu gerçekler gizlenebilir mi?

2013 İlerleme Raporu 19'uncu başlığın sosyal politika ve istihdam açılmasına yönelik beklentilerini bir başka bahara bırakmıştır çünkü 19'uncu başlığın açılması için AB'nin ön koşulu olarak gördüğü konularda ilerleme söz konusu değil. Hükûmetin bu yönde bir iradesi yok. Ayrıca, bu iktidardan böylesi bir düzenleme beklemek de gerçekçi değil çünkü AKP iktidarı her tür özgürlük alanında olduğu gibi yasaklamak ve yok etmekten yana tercihini kullanacak ve fırsat verildiği anda sendikaları kapatmayı, yasaklamayı sürdürmenin dışında bir adım atmayacaktır. Çünkü, Cumhuriyet Halk Partisi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSA ÇAM (İzmir) - ...olduğu sürece emekçi dostlarımız hiç endişelenmesinler. Bitiriyorum.

Onların haklarını korumak için her alanda mücadelemizi sürdüreceğiz.

Bu kadar eleştiriden sonra Bakanlık kadrolarına kadın arkadaşlarımıza yer vermenizden dolayı sizleri kutluyorum, saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ederim.

(Başkanlığa Sözcü Ahmet Öksüzkaya geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çam.

Bütçeler üzerinde konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi, öncelikli olarak talep eden Komisyon üyelerine Sayın Bakana soru sormaları söz vereceğim.

Süremiz on dakikadır.

SORULAR VE CEVAPLAR

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, Avrupa Birliği İlerleme Raporu'nda da sürekli yer alan bir madde var Heybeliada Ruhban Okulunun açılması konusunda. O konuda geçtiğimiz günlerde özü itibarıyla çok doğru bir açıklama yaptınız “Bu, bizim kapattığımız konusu doğru değil, bu 1971 mahkeme kararı neticesinde kapatılan konu.” diyorsunuz ama açmaya da bir mahsuru olmadığını ifade ediyorsunuz. Bu konuda Hükûmet olarak düşünceniz nedir?

Bunun yanına da Ayasofya Camisini ekleyeyim; kararnamesinin de düzmece olduğu yönünde iddialar var müze hâline getirilmesiyle ilgili kararnamenin. Bu anlamda Ayasofya Müzesi'ni de cami olarak ibadete açmayı düşünüyor mu Hükûmetiniz?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Teşekkürler Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 86

Sayın Bakan, değerli katılımcılar; on bir yıldır AKP Hükümetleri Avrupa Birliği giriş sürecini yürütüyor. Başlangıçta, değerli konuşmacıların belirttikleri gibi, bir olumlu hava vardı. Ancak, on bir yıl sonra geriye dönüp baktığımızda, Sayın Bakan on bir yıllık süreci başarılı buluyorlar mı, bir?

Kendileri Ocak 2009'dan bu yana müzakereden sorumlu Sayın Bakanımız. Kendilerini başarılı buluyorlar mı? Çünkü, en çok konuşan bakanlarımızdan biri. En çok toplantı yapan bakanlarımızdan biri. Muhalefeti en çok eleştiren, en ağır eleştirileri yapan bakanlarımızdan biri. Sadece AB ülkelerine değil, ABD'ye ve İstanbul'a en çok giden bakanlarımızdan biri. Zaman zaman AB ülkelerini de eleştiren bir Bakanımız. Ancak, bu süreçte trafiği sağdan ülkeler de bizi solladılar, trafiği soldan uygulanan ülkeler bizi sağdan geçtiler. Sayın Bakan kendisini ve Hükümetini başarılı buluyor mu? Hükümetimizden ve kendisinden daha az başarılı bir AB bakanı bize söyleyebilir mi?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Öner.

Başka soru olmadığına göre, şimdi görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere Sayın Bakana söz veriyorum. Sayın Bakanım, cevap için otuz dakika süre veriyoruz.

Buyurun.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Öncelikle, Sayın Başkanım, bütün milletvekillerimize iktidar, muhalefet, Komisyon üyesi olan, olmayan bütün milletvekillerimize ve Başkanlık Divanına teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

Aslında diğer bakanlıkların bütçelerinin görüşülmesi sırasında harcanan emek, enerji, vakitle kıyaslandığı zaman Avrupa Birliği Bakanlığımıza, Komisyonunuzun üyelerinin ve misafir olarak katılan milletvekillerimizin son derece yapıcı bir tavır içerisinde, Türkiye'nin ortak bir paydasına yaklaşırcasına yapıcı bir hassasiyet göstermiş olmalarını takdir ettiğimi, sayın milletvekillerine, Türkiye'nin ortak bir stratejik hedefi olan Avrupa Birliği sürecine katkı verme çerçevesinde buradaki müzakereyi de kendilerine ve bu çatıya yakışır olgunlukta götürdükleri için teşekkür ediyorum. Ben de aynı çerçevede kendilerinin gündeme getirdiği konularda cevap vermeye, bazı düşüncelerimi paylaşmaya çalışacağım.

Şimdi, Türkiye'nin Avrupa Birliği süreci yeni bir süreç değil, burada benim konuşmamda da vurguladığım gibi, sayın milletvekillerimizin de vurguladığı gibi, 1963 yılı aslında rahmetli İnönü'nün -nur içinde yatsın- Ankara Anlaşması'nı imzalattırarak bu yürüttüğümüz çabaların hukuki çerçevesini oluşturmalarının 50'nci yılı. Rahmetli İnönü'den evvel rahmetli Menderes'in ve -yine nur içinde yatsın- Fatin Rüştü Zorlu'nun 1959'da yaptığı ilk başvuru, ardından 1963'te Ankara Anlaşması... Yani Türkiye'nin AB süreci yeni bir süreç değil. Bu süreçte 2004 yılında, bazı milletvekillerimizin kutlanmasını eleştirdikleri, bir tarihî dönem yaşandı. 17 Aralık zirvesinde Türkiye, kırk beş yıl aradan sonra, yani ilk başvuruyu yapmasından tam kırk beş yıl sonra müzakerelere başlayabilmek için bir tarih aldı. O tarihten 2004'ten bir yıl sonra da 2005'ten itibaren de müzakereler başladı. O günden bugüne 14 tane faslı açmış bulunmaktayız.

Şimdi, bazı milletvekillerimiz haklı olarak bizimle aynı gün müzakerelere başlayan Hırvatistan'la kıyasladılar ki bu çok aslında samimi olmaz, gerçekçi olmaz, ülkemize haksızlık yapmış oluruz. Türkiye'nin nüfusuyla Hırvatistan'ı karşılaştırdığımız zaman, biz Türkiye'nin turistik tesislerinde Hırvatistan'ın toplam nüfusunu ağırlayabilecek noktadayız. Ama o günden bugüne Hırvatistan'ın ekonomisinin nereden nereye geldiğini bakıp, bir de Türkiye'nin ekonomisinin nereden nereye geldiğine bakıp kıyaslarsak, aslında müzakere sürecinde ekonomisi güçlenen bir Türkiye var ama ekonomisi sıkıntılar yaşayan bir Hırvatistan da var.

Sizlerle burada paylaşmak istediğim bir anekdot var. Bundan yaklaşık dört yıl evvel, Romanya'yı ziyaret ediyordum. Romanya'nın o günkü Başbakanı beni kabulünden evvel ülkesinin ekonomik krizi nedeniyle ilan etmek durumunda kaldığı paketin moral bozukluğu içerisindeydi. Çünkü o gün beni kabulünden birkaç saat evvel ülkesindeki emeklilik yaşını çok daha ileriki bir yıla ötelemeyi, memurlarının, emeklilerinin maaşlarında yüzde 30'a yaklaşan indirimlere gitmeyi, vergileri artırmayı duyurmak zorunda kalmış. Yani bir siyasetçinin alabileceği en zor kararları almıştı. Ben de kendisinin makamına girdiğim zaman büyükelçimizle birlikte, Türkiye'nin AB süreciyle ilgili Romanya'nın desteğini önemsedimizi ve Romanya'nın bu süreçte kazanımlarından Türkiye olarak da biz de takip ettiğimizi falan anlattım ama hissettirdi ki Sayın Başbakanın aklı o gün ilan etmek zorunda kaldığı kendi ekonomik sorunlar ve onların tedbirleriyle ilgili yerdedi. Dayanamadım, belki de biraz diplomatik nezaketi zorlayarak durdum, "Sayın Başbakan, bu kadar üzülmeyin. Tarih sizin aldığınız bu kararlar zor da olsa sizin isminizi altın harflerle yazacaktır. Ülkeniz için doğru olanı yaptınız." dedim. Böylesine biraz cüretkâr bir çıkışım sonrası Romanya Başbakanı döndü "Anlamadım." dedi. Ben de kendisine dedim ki: "Çok değil, bundan on yıl evvel benim ülkemde de bir anayasa kitapçığı bir masanın ucundan havalanıp öbür ucuna düşene kadar yüzde 8 bin faiz ödüyorduk. Bizim de ülkemizde bir gecede kepenkler kapanıyordu. İnsanlar çok ciddi krizlerle boğuşuyordu ama atılan doğru adımlarla, mali disiplinle, istikrar ve güvenle bugün Avrupa'nın en hızlı büyüyen ekonomisi hâline geldik. Yani bu krizlerin hiçbir kalıcı değildir, sonunda geçecektir. Ülkeniz de bu sorunu aşacaktır." Kendisi bu izahatımdan biraz rahatladı, döndü "O zaman Sayın Bakan, ben de size bir tavsiyede bulunmak istiyorum." dedi. "Buyurun Sayın Başbakan." dedim. "Bu Avrupa'nın her dediğini yapmayın." dedi. "Anlamadım efendim." dedim. "Bakın, biz müzakere sürecinde Avrupa'nın her dediğine 'he' dediğimiz için dört yılda bitirdik ama bütün çiftliklerimizi kapatmak, bütün hayvanlarımızı katletmek zorunda kaldık. Eskiden beşte 1 fiyatına mal ettiğimiz sosisi bugün, Alman'dan, Fransa'dan 5 katı fiyatına satın almak zorundayız. Bu krizin arkasında bizim AB sürecimizdeki bazı hassasiyetleri gözetmememiz vardır. Bu hataları siz yapmayın." dedi.

Şimdi, bazen bizim Avrupa Birliğiyle olan ilişkilerimizde kimilerinin Türkiye'nin tavrıyla ilgili eleştirileri...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Onun bir sosyalist damarı varmış demek ki.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Sayın Vekilim, ben sizleri dinledim, müsaade edin ben de içimi dökeyim size.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 97

Türkiye'nin bazı hassasiyetleri karıştırılıyor. Hatta burada sağ olsun muhalefet milletvekillerimiz "Hükûmetin içerisinde muhalefetin de temsilcisi olmalısınız." diye bir cümle kurdular. Beni kendilerine bu kadar yakın görmeleri beni çok mutlu etti ama ben sonuçta Türkiye Cumhuriyeti'nin Avrupa Birliği Bakanı ve Başmüzakerecisiyim. Bazen toplumda karıştırılabilir. Ben Avrupa Birliğinin Türkiye'den sorumlu bakanı değilim. Avrupa Birliğinin Türkiye'de bir daimî temsilcisi var, başında bir büyükelçi var, altında iki ayrı büyükelçi daha çalışıyor. Onların görevi Avrupa Birliği adına Türkiye'de birtakım olayları gözlemlemek, bunlarla ilgili raporlar tutmak ve kendi amirlerine bilgi vermek. Benim görevim Türkiye'nin Başmüzakerecisi olarak ülkemizin, milletimin çıkarlarını korumak ve mümkün olduğu kadar ülkemizin imajını dışarıda güçlü gösterme çabası içerisinde olmak.

Şimdi, bu çerçevede, bazen Avrupa Birliğinin ikircikli tavırları benim de moralimi bozuyor, bazen benim demeçlerime de yansıyor ama bazen sayın milletvekillerinin de eleştirdiği, belki de haklı olarak eleştirdiği bazı çıkışlarım aslında bizim müzakere taktiğimizin de bir parçasıdır çünkü Türkiye bu süreçte her önüne konana "evet" diyecek bir ülke değildir. Türkiye, sayın milletvekillerinin de vurguladığı gibi, güçlü bir ekonomidir, Avrupa'nın 6'ncı en büyük ekonomisidir, Avrupa'nın hızlı büyüyen ekonomisidir. O çerçeveden bakıldığında, gerçekten Türkiye'de çok önemli işler yapılmaktadır.

Şimdi, son yıllarda reformlarda yavaşlama olduğu söylendi. Bunun altını özellikle çizmek istiyorum, Türkiye, şu anda, Avrupa Birliği üyesi ülkelerin hepsinden daha hızlı reformlarını gerçekleştiren bir yapıya sahiptir. Bakın, sadece son bir yıl içerisinde farklı inanç gruplarına ait vatandaşlarımızın kurduğu vakıflara iade edilen mülklerin toplam değerine bakarsanız neredeyse 1,5 milyar avroluk bir mülk iadesi söz konusudur. Bu kadar cömert bir devlet, Avrupa'nın içerisinde bulunmamaktadır.

Aynı şekilde, bizim son iki yıl içerisinde geçirdiğimiz üçüncü ve dördüncü yargı reform paketleri, içeriğine bakıldığı zaman Avrupa'da hiçbir ülkenin yapamadığı kadar çok cesur demokratikleşme paketleridir. 30 Eylülde Sayın Başbakanımızın ilan ettiği demokratikleşme paketi, ki bunun yarısından fazlası hâlihazırda gerçekleştirilmiştir. O yüzden de, 30 Eylülde yayınlanmış olmasına rağmen 16 Ekimde yayınlanan İlerleme Raporu'nda da çok geniş yer bulmuştur çünkü yayınlanmasından bir hafta sonra yasa gerektirmeyen, yönetmeliklerle, genelgelerle halledilebileceklerin tamamı bir hafta içerisinde bitirilmiştir. Bu da Türkiye'nin hızını ortaya koymuştur. Sadece Türkiye'nin son on yılda hapisanelerindeki tutuklu, hükümlü oranı 50-50 iken, bunu 20-80'e çekmiş olması Avrupa'daki birçok ülkeden daha iyi bir duruma bizim rakamsal olarak gelmiş olmamız kendi başına çok şey izah etmektedir. Eskiden Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde en çok aleyhine dava açılan ülke iken 5'inci ülke konumuna geçtik. Bütün bunlar rakamlarla ortadadır. Demek ki Türkiye gerçekten çok önemli gelişmeleri sağlamaktadır. Bu da, bu Meclisin bütün üyelerinin ortak çabası sayesinde gerçekleşmiştir.

Şimdi, sayın milletvekilleri dediler ki: "Avrupa Birliği sürecinde gelen hibeleri Bakanlığın çabası olarak ortaya koyuyorsunuz." Gerçekten de biz Bakanlık olarak -ben bütün çalışma arkadaşlarıma huzurlarınızda teşekkür etmek istiyorum- ülkemize ayrılan fonların artırılması için muazzam bir çaba içerisindeyiz. Bakın, 8 bin öğrenciyle başladığımız Ulusal Ajans Programı bugün 70 bin öğrenciye çıktı ve biz, hazineden sağladığımız katkıyı artırabilirsek bu rakamı da artırmaya nokta koyabiliriz. Şu anda, Avrupa Birliği fonlarından yararlanan 33 ülke içerisinde en başarılı, en çok öğrenci gönderen 3'üncü ülke konumuna yükseldik. Bütün bunlar arkadaşlarımızın çalışmaları sayesinde olmuştur. Hükûmetimizin bu konuda kararlılığının en bariz ispatı da Avrupa Birliği Genel Sekreterliğinin müstakil bir bakanlık hâline getirilmiş olması ve bu Bakanlık tamamen yetkilendirilerek bu konuda, hem müzakere heyeti başkanlığını hem başmüzakereciliği bir bakanlıkta buluşturmuş olmasıyla ortadadır.

Şimdi, çok Değerli Bakanımız Sayın Sümer dedi ki: "Sayın Bakan bu sene Türkiye'nin kendi ilerleme raporunu yazmayacağı için belki başka iletişim projelerine vakit bulabilir." Sayın Bakanım, herhâlde bir yanlış anlaşılma olmuş. Biz, bu sene de kendi İlerleme Raporu'muzu da kendimiz yazacağız. Çünkü Avrupa Birliği ne kadar çabalasa da ilerleme raporlarında siyasi davranmak zorunda kalıyor. Sonuçta bu 28 ülkenin üzerinde uzlaşması gereken bir rapor olduğu için ve ülkelerinde orada kendi aralarındaki bazı pazarlıklar neticesi oluşturdukları siyasi bir iş birliği neticesinde ülkemize bazen haksızlıklar edilebilmektedir. Evet, bu seneki İlerleme Raporu geçmiş yıllarla kıyaslandığı zaman çok daha başarılı olmuştur, çok daha objektif olmuştur, çok daha nötr olmuştur ama hâlâ içerisinde çok haksız eleştiriler de vardır. Bizim kendi ilerleme raporumuz ise yoruma girmeden, sadece bir yıl içerisinde Türkiye'nin geçirdiği mevzuatın bir dökümü, yayınladığı yönetmeliklerin bir dökümü, genelgelerin bir dökümü ve bunların rakamsal tezahürlerinin bir dökümü olarak hazırlanmaktadır. Bu yüzden, bu sene de, inşallah bundan sonra da, Avrupa Birliği Bakanlık var olduğu sürece kendi ilerleme raporumuzu da yazmaya devam edeceğiz.

Tabii, burada söylendi: "Avrupa Birliği süreci bizim ulusal ve stratejik bir hedefimizdir." Bu konuda geçmişte bütün siyasi partilerin emekleri vardır. Her birine, gelmiş geçmiş bütün emeği geçenlere ben huzurlarınızda teşekkür ediyorum.

Burada ilerleme raporunun ipek gibi yumuşak olduğu söylendi. O kadar da bunu öyle sıfatlarla etkilemeyi ben çok doğru bulmuyorum. İlerleme raporunun içinde doğru eleştiriler vardır, yerinde eleştiriler vardır, haksız birçok eleştiriler de vardır, ilerleme raporunun takdir ettiği çok önemli başarılarımız da vardır, görmezlikten geldiği ya da göremediği bazı başarılarımız da vardır ama ilerleme raporu sonuçta Türkiye'nin fotoğrafını çekmeye çalışmıştır. Ama her fotoğrafta olduğu gibi bazen odaklanma sorunu yaşayabilmektedir.

Bayramda yayınlandığı için sitem ettik. Evet, biz de Avrupa Birliği üyesi ülkelerinin hiçbirinin Noel'de bir rapor yayınladığını görmedik. Eğer Avrupa Birliği gerçekten bir dinler üstü, Hristiyan birliği olmadığını iddia ettiği gibi, bütün kültürlere açık bir anlayışsa bizim bayramımıza hassasiyet göstermesi gerekirdi. Bu konuda biz de kendilerini uyardık ve ilerleme raporuyla ilgili değerlendirmemizi de bayramın 4'üncü gününün akşamı yayınladık. Yani bayram bitti, biz kendi hazırladığımız değerlendirmemizi İnternet sayfasına ilerleme raporunun tercümesiyle birlikte koyduk.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 88

Şimdi, Sayın Kaplan bu Meclis Başkan Vekilimiz Sayın Yakut'un bir demecini bana sordu. Ben Sayın Başbakanımızın da dün akşam vurguladığı gibi, Sayın Sadık Yakut Beyefendi'nin kendi şahsi düşüncesini paylaşmasını Avrupa Birliği standartlarında bir demokrasi olmamızın en doğal tezahürü olarak görüyorum. Kendi şahsi düşüncesini tabii ki açıklayabilir. Sonuçta Türkiye, demokratik, laik, sosyal bir hukuk devletidir; herkes kendi görüşlerini rahatlıkla açıklayabilmelidir. Ama şunu özellikle...

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Sayın Başkan kimin peşinden gidiyor?

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANİ EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Şimdi, şunu da söyleyeceğim ama bunu bir Avrupa Birliği mevzuatı tartışması hâline getirecek olursak Avrupa Birliği üyesi birçok ülkede sadece erkek öğrencilerin gittiği okullar da vardır, sadece kız öğrencilerin gittiği okullar da vardır, karma eğitimin olduğu okullar da vardır.

KAZIM KURT (Eskişehir) – Bizde de var.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANİ EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) - Hatta ülkemizdeki bu yurtlarla ilgili olarak bir tartışma çıktığında Avrupa Birliği Komisyonunun sözcüsüne bir soru sorulduğunda, Avrupa Birliği Komisyonu bunun öncelikle Türk toplumu tarafından çözülmesi gereken bir mesele olduğunu, bildikleri kadarıyla bu konuyu düzenleyen bir Avrupa standardı mevcut olmadığını, üye ülkeler arasında, hatta üye ülkelerin içinde dahi farklı uygulamaların söz konusu olduğunu açıklamıştır. Avrupa Birliği bu konuda bir taraf değildir çünkü kendi içerisinde de bu konuda bir yeknesak uygulama yoktur.

Sayın Kuşoğlu'nun ve bazı diğer milletvekillerimizin de vurguladığı Sayıştay meselesiyle ilgili çok net bir açıklama yapmak istiyorum. Bakanlığımızın da dâhil olduğu birçok bakanlıkla, birçok kurumla ilgili bu konu gündeme geldi. Ben bir yanlış bilgiyi de burada sizlerin bilginize sunup açıklamak istiyorum. Bakanlığımızın da içerisinde olduğu genel bütçeli kurumlarda muhasebe hizmetleri 5018 sayılı Kanun'un 61'inci maddesi gereğince Maliye Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Bu nedenle, Sayıştay denetim raporuna konu olan dokümanlara Mart 2013 tarihine kadar erişim sağlanamıyordu. Bu tarihten itibaren Maliye Bakanlığı kurumlara sistemi açtı, sistemin kullanımımıza açılmasından itibaren her ay düzenli olarak Bakanlığımızın defter, mali tablo ve belgeleri Sayıştay Başkanlığına gönderilmektedir. Sayıştay Başkanlığı da bu durumu ayrıntılı bir cevapla yazılı olarak da bildirmiştir. Burada Sayıştayın temsilcisi de var, salonda, eğer Başkanlık Divanı uygun görürse onlar da bu konuda açıklama yapabilirler ama bizim herhangi bir şekilde Sayıştaya kasıtlı bir şekilde bilgi vermeme gibi bir tavrımız söz konusu olamaz.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Bakan, nasıl açıklama yapsınlar? Rafta Sayıştay Kanunu duruyor Demokles'in kılıcı gibi...

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANİ EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Saygıdeğer milletvekilim, Maliye Bakanımız da buraya geldi, kendisi...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yarın gelecek.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Bakanım, mevcut muhasebe sistemine göre zaten isterseniz de veremiyorsunuz.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANİ EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Çok Sevgili Milletvekilim, ama bizi eleştirirken "İsteseniz de veremezsiniz." demiyorsunuz, sanki kasıtlı vermiyormuşuz gibi bir intiba yaratıyorsunuz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, hayır, Maliye Bakanı...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bütçeye başladığımız günden beri aynı mevzuyu konuşuyoruz, arkadaşların malumatı var. Sadece kayıtlara girmesi açısından zannediyorum arkadaşlar tekrar dillendiriyorlar.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Biz üç haftadır konuşuyoruz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Yahu bu rapor değil ki kardeşim. "Rapor değil." deseler, tamam.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANİ EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Şimdi, Hasip Bey burada koalisyon öncesi ve sonrası reformlara değinirken işte bazı reformların yavaşladığı... Bakın, AK PARTİ döneminde 5 uyum yasa paketi geçirilmiş. Bir reform paketi anayasa değişikliği paketleri yani Türkiye'nin reformlarının durduğunu iddia etmek çok haksız bir eleştiri olur.

"Ancak kolluk gözetim komisyonu kurulsun." dememiz gerektiği vurgulanmış sayın milletvekillerimiz tarafından burada. Ben şunu özellikle hatırlatmak istiyorum: 11 Kasım 2012 tarihinde Bursa'da düzenlenen 27'nci Reform İzleme Grubu toplantısında biz bunu karara bağlamışız. O gün bugün de Bakanlık olarak takip ediyoruz. Gezi olaylarından önce de biz bunu söyledik, bu kararı aldık; sonrasında da biz çalışmalarımızı yürütüyoruz, İçişleri Bakanlığımızla koordineli bir şekilde bu çabaları yürütmeye devam ediyoruz.

Bakanlığın bütçesinin yetmediği ve ilave transferlerle artırıldığını 2012 yılında Sayın Bülent Kuşoğlu burada aktardı. Bu da, bizim Avrupa'ya eğitime gönderdiğimiz öğrenci sayısındaki çok ciddi artıştan dolayı, Avrupa Birliği üyesi ülkelerin kullanmadığı bazı fonları Avrupa Birliği Türkiye'ye aktardı. Onlara Türkiye'nin, hazinenin katkı payı -yaklaşık yüzde 25-30 civarında da biz katkı payı veriyoruz ülke hazinesinden- o da eklendiği için, bu eklenme olmuştur ama bunun neticesinde, geçen sene hedefimiz 55 iken 62 bin öğrencimizi Avrupa'ya eğitime gönderdik. Bunlar da Türkiye'nin önemli başarılarıdır.

Valiliklerimizle yaptığımız çalışmalarda vali yardımcılarımızın gerekli eğitimi almadığı söylendi. 81 ilimizdeki bütün vali yardımcılarımıza bu konuda kapsamlı eğitim verdik. Hepsini de gruplar hâlinde Maastricht'e gönderdik. Orada birtakım AB fonlarının kullanımıyla ilgili çalışmaları yerinde gördüler. Ayrıca, artık Türkiye'deki bütün kaymakam adayları eğitim sürecinde üç hafta AB'yle ilgili eğitimden geçiyorlar. Bu da, İçişleri Bakanlığımızla yapılan bir çalışma neticesinde. Sadece kendi Bakanlığımızın imkânlarından 2 milyon liralık bir fonu bu eğitim çabalarına geçen yıl aktardık.

Partimizin on yıldır gözlemci statüsünde olduğu Avrupa Halklar Partisinden ayrılıp Avrupa'daki yeni Muhafazakâr ve Reformcu Partiler Birliğine girmesiyle ilgili bazı eleştiriler burada dile getirildi. Sonuçta, eleştirileri de vurgulayan sayın milletvekillerinin de söyledikleri gibi, bu AK PARTİ'nin bir iç meselesidir, bir karardır ama katıldığımız grubun Avrupa

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 89

Birliğine soğuk yaklaşan bir grup olduğu söylendi, bizim katılımımızla o soğukluk zaten kalkacaktır. Sıcakkanlı AK PARTİ o soğukluğu ortadan kaldıracaktır, bundan kimsenin şüphesi olmasın ama Türkiye'ye ve genişlemeye endişesel yaklaşan bir grup eğer Türkiye'nin iktidar partisine, en büyük siyasi hareketine Başkan Yardımcılığı vererek, değil gözlemci, değil ortak, tam üyelik statüsü veriyorsa ve kendi karar mekanizmalarında da çok önemli bir yetki tanıyorsa demek ki o grubun da Avrupa Birliğine, genişlemeye ve Türkiye'nin AB sürecine sıcak bakabilme ihtimali de var, onu da gözlemlemek lazım. Biz aslında Türkiye'ye eleştirel yaklaşanlarla biraz daha yakınlaşarak onların o endişelerini de ortadan kaldırebiliriz. Bu konuda Türkiye'yi eleştiren ya da partimizin kararını eleştiren bazı Avrupalı siyasetçiler olmuştur, onlara da aynı, eleştirdikleri tonda cevapları verilmiştir; bundan kimsenin şüphesi olmasın.

Hükümetimizin Avrupa Birliğine gerçekten samimi bir şekilde bağlı olup olmadığını soranlar oldu. Türkiye eğer samimi olmasaydı Hükümeti 38 bakanlıktan 24 bakanlığa indirirken birini Avrupa Birliği konusuna ayırmamış olurdu. Türkiye'de birçok konuda bakanlık talebi varken, farklı konularda bakanlık kurulmasıyla ilgili toplumsal talep varken, azaltılan bakanlıklara rağmen, bir bakanlığın Avrupa Birliği konusuna ayrılmış olması Hükümetimizin bu konudaki kararlılığının en bariz ispatıdır.

Şimdi, sınır yönetimi konusu burada gündeme geldi, Sayın Günal bunu özellikle sorguladı. İçişleri Bakanlığının kanununa bakarsanız, Türkiye'nin sınırlarını korumak İçişleri Bakanlığının yetkisinde ve sorumlulukları arasındadır. Var, İçişleri Bakanlığı Kanunu'nda var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kara Kuvvetlerinin kanunu var, 3694 sayılı.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Onun da var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Mayın temizleme sınır koruma değil.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Ama uzun vadede, bugün üyesi olmaya çalıştığımız Avrupa Birliğinde bütün ülkelerin sınırlarını sivil bir güvenlik teşkilatı korur.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakan kendisi bize söylediği için diyorum. Kendisi de konuşurken “Bizim değil, Kara Kuvvetlerinin sorumluluğunda.” dedi ama bu bir AB projesi, başka bir şey...

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Genelkurmay Başkanlığı, Kara Kuvvetleri Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı mayınların temizlenmesine ilişkin projenin İçişleri Bakanlığı tarafından koordine edilmesine onay verdiler. Entegre Sınır Yönetimi Bürosu da biz bu koordinasyonu sağlayalım diye kuruldu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Altında hiçbir şey yok. Web sitesine bakıyoruz, sadece ekili bölgeye başvurma...

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Millî Savunma Bakanımız buraya geldiğinde, İçişleri Bakanımız geldiğinde eminim sormuşsunuzdur.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sordum. Ben en son, o kısımdan ziyade ne oluyor, 2015 geliyor yani AB projesinde de biliyorsunuz, dayatmalar var ya o anlamda sormuştum, “Sizi de sıkıştırıyorlar mı?” diye.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Bugüne kadar, bu milletten kimse hiçbir dayatmayla bir çakıl taşı dahi almamıştır; hiçbir hükümet döneminde, hiçbir zaman da alamayacaktır.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Allah'tan yoklar şu anda da rahat söylüyorsun. Burada bir el çekiyorlar, konuşma on dakika uzuyor, burada bile alıyorlar. (Gülüşmeler)

BAŞKAN – Sayın Günal, yok böyle bir şey.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Yalnız, burada...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ben buradayım.

RECAİ BERBER (Manisa) – Mevlüt Ağabey var orada.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Mevlüt Ağabey değil, alanları özellikle söylüyorum. Saptırma konuyu, Mevlüt Ağabey'le ne alakası var?

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Ana muhalefet partimizin saygıdeğer milletvekillerinin bir kısmı Kıbrıs konusunda Hükümetimizi eleştirdi. Ben kendilerine kendi Genel Başkanları Sayın Kılıçdaroğlu'nun bir demeciyle cevap vereceğim. Sayın Kılıçdaroğlu Chatham House'te, İngiltere'de yaptığı bir konuşmada “Kıbrıs sorunu çözülmeden Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin AB'ye alınması belki de AB siyasetçileri tarafından yapılan en büyük hata olmuştur. Kıbrıs konusunda Türk tarafı çözüm için yapılabilecek her şeyi yapmıştır.” demiştir. Yani Türkiye Hükümetini en iyi şekilde Chatham House'ta savunan ana muhalefet partimizin lideri olmuştur. Kendisine de buradan teşekkürlerimi gönderiyorum.

BAŞKAN – Doğruya doğru söylüyor.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Hatta bu eleştirileri getiren sayın milletvekilimizin de çok büyük katkılarıyla partiye yeniden kazandırılan bir yerel siyasetçinin Başbakanımızın bir dünya lideri olduğunu söylemesi de zaten CHP'nin bu konudaki tutumunu herhâlde net bir şekilde ortaya koymuştur. (Gürültüler)

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Vay vay vay!

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Bakanım, şimdi bu hiç olmadı.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Verin gazı, verin gazı! Talaş lazım biraz, talaş!

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Şimdi, sayın milletvekilleri, burada bir soru soruldu, denildi ki: “Hangi ifade özgürlüğünden bahsediyoruz?” Bu soruyu soran çok değerli milletvekilimiz uzun yıllar ülkemizi en önemli diplomatik misyonlarda temsil etmiş bir büyüğümüz olarak çok iyi bilir ki yirmi yıl evvel bu ülkede bırakın sıradan insanları, ülkenin başbakanı, Cumhurbaşkanı dahi etnik kökeni dile getirmeye çekiniyordu. Rahmetli Özal bir mülakatında “Benim annem Kürt'tü, benim teyzem Türkçe dahi bilmezdi.” derken aslında bir şeyler söylemeye çalışıyor, söyleyemiyordu.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Zaten 12 Eylülle başladı her şey, Türkiye'de çözülme Özal'la başladı.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 90

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Bugün aynı ülkede devletin televizyonu günde yirmi dört saat Kürtçe yayın yapıyorsa, mahkûmlar kendilerini mahkeme salonlarında istedikleri dilde savunabiliyorlarsa, mahkûmlar kendilerini ziyaret eden anneleriyle ana dillerinde konuşabiliyorsa, yüz on iki yıl aradan sonra Ermeni vatandaşlarımız Akdamar'da, seksen sekiz yıl aradan sonra Ortodoks vatandaşlarımız Sümela'da inançlarının gereğini yerine getirebiliyorsa, devlet artık kendini üniversite kapısında kıyafet bekçisi olma hastalığından kurtarabilmişse, liselerde öğrenciler arasına nifak sokan katsayı gibi insanlık dışı uygulamalar kalkmışsa, Türkiye'de TOKİ artık Roman vatandaşlarına konut yapacak noktaya gelmişse demek ki Türkiye'de AB sürecimizin çok önemli etkileri olmuştur.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Kız-erkek bir arada kalma yasaklanmışsa...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – “Ne mutlu Türk'üm.” diyemez hâle geldiysek...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Devam edin!

MEHMET GÜNAL (Antalya) – “Ne mutlu Türk'üm.” diyemiyoruz biz.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Şimdi, vize konusunda...

Bakın, ifade özgürlüğü var, siz istediğinizi söyleyebilirsiniz Sayın Günal, güvenceniz benim. Her gün, günde 10 kere andınızı okuyabilirsiniz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Şimdi adamlar gidince konuşuyorsun, burada neler dediler hiç seslenmedin Sayın Bakan.

BAŞKAN – Sayın Günal, lütfen, ayrımcılık yapmayalım.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Şimdi, Sayın İzzet Çetin bana bazı fotoğraflar gösterdi.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakanım, bak zabıtlara geçti, sorun. Vallahi, Manisa üzümüne “Türk üzümü” dedi, “Türk üzümü demeyin.” diyorlar.

RECAİ BERBER (Manisa) – Ben gerekeni söylemedim mi?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sana bir şey söylemiyorum.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Burada ifade özgürlüğünden bahsediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, lütfen toparlarsanız, süreniz de bitmek üzere.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Şimdi, çok Değerli Milletvekilimiz Sayın Çetin benim Twitter'daki bazı söylemlerimi eleştirdi. Öncelikle, benim Twitter'da paylaştığım paylaşımlarıma gösterdiği ilgi için kendisine teşekkür ediyorum, 1 milyona yaklaşan takipçilerim arasında bulunduğu için kendisine şükranlarımı sunuyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Avrupa Birliğine nasıl gidiyoruz; kağıdı mı, atla mı, deveyle mi?

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Şimdi, kendisi bazı resimleri burada gösterdi, ben kendisine burada gösterip sıkıntı yaratmayım ama hediye etmek istiyorum sonra bir fotoğrafı; belki Türkiye'nin nereden nereye geldiğini göstermesi adına da. Ama başka şeyler de var...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Nereden nereye gittiğini ben de görüyorum. İnşallah, Allah ömür verir, hepimiz de göreceğiz.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Şimdi, burada denildi ki: “Diğer bakanlıkları uyarmak görevinizdir.” Biz üç ayda bir Uyum Planı çerçevesinde, Türkiye'nin AB'ye uyum süreci çerçevesinde kendi vaatlerinde neler yapılmış, neler yapılmamış, yazılı olarak her bakanlığımıza düzenli olarak bilgi notu gönderiyoruz ve onları uyarıyoruz. Ayrıca, Bakanlar Kurulumuzun değişmeyen tek bir maddesi vardır, o da AB uyum süreci hakkında bilgilendirme. Her Bakanlar Kurulunda ben Sayın Başbakanımızı ve diğer bütün bakanlarımızı AB süreciyle ilgili bilgilendirip bakanlarımızın atması gereken adımlarla ilgili zaten o görevimizi yerine getiriyoruz, bundan kimsenin şüphesi olmasın. Şundan da herkes emin olsun ki Bakanlar Kurulumuzun tamamı AB konusunda en az benim kadar heyecanlı ve bu konuda karardır. Bundan da kimsenin şüphesi olmasın.

(Başkanlığa Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, toparlayabilir miyiz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Toparlar mı, Sayın Bakan dağıttı!

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Toparlayalım Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Yazılı da verebilirsiniz Sayın Bakanım.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Çok Değerli Milletvekilimiz, Müslim kardeşim dedi ki: “Siz raporlar iyi çıkınca paylaşıyorsunuz, övüyorsunuz; kötü çıkınca ‘Karne değil.’ diyorsunuz.” Şimdi, ben raporun övdüğüm kısmını karne olarak yine kabul etmiyorum. Bize, Hükûmetimize karne verme yetkisine sahip tek bir makam vardır, o da yüce milletimizdir, karneyi de biz sandıkta alırız. Ama ilerleme raporları, dediğim gibi, bir fotoğraftır, bir fotoğraf çekilmesidir, odaklanma hatası olabilir. İyi odaklanan bölgelerini biz paylaşırız, iyi odaklanmayan bölgelerini de iyi odaklanmadığı için eleştiririz. Ama Türkiye'nin geldiği noktayı, son söz olarak Sayın Başkanım...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ödevi veren karneyi de veriyor.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Son söz olarak, Avrupa Birliğinin Enerjiden Sorumlu Komisyon Üyesi, uzun yıllar Almanya'nın Bavyera eyaleti Başbakanlığını yapmış Hristiyan demokrat olan bir siyasetçinin, Sayın Oettinger'in bir cümlesi, bunu bir Alman, Bavyeralı Hristiyan demokratın söyleyeceğini bundan beş yıl evvel hiçbirimiz duysak dahi inanmazdık ama ne dedi? “Önümüzdeki on yılda Alman şansölyesi Paris'ten meslektaşını da yanına alarak, dizleri üzerinde sürünerek Ankara'ya gidecek ve ‘Arkadaşlar, gelin bize katılın.’ diyecek eğer, o zamana kadar üye olmazlarsa. İşte, Türkiye'nin kararlı ve dik duruşunun neticesinde bu noktaya geldik, bu algıyı yarattık, bu, hepimizin ortak projesidir.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Artık oylamaya tabi, halk oyuna gidiyor her şey.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Ben eleştirileriniz için hepinize teşekkür ediyorum, katkılarınız için teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 91

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Başarılı olup olmadığınızı anlayamadık efendim.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANİ EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Bütçemizin ülkemiz için, demokratikleşmemiz için, şeffaflaşmamız için hayırlı olması temennisiyle hepinize saygılar sunuyorum.

ALİ HAYDAR ÖNER (Isparta) – Soruma cevap alamadım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Biz de Sayın Bakanımıza, tüm bürokrat arkadaşlara...

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANİ EGEMEN BAĞIŞ (İstanbul) – Cevap veremediğim soru varsa onları da bilahare yazılı göndeririz efendim.

BAŞKAN – ...tüm basın mensuplarına çok teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, bütçeler üzerindeki görüşmelerimiz tamamlanmıştır.

Avrupa Birliği Bakanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

PROGRAMLAR

(Avrupa Birliği Bakanlığı 2014 yılı bütçesi ve 2012 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Türk Akreditasyon Kurumu bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Türk Akreditasyon Kurumu 2014 yılı bütçesi ve 2012 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, böylece gündemimizde bulunan bütçe ve kesin hesaplar oylanmış ve kabul edilmiştir. Hayırlı olsun.

Yarın saat 10.00'da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.33